

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Інституту вищої освіти НАПН України

18 січня 2021 р.

Протокол № 2/1

Директор

С.А. Калашнікова

**Звіт
про діяльність
Інституту вищої освіти НАПН України
за 2020 рік**

Київ – 2021

З М І С Т

ЧАСТИНА І

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ	5
II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	14
II.1. Інформація про виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України	14
II.2. Фундаментальні дослідження	15
II.3. Прикладні дослідження	59
II.4. Публікації	63
II.5. Найвагоміші результати наукових досліджень та/або діяльності установи	64
IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	65
V. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	73
VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ	74
VII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ	80
VII.1. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти	80
VII.4. Робота спеціалізованих вчених рад	82
VIII. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	83
VIII.1. Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю	83
VIII.2. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу	83
IX. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	86
X. РОБОТА ВЧЕНОЇ РАДИ	89
XI. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ	93
XII. КАДРИ	95
XIII. ФІНАНСУВАННЯ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	96
XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2016-2022 РОКИ	98
XV. ВИСНОВКИ	101
XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ	104
ДОДАТКИ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ (у таблицях)	116
Таблиця I.1.1. Членство вчених установи / закладу в агентствах, експертних радах, комісіях, комітетах, робочих групах тощо	116

Таблиця І.1.2. Членство вчених установи / закладу у редакційних колегіях наукових періодичних видань	121
Таблиця І.2.2. Рецензування рукописів видавничої продукції (друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації (друку)	125
Таблиця І.2.3. Рецензування рукописів статей для наукових періодичних видань	126
Таблиця І.3.1. Експертиза законодавчих і нормативно-правових документів	129
Таблиця І.3.3. Експертиза дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук	131
Таблиця І.4. Інформація про висвітлення результатів діяльності установи, закладу в інформаційному науково-освітньому просторі	131
Таблиця І.5. Інформація про представлення установи, закладу в Електронній бібліотеці НАПН України	132
Таблиця ІІ.1. Виконання наукових досліджень у 2020 році (одиниць)	132
Таблиця ІІ.3.1. Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями (частина І)	133
Таблиця ІІ.3.2. Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями (частина ІІ: статті)	138
Таблиця ІІ.3.3. Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями (частина ІІІ: тези)	140
Таблиця ІІ.3.4. Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2020 році (частина І: кількісні показники)	141
Таблиця ІІ.3.5. Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2020 році (частина 2)	142
Таблиця ІІ.4.1. Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями (частина І)	191
Таблиця ІІ.4.2. Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями (частина ІІ: статті)	192
Таблиця ІІ.4.3. Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями (частина ІІІ: тези)	193
Таблиця ІІ.4.4. Наукові результати прикладних досліджень, завершених у 2020 році (частина І: кількісні показники)	194
Таблиця ІІ.4.5. Наукові результати прикладних досліджень, завершених у 2020 році (частина 2)	195
Таблиця ІІ.5.1. Продукція, підготовлена/опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році (частина І)	198
Таблиця ІІ.5.2. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році (частина ІІ: статті)	201
Таблиця ІІ.5.3. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році (частина ІІІ: тези)	202
Таблиця ІІ.6. Дані щодо найбільш вагомих результатів наукових досліджень у 2020 році (до 3-х найменувань підготовленої продукції)	203

Таблиця IV.1. Упровадження результатів наукових досліджень	207
Таблиця IV.2. Упровадження результатів наукових досліджень за видами продукції	215
Таблиця IV.3. Динаміка впровадження результатів наукових досліджень	217
Таблиця V.1. Наукові періодичні видання, засновником або співзасновником яких є установа, заклад	220
Таблиця VI.1. Організація та проведення науково-практичних масових заходів	225
Таблиця VI.2. Участь у науково-практичних масових заходах	226
Таблиця VII.1.1. Підготовка здобувачів на науковому рівні вищої освіти	227
Таблиця VII.1.2. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (випуск аспірантів)	228
Таблиця VII.1.3. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (прийом аспірантів)	229
Таблиця VII.1.4. Працевлаштування аспірантів та докторантів установи, які навчалися за державним замовленням	230
Таблиця VII.1.5. Впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу у підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів установи	231
Таблиця VII.4.1. Робота постійно діючої спеціалізованої вченої ради, створеної з метою присудження ступеня доктора / кандидата наук	232
Таблиця VII.4.3. Робота спеціалізованої вченої ради установи за науковими спеціальностями	233
Таблиця VII.4.4. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації спеціалізованою вченою радою	234
Таблиця XII.1. Кількісний і якісний склад наукових працівників установи	235
Таблиця XII.2. Дані про професійні кваліфікації наукових працівників установи	236
ДОДАТОК 1. Перелік тем дисертаційних досліджень, захищених у спеціалізованій ученій раді	237

ЧАСТИНА II

Анотований перелік наукових розробок, рекомендованих до впровадження	238
--	-----

ЧАСТИНА І.

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ

Інститут вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) створено Постановою Кабінету Міністрів України № 988 від 7 червня 1999 р. та рішенням Президії Академії педагогічних наук України №1-7/6-61 від 16 червня 1999 р. № 1-7/6-61.

Метою діяльності Інституту є:

- ✓ організація та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на розв'язання актуальних методологічних, теоретичних і практичних проблем розвитку вищої освіти;
- ✓ підготовка фахівців вищої кваліфікації;
- ✓ розроблення та впровадження в освітню практику науково-методичного, психолого-педагогічного забезпечення становлення національної системи вищої школи, її входження у світовий освітній, науковий і загальнокультурний простір;
- ✓ сприяння соціально-економічному, політично-правовому та духовно-культурному розвитку суспільства, держави, громадян.

Наукові дослідження в Інституті здійснюються відповідно до «Пріоритетних напрямів наукових досліджень НАПН України на 2018-2022 рр.», затверджених Загальними зборами НАПН України від 17 листопада 2017 р., а також перспективних та річних тематичних планів наукових досліджень.

Тематика наукових досліджень у звітному році погоджувалася, затверджувалася й координувалася Відділенням вищої освіти НАПН України і була спрямована на:

- ✓ реалізацію основних положень Конституції України;
- ✓ виконання заходів, визначених:
 - Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу»;
 - іншими законодавчими документами України.

Наукові здобутки Інституту

Основними завданнями діяльності Інституту в 2020 р. у контексті реалізації наукових досліджень фундаментального та прикладного характеру були наступні:

- ✓ розробити та обґрунтувати стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства;
- ✓ визначити та обґрунтувати підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції;
- ✓ визначити та обґрунтувати механізми реалізації ефективного врядування в університетах;
- ✓ визначити та обґрунтувати механізми розширення фінансової автономії ЗВО України;
- ✓ обґрунтувати теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії;
- ✓ розробити систему показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України.

За результатами проведених досліджень науковими співробітниками Інституту підготовлено наукову та виробничо-практичну продукцію:

- ✓ колективна монографія – 4 од.;
- ✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;
- ✓ методичні рекомендації – 1 од.,
- ✓ статті – 103 од.;

- ✓ матеріали конференцій та інших науково-практичних заходів – 37 од.;
- ✓ тези доповідей – 46 од.

Здійснювався науковий, методологічний і методичний супровід процесу імплементації Закону України «Про вищу освіту», нового Закону України «Про освіту», Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність»; проведено наукову експертизу 23 проектів документів законодавчо-нормативного та стратегічного характеру щодо функціонування та розвитку вищої освіти.

Кадровий потенціал Інституту

Станом на 31 грудня 2020 р. в Інституті працюють 47 працівників, з них 36 осіб – наукові працівники (докторів наук – 17, кандидатів наук – 16, без наукового ступеня – 3 особи). Серед наукових працівників Інституту: 2 дійсних члена (академіка) НАПН України (В. Луговий, О. Ярошенко) та 1 член-кореспондент НАПН України (С. Калашнікова); 8 осіб мають Почесне звання України «Заслужений» («діяч у галузі науки і техніки» – 3 особи (С. Калашнікова, Ж. Таланова, І. Регейло), «працівник освіти» – 3 особи (І. Жилияєв, В. Луговий, О. Ярошенко), «економіст» – 2 особи (Ю. Вітренко, С. Мельник), «працівник народної освіти» – 1 особа (В. Рябченко). За звітний період 1 науковим працівником Інституту захищено докторську дисертацію (І. Власова). 77% наукових працівників вільно володіють англійською мовою.

Керівництво Інститутом здійснюють 10 осіб, з яких:

4 – безпосередньо керівники установи (директор – С. Калашнікова, чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; перший заступник директора – І. Драч, д.пед.н., доц.; заступник директора з наукової роботи – О. Слюсаренко, д.пед.н., с.н.с.; учений секретар – Г. Чорнойван, к.пед.н.)

та 6 – завідувачі відділів (В. Зінченко, д.філос.н., с.н.с.; Ю. Скиба, д.пед.н., доц.; В. Рябченко, д.філос.н., с.н.с.; І. Жилияєв, д.е.н., проф.; О. Оржель, д.н. з держ.управл., доц.; І. Власова, к. екон. н., доц.).

Співробітники Інституту є членами:

- ✓ Національної команди експертів з реформування вищої освіти в Україні (С. Калашнікова, В. Луговий);
- ✓ робочої групи з розроблення проекту Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021– 2031 роки (В. Луговий, С. Калашнікова, Ю. Вітренко, Ж. Таланова);
- ✓ робочої групи з удосконалення формульного фінансування закладів вищої освіти (Ж. Таланова);
- ✓ галузевої експертної ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (Г. Чорнойван);
- ✓ експертних груп Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (І. Драч, О. Слюсаренко, Ю. Скиба, М. Дебич, К. Трима, О. Ярошенко);
- ✓ робочої групи з розроблення та впровадження заходів забезпечення відповідності Національної рамки кваліфікацій критеріям Європейської рамки кваліфікацій навчання впродовж життя та Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;
- ✓ Науково-координаційної ради Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України;
- ✓ Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України (В. Луговий, Ю. Скиба, О. Ярошенко);
- ✓ робочої групи з підготовки Рекомендацій слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему: Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки. Проблеми, перспективи (Ж. Таланова);
- ✓ науково-методичної комісії №14 сектору вищої освіти МОН України (Ю. Скиба, Г. Чорнойван);
- ✓ Національного агентства кваліфікацій (В. Ковтунець, С. Мельник);

- ✓ науково-методичної ради МОН України, сектору вещої освіти (С. Калашнікова, Ж. Таланова, Ю. Скиба);
 - ✓ експертної групи з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом соціогуманітарних наук (С. Калашнікова (голова), І. Драч, О. Слюсаренко);
 - ✓ Комітет «Безпечні суспільства – захист свободи та безпеки Європи та її громадян» Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» (О. Оржель);
 - ✓ об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим вченим та іменних стипендій Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук (В. Луговий, І. Жилияєв);
 - ✓ Комітету з Державної премії України в галузі освіти (В. Луговий);
 - ✓ робочої групи МОН України з розроблення Закону України «Про освіту дорослих» (В. Луговий);
 - ✓ Конкурсної комісії щодо обрання членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (В. Луговий);
 - ✓ міжвідомчої робочої групи з питань розроблення та впровадження Національної рамки кваліфікацій (В. Луговий);
 - ✓ Комітету з питань інформаційно-комунікаційних технологій в освіті Інтернет Асоціації України (І. Жилияєв);
 - ✓ секції гуманітарних наук Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, вчен (Н. Базелюк);
 - ✓ експертної Комісії з питань науки та інформаційних технологій (І. Жилияєв);
 - ✓ робочої групи № 1 «Академія» Національної ради питань розвитку науки і технологій з підготовки пропозицій щодо змін до законодавства для забезпечення реформи Національної академії наук та національних галузевих академій наук (В. Луговий);
 - ✓ Ради ректорів Київського регіону (В. Луговий, С. Калашнікова);
 - ✓ робочої групи з підготовки Плану заходів з реформування НАПН України (В. Луговий);
 - ✓ робочої групи з розроблення проєкту професійного стандарту за групою професій «Викладачі університетів та вищих навчальних закладів» (С. Калашнікова, С. Мельник).
- Співробітники Інституту є експертами:
- ✓ Комітету Верховної Ради України з присудження стипендій та премій для молодих вчених (Ю. Скиба);
 - ✓ Координатора проєктів ОБСЄ в Україні (І. Жилияєв).

Виконання наукових досліджень

У 2020 р. Інститутом здійснено дослідження: за 4 плановими науковими дослідженнями фундаментального характеру, розпочатих 01.01.2018 р. («Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства», «Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції», «Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції», «Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України»),

одним плановим науковим дослідженням фундаментального характеру, розпочатим 01.01.2020 р. («Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії»)

та одним науковим дослідженням прикладного характеру, яке виконувалося протягом 03.02.2020-31.12.2020 («Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів» відповідно до

Постанови Президії НАПН України «Про результати конкурсу проєктів наукових досліджень для підтримки молодих вчених НАПН України, виконання яких розпочинається в 2020 році» № 1-2/1-2 від 30 січня 2020 р.).

Проведені дослідження було спрямовано на ідентифікацію, обґрунтування та практичну реалізацію напрямів інноваційного розвитку вітчизняної системи вищої освіти; теоретичне, методологічне і методичне забезпечення функціонування вищої освіти у контексті її входження до Європейського простору вищої освіти та досліджень.

Наукові дослідження проводилися співробітниками 5 відділів:

- ✓ інтернаціоналізації вищої освіти;
- ✓ інтеграції вищої освіти і науки;
- ✓ політики та врядування у вищій освіті;
- ✓ лідерства та інституційного розвитку вищої освіти;
- ✓ економіки вищої освіти.

Упровадження результатів наукових досліджень

Упровадження результатів наукових досліджень здійснювалося шляхом їх оприлюднення в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайті Інституту; розповсюдження через виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; використання в освітніх програмах підготовки здобувачів вищої освіти, при підготовці пропозицій до нормативних документів та проведенні дисертаційних досліджень.

Загальна кількість завантажень наукової продукції у звітному році склала:

- ✓ з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 8387 од.;
- ✓ з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – 1364 од.

Видавнича діяльність

У звітному році Інститутом здійснювалася видавнича діяльність. Підготовлено та опубліковано 2 номери міжнародного наукового журналу «Філософія освіти» та 2 номери міжнародного наукового журналу «Університети і лідерство».

Науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education»: головний редактор – М. Бойченко (Україна), голова наукової ради – В. Макбрайд (США); до редколегії входять українські та зарубіжні вчені (США, Німеччина, Польща, Греція, Швеція, Хорватія, Росія, Молдова); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2016 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство» (International Scientific Journal of Universities and Leadership): створений у рамках проєкту Програми TEMPUS «Освіта для лідерства, інтелігентності та розвитку таланту» (Education for Leadership, Innovations and Talent Encouraging, ELITE); головний редактор – В. Зінченко; членами редколегії є українські та зарубіжні вчені (Велика Британія, Фінляндія, Литва); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2018 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Представлення наукових періодичних видань та публікацій учених у світовій системі наукових комунікацій

Наукові періодичні видання Інституту представлено у світовій системі наукових комунікацій:

науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education» розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), CYBERLENINKA, CITEFACTOR, MIAR, ROAR (Registry of Open Access Repositories), OCLC WorldCat, ERIH PLUS (European

Reference Index for the Humanities and Social Sciences), GoogleScholar, BASE (індексація в базі), Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory), CrossRef, PhilPapers та інших базах даних: DSpace at library NPU Dragomanova, ENPUIR, Філософія в Україні, Бібліометрика української науки, OUCI (Open Ukrainian Citation Index);

міжнародний науковий журнал журнал «Університет і лідерство» розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), Directory of Open Access Journals (DOAJ), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Index Copernicus International World of Journals, Index Copernicus International Journals Master List, Google Scholar, Crossref, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Dimensions, Unpaywall та інших базах даних: Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), OCLC WorldCat.

Публікації учених Інституту представлено в численних наукометричних базах даних, зокрема 13 з них – у Scopus і Web of Science (В. Луговий, Ж. Таланова, І. Рєгейло, В. Зінченко, І. Драч, О. Ярошенко, М. Бойченко, О. Оржель, К. Трима, Н. Базелюк, О. Базелюк).

Науково-експертна діяльність

Здійснюючи науковий, методологічний і методичний супровід процесу імплементації нового Закону України «Про вищу освіту», протягом звітнього періоду співробітниками Інституту проведено наукову експертизу та взято участь у розробленні проєктів документів законодавчо-нормативного та стратегічного характеру функціонування та розвитку вищої освіти, зокрема наступних:

✓ пропозицій щодо застосування критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань;

✓ пропозицій щодо проєкту професійного стандарту на посади «Асистент», «Викладач», «Старший викладач», «Доцент», «Професор»;

✓ пропозицій до проєкту наказу МОН України «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 7 серпня 2002 року № 450 та затвердження рекомендованого переліку видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників закладів вищої освіти»;

✓ зауважень та пропозицій до проєкту «Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ)»;

✓ зауважень та пропозицій до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій»;

✓ зауважень та пропозицій до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики розвитку українських е-інфраструктур до 2023 року та затвердження Плану заходів щодо її реалізації»;

✓ пропозицій до проєкту «Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв)»;

✓ пропозицій до проєкту Порядку присудження наукових ступенів;

✓ пропозицій до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах»;

✓ пропозицій до проєкту Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;

✓ інформаційно-аналітичних матеріалів до Державної доповіді про становище молоді в Україні в динаміці з 2011 по 2020 рік на тему: «Молодь 2011-2020: нове покоління незалежної України»;

- ✓ пропозицій щодо вдосконалення показників оцінювання ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності наукових установ суспільного і гуманітарного профілю;
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту наказу МОН України «Про внесення змін до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН від 15 січня 2018 року №32»;
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо популяризації природничих наук та математики»;
- ✓ пропозицій до проекту Рекомендацій слухань у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України на тему: «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи»;
- ✓ пропозицій до нової редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;
- ✓ пропозицій до проекту Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки;
- ✓ пропозицій до проекту «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки»;
- ✓ пропозицій до Порядку проведення конкурсного відбору наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету в Національній академії педагогічних наук України;
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147 від 23.09.2020);
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020);
- ✓ пропозицій щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником;
- ✓ пропозицій до проекту Типового положення про кваліфікаційний центр.

Співробітниками Інституту, які входять до складу експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, взято участь у роботі експертних груп з акредитації 16 освітніх програм:

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»: галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування, освітні програми «Кадровий менеджмент», «Соціальна сфера», «Територіальне управління та місцеве самоврядування» (освітній рівень: магістр) (О. Слюсаренко);

Державний заклад вищої освіти «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»: галузь знань: 03 Гуманітарні науки, спеціальність: 035 Філологія, освітні програми «Англійська мова і література», «Німецька мова і література», «Французька мова і література» (освітній рівень: бакалавр) (М. Дебич);

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: галузь знань: 03 Гуманітарні науки, спеціальність: 035 Філологія, освітні програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»; «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»; «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька» (освітній рівень: бакалавр) (М. Дебич);

Львівський національний університет імені Івана Франка: галузь знань: 03 Гуманітарні науки, спеціальність: 035 Філологія, освітні програми «Французька мова та література» та «Іспанська мова та література» (освітній рівень: бакалавр) (М. Дебич);

Бердянський державний педагогічний університет: галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки, освітня програма «Управління закладом освіти» (освітній рівень: магістр) (О. Слюсаренко);

Національний університет біоресурсів та природокористування України: галузь знань: Освіта/Педагогіка, спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки, освітня програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» (освітній рівень: магістр) (І. Драч);

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна: галузь знань: 29 – «Міжнародні відносини», спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітні програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство», «Міжнародна інформаційна безпека» (освітній рівень: магістр) (К. Трима);

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка: 29 – «Міжнародні відносини», спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (К. Трима);

Ученим секретарем Інституту, старшим науковим співробітником відділу інтеграції вищої освіти і науки Інституту Г. Чорнойван взято участь у роботі Галузевої експертної ради галузі 01 «Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. За участі Г. Чорнойван галузевою радою: розглянуто 41 атестаційну справу (з них 13 атестаційних справ третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня доктора філософії та 28 атестаційних справ другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступеня магістр за спеціальностями: 011 Освітні, педагогічні науки, 015 Професійна освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт) і підготовлено відповідні висновки; розглянуто і погоджено два стандарти вищої освіти другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальностями 015 Професійна освіта, 016 Спеціальна освіта.

Співробітниками Інституту здійснено методичну експертизу 38 проектів стандартів вищої освіти, з них – 24 магістерського рівня, 14 – рівня доктора філософії.

Виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2017–2020 роки

У звітному році продовжувалося виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2017–2020 роки. Основними напрямками співпраці Інституту з Міністерством освіти і науки України були наступні:

✓ розроблення пропозицій до проекту Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 рр.

✓ розроблення пропозицій до проекту Рекомендацій слухань у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій ВРУ за темою «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи».

✓ розроблення пропозицій щодо громадського обговорення проекту професійного стандарту на посади «Асистент», «Викладач», «Старший викладач», «Доцент», «Професор».

✓ розроблення пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій»;

✓ здійснення інституційного аудиту переміщених університетів у межах Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020-2023 рр.);

Проведення науково-практичних масових заходів

Інститутом проведено 3 науково-практичні масові заходи, передбачені планом роботи НАПН України на 2020 р. Серед них: 1 міжнародна науково-практична

конференція, 1 всеукраїнська науково-практична конференція, 1 методологічний семінар. За планом роботи Інституту та позапланово організовано й проведено 19 науково-практичних масових заходів.

Підготовка на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти

В Інституті здійснювалася підготовка на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти: реалізовувалися освітньо-наукові програми «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті». На кінець звітнього року в аспірантурі навчаються 10 осіб (із них 3 за державним замовленням і 7 на умовах контракту) та перебувають у відпустках ще 2 особи.

У звітньому році в докторантурі Інституту проходила підготовку 1 докторантка за державним замовленням за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

Діяльність спеціалізованих учених рад

Протягом звітнього року в Інституті діяла спеціалізована вчена рада Д.26.456.02 (педагогіка), в якій захищено 2 дисертації (1 – докторська, 1 – кандидатська).

Міжнародне наукове співробітництво

В рамках міжнародного наукового співробітництва Інститутом організовано та проведено заходи:

✓ Проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU);

✓ Проєкту «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті» за підтримки Британської Ради в Україні, Advance HE (Велика Британія), Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

✓ Проєкту «Імплементация системи забезпечення якості освіти через співпрацю Університет – Бізнес – Уряд у ЗВО» (Erasmus+);

✓ Проєкту «Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України» (Erasmus+);

✓ Проєкту з міжнародної академічної мобільності (Erasmus+).

Інститут має широку мережу організацій-партнерів у європейських країнах. Зокрема, це:

- ✓ Британська Рада в Україні;
- ✓ Advance HE (Велика Британія);
- ✓ Остравський університет (Чеська Республіка);
- ✓ Інститут технологій Лімерік (Ірландія)
- ✓ Університет Тампере (Фінляндія);
- ✓ Університет Люміре – Леон П (Франція);
- ✓ Університет Вільнюса (Литва);
- ✓ Університет Крайова, Крайова (Румунія);
- ✓ Королівський технічний університет (Швеція);
- ✓ Університет Льежу (Бельгія);
- ✓ Університет Пловдиву «Паїсій Хілендарський» (Болгарія);
- ✓ Латвійський університет (Латвія);
- ✓ Університет Лотарингії (Франція);
- ✓ Вища рада з оцінювання досліджень і навчання (Франція);
- ✓ Аблай-Хан казахський університет міжнародних відносин та світових мов (Казахстан);
- ✓ Казахський університет економіки, фінансів та міжнародної торгівлі (Казахстан).

Науково-інформаційна підтримка

Протягом звітного року:

✓ створено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією та здійснювалася інформаційна підтримка керування профілями науковців Інституту у системі «Google Scholar» (Google Академія);

✓ науковцям Інституту забезпечувалася можливість вільного доступу до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, EBSCO;

✓ в умовах обмеженої offline комунікації (карантинних заходів) організовано та проведено в online форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, спеціалізованої вченої ради;

✓ здійснювалася інформаційно-технічна підтримка заходів з реалізації міжнародних проєктів: «Вдосконалення викладання у вищій освіті»; «Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України»; «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад»;

✓ здійснювалася технічна підтримка проведення IX Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: роль оцінювання якості викладання та навчання в процесі акредитації».

Фінансове забезпечення

Фінансове забезпечення діяльності Інституту здійснювалося відповідно до запланованих показників та чинного законодавства України.

II. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

II.1. Інформація про виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України

Виконання Програми спільної діяльності МОН і НАПН України

- ✓ Підготовлено пропозиції до проекту Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 рр.
- ✓ Підготовлено пропозиції до проекту Рекомендацій слухань у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій ВРУ за темою «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи».
- ✓ Підготовлено пропозиції щодо громадського обговорення проекту професійного стандарту на посади «Асистент», «Викладач», «Старший викладач», «Доцент», «Професор».
- ✓ Підготовлено пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій», розміщеного на офіційному сайті МОН України для громадського обговорення.
- ✓ Здійснено інституційний аудит переміщених університетів у межах Проекту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020-2023 рр.).

II.2. Фундаментальні дослідження

У 2020 р. в Інституті здійснювались 5 планових фундаментальних наукових досліджень:

№ зп	Назва наукових досліджень	Терміни виконання	Науковий напрямок	Науковий керівник
1.	Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (№ 0118U003246)	2018-2020 рр.	Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки	Зінченко В.В., д.філос.н., с.н.с.
2.	Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (№ 0118U003245)	2018-2020 рр.	Вища освіта	Луговий В.І., д.пед.н., проф., дійсний член НАПН України
3.	Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (№ 0118U003244)	2018-2020 рр.	Вища освіта	Рябченко В.І., д.філос.н., с.н.с.
4.	Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (№ 0118U003247)	2018-2020 рр.	Вища освіта	Вітренко Ю.М., к.е.н., доц.
5.	Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (№ 0120U100266)	2020-2022 рр.	Вища освіта	Скиба Ю.А., д.пед.н, доц.

П.2.1. Загальна характеристика завершених фундаментальних наукових досліджень за тематикою НАПН України

Назва наукового дослідження: Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства

Державний реєстраційний номер: 0118U003246

Роки виконання: 2018-2020 рр.

Напрямок: 1. Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки.

Проблема дослідження: Розвиток філософії освіти і педагогіки відповідно до викликів глобалізованого світу.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2018 році:

Штатних працівників (усього) – 6 осіб, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 3 особи;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особи;
- кандидатів наук – 1;
- наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа;

У 2019 році:

Штатних працівників (усього) – 6 осіб, у тому числі:

- докторів наук – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 3 особи;
- кандидатів наук – 1 особа;
- наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа;

У 2020 році:

Штатних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 3 особи;
- наукових співробітників без наукового ступеня – 1 особа;

Сумісників (усього) – 2 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1;
- кандидатів наук – 1.

Керівник наукового дослідження: Зінченко В.В., доктор філософських наук, старший науковий співробітник.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Уперше розроблено:

Закономірності:

1. Сьогоднішньому світу притаманний значний ступінь інтегрованості та інтернаціоналізації. Національні економіки, міжсуспільні зв'язки, міждержавні відносини поступово стають все більш інтегрованими. Відбулося свого роду «стиснення» світового простору, який вимагає нових форм взаємовідносин та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки (Зінченко В.В.).

2. Реальність полягає у тому, що глобалізація являє собою об'єктивне та абсолютно невідворотне явище сучасності, яке можна уповільнити засобами економічної політики (що і відбувається у ряді випадків), але не можна зупинити або «відмінити», оскільки це імперативна вимога сучасного суспільства та науково-технічного прогресу (Зінченко В.В.).

3. Останні десятиліття спостерігалось зростання інтеграційних процесів у світі, розвиток тенденцій до спільного вирішення країнами своїх господарських завдань. Інша відмінність пов'язана з науково-технічною революцією і становленням «інформаційного суспільства». Революція в технологічних процесах, у свою чергу, служить причиною значних зрушень в ієрархії нації, передумовою для чого є інституційні трансформації для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки (Зінченко В.В.).

4. Місце країни в сучасному світі сьогодні більше визначається якістю людського капіталу, станом освіти і ступенем використання науки і техніки у виробництві. Багатство робочої сили і сировинних матеріалів все менше можна розцінювати як конкурентну перевагу – у відповідності з тим, як знижується частка цих факторів у створенні вартості усіх продуктів. З причин такого необоротного розвитку стає все більш ймовірним, що країни півдня можуть досягти успіху виключно на основі своїх корисних копалин і відповідно більш дешевої робочої сили. Однак цей процес все ж таки далеко не тотожний реальній універсалізації глобальної спільноти. Інакше кажучи, окрім певних реалій глобалізації, інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, у світі співіснують також не менш реальні тенденції регіоналізації, дисоціації і навіть асоціалізації (Зінченко В.В.).

5. Існуюча система освіти поки що «навчає» суспільство завданням та цілям стійкого розвитку у невеликих і недостатніх масштабах. «Agenda 2030» формує практичне завдання для уряду, щоб саме він через трансформації системи освіти («освіта для стійкого розвитку»), забезпечив максимальні умови, щоб усі люди могли брати участь (через набуття якісних знань та навиків через освіту) у суспільно-державному та економіко-політичному розвитку. Що, в кінцевому рахунку допоможе досягти успіху саме у співпраці на всіх рівнях – як у освіті і науці, так й у цілому, в суспільстві (Зінченко В.В.).

6. Освітні інституції та заклади повинні вчити солідарно співпрацювати в партнерстві, розвивати навички стійкого розвитку, розвивати критичне мислення, розділяти відповідальність між студентами та всією освітньою командою, освітні інституції можуть бути зразками стійкого способу життя (Зінченко В.В.).

7. Процес демократизації інститутів суспільства, освіти та науки можливо ефективно змінювати прийняття рішень у царині соціально-економічної діяльності, освіти та науки, що складається з двох відносно самостійних чинників: з одного боку, – зі спільноти громадян, освітян, науковців як загалу, що має здатність до самоорганізації і самоуправління, а з іншого, – зі структур та органів суспільно-адміністративного управління, що виконує волю держави та суспільства, але спроможних до передачі частини владних повноважень у відносинах самоврядування (Зінченко В.В.).

8. Освіта для стійкого розвитку, освіта у сфері глобального громадянства та відповідні концепції повинні навчити компетентності, щоб допомогти усім у трансформації глобального світу для спільної співпраці. Комплексні компетенції такого гатунку можуть бути розроблені за допомогою навчальних моделей, освітніх принципів та освітніх проблем, закладених в існуючих системах освіти (Зінченко В.В.).

9. Конкретні напрями для ключових сфер освітньої мети глобального стійкого розвитку (*для усіх рівнів освіти*), які мають бути включені у систему освіти і навчання: Освіта для стійкого розвитку; Глобальна громадянська освіта та глобальне навчання; Політична освіта; Етико-моральна освіта; Екологічна освіта; Питання гендерної освіти / Рівність в усіх освітніх аспектах; Міжкультурне навчання; Освіта в галузі прав осіб (Зінченко В.В.).

10. Освітні установи мають трансформуватися та вдосконалюватися як інституції, які є зорієтованими на усі різновиди молоді, інвалідів; мають бути «гендерно-чутливими»; створювати та зміцнювати безпечне, ненасильницьке, інклюзивне та ефективне навчальне середовище для всіх; розширити можливості отримання стипендій

для студентів з країн, що розвиваються, – для вищої освіти, включаючи професійне навчання та інформаційно-комунікаційні технології, технічні та наукові програми (як через залучення їх до освітніх країн, так і, у першу чергу – на рівні їхніх держав); забезпечити підготовку кваліфікованого освітнього персоналу, у тому числі шляхом міжнародного співробітництва розвинених держав з країнами, що розвиваються. (Зінченко В.В.).

11. Стійкий розвиток суспільства в контексті конкурентоспроможності університетів, інтернаціоналізації вищої освіти і науки, глобального розвитку і трансформацій процесу інституалізації світової глобальної системи – це цілісна і багаторівнева сфера взаємодії економік, суспільств, держав, соціальних інститутів, культур, народів, націй, світоглядів, що обов'язково впливає як на національні моделі освіти і науки, так і на зміну глобальної освітньо-наукової парадигми (Зінченко В.В.).

12. «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» – на глобальному рівні освіти і науки пропонує практичний механізм досягнення і забезпечення інклюзивних, справедливих та якісних освіти і навчання, сприяння всім можливостям освіти і навчання протягом усього життя: дозволити усім отримати та завершити безкоштовну, справедливу та якісну початкову, середню і вищу освіту, що призведе до відповідних та ефективних результатів стійкого суспільного розвитку як окремих держав, так і глобальної системи; забезпечити доступ усіх, без різниці соціального, статевого, расового, етнічного до якісної освіти усіх рівнів, створення відповідних умов до 2030 року, що дозволить їм успішно переходити до наступних освітніх рівнів та здійснювати освіту протягом усього життя; для цього має бути трансформованими усі рівні, моделі і системи освіти (через «через освіту для стійкого розвитку») – для набуття таких знань та навичок, які необхідні для стійкого розвитку: стійкого способу життя, прав людини, гендерної рівності, сприяння культурі миру та ненасильства, через глобальну громадянську освіту та визнання культурного різноманіття та внесок культури у стійкий розвиток (Зінченко В.В.).

13. Визначено заходи та стратегії, які вже роблять потенційний внесок у досягнення Цілей стійкого розвитку. Серед них багато заходів, які були вжиті в контексті управління, орієнтованого на вплив уряду, для досягнення цілей діяльності (наприклад, поліпшення можливостей та гендерної рівності в освіті) (Зінченко В.В.).

14. Аналіз процесу глобалізації як цивілізаційного переходу до нового способу розвитку суспільства, заснованого на базових закономірностях і логіці розвитку мереж, дозволяє поглянути на нього як на процес фазового переходу надскладної системи, коли руйнуються ієрархічні системи порядку і починають домінувати мережеві неієрархічні і ацентровані зв'язки, нелінійні, стохастичні, емерджентні, контингентні і конвергентні процеси на всіх рівнях суспільного розвитку. (Горбунова Л.С.)

15. Глобалізація як цивілізаційний перехід до нового способу розвитку суспільства відбувається на базових закономірностях і логіці розвитку мереж. Освітні системи є частиною цих мереж і набувають домінуючого значення за умов відповідності змісту і характеру власного функціонування логіці формування нової мережевої спільноти – глобального громадянського суспільства. (Горбунова Л.С.)

16. Відповідно процес глобальної трансформації закономірно переходить з макрорівня суспільного розвитку на мікрорівень, тобто на рівень життя окремого індивіда. Системні проблеми перетворюються на проблеми індивідуального життя і вимагають свого біографічного вирішення. Проблема глобальної трансформації постає як проблема трансформації окремого індивіда. Більше того, успішне вирішення проблеми глобальної трансформації постає як реалізація політики стійкого розвитку суспільства (як планетарної спільноти, так і національних спільнот), який залежить від успішної трансформації окремого індивіда. (Горбунова Л.С.)

17. Індивідуальна трансформація, таким чином, постає як освітнє завдання і стратегія для національної системи освіти: не тільки навчити індивіда вчитися, але й

переучуватися (тобто бути здатним змінювати спосіб мислення, когнітивні парадигми, ціннісні системи тощо), що має стати метою освіти для дорослих протягом життя. (Горбунова Л.С.)

18. В процесі боротьби за стійкий розвиток глобального світу посилюється внутрішнє напруження між ринковими, неоліберальними підходами до вищої освіти, де виокремлюються і підкреслюються здатності студентів бути продуктивними в ринковій економіці, і більш цілісними (холістськими) концепціями ролі університетів у контексті соціально-економічних та екологічних проблем, в ситуації складності та невизначеності. У мейнстрімі вищої освіти існує як економічна орієнтація, так і орієнтація на більш широке бачення ролі особистості в суспільстві, хоча і не в рівній мірі. Те, як буде проходити реформування сфери освіти в Україні і які будуть визначені пріоритети, з необхідністю здійснить значний вплив на характер української вищої освіти в майбутньому. (Горбунова Л.С.)

19. Для впровадження Освіти для стійкого розвитку на засадах трансформативного навчання потрібні викладачі, здатні створити середовище навчання, в якому відбуватиметься зміна ціннісно-сміслових перспектив студентів в напрямку принципів стійкого розвитку і глобального громадянства. Реформування існуючої системи освіти та імплементація Освіти для стійкого розвитку з необхідністю, тобто закономірно, першочергово вимагає реформування педагогічної освіти відповідно до запитів і перспектив стійкого розвитку, оскільки педагог є ключовим агентом (лідером) такого процесу. (Горбунова Л.С.)

20. Рух реформування освіти починається на периферії системи як прояв нагальної потреби у докорінних якісних змінах. В той час як зміни в університетському мейнстрімі відбуваються повільно, невеликі і більш гнучкі навчальні заклади готові запропонувати більш сприятливий ґрунт для інновацій у цьому відношенні. Як показує досвід, у минулому багато інновацій починалися саме на периферії, перш ніж вони впливали на мейнстрім. На сьогодні поряд з мейнстрімом існує освітній рух, який можна умовно назвати «альтернативними, екологічними коледжами». У світі є кілька таких центрів: Центр альтернативних технологій, Коледж Шумахера, Коледж Емерсона і Коледж Хоуквуд у Великій Британії; Біджа Відьяпет в Індії; Центр екограмотності, Інститут Есален і Інститут Уїдбі в Північній Америці. Вони зацікавлені в обговореннях екологічних проблем і можливостей «стійкого університету», а також майбутнього вищої освіти, оскільки вони є невеликими, незалежними, а, отже, відкритими для інновацій і експериментів. (Горбунова Л.С.)

21. Зміна освітніх завдань зі зміною поколінь (Бойченко М.І.).

22. Інтернаціоналізація у сучасному світі стає основним механізмом, який суттєво впливає на трансформацію системи вищої освіти та її якісних параметрів. Інтернаціоналізація вищої освіти є внутрішньо диференційованим процесом, що обумовлює її багатовимірний характер із відповідним та, часом, суперечливим розумінням якості вищої освіти. Відповідно, синхронізація та гармонізація цілей, завдань, підходів та форм різних рівнів інтернаціоналізації у контексті забезпечення якості буде визначати подальший розвиток (або ж інституційну деградацію) системи університетської освіти у найближчі роки. (Курбатов С.В.)

23. Активізації процесів інтернаціоналізації у контексті забезпечення якості, як сутнісної складової місії сучасного університету, сприяє, з одного боку, активна нормативно-правова діяльність та розробка регулюючих документів. Наприклад, на глобальному рівні, це Резолюція ООН «Перетворення нашого світу: порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року», на загальноєвропейському рівні - «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», на національному рівні - Закони України «Про вищу освіту» (2014) та «Про освіту» (2017). Цей вектор формування культури якості університетської освіти можна розглядати, як «інтернаціоналізацію згори». З іншого боку, посилення впливу основних

споживачів освітніх послуг на формування стандартів якості університетської освіти та необхідність інтенсивного врахування їх вимог та інтересів, формує потужний вектор «інтернаціоналізації знизу», однією із маніфестацій якою є процес виникнення та поширення університетських рейтингів. Взаємодія процесів «інтернаціоналізації згори» та «інтернаціоналізації знизу» буде визначати нове розуміння стандарту якості університетської освіти. (Курбатов С.В.)

24. Виклики глобальної екологічної кризи та необхідність переходу людської цивілізації до парадигми стійкого розвитку висувають особливі вимоги до системи вищої освіти: в умовах складності та непередбачуваності світу на перший план виходить не набуття знань і отримання навиків, а загальна культура людини. Не певний набір компетенцій визначає професійний рівень випускника та фахівця та його здатність діяти в напрямі формування засад для стійкого розвитку суспільства, а його загальна компетентність, рівень розвитку його особистості, наявність в нього значного набору смислів, здатного служити для самостійного формування нового знання. Відповідно, на сьогоденному ринку праці все більшого значення для роботодавців набувають міждисциплінарні якості випускника ЗВО, що характеризують рівень його чи її загальної культури: самостійне та критичне мислення, здатність до роботи в команді, моральнісне та відповідальне прийняття рішень (Мелков Ю. О.).

25. Інтернаціоналізація вищої освіти проявляється в посиленні мобільності викладачів і розширенні можливостей навчання за кордоном (Сікорська І.М.).

26. В умовах інтернаціоналізації національні системи вищої освіти помітно трансформуються; вони розширюються кількісно, набувають інтернаціональні риси: посилюється децентралізація систем, виникають і розвиваються компоненти наднаціонального, універсального характеру. Національні системи вищої освіти в результаті певної уніфікації структур, способів оцінки результатів, програм, кваліфікаційних характеристик вищої освіти стають набагато більш порівнянними, що дозволяє набагато ефективніше удосконалювати ці системи (Сікорська І.М.).

27. В окремих регіонах і країнах універсальні закономірності інтернаціоналізації вищої освіти проявляються в залежності від особливостей соціального устрою, економіки, політики, традицій в педагогіці і вищу освіту (Сікорська І.М.).

28. Соціоантропологічний вимір стратегій вищої освіти в умовах її інтернаціоналізації дієво сприяє підготовці молоді до практичного життя в суспільстві. Ці освітні стратегії завдяки своєму ефективному вихованню представника сучасного вітчизняного студентства зумовлюють його майбутню особисту участь в розбудові громадянського суспільства, і в такий спосіб впливають на його стійкий розвиток (Брижнік В.М.).

29. Освітній процес в умовах інтернаціоналізації вищої освіти набуває ознак особливої якості через приєднання до нього молодих спеціалістів-викладачів, які залучають до цього процесу різноманіття нового знання, отриманого ними в університеті (Адорно). Молодий освітянин набуває особистий досвід викладацької діяльності через наслідування найкращих зразків педагогічної діяльності, що практикують старші, досвідченіші викладачі. Раціонально спланована педагогічна практика є важливою умовою збільшення рівня особистого досвіду молодого освітянина (Брижнік В.М.).

30. Бюрократизація системи управління вищою освітою як завада будь-яким педагогічним інноваціям. Властиве для представників університетської бюрократії використання традиційних педагогічних методів і технічних засобів викладання в університеті (Адорно) (Брижнік В.М.).

31. Взаємини конфліктного характеру, що виникають між молодими викладачами та представниками бюрократичної системи управління університетом (Брижнік В.М.).

32. Вища освіта як соціальний інститут є чинником позитивного впорядкування культурного буття будь-якої країни. В умовах суспільного переходу від ідентичності дисциплінованого підданого авторитарної держави до свідомого громадянина

демократичної країни вища освіта виконує важливу для суспільства функцію, а саме – виховання представника студентської молоді майбутнім соціально активним громадянином (Брижнік В.М.).

33. Реформаторами вищої освіти, як основного соціального інституту демократичної країни, стають такі університетські викладачі, непересічні особистості, духовна енергія котрих визначає позитивні зміни в освітньому процесі цієї вищої освіти. Своєю працею, також позитивно, вони впливають на суспільство через формування представників юнацтва всебічно розвиненими індивідуумами, що відбувається через надання їм добірного теоретичного знання. Такого знання, котре має не лише практичне значення для всебічної (культурної, економічної, індустріальної тощо) розбудови їхньої країни, але привносить собою елемент теорії, що ідейно емансипує це соціокультурне утворення (Брижнік В.М.).

34. Індивідуальний дух тих освічених людей, університетських викладачів, сприяючи стійкій розбудови університету як важливого соціального інституту, втілює собою суть вільної діяльності людини. Такого індивідуума, який цілком емансипований від впливу на себе соціальної ідеології попереднього соціокультурного устрою (Брижнік В.М.).

35. Як людина, котра критично мислить, а отже й небайдужа до соціокультурних реалій свого суспільства, цей індивідуум усвідомлює потребу перманентно здобувати нове теоретичне знання, потрібне для позитивного стійкого оновлення освітнього процесу в університеті. Названий освітянин свідомо залучається до «політичного виховання» представників української молоді, що зумовлює поширення серед них «політичного повноліття» – втілення вільної і свідомої діяльності громадянина демократичної країни (Брижнік В.М.).

36. Важливим елементом реформованого освітнього процесу в університеті є також формування серед представників студентської молоді ідентичності громадянина демократичної країни. Останнє уможлиблюється завдяки освітянським зусиллям, які сприяють поширенню серед студентства розуміння значущості ідеї демократії – умови стійкої розбудови громадянського суспільства (Брижнік В.М.).

37. Комунікаційні стратегії вищої освіти стають все більш зорієнтованими на забезпечення обізнаності студентів і викладачів як основних учасників комунікації із засадами стійкого розвитку суспільства (Шипко О.М.).

38. Одним із важливих завдань у забезпеченні комунікацій з питань стійкого розвитку суспільства є забезпечення стабільного розвитку сфери та закладів вищої освіти як таких, що є фундаментом упровадження ідей стійкого розвитку (Шипко О.М.).

39. Комунікації у вищій освіті, спрямовані на стійкий розвиток, формують відповідну систему цінностей, норм і правил поведінки людини, якими вона буде керуватися у майбутній професійній діяльності (Шипко О.М.).

40. Комунікаційні стратегії вищої освіти закономірно спрямовані на розвиток глобального партнерства, що є однією з цілей стійкого розвитку суспільства (Шипко О.М.).

Тенденції:

1. При дослідженні суспільного майбутнього та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки акцент необхідно робити рівномірно і на аналіз цінностей, і на аналіз соціальних інститутів, що дозволить усвідомити реальні механізми практичної побудови нового суспільства з урахуванням глобалізаційних процесів. Звертаючись до іманентного змісту інституційних проблем інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, слід відмітити, що наукова рефлексія завжди була присутня в надрах глобалістичного знання визначально, так як виявлення її змісту було пов'язано з виявленням осмислення єдності буття природного і соціального, а всередині останнього – у єдності освітньо-наукового, політичного, економічного тощо

буття. Така єдність реалізує цільову функцію і забезпечує управляючий вплив по відношенню до соціуму у вигляді практично-перетворювальної діяльності або суспільної, економічної і політичної влади над простором. У сучасних умовах «протиріччя глобалізму» у контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки не можуть бути підведені під загальні уніфіковані формули, такі, як «універсальні протиріччя між працею і капіталізмом», і тим більше не можуть бути вирішені ними (Зінченко В.В.).

2. Сучасні моделі інституалізації та самоорганізації систем соціуму (зокрема, інститутів освіти, вищої освіти і науки) мають вибудовуватися навколо базових засновків: інтелектуальне і моральне просвітництво, громадянська інституалізація, суспільно значущі моделі суспільного управління. Дослідження загальних полікультурних контекстів соціального розвитку робить очевидним, що розробка нового типу суспільного розвитку повинна стати пріоритетною сферою соціальної інституалізації. Інституалізоване громадянське суспільство є фактором суспільно-культурним, що включає у себе відношення людини до засобів не тільки матеріального виробництва, але і свого самовиробництва як суспільної, культурної істоти. В ідеї громадянського суспільства виражається історична тенденція переходу до свободи від політичного та економічного детермінізму, завдяки чому людина стає співвласником всезагальних умов свого особистого розвитку, незалежно від виконуваних нею соціально-економічних функцій і ролей (Зінченко В.В.).

3. Для сучасної наукової думки, суспільствознавчої, освітньої і соціально-філософської, економічної і політичної та управлінської теорій, інтеграція розвинених суспільств у сучасній «неокапіталістичній» (або «неоіндустріальній», «постіндустріальній», «пізньокапіталістичній» за іншою термінологією) фазі їхнього розвитку є об'єктом спеціальних досліджень того, яким чином сучасним розвиненим державам вдається інституалізувати і контролювати соціально-економічні і політичні взаємини. Це перш за все – аналіз глобальних інституційних, світоглядних і суспільних трансформацій, функціонування ідеології, системи освіти і засобів масової комунікації, методів обмеження соціальної боротьби рамками формалізованої суспільної системи, і передусім у межах розвитку наявних суспільних інститутів та, зокрема, контролю за ринком. Сучасна наука констатує наявність у сучасному суспільстві чужорідних людині соціальних станів і сил, які не тільки не вдалося ослабити, але більше того – сьогодні людина і людство потрапили у такі жорсткі залежності і небезпеки, які не просто загрожують перетворити їх у об'єкт невідвладних їм соціальних відносин, але і ставлять під загрозу у глобальних масштабах самі основи людського життя. Ці проблеми можуть бути вирішені лише у світовому масштабі (Зінченко В.В.).

4. У новій економіці багатство визначається володінням гуманним капіталом – знання стали не тільки самостійним чинником виробництва, а й головними в усій системі чинників. Формування нової економіки – результат розвитку нових знань. Оцінки показують, що подвоєння знань відбувається кожного десятиліття. Це пов'язано з тим, що саме вони у вигляді інформації як систематизованих даних зростаючими темпами змінюють вигляд сучасного світу (Зінченко В.В.).

5. Назріла необхідність не просто удосконалення інституційного рівня глобального суспільства, а й здійснення докорінної перебудови мислення, розробки і впровадження нових підходів, організаційних форм і методів формування стратегій його розвитку. Висхідним стало поняття глобалізації – з якого розглядаються процеси суспільної трансформації та інституалізації, а точніше, – трансформаційна інституалізація (Зінченко В.В.).

6. Глобалізація – явище дуально-трансформаційне, оскільки ще з початку свого виникнення перебуває у стані т.зв. «динамічної рівноваги», тобто постійно супроводжується рівноцінними і рівновагомими явищами – еволюції, прогресу і революції (соціальної, економіко-виробничої, політико-правової, науково-технічної, політико-правової, державно-ідеологічної тощо) з одного боку і регресу, деволуції – з іншого.

Однак, саме революція (революційні трансформації світового рівня) є і умовою, і діалектичним станом глобалізації. Тому цей процес (глобалізація) відбувається одночасно як у формах інтеграції, уніфікації, інтернаціоналізації, експансії, так і – регіоналізації, деглобалізації, альтерглобалізації тощо (Зінченко В.В.).

7. У сучасній глобалістиці, котра включає у себе всі різновиди інтернаціоналізації (і, глобалістиці освіти та науки – як її вагомої складової) сформована імітаційна гомеостатична лавиноподібна модель кризової деградації суспільства (та таких його інститутів як економіка, політика, освіта, наука тощо), яке живе згідно з принципами пасивного споживання, що загрожує ситуацією падіння розвитку інтелекту, креативності та виробництва знань нижче критичної відмітки і похідними від нього зупинкою науково-технічного прогресу. Методологічним підґрунтям, яке враховує інтегративність глобальної парадигми освітньо-наукової інституалізації є, зокрема, концепції *світ-системного аналізу*, *макросоціального підходу*, *концепції залежності (залежного розвитку)* і *постімперіалізму*, *теорій субсидіарності*, *комунітаризму*, *концепцій суспільної деліберативності* і *лібертаризму* в контексті формування глобально-стадіального розуміння суспільного розвитку (у тому числі – світових та національних систем освіти і науки) (Зінченко В.В.).

8. Виходячи з того, що явища інтеграції та інтернаціоналізації у контексті глобалізації швидко наростають, а їхні властивості визначаються законами, які диктує панівна тенденція глобального розвитку, ці явища набувають особливого значення в першу чергу для малих країн і тих, що стали на шлях інтенсивного розвитку чи пошуку моделі економіко-суспільної інтенсифікації та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, в тому числі й для України (Зінченко В.В.).

9. З реформою освіти також слід послідовно збільшувати якість освіти та правосуддя у сфері освіти. Навчання має бути підкріплене різними соціальними знаннями, їхніми здібностями та особливими потребами та бути краще підтримані при переході між шкільними рівнями. Розширення автономії освітніх інституцій може, наприклад, використовуватися для розробок пріоритетів у сенсі стабільності, а також відповідних навчальних заходів (Зінченко В.В.).

10. Існуюча система освіти поки що «навчає» суспільство завданням та цілям стійкого розвитку у невеликих і недостатніх масштабах. «Agenda 2030» формує практичне завдання для уряду, щоб саме він через трансформації системи освіти (*«освіта для стійкого розвитку»*), забезпечив максимальні умови, щоб усі люди могли брати участь (через набуття якісних знань та навиків через освіту) у суспільно-державному та економіко-політичному розвитку, що, в кінцевому рахунку допоможе досягти успіху саме у співпраці на всіх рівнях – як у освіті і науці, так й у цілому, в суспільстві (Зінченко В.В.).

11. Університети зокрема та освітні інституції загалом та заклади повинні вчити солідарно співпрацювати в партнерстві, розвивати навички стійкого розвитку, розвивати критичне мислення, розділяти відповідальність між студентами та всією освітньою командою, освітні інституції можуть бути зразками стійкого способу життя (Зінченко В.В.).

12. Освіта для стійкого розвитку, освіта у сфері глобального громадянства та відповідні концепції повинні навчити компетентності, щоб допомогти усім у трансформації глобального світу для спільної співпраці. Комплексні компетенції такого гатунку можуть бути розроблені за допомогою навчальних моделей, освітніх принципів та освітніх проблем, закладених в існуючих системах освіти. (Зінченко В.В.).

13. Аналіз концептуального осмислення можливостей імплементації трансформативних стратегій в освіту для дорослих допомагає виявити тенденцію методологічного повороту, що відбувається в освітніх науках, від домінуючого нещодавно когнітивного акценту у застосуванні методик трансформативного навчання до методик

раціонально-тілесно-афективного підходу, що передбачає світоглядний зсув від бачення чисто раціонального суб'єкта навчання до його осмислення як «цілісної» людини. Відповідно в освітніх політиках акцентується не на когнітивних («академічних») компетентностях, а на «не-академічних», переважно комунікативних компетентностях (Горбунова Л.С.).

14. Змістом таких компетентностей, як показують тенденції, виявляється здатність «поєднання непок'єданого», тобто віднаходження переходів, вибудовування мостів, подолання меж і кордонів між парадигмами, дисциплінами, культурно-ціннісними системами, способами мислення і дії тощо. Освітня система має за мету сформувати трансверсального суб'єкта, здатного долати різні межі і кордони як перепони, перетворюючи їх на фактори розвитку. Від цього залежить доля будь-якої нації, залученої у процес глобалізації (Горбунова Л.С.).

15. З позицій трансверсального розуміння трансформативних стратегій розвитку освіти по-новому виглядають завдання інтернаціоналізації вищої освіти. Тенденція інтернаціоналізації характеризується не уніфікацією різних освітніх систем, а розробленням стандартів, які одночасно передбачають складні і суперечливі процеси як зближення та інтеграції, так і цінування та збереження культурного розмаїття. Тільки за умов збереження відмінностей, які релевантні в контексті політики стійкого розвитку і формування глобального громадянства, можливо створити трансверсальні системи зближення та інтеграції освітніх вимог і стандартів (Горбунова Л.С.).

16. Аналіз досвіду імплементацій освітніх стратегій в інтересах стійкого розвитку в закладах вищої освіти країн з розвинутою демократією виявляє чітку спрямованість освітніх програм на цілі формування глобального громадянства на основі трансформативного навчання (Горбунова Л.С.).

17. На жаль, в українській освітній системі мають місце тенденції некритичного запозичення досвіду та стандартів без врахування особливостей національних умов та інтересів збереження національних цінностей та здобутків, слабкі зворотні зв'язки між керуючим центром і виконавчими інституціями (Горбунова Л.С.).

18. Аналіз міжнародного досвіду культурно-гуманітарних стратегій вищої освіти дозволяє виявити посилення тенденції до зближення та міждисциплінарного синтезу між освітніми науками: філософією освіти, педагогікою, психологією навчання дорослих, когнітивними науками, культурною антропологією, теорією складності, автопоезису тощо. Особливо яскраво ці тенденції прослідковуються в теорії і практиці трансформативного навчання дорослих як трансдисциплінарного дослідницько-викладацького проекту на засадах поєднання всіх раціональних та екстра-раціональних складових навчання. Але виявляється слабкий прояв цих тенденцій в українській освітній системі за умов відсутності досвіду трансформативного навчання в цілому (Горбунова Л.С.).

19. В контексті сучасних умов нестійкості, складності та невизначеності концепт трансформативного навчання все більше привертає до себе увагу. Форма глобального майбутнього все частіше пов'язується з рефлексивністю людської свідомості - здатністю критично мислити про те, що ми думаємо про те, що робимо, а потім думати і діяти інакше (Горбунова Л.С.).

20. З розвитком освітньої стратегії, спрямованої на стійкий розвиток, феномен трансформативного навчання з «точковим» характером у своїй можливості і дійсності поступово перетворюється на широкий міжнародний рух у сфері освіти з інтенціями формування глобального громадянства (Горбунова Л.С.).

21. Теорія трансформативного навчання дорослих (Mezirow) на сьогодні стає затребуваною в контексті виконання завдань Освіти для стійкого розвитку, проголошеною ЮНЕСКО (Горбунова Л.С.).

22. Сьогодні зростає інтерес до потенційної ролі університету як місця трансформації, пов'язаної зі стійким розвитком. У зв'язку з цим виникають питання щодо

здатності професорсько-викладацького складу сприяти трансформативному навчанню, готовності студентів до того, щоб брати участь у ньому, а також щодо доцільності трансформативного навчання в рамках заснованої на результатах раціоналістичної дисциплінарної моделі освіти, яка в даний час домінує в сучасній культурі вищих навчальних закладів світу. Зважаючи на ці перешкоди, в педагогічному середовищі вищих закладів освіти виникає жвавий інтерес до концептуальної конгруентності, яка існує між Освітою-ESD (як між- і трансдисциплінарною) і трансформативною освітою. Існують емпіричні дослідження, які документують трансформацію в секторі вищої освіти: інтерес до з'єднання ESD і трансформативного навчання явно зростає (Горбунова Л.С.).

23. Підтримка ініціатив відкритої науки, зокрема відкритого доступу до публікацій та наукових даних (Базелюк Н.В.).

24. Цифровізація наукової діяльності, зокрема розвиток дослідницьких е-інфраструктур (Базелюк Н.В.).

25. Пошук нових моделей оприлюднення наукових результатів, зокрема запуск видавничої платформи Open Research Europe (Базелюк Н.В.).

26. Підтримка багатомовності наукових публікацій, особливо у дослідженнях, які є пріоритетними на місцевому та національному рівнях (Базелюк Н.В.).

27. Урізноманітнення наукових комунікацій та видів наукових публікацій (Базелюк Н.В.).

28. Сприяння поширенню міжнародних колаборацій у проведенні досліджень та публікації їх результатів (Базелюк Н.В.).

29. Підтримка практик відкритої науки при оцінюванні досліджень, вчених, закладів вищої освіти (Базелюк Н.В.).

30. Розвиток альтернативних метрик, врахування соціального впливу наукових публікацій, зокрема у галузі соціогуманітарних наук (Базелюк Н.В.).

31. Завдання освіти для стійкого розвитку тяжіють до узгодження із специфічними завданнями, які постають перед відповідними поколіннями у національному циклі зміни поколінь (Бойченко М.І.).

32. Тенденція до уніфікації сутності та процесів забезпечення якості вищої освіти на європейському континенті внаслідок Болонського процесу та інших загальноєвропейських ініціатив, що посилює позиції Європейського простору вищої освіти та Європейського дослідницького простору як важливих центрів формування культури якості вищої освіти на глобальному рівні (Курбатов С.В.).

33. Тенденція до посилення впливу неформальних механізмів забезпечення якості вищої освіти, перш за все, міжнародних університетських рейтингів, на формування освітньої політики на національному, регіональному та глобальному рівні (Курбатов С.В.).

34. Тенденція до прагматичного розуміння якості вищої освіти як її орієнтації переважно на очікування та потреби глобального споживача із відповідним посиленням інструменталізму як принципу формування освітніх політик (Курбатов С.В.).

35. Тенденція до більш активного залучення основних стейкхолдерів (студентів та роботодавців) до формування політики забезпечення якості вищої освіти на транснаціональному рівні (Курбатов С.В.).

36. Тенденція до оцінки процесів викладання та навчання, а також їх результатів, як ключових в процесі забезпечення якості вищої освіти на європейському рівні (Курбатов С.В.).

37. Тенденція до переходу функцій забезпечення та покращення якості вищої освіти від державних інституцій до незалежних громадських інституцій, які представляють інтереси громадянського суспільства (Курбатов С.В.).

38. Тенденція перетворення міжнародних університетських рейтингів на ключові механізми оцінки та забезпечення якості в глобальному та регіональному освітніх просторах (Курбатов С.В.).

39. Розвиток світової вищої освіти йде сьогодні в напрямі гуманізації та індивідуалізації, тобто загалом «демасофікації», на протипагу вкрай стандартизованої масової освіти попередньої доби Модерну (Мелков Ю. О.).

40. Визначальним напрямом впровадження вищої освіти для стійкого розвитку у ЗВО є її інтеграція в інституційне (університетське) лідерство (Степаненко І.В.).

41. Інтернаціоналізація залишається одним із головних стратегічних напрямів розвитку університетів у всьому світі. При цьому з'являються нові її форми та методи у відповідь на виклики сьогодення (Сікорська І.М.).

42. Посилення регіональних відмінностей інтернаціоналізації вищої освіти навіть на теренах Європи (Сікорська І.М.).

43. Підвищення важливості розробки саме і стратегій інтернаціоналізації на інституційних рівнях, незважаючи на наявність національних стратегій, із помітним зсувом від співробітництва до конкуренції (Сікорська І.М.).

44. Виявлення особистісного начала в діяльності викладача через його виховання представника сучасного студентства майбутнім учасником процесу демократизації в суспільстві. Особисте розуміння суті і мети оновлення освітнього процесу всіх його учасників (Брижнік В.М.).

45. Надання студентству знання, що має емансипаційне значення, є умовою реалізації процесу демократизації університету. Соціоантропологічна складова освітнього процесу як засіб здійснення стратегій практичних перетворень суспільства на громадянське (Брижнік В.М.).

46. Прояви корпоративної солідарності між молодими викладачами та студентами та активізація участі студентської молоді в боротьбі проти бюрократизації управління університетом та за збільшення присутності елементів демократії через залучення молодших представників викладацького складу (Брижнік В.М.).

47. Самоорганізація студентського життя через збільшення рівня особистої освіченості студента. Особисті зусилля студента в отриманні вищої освіти як чинник соціокультурних перетворень суспільства на громадянське. Студентське самоврядування – праобраз і дійсна передумова розбудови вітчизняною молоддю громадянського суспільства (Брижнік В.М.).

48. Зумовленість особистого інтересу до нового знання університетського викладача його громадянською ідентичністю. Особисте розуміння університетського викладача цінності, особливого значення для суспільства та країни своєї свідомої праці (Брижнік В.М.).

49. Орієнтація освітянської роботи університетського викладача на такі соціокультурні ідеали, як громадянське суспільство, демократична країна, правова держава. Особисте розуміння суті таких основних понять освітнього процесу, як «виховання», «освіта», «навчання», «дослідження», як засіб самостійного формулювання викладачем основних освітніх завдань університету. Усвідомлення педагогічної дієвості Сократової манери ставлення до будь-якого представника студентська, як втілення особистої демократичності та толерантності, що відбувається в межах освітнього процесу в університеті (Брижнік В.М.).

50. Особиста демократичність університетського викладача у спілкуванні та навчанні студентів як умова дієвої демократизації освітнього процесу в університеті. Залучення студентів університетським викладачем до дослідницької роботи, до громадського та інтелектуального життя університету, до його «духовного життя», через надання зразків особистої обізнаності та поведінки, саме як моральної (Брижнік В.М.).

51. Моральнісне значення спільної орієнтації викладацького складу університету на позитивні ідеали демократизованого освітнього процесу в університеті. Спільне розуміння мети і завдань оновленого, демократизованого освітнього процесу всіма його учасниками, як викладацьким складом університету, так студентським загалом (Брижнік В.М.).

52. Корпоративна солідарність між викладачами та студентами, активна участі студентської молоді у врядуванні вищим навчальним закладом, у його внутрішньополітичному житті, як результат демократизації освітнього процесу, що відбувається в ньому (Брижнік В.М.).

53. Стійкий характер елементів оновленого освітнього процесу в університеті через активне залучення до громадських заходів в університеті, до його внутрішньополітичного життя, представників молодшого студентства (Брижнік В.М.).

54. Комунікаційні стратегії вищої освіти розвиваються в напрямку не лише продукування нових знань, а зорієнтовані на розвиток компетентностей учасників освітнього процесу задля забезпечення стійкого розвитку суспільства (Шипко О.М.).

Гіпотези:

1. Висунуто гіпотезу про те, що побудова теорії, аналіз і розгляд позицій та концепцій глобальних інституційних трансформацій суспільства, вищої освіти і науки задля їхнього стійкого розвитку, має ґрунтуватися на методі порівняльного аналізу, причому підстави для такого аналізу конкретизуються для кожного випадку – певного співставлення праць та ідей авторів, які не належать до одного напрямку в межах світоглядної школи. Вони розглядаються при цьому як методологічні і теоретичні передумови різнобічного, предметно зумовленого процесу осягнення трансформацій соціально-економічних структур та інституалізації громадянського суспільства в умовах глобалізації в якості цілісного, взаємопов'язаного феномену. На цій основі виявляється та реалізується можливість автентичного концептуального осмислення своєрідності ідей, їхньої ролі у глобальних суспільно-економічних процесах та життєдіяльності людей. За такого підходу увага дослідження фіксується на моментах, які в того чи іншого мислителя не завжди постають як визначальні чи наріжні, в той час як інші положення залучаються лише тією мірою, якою вони торкаються проблем загальної та спеціальної глобалістики (Зінченко В.В.).

2. Перспективною «моделлю» дослідження нам уявляється та, яка вичленує та інтегрує в собі трансформаційний і структурний аспекти галузей знання про тенденції інституалізації в умовах глобалізаційних процесів. Ці ідеї використовуються як методологічні засновки для визначення принципів, установок суспільної діяльності в умовах глобального розвитку і трансформаційних процесів (Зінченко В.В.).

3. В сучасній глобалістиці сформована імітаційна гомеостатична лавиноподібна модель загрози кризової деградації суспільства (та його інститутів, зокрема і – науки та освіти) яке живе згідно з принципами споживання, що загрожує ситуацією падіння розвитку інтелекту нижче критичної відмітки і похідними від нього зупинкою технічного прогресу і різким зростанням смертності порівняно з народжуваністю. Це зумовлює назрілу необхідність розвитку інституційного підходу у соціальному пізнанні і соціальній філософії. Водночас громадянська та інституційна практика в умовах глобалізації потребує якісного методологічного підґрунтя, яким повинна стати саме соціально-філософська система інтегративної глобальної парадигми громадянської інституалізації на основі узагальнення досягнень, зокрема, світ-системного аналізу, макросоціального підходу, концепції залежності (залежного розвитку) і постімперіалізму, теорій субсидіарності, комунітаризму, концепцій суспільної деліберативності і лібертаризму в контексті формування глобально-стадіального розуміння суспільного розвитку (Зінченко В.В.).

4. Передбачається, що необхідно здійснити виявлення та концептуалізацію сутнісної взаємозалежності і взаємообумовленості системних та функціональних характеристик інституційного виміру глобальних трансформацій світового розвитку, його системних зв'язків у глобальній реальності на основі авторської світ-системної глобально-стадіальної концепції як інституалізованого процесу функціонування деліберативного суспільно-економічного розвитку в інституційній моделі глобалізації (Зінченко В.В.).

5. Також гіпотеза дослідження полягає й у припущенні того, що процес демократизації інститутів суспільства, освіти та науки можливо ефективно дослідити на підставі аналізу процесу прийняття рішень у царині соціально-економічної діяльності, що складається з двох відносно самостійних чинників: з одного боку, – зі спільноти громадян, як загалу, що має здатність до самоорганізації і самоуправління, а з іншого, – зі структур та органів суспільно-адміністративного управління, що виконує волю держави та суспільства, але спроможних до передачі частини владних повноважень у відносинах самоврядування у суспільстві, вищій освіті та науці (Зінченко В.В.).

6. Висунуто гіпотезу про можливу ефективність трансформативних освітніх стратегій, побудованих на методологічних засадах культурно-антропологічних досліджень такої основної онтологічної складової навчального процесу як трансверсальна діалогічна самість (Горбунова Л.С.).

7. Релевантною методологією в дослідженні самості як ментальної репрезентації індивіда в умовах невизначеності постають теорія складних систем, теорія автопоезису та самоорганізації (Горбунова Л.С.).

8. Трансформативне навчання дорослих, яке найбільш змістовно втілює відповідь на виклики глобалізації на макро- і мікросоціальному рівнях, виступає як головна ланка в освітніх стратегіях інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства і формування глобального громадянства (Горбунова Л.С.).

9. Ефективне реформування української освіти в процесі інтернаціоналізації для реалізації політики стійкого розвитку можливе лише за умов створення цілісної системи глобальної громадянської освіти як надійного шляху до миру, соціальної справедливості та становлення глобального громадянського суспільства (Горбунова Л.С.).

10. У якості мети освіти в інтересах стійкого розвитку в напрямку формування глобального громадянства на індивідуальному рівні може виступати формування трансверсального суб'єкта як комунікативного відповідального члена нової планетарної спільноти – глобального громадянина, сутністю якого є трансверсальна діалогічна самість (Горбунова Л.С.).

11. Теорія і практика трансформативного навчання дорослих, що імплементується в закладах вищої освіти (США, Велика Британія, Німеччина, Швейцарія та ін.) найбільш змістовно втілює відповідь на виклики глобалізації на макро- і мікросоціальному рівнях, виступає як головна ланка в освітніх стратегіях інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства і формування глобального громадянства (Горбунова Л.С.).

12. Реформування української освіти в процесі інтернаціоналізації для реалізації політики стійкого розвитку може бути ефективним лише за умов критичного запозичення кращого досвіду інших країн в реформування вищої освіти на засадах трансформативного навчання, зокрема створення цілісної системи глобальної громадянської освіти як надійного шляху до миру, соціальної справедливості та становлення глобального громадянського суспільства (Горбунова Л.С.).

13. Як показує аналіз запропонованих ЮНЕСКО трансверсальних освітніх компетентностей як ключових компетентностей XXI століття, інтегрованих в певні системи і кластери (когнітивні, інтраперсональні, інтерперсональні, глобального громадянства), майже всі вони пов'язані з процесами становлення і трансформації індивідів як цілісних суб'єктів пізнання і дії в межах комунікативних стратегій формування глобального громадянського суспільства. Виконання завдання формування трансверсальних, або ключових, компетентностей стає можливим лише в межах нової парадигми Освіти для стійкого розвитку на засадах трансформативного навчання (Горбунова Л.С.).

14. З 2026 року починатиметься відлік нового покоління у національному циклі зміни поколінь України (Бойченко М.І.).

15. Орієнтація на різноманітні потреби споживачів призведе до диверсифікації міжнародних університетських рейтингів. Сучасна форма їх існування як таблиць

університетів («league table»), які мають найкращі параметри у відповідності з певними індикаторами, буде поступово відходити у минуле, поступаючись вільному вибору індивідуального набору індикаторів, що призведе до деструкції універсалістського розуміння поняття «якість вищої освіти». (Курбатов С.В.)

16. Внаслідок взаємодії різних факторів – від позитивних (розвиток інформаційних та комунікаційних технологій) до негативних (пандемія COVID 19) – інтернаціоналізація вищої освіти у контексті забезпечення якості буде націлена на формування адекватного віртуального простору вищої освіти як домінуючої форми університетської діяльності. (Курбатов С.В.)

17. Орієнтація вищої освіти виключно на інтереси роботодавців веде до руйнації класичних форм університетської діяльності. (Курбатов С.В.)

18. Уніфікація системи забезпечення якості вищої освіти є ключовим інструментом інтернаціоналізації в Європейському просторі вищої освіти. (Курбатов С.В.)

19. Своєчасне прийняття офіційно затвердженої стратегії інтернаціоналізації сприяє активізації міжнародної діяльності вітчизняних закладів вищої освіти. (Курбатов С.В.)

20. Розроблено *концепцію* переорієнтації на оцінку процесів викладання та навчання в рамках формування нових підходів до розробки університетських рейтингів. (Курбатов С.В.)

21. Одна із проблем сучасного розвитку вищої освіти полягає в тому, що її інтернаціоналізація відбувається в напрямі поверхневої уніфікації та стандартизації, внаслідок якої втрачається багатоманітність культурних традицій освіти: даний процес здійснюється на ґрунті застарілої методології доби Модерну, без урахування сучасних реалій та сьогоденного рівня розвитку людської особистості, до яких більш пасує постнекласична методологія, орієнтована не на уніфіковану єдність, а на єдність у багатоманітності (Мелков Ю. О.).

22. Сьогоднішня екологічна криза є кризою передусім цінностей та способу життя, а не тільки й не стільки є кризою промисловості та соціальної демографії, а тому її подолання вимагає виховання якісно нової людської особистості, здатної жити та діяти за умов світу складності, на підставі принципу мінімізації ризиків (Мелков Ю. О.).

23. У відношенні до завдань «порядку денного» з імплементації цілей стійкого розвитку, вища освіта може та має відповідати реалізації не лише цілі щодо забезпечення інклюзивної та якісної освіти для всіх, але й усіх інших цілей, мірою того, як саме освіта здатна закладати ціннісні підвалини та формувати загальну культуру відповідної поведінки серед випускників ЗВО (Мелков Ю. О.).

24. Доцільно і правомірно перекладати назву Sustainable Development не як «сталий розвиток», а як стійкий і збалансований розвиток (Степаненко І.В.).

25. Вищу освіту для стійкого розвитку треба розвивати і впроваджувати як інтегровану концепцію освітньої програми, а не як окрему програму, захід або доповнення до освітньої програми (Степаненко І.В.).

26. Вища освіта для стійкого розвитку має бути не стільки «інформаційно-знанневою», скільки «ціннісно-конструктивною» і бути спрямованою на формування в особистості спроможності здійснювати продуктивний і свідомий вибір на користь цінностей стійкого розвитку для того, щоб приймати відповідальні і виважені рішення щодо нашого колективного та індивідуального життя і майбутнього (Степаненко І.В.).

27. Дієвість стратегій вищої освіти, які в умовах її інтернаціоналізації використовують соціоантропологічний вимір освітнього процесу задля стійкого розвитку громадянського суспільства, ця дієвість уможливлено через збільшення рівня демократизації освітнього процесу. Демократизація освітнього процесу як дійсний чинник стійких соціокультурних перетворень демократичного характеру в суспільстві (Брижнік В.М.).

28. Зумовленість ефективності соціоантропологічних стратегій вищої освіти солідарною працею викладачів університету. Свідома професійна солідарність науково-педагогічних працівників, залучених до освітнього процесу в університеті, як умова стійкої розбудови громадянського суспільства (Брижнік В.М.).

29. Основною характеристикою інтернаціоналізації вищої освіти є її спрямованість на інтеграцію міжнародної складової до освітніх послуг вищої школи, наукових досліджень, та виховання свідомо активних громадян для стійкого розвитку суспільства (Сікорська І.М.).

Концепції:

1. Має бути розвинуто та концептуалізовано глобально-стадіальне розуміння світового глобального розвитку та його трансформацій як процесу відтворення внутрішньої необхідності розвитку не кожного суспільного соціоісторичного утворення та його інститутів (зокрема, – освіти, вищої освіти та науки), узятого окремо, але тільки як сукупності усіх тих, що існували у минулому і що існують зараз соціо-історичних систем разом узятих, тобто людського суспільства в цілому, що з необхідністю припускає дослідження взаємодії між окремими конкретними суспільствами як соціо-економічними історичними утвореннями і їх різного роду системами та інститутами. Соціо-історичні системи завжди так чи інакше впливають одна на одну і нерідко дія однієї соціо-історичної системи на іншу призводила до істотних змін в структурі інститутів останньої. Щодо такого інституційного різновиду впливу автор впроваджує термін «соціорна індукція». Всі існуючі соціо-історичні системи утворюють певну інституалізовану цілісність і єдність – світовий соціально-історичний простір у середовищі якого відбуваються глобальні інституційні трансформації для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки (Зінченко В.В.).

2. Глобально-стадіальне розуміння суспільного розвитку та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки з необхідністю припускає дослідження взаємодії між окремими конкретними суспільствами, державами, їхніми освітньо-науковими моделями, системами – як 1) глобальної системи, 2) складової міжнародної інтеграції, 3) процесів інтернаціоналізації.

Безперервність освіти у процесах інтернаціоналізації, її інтенсивність можуть бути забезпечені лише за двох умов принципового характеру.

Перша: використання новітніх, доступних і технічно забезпечених високих технологій навчання, опанування знань.

Друга: досконале володіння людиною методологією самостійної науково-дослідної діяльності. Створена структура має надавати однакові умови для рівноправного вибору науково-освітніх дій, виключаючи примус і панування.

Таким чином, стратегія інтернаціоналізації розвитку вищої освіти і підготовки науково-дослідних кадрів є однією з ключових у галузі соціального управління і філософії суспільного розвитку, оскільки від того, що саме ми розуміємо під наукою або яка з парадигм освіти є домінантною на певному історичному етапі, значною мірою залежить спосіб організації і функціонування спільноти в сучасному і майбутньому.

Швидкому поступові глобалізації освіти і науки (через процеси інтернаціоналізації) сприяє бурхливий розвиток інформаційних і комунікаційних технологій та опанування світом ідеї мережевого способу організації суспільної діяльності. Цей спосіб став безальтернативним для інформаційного середовища, фінансової, торгової, телекомунікаційної, транспортної та інших систем взаємодії між людьми. Він є головним двигуном майбутнього розвитку – економічного, наукового, культурного і соціального (Зінченко В.В.).

3. В умовах прояснення того, що стійкий розвиток в світі не відбувається саме за умов перетворення капіталізму на спекулятивний, що вичерпав свій потенціал розвитку і

привів до ще більшого загострення глобальних проблем, постає проблема докорінної зміни нашого способу мислення, зміни парадигми життя і на цій підставі зміни нашого способу дії. Значну роль у цій складній справі може зіграти освіта, яка сама має змінитися на новий спосіб становлення людини, пристосованої жити у світі нестабільності, невизначеності, складності і контингентності. У контексті такого роду дискусій, де міститься заклик до перегляду припущень і цінностей, до критичного мислення і нової креативності, на перший план все більше виступає *концепція трансформативного навчання*, яке на сьогодні визнається у якості одного із ключових підходів в Освіті для стійкого розвитку. (Горбунова Л.С.)

4. Існує *цілий ряд концептуалізацій трансформативного навчання*, який виник з області психології, філософії і соціології. Ми спираємося на теорію трансформативного навчання Дж. Мезіроу (J.Mezirow), яка розроблялася його прибічниками і опонентами в галузі освіти для дорослих. (Горбунова Л.С.)

5. Концепція трансформативного навчання має певний резонанс з *концепцією і педагогічною практикою консциєнтизації* П. Фрейре (P.Freire), яка була дуже впливовою у критичному педагогічному дискурсі і у емансипаторські налаштованих педагогічних колах. Роботи J. Mezirow і P. Freire відображені в підході Центру трансформативного навчання в Торонто, який перегукується з поглядами Е. О'Салліван (E. O'Sullivan), А. Моррелл (A. Morrell) і М. Коннор (M. O'Connor), що трансформативне навчання передбачає глибоке структурне зрушення в базових передумовах мислення, відчуття і дії. Це зрушення у свідомості, яке різко і назавжди змінює наш спосіб життя у світі. Такий зсув стосується нашого розуміння самих себе і свого місця у цьому світі, наших відносин з іншими людьми і з світом природи, чого вимагає *новітня концепція стійкого розвитку*, запропонована, зокрема, членами Римського клубу. (Горбунова Л.С.)

6. Сучасна концепція трансформативного навчання спирається на *модель рівнів навчання* Г. Бейтсона (Bateson) як пропозиції про можливості навчання «вищого порядку» і зміни свідомості, яких вимагає криза стійкого розвитку. Модель Бейтсона передбачає третій рівень навчання, який можна назвати *епістемічним навчанням*, тобто навчанням, яке передбачає глибокі зрушення в оперативному способі пізнання і мислення, який формує сприйняття людиною світу і взаємодію з ним. Це є досвід «бачення нашого світогляду, а не бачення за допомогою нашого світогляду». *Концепція епістемічного навчання* (або навчання третього порядку) припускає зміну сприйняття і перехід до трансперсональної етичної чутливості, або зрушення в напрямку більш реляційного і толерантного способу бачення, який інспірує інші цінності і практики. (Горбунова Л.С.)

7. Необхідно виробити спеціальну перспективну модель освіти для нового покоління (2026-2047 років) у національному циклі зміни поколінь України (Бойченко М.І.).

8. Концепція людиномірності, сформульована в галузі філософії науки, може бути ефективно застосовувана у сфері освіти в контексті гуманістичних інтенцій розвитку вищої освіти, відповідаючи парадигмі «студенто-центрованого навчання». Відповідно, реалізація стратегій вищої освіти для стійкого розвитку можлива лише за умови запровадження в освітньому процесі особистісного підходу. Орієнтація на особистість – не тільки студента, але й викладача – протистоїть лінійно-модерністській орієнтації на формальність навчання, на стандартні, сталі та незмінні освітні траєкторії. Деформалізація освітнього процесу та його переорієнтація на культивування творчого начала як у студента, так і у викладача означає й докорінну демократизацію: не абстрактний здобувач вищої освіти, не ЗВО і тим більше не державний керівний орган, а кожний окремий реальний студент має виступати суб'єктом організації свого освітнього процесу за своєю власною траєкторією – разом із викладачем, який буде мати можливість та потребу адаптувати свою програму під окремого студента, його здібності та інтереси (Мелков Ю. О.).

9. Ключові настанови критичної педагогіки і педагогіки конструктивізму мають фундаментальне значення для розроблення і запровадження особистісного і ціннісного

підходів у вищу освіту для стійкого розвитку суспільства і, особливо, для їх інтеграції. Лише через партнерство і діалог, виявлення і реалізацію соціального значення і призначення освіти можливе формування свobodного і відповідального суб'єкта соціальної дії і власної життєтворчості, критична інтеріоризація знань і цінностей та їх інтеграція у структуру власної особистості і життєдіяльності, а не їх абстрактне і формальне сприйняття (Степаненко І.В.).

10. Концепція безпосередньої залежності побудови громадянського суспільства від незворотності поступу демократичних перетворень у системі вищої освіти (Брижнік В.М.).

11. Концепція безпосередньої зумовленості побудови громадянського суспільства особистою активною участю університетського викладача у процесі стійкого реформування системи вищої освіти (Брижнік В.М.).

Уточнено:

Методи:

1. Методи опитування студентів після проходження відповідних курсів; опитування роботодавців щодо очікуваних результатів університетської діяльності; аналізу потреб європейського ринку праці від університетської діяльності в умовах глобальних суспільно-економічних трансформацій. (Курбатов С.В.)

2. Генераційний підхід (Бойченко М.І.).

3. Методологічним підґрунтям упровадження в освіті настанов стійкого розвитку може та має виступати постнекласична методологія, яка базується на засадах людиномірності, екологічності та аксіологічності (Мелков Ю. О.).

4. В процесі індивідуального дослідження застосовувався метод мета-аналізу реального досвіду трансформативного навчання на основі первинних якісних досліджень в окремих закладах вищої освіти США (Колумбійський університет), Великої Британії (Коледж Шумахера, Плімутський університет, Університет Бредфорда), Німеччини (Університет Фехта), дослідження SAGUF (Швейцарського Наукового Товариства Досліджень Навколишнього Середовища і Екології) та ін. (Горбунова Л.С.)

5. Дослідження досвіду реалізації трансформативних стратегій дозволило виокремити *ключові методи трансформативного навчання*, а саме:

Формування загального бачення курсу навчання на основі визначення, роз'яснення і доведення до студентів мети трансформативного навчання протягом певного терміну (наприклад, семестру).

Надання досвіду моделювання і засвоєння предмета навчання, який сприяє навчанню і трансформує погляди, цінності та переконання студентів.

Інтелектуальне стимулювання і надихання студентів на основі теорії інтенціональних змін і трансформативного лідерства.

Індивідуалізована увага і зворотній зв'язок студента з викладачем з фокусуванням уваги на потребах студентів, а не на змісті навчального курсу.

Проведення практичних уроків за рамками аудиторних занять, які занурюють студентів у вирішення проблем практичного життя суспільства.

Забезпечення широких можливостей для дорефлексивного досвіду і критичної рефлексії студентів (зокрема, досвіду раціонально-дискурсивного навчання і мультимодального екстра-раціонального навчання). (Горбунова Л.С.)

Набули подальшого розвитку:

Принципи:

1. Дослідження досвіду трансформативного навчання та пропозицій щодо його впровадження в українську освіту засновуються на *принципах конструктивістського бачення* навчання, яке відбувається краще за умов, коли студенти беруть активну участь в процесі навчання як дослідження і відкриття (конструювання знань та навичок), та на

принципах соціального конструктивізму, відповідно до якого освіта є більш ефективною за умов включення до неї практики соціальної взаємодії. (Горбунова Л.С.)

2. Вікової відповідності (Бойченко М.І.).

3. Принципи студентоцентрованого навчання; гармонізації взаємодії національного та універсального в процесі формування Європейського простору вищої освіти; інноваційного підходу до форм та змісту університетської діяльності (Курбатов С.В.)

4. При визначенні стратегій вищої освіти для стійкого розвитку мова не може йти лише про посилення інвайронменталістської складової навчального процесу, тим більше в межах окремих спеціальностей, – але лише про докорінну екологізацію вищої освіти в цілому (Мелков Ю. О.).

5. Принципи: соціокультурний, що має на меті поглибити знання про інші культури, сприяти міжнаціональному розумінню тощо; політичний: сприяти формуванню майбутніх політичних та налагодженню економічних зв'язків; економічний: домогтися конкурентоспроможності випускників на глобальному ринку праці; академічний: розширити міжнаціональний масштаб наукових досліджень, академічні горизонти, залучити до навчання кращих студентів (Сікорська І.М.).

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (Частина I) / Зінченко В.В., Горбунова Л.С., Курбатов С.В., Сікорська І.М., Степаненко І.В., Шипко О.М. К., 2018. 113 с.

2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (Частина II) / В. Зінченко, В. Брижнік, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. К. : ІВО НАПНУ, 2019. 158 с.

3. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: методичні рекомендації / В. Зінченко, В. Брижнік, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. К. : ІВО НАПНУ, 2019. 107 с.

4. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: Монографія / В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (17,5 авт.арк.)

Назва наукового дослідження: Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції.

Державний реєстраційний номер: 0118U003245.

Роки виконання: 2018-2020 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Забезпечення і вдосконалення якості вищої освіти.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2018 році:

Постійних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 2 особи;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 2 особа;

Сумісників (усього) – 3 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;

У 2019 році:

Постійних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 2 особи;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;
- кандидатів наук – 2 особи;

Сумісників (усього) – 3 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;

У 2020 році:

Постійних працівників (усього) – 5 осіб, у тому числі:

- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 3 особи;
- кандидатів наук – 2 особи;

Сумісників (усього) – 2 особи, у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 особа;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;
- кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 особа;

Керівник наукового дослідження: Луговий В.І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи)

Уперше розроблено:

Наукові принципи:

1. Принцип акредитаційно-рейтингової дуальності механізмів оцінювання якості вищої освіти (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).
2. Принцип дуальної детермінації якості інформаційним контентом та методами його викладання у вищій освіті (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).
3. Принцип взаємозв'язку та взаємодоповнюваності між соціальною відповідальністю та якістю вищої освіти (О.Ю. Оржель).
4. Принцип достовірності в оцінюванні якості вищої освіти забезпечує об'єктивність і ефективність університетського рейтингу на основі достовірних баз даних, обґрунтованої визначеності рівня значущості індикаторів, крізь призму яких здійснюється

аналіз функціонування закладу вищої освіти, чітких взірців підвищення якісного рівня надання освітніх послуг (О.М. Слюсаренко).

5. Принцип суспільної залученості до забезпечення якості – моніторинг та оцінювання якості вищої освіти громадськими організаціями задля реалізації неупередженої оцінки системи вищої освіти у демократичному суспільстві (К.А. Трима).

Закономірності:

1. Запровадження комплексної стратегії інтернаціоналізації як механізму оцінювання якості вищої освіти, яка включає низку пов'язаних, узгоджених і взаємодоповнюючих компонентів – академічну мобільність, інтернаціоналізацію курикулуму і досліджень, МООС, розвиток закордонних представництв ЗВО, залучення іноземних викладачів і студентів – призводить до посилення ефективного впливу на забезпечення та удосконалення якості вищої освіти (М.А. Дебич).

2. Збалансованість освітньої та дослідницької складових на основі специфіки місійної субординаційної освітньо-дослідницької дихотомії вищої освіти, за якої основна (первинна) роль належить освіті, а доповняльна (вторинна), хоча істотна і невід'ємна – дослідженням і розробкам, прямо впливає на формування привабливої і конкурентоспроможної вищої освіти на основі забезпечення її якості (В.І. Луговий, О.Ю. Оржель, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

3. Інституційна й ресурсна концентрація закладів вищої освіти необхідно веде до досягнення позитивних критичних значень параметрів організації й діяльності закладів вищої освіти, що актуально для подолання подрібненості та розпорошеності закладів вищої освіти, їх багатократного дублювання та профільної неадекватності, ресурсної деконцентрації, національної, регіональної і глобальної неконкурентоспроможності (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

4. Визначення місії закладу вищої освіти та його глобального, регіонального, національного, субнаціонального і локального та галузевого статусу сприяє формуванню релевантної системи показників (критеріїв) оцінювання якості вищої освіти (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

5. Удосконалення якості механізмів оцінювання якості вищої освіти призводить до удосконалення якості мережі закладів вищої освіти і, навпаки, деградація механізмів приводить до погіршення якості мережі закладів (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

6. Зростання соціальної відповідальності університету веде до удосконалення якості вищої освіти (О.Ю. Оржель).

7. Певний рівень концентрації ресурсів в закладі вищої освіти – починаючи з фінансових і матеріально-технічних ресурсів та закінчуючи ресурсним забезпеченням висококваліфікованим науково-педагогічним персоналом і відбором абітурієнтів за критерієм обдарованості – веде до набуття закладом вищої освіти статусу університету світового класу (О.М. Слюсаренко).

8. Кількісне та якісне розширення громадських організацій та асоціацій громадських організацій Європейського простору вищої освіти призводить до покращення управлінського виміру діяльності закладів вищої освіти – управлінської горизонталі (К.А. Трима).

9. Діяльність громадських організацій та їх асоціацій як стейкхолдерів вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти сприяє забезпеченню якості вищої освіти та формуванню культури якості у закладах вищої освіти (К.А. Трима).

Гіпотези:

1. Систематизація та залучення в теорію і практику освіти і науки додаткових даних засвідчить про закономірне збалансоване співіснування університетів і наукових установ, а також пріоритетне спрямування університетських досліджень на осучаснення

вищої освіти як основного «бізнесу» закладів вищої освіти (*В.І. Луговий, О.Ю. Оржель, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

2. Цілісна система механізмів оцінювання якості вищої освіти забезпечує конкурентність вищої освіти передових країн і регіонів (північноамериканського, європейського) світу (*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

3. Відповідність національних освітніх програм міжнародним підходам та отримання акредитації міжнародних агенцій з якості забезпечить якість національної вищої освіти у сфері електронного навчання та підвищить конкурентоздатність закладів вищої освіти (*О.П. Воробйова*).

4. Запровадження міжнародних стандартів ISO 9001:2015 як методичної та методологічної бази для внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО сприятиме запровадженню основних положень і принципів Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в ЄПВО (ESG) (*О.П. Воробйова*).

5. Формування незалежних установ оцінювання якості вищої освіти за галузевим принципом буде результативним за умови здійснення ними постійного моніторингу якості освітніх програм та їх відповідності галузевим потребам ринку праці, що сприятиме підвищенню якості вищої освіти та, відповідно, конкурентоздатності закладів вищої освіти (*О.П. Воробйова*).

6. Європейський простір вищої освіти є спільним контекстом (середовищем) для формування й розвитку культури якості вищої освіти та університетської соціальної відповідальності, що призведе до формування спільних ознак і характеристик першого і другого, зробить іноді неможливим проведення «демаркаційної» лінії між першим і другим (*наприклад*, якісне дослідження має бути соціально відповідальним; якісний менеджмент не може не враховувати потреб персоналу; соціальна відповідальність спонукає заклади вищої освіти оновлювати освітні програми відповідно до потреб суспільства, чим піднімає якість вищої освіти) (*О.Ю. Оржель*).

7. Активне членство в міжнародних, національних та галузевих громадських організаціях, що здійснюють свою діяльність в сфері вищої освіти, сприятиме розвитку культури якості на інституційному та національному рівнях (*К.А. Трима*).

8. Діяльність громадських організацій, зокрема громадських об'єднань експертів, у сфері вищої освіти буде більш результативною для забезпечення якості вищої освіти, ніж існуючі засоби контролю, нагляду та моніторингу, що реалізуються державними органами влади (*К.А. Трима*).

Тенденції:

1. Тенденція до посилення інституційної підтримки забезпечення якості електронної вищої освіти шляхом створення консультаційних структур із забезпечення якості електронного навчання, вивчення та обміну міжнародним досвідом, кращими практиками щодо оцінювання якості освітніх відкритих ресурсів, формування професійного осередку, створення реєстру закладів вищої освіти для отримання міжнародної акредитації (*О.П. Воробйова*).

2. Тенденція до симбіозу / синергії систем міжнародних стандарт ISO 9001 та ESG, що сприяє ефективному впровадженню систем забезпечення та удосконалення якості у вищій освіті (*О.П. Воробйова*).

3. Тенденція до розширення та формалізації співробітництва із закордонними агентствами на основі меморандумів про взаєморозуміння та співробітництво (*М.А. Дебич*).

4. Тенденція до багатовимірності інтернаціоналізації національних систем забезпечення якості вищої освіти через запровадження міжнародної акредитації освітніх програм, залучення іноземних експертів з якості до оцінювання національними агентствами, розвиток механізмів оцінювання та акредитації міжнародних спільних програм подвійних дипломів/ступенів (*М.А. Дебич*).

5. Тенденція до інституційно-галузевої диференціації (дихотомії) рейтингових механізмів оцінювання якості вищої освіти, важливої для створення національного рейтингу закладів вищої освіти (*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

6. Тенденція до зростання ролі мотивації-заохочення порівняно з мотивацією-зобов'язанням у формуванні культури максимально досконалої якості замість культури мінімально достатньої якості у закладах вищої освіти, що актуальна для визначення ефективної стратегії розвитку вищої освіти України (*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

7. Тенденція до вдосконалення якості вищої освіти через мобілізацію (вивільнення) дослідницько-інноваційного потенціалу науково-педагогічних працівників («професор і дослідник – одна персона») шляхом пониження обсягу навчального навантаження, підвищення заробітної плати, створення сучасної навчальної (з метою забезпечення самостійної роботи студентів відповідно до закону зв'язку складності і самостійності в освіті) і дослідницької (задля розвитку викладачів) інфраструктури. (тенденція важлива для «повернення науки в університети», у якій за основним місцем роботи вже працюють понад 70 % наявних в Україні докторів і кандидатів наук, без необхідності руйнування позауніверситетської наукової сфери) (*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

8. Тенденція до розвитку рейтингових механізмів оцінювання якості вищої освіти, що спрямовані на ідентифікацію якості вищої досконалості, яка швидко прогресує в глобальному вимірі (*В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова*).

9. Тенденція до посилення стратегічного фокусу університетів на соціальній – третій – місії вищої освіти (*О.Ю. Оржель*).

10. Тенденція до багатовимірності університетської соціальної відповідальності (*О.Ю. Оржель*).

11. Тенденція до розширення взаємодії та співпраці українських громадських організацій у вищій освіті, громадських об'єднань, створених на базі закладів та/або працівниками закладів, з європейськими громадськими організаціями та асоціаціями щодо забезпечення якості вищої освіти (*К.А. Трима*).

12. Тенденція до посилення ролі та впливу результатів оцінювання та моніторингу якості вищої освіти з боку незалежних зовнішніх суб'єктів – громадських організацій у системі забезпечення якості вищої освіти (*К.А. Трима*).

13. Тенденція до розширення взаємодії закладів вищої освіти з громадськими організаціями щодо забезпечення якості вищої освіти (*К.А. Трима*).

14. Тенденція до посилення впливу національних і локальних громадських організацій на розроблення політики забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти та в Україні (*К.А. Трима*).

Набули подальшого розвитку:

Наукові принципи:

1. Принцип синергії в інтернаціоналізації вищої освіти – комплексна стратегія інтернаціоналізації, яка включає низку пов'язаних, узгоджених і взаємодоповнюючих компонентів – академічну мобільність, спільні міжнародні програми і дослідження, масові англійські відкриті електронні / онлайн навчальні курси, що призводить до посилення ефективного впливу на забезпечення та удосконалення якості вищої освіти (*М.А. Дебич*).

Закономірності:

1. Кількісне та якісне розширення інтернаціоналізації вищої освіти посилює конкуренцію на світовому ринку освітніх послуг та актуалізує питання якості вищої освіти та визнання дипломів / ступенів (*М.А. Дебич*).

2. Виконання вимог міжнародного стандарту ISO 9001, які визначають систему управління щодо забезпечення якості, поліпшує систему забезпечення якості вищої освіти (О.П. Воробйова).

3. Кожен інтеграційно-уніфікаційний механізм оцінювання якості вищої освіти, процес і перспектива об'єктивно й закономірно актуалізує аспект критеріїв і верифікаторів досягнення такої мети, а рейтинговий інструментарій є одним із найбільш перспективних і досконалих засобів виявлення сутнісного статус-кво на кожному етапі реалізації цього цільового орієнтира (О.М. Слюсаренко).

Гіпотези:

1. Вимоги стандарту ISO 9001, які визначають систему управління якістю, є повністю прийнятні для застосування в системі забезпечення якості вищої освіти та відповідають основним вимогам щодо результатів діяльності закладів вищої освіти: підготовці висококваліфікованих фахівців і професіоналів з вищою освітою, здатних до працевлаштування (О.П. Воробйова).

2. Членство в освітянських організаціях сприятиме розвитку культури якості у закладах вищої освіти (К.А. Трима).

3. Діяльність експертних громадських організацій з високим ступенем суспільної довіри у сфері вищої освіти покращить результативність процесів забезпечення якості вищої освіти на основі врахування інтересів усіх стейкхолдерів вищої освіти та діяльності відповідних органів державної влади (К.А. Трима).

4. Якісна вища освіта є результатом відповідальної, цілеспрямованої діяльності, зусиль і внесків багатьох суб'єктів вищої освіти, залучених до її трансформації на глобальному, національному, локальному та інституційному рівнях (О.Ю. Оржель).

Тенденції:

1. Тенденція до посилення впливу Наглядової ради як важливої складової системи управління закладом вищої освіти, яка приймає ключові рішення щодо ефективного функціонування закладу та сприяє оптимізації системи управління. (О.П. Воробйова).

2. Тенденція до збільшення кількості міжнародних студентів у світі у поєднанні з розширенням географії мобільності (М.А. Дебич).

3. Тенденція до поширення міжнародної акредитації на основі взаємного визнання результатів оцінювання якості національними агентствами із забезпечення якості вищої освіти (М.А. Дебич).

4. Тенденція до більш широкого тлумачення поняття «університетська соціальна відповідальність» як впливу закладу вищої освіти та його діяльності на внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, включно із спільнотами, що утворюють заклад (студентство, наукові та науково-педагогічні працівники, адміністративний персонал), місцевою громадою, де розташований заклад, та суспільством узагалі (наприклад, через поширення нових знань і технологій, послуг тощо) (О.Ю. Оржель).

5. Тенденція до посилення ролі рейтингового оцінювання якості в системі механізмів, – від акредитації до рамок досконалості та до університетських рейтингів, – у вищій освіті, що орієнтує вітчизняну вищу освіту на застосування ефективних стратегій розвитку (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

6. Тенденція до зростання ролі рейтингового механізму оцінювання якості вищої освіти в контексті прискорення людського прогресу на дослідницько-інноваційній основі (В.І. Луговий, О.М. Слюсаренко, Ж.В. Таланова).

7. Тенденція до набуття рейтинговим позиціонуванням статусу ключового напрямку реалізації конкурентної стратегії закладів вищої освіти (О.М. Слюсаренко).

8. Тенденція до посилення впливу громадських організацій на функціонування вищої освіти в Європі та в Україні, зокрема на оцінювання її якості (К.А. Трима).

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина I) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, І. Линьова, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2018. 172 с.

2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина II) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 150 с.

3. Оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: методичні рекомендації / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 125 с.:

4. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт. кол.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: ІВО НАПН України, 2020.

Назва наукового дослідження: Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції

Державний реєстраційний номер: 0118U003244

Роки виконання: 2018-2020 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Демократизація та децентралізація системи вищої освіти: автономія та академічні свободи.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2018 році:

Штатних працівників (всього) – 8 осіб,

у т.ч. докторів наук, професорів – 3 особи,

кандидатів наук, старших наукових співробітників, доцентів – 5 осіб.

У 2019 році:

Штатних працівників (всього) – 5 осіб,

у т.ч. докторів наук, професорів – 3 особи,

кандидатів наук, старших наукових співробітників, доцентів – 2 особи;

У 2020 році:

Штатних працівників (всього) – 5 осіб,

у т.ч. докторів наук, професорів – 3 особи,

кандидатів наук, старших наукових співробітників, доцентів – 2 особи.

Керівник наукового дослідження: Рябченко В.І., доктор філософських наук, старший науковий співробітник.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Уперше зроблено:

Визначено поняття:

1. Академічний персонал – це працівники закладу вищої освіти, однією з найголовніших функцій яких є не лише викладання та дослідження, а й активна участь у органах врядування, де вони приймають рішення на рівні університету. Також академічний персонал є інформаційною ланкою між студентами та іншим персоналом університету. (*О. Паламарчук*)

2. Врядування у вищій освіті – це система: правил (політики, закони, регуляції, норми тощо); структур (інституції, органи); учасників – суб'єктів врядування та відносин між ними; процесів (комунікація, прийняття рішень, планування, моніторинг тощо); механізмів та інструментів; яка створюється, функціонує та розвивається для реалізації місії вищої освіти на основі академічної свободи та університетської автономії. (*С. Калашнікова*)

3. Дослідницьке врядування – це управління дослідницькою діяльністю в університеті, метою якого є забезпечення якості досліджень шляхом розроблення стратегії проведення досліджень із чітким визначенням пріоритетів, цілей та механізмів; впровадження внутрішньої політики щодо створення середовища, в якому дотримуються високих наукових та етичних стандартів при виконанні досліджень; моніторингу ефективності досліджень та широкого доступу громадськості до його результатів. (*І. Драч*).

4. Ефективне університетське врядування визначаємо як врядування, що забезпечує підвищення / зростання ефективності університетської діяльності відповідно до суспільних очікувань та на основі визначених місії, візії та цінностей, що поділяються університетською спільнотою. (*С. Калашнікова*)

5. Механізми забезпечення ефективного університетського врядування визначаємо як процеси, засоби, технології, спрямовані на покращення якості врядування,

імплементация / впровадження яких у практику веде до підвищення / зростання ефективності університетської діяльності. (С. Калашикіова)

6. Результативність університетської діяльності – це рівень відповідності результатів діяльності університету сучасним глобальним викликам, який першочергово визначається через рівень відповідності компетентності його випускників вимогам цивілізованих ринків праці, критерієм цивілізованості яких є здорова соціальна конкуренція. (В. Рябченко)

7. Світоглядна компетентність – це здатність людини бути адекватною власним світоглядом тим соціальним статусам, які вона обіймає, й тим суспільним ролям, які вона має виконувати за своїм призначенням. (В. Рябченко)

8. Студентське залучення («student engagement») – взаємний процес вдосконалення, результатом якого мають бути позитивні зміни (вдосконалення, покращення), як для університету (вироблення ефективних політик, покращення управлінських структур тощо), так і для студентів (отримання досвіду, навичок тощо). (Л. Червона)

9. Студентський голос («Student voice») – загальна ідея про те, що студенти мають власний унікальний погляд на освіту і повинні мати можливість робити свій внесок в процеси прийняття рішень, впливаючи на результати, висловлюючи свої погляди, та просуваючи свої ідеї. (Л. Червона)

10. Університетське врядування – це система інституційних: правил (політики, закони, регуляції, норми тощо); структур (інституції, органи); учасників – суб'єктів врядування та відносин між ними; процесів (комунікація, прийняття рішень, планування, моніторинг тощо); механізмів та інструментів; яка створюється, функціонує та розвивається для реалізації місії закладу вищої освіти на основі академічної свободи та університетської автономії. (С. Калашикіова)

11. Участь студентів в університетському врядуванні – це діяльність студентів (пряма або опосередкована), спрямована на те, щоб впливати на процес прийняття управлінських рішень в межах університету. (Л. Червона)

12. Фактори забезпечення ефективного університетського врядування визначаємо як умови, створення, дотримання та наявність яких сприяє / спричинює покращенню(я) якості врядування, що, у свою чергу, веде до підвищення / зростання ефективності університетської діяльності. До факторів забезпечення ефективного університетського врядування відносимо, зокрема, і відповідні принципи. (С. Калашикіова)

Встановлено закономірності:

1. Орієнтація управління закладу вищої освіти на досягнення ефективності освітньої діяльності через співвідношення у вартісному вираженні отриманого прибутку до витрат на її здійснення призводить до девальвації якості вищої освіти. Це підтверджується ринком освітніх послуг у сфері вищої освіти України за рахунок відкриття найменш ресурсних спеціальностей, який набув гіпертрофованого розміру, що перевищує попит на дипломи про вищу освіту, які не підтверджуються конкурентоспроможною компетентністю їх власників. (В. Рябченко)

2. Комерціалізація наукової діяльності з позицій підприємницького підходу орієнтує управління нею не на перспективну, а на сьогоденну ефективність, оскільки вона включає механізми погоні за короткими грошима, яка стимулює прикладні дослідження і згортає обсяги фундаментальних досліджень, що потребують довгих грошей тобто інвестицій, які не дають швидкої віддачі, але без яких прикладні наукові розробки згодом приречені ставати банальними вдосконаленнями існуючих «велосипедів» і зводити таку комерціалізацію нанівець. (В. Рябченко)

3. Відсутність цивілізованого конкурентного середовища, протекціонізм некомпетентності, попит на номінальну вищу освіту та задоволення без обмежень такого попиту в цілому створюють механізм негативної соціальної селекції, який блокує

підвищення конкурентоспроможності України та її вищої освіти. Подолання діючого механізму негативної соціальної селекції одними лише внутрішньоінституційними реформами вищої освіти унеможлиблюється, оскільки приводні ремені цього механізму або його першопричини знаходяться в системі суспільних відносин України. (В. Рябченко)

Виявлено тенденції:

1. Тенденція в конкуренції вітчизняних ЗВО за абітурієнтів надання ними переваги створенню популістського іміджу або рекламі неіснуючого іміджу над формуванням чи збереженням власної репутації, яка складається десятиліттями із життєвих здобутків і кар'єрних досягнень випускників університету, що є результатом кропіткої і самовідданої праці багатьох поколінь студентів та не одного покоління академічного персоналу. (В. Рябченко)

2. Тенденція запровадження вітчизняними ЗВО внутрішніх рейтингів у гонитві за показниками світових іміджевих престижних рейтингів, у яких показники освітнього процесу, зокрема навчальної роботи науково-педагогічних працівників, беруться до уваги по залишковому принципу, що включає механізми, які девальвують значущість навчальної роботи, роблять її непрестижною. За умов такої тенденції для науково-педагогічного працівника, який прагне до високих результатів у таких іміджевих рейтингах, оскільки це крім престижу ще стимулюється й матеріально, студент стає обузою. Але ж репутація університету в суспільстві формується не завдяки індексам цитувань у престижних чи іміджевих наукових виданнях, а із здобутків і кар'єрних успіхів його випускників. (В. Рябченко)

3. Прагнення до досконалості під час проведення досліджень та вироблення результаті (І. Драч).

4. Розроблення та широке використання в університетах Рамок дослідницького врядування та Рамки розвитку дослідника як механізмів управління дослідженнями (І. Драч).

5. Визначення в якості основних елементів Рамок дослідницького врядування описів процедур, пов'язаних з визначенням мети, методології та дизайну дослідження; інформаційним менеджментом; охороною здоров'я та безпекою; фінансовим забезпеченням; політикою щодо етичних питань та інтелектуальної власності (І. Драч).

6. Використання Рамки розвитку дослідника для встановлення пріоритетів для особистого та кар'єрного розвитку дослідників (І. Драч).

7. Посилення уваги до етичної складової досліджень, особливо якщо вони стосуються людей та тварин (І. Драч).

8. Забезпечення відкритого доступу громадськості до інформації щодо досліджень та нагляду за їх результатами за умови дотримання прав інтелектуальної власності дослідників (І. Драч).

9. Залучення студентів до університетського врядування з акцентуванням на понятті «партнерство» (Л. Червона).

10. Вироблення і затвердження політик на інституційному рівні, пов'язаних із залученням студентів до процесів університетського врядування (Л. Червона).

11. Трансформація моделей врядування у вищій освіті у напрямі «ціннісно-базованого врядування» та «врядування, що базується на довірі». (С. Калашикіова)

Сформульовано принципи:

Принципи реалізації дослідницького врядування (І. Драч):

1. добросовісності: дотримання дослідниками етичних вимог при проведенні досліджень з метою забезпечення довіри до їх результатів;

2. відповідальності: забезпечення відповідності досліджень укладеним угодам і термінам, підвітність професійним органам у галузі досліджень;

3. моніторингу: систематичне оцінювання результатів дослідження для проведення поточного аналізу та спрямування процесу на досягнення мети;

4. відкритості: інформування та широке залучення громадськості до нагляду за результатами досліджень;

5. співробітництва: сприяння відкритому обміну ідеями, методами досліджень, даними та результатами обстеження з іншими дослідниками та інституціями;

6. неперервного розвитку дослідників: забезпечення можливостей для розвитку дослідників для проведення досконалих досліджень.

Принципи врядування у вищій освіті (*С. Калашнікова*):

7. принцип академічної свободи;

8. принцип університетської автономії;

9. принцип колегіальності;

10. принцип партнерства;

11. принцип розподіленої відповідальності;

12. принцип підзвітності;

13. принцип балансу;

14. принцип динамічності.

Висунуто гіпотези:

1. Запровадження механізмів реалізації ефективного врядування в університетах України створить в їхньому середовищі сприятливі умови для розвитку особистісного потенціалу керівників, науково-педагогічних працівників і студентів, що в кінцевому підсумку має підвищити результативність їхньої діяльності та рівень конкурентоспроможності як у вітчизняному, так і в європейському соціальному просторі. (*В. Рябченко*)

2. Розроблення та обґрунтування на основі узагальнення досвіду країн-лідерів вищої освіти теоретичних основ дослідницького врядування як нової моделі управління дослідженнями в університетах дозволить підвищити якість досліджень у вітчизняних закладах вищої освіти. (*І. Драч*)

3. Свідома активна участь студентів в процесах прийняття рішень забезпечить їх від нав'язування рішень «зверху» (їх індивідуальні, групові та організаційні потреби швидше за все, будуть враховані) та покращить компетентність, упевненість, розвине певні цінності, навички зважування думок, ведення переговорів та інакомислення. (*Л. Червона*)

4. Якщо в системі врядування (управління) університету академічний, адміністративний персонал та студенти будуть дотримуватися принципів Нолана (самовідданість, цілісність, відповідальність, об'єктивність, відкритість, чесність та лідерство), то рівень якісного врядування покращиться. (*О. Паламарчук*)

5. Ідентифікація факторів і механізмів забезпечення ефективного університетського врядування має здійснюватися через аналіз кращих практик врядування у вищій освіті на основі теоретичної матриці, що формує концепцію «розподіленого лідерства у вищій освіті». (*С. Калашнікова*)

Удосконалено:

Поняття:

1. Механізми врядування – це система чинників, яка здатна забезпечити результативне й ефективне врядування згідно з його принципами та у відповідності до поставлених цілей. До основних чинників механізмів врядування належать: 1) суб'єкти врядування, здатні для його ефективної реалізації шляхом злагодженої і результативної взаємодії, керуючись нормами моралі та права, іншими цінностями, мотивацією, що не суперечать принципам, завданням та цілям врядування; 2) принципи врядування; 3) цілі й завдання врядування. (*В. Рябченко*)

2. Особистісний розвиток – безперервний процес, у якому під впливом певних мотивів ставляться і досягаються конкретні цілі за допомогою зміни власної діяльності, поведінки або за допомогою зміни себе, використовуючи форми самоствердження, самоактуалізації, самовдосконалення. (Є. Балджи)

3. Світогляд – це сукупність знань, поглядів, переконань, принципів, цінностей, норм життя тощо, якими людина володіє й через які вона сприймає, розуміє, оцінює світ та якими керується у відношенні до світу. (В. Рябченко)

Закономірності:

1. На відміну від інших ресурсів, які невідворотно витрачаються, людські ресурси у процесі їх використання самовідновлюються й розвиваються. Самовідновлення й розвиток людських ресурсів або людського капіталу тим кращий, чим розвиненіший особистісний потенціал учасників університетської діяльності. Рівень розвитку особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти є поточним і кінцевим результатом освітньої діяльності ЗВО. Адже, чим з розвиненішим особистісним потенціалом будуть його випускники, тим продуктивнішими вони будуть в своїй життєвій кар'єрі, отже, дорожчими у вартісному вираженні й навпаки. Чим продуктивніші особи з вищою освітою, тим продуктивніше суспільство, в якому вони працюють, і тим благополучніше життя в такому суспільстві. Своєю чергою розвиток особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти у процесі навчання залежить безпосередньо від рівня особистісного потенціалу академічного персоналу, з представниками якого вони взаємодіють. Від особистісного потенціалу науково-педагогічних працівників залежить не лише результативність освітньої, а й наукової діяльності. Дієвість та ефективність врядування в університеті позитивно корелює з рівнями якості науково-педагогічних працівників і контингенту студентів, які інтегровано визначаються рівнями розвитку їх особистісного потенціалу. (В. Рябченко)

2. Збільшення внаслідок лібералізації освітніх послуг в лавах студентів частки осіб, нездатних до отримання вищої освіти та невмотивованих здобувати реальну компетентність, мінімізує рівень вимог до результатів навчання усього загалу студентів і не мотивує їх до напруженої навчальної роботи, що в кінцевому підсумку знижує результативність університетської діяльності. (В. Рябченко)

Тенденції:

1. Тенденція домінування в українських закладах вищої освіти адміністрування як дієвого методу управління господарськими організаціями, що суперечить творчому характеру освітньої й особливо наукової діяльності, які є основними і визначальними у виконанні місії вищої освіти й потребують демократичного управління на засадах розподіленого лідерства. (В. Рябченко)

2. Тенденція витіснення живого діалогу з освітнього процесу його віртуалізацією й тестовими контролями результатів навчання, зниження ефективності самостійної навчальної роботи студентів тощо послаблюють дискурсивне мислення здобувачів вищої освіти, від якого безпосередньо залежить інтелектуальний розвиток особистості як інтегральний критерій результативного та ефективного врядування. (В. Рябченко)

Принципи:

1. Принцип взаємозумовленості врядування як різновиду управління і демократичності соціального середовища, який проявляється в тому, що врядування з однієї сторони сприяє демократизації соціального середовища, а з іншої – стає реально можливим та найбільш ефективним лише в демократичному середовищі. В авторитарному середовищі врядування набуває ознак бутафорії, отже, неправдивості. (В. Рябченко)

Набуло подальшого розвитку:

Поняття:

1. Врядування – це демократична форма соціального управління, яке базується на принципах відкритості, участі, підзвітності, ефективності, злагоженості, відповідальності, партнерства, доброчесності, справедливості та розподіленого лідерства. *(В. Рябченко)*
2. Управлінський персонал – керівники, працівники апарату управління, спеціалісти організацій, підприємств та їх структурних підрозділів. *(Є. Балджи)*
3. Характеристики врядування: до запропонованих науковцями основних характеристик врядування (багато рівнів (multi-level), багато акторів (multi-actor) та багато завдань (multi-issue)) додано четверту – багато процедур (multi-procedures). *(І. Драч)*

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина I) / Авт.кол.: І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 147 с.
2. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / Авт. кол.: І. Драч, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 96 с.
3. Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України: монографія / Авт. кол.: І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ: ІВО НАПН України, 2020.
4. Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: Монографія / С. Калашнікова, І. Драч, В. Рябченко, О. Паламарчук, Л. Червона; за ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020 (18,3 авт.арк.)

Назва наукового дослідження: Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України

Державний реєстраційний номер: 0118U003247

Роки виконання: 2018-2020 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Розроблення, теоретико-методологічне обґрунтування та методичний супровід сучасних моделей фінансування вищої освіти.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

У 2018 році:

Штатних працівників (всього) – 3 осіб,

- кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 1 ос.,
- кандидатів наук, (с.н.с.) – 1 ос.,
- наукових співробітників без наукового ступеня – 1 ос.;
- сумісників (усього) – 3 ос., у тому числі: кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 3 ос.

У 2019 році:

Штатних працівників (всього) – 4 осіб,

- докторів наук, (с.н.с.) – 1 ос.,
- кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 1 ос.,
- кандидатів наук, (с.н.с.) – 1 ос.,
- наукових співробітників без наукового ступеня – 1 ос.;
- сумісників (усього) – 3 ос., у тому числі: кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 3 ос.

У 2020 році:

Штатних працівників (усього) – 3 осіб:

- докторів наук, зав. відділу (с.н.с.) – 1 ос.,
- кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 1 ос.,
- кандидатів наук, (с.н.с.) – 1 ос.;
- сумісників (усього) – 4 осіб:
- кандидатів наук, доцентів (п.н.с.) – 3 ос.,
- кандидатів наук, (с.н.с.) – 1 ос.

Керівник наукового дослідження: Вітренко Ю.М., кандидат економічних наук, доцент.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Уперше розроблено:

Встановлено закономірності:

1. Процеси переходу економіки України від принципів планової економіки на принципи вільної ринкової економіки об'єктивно обумовлюють закономірність переходу економічних відносин у сфері вищої освіти України теж на принципи сучасної ринкової економіки з урахуванням особливостей сфери вищої освіти (Вітренко Ю.М.).

2. Сучасні ЗВО в умовах сучасної економіки стають невід'ємною складовою сукупності усіх інституціональних одиниць кожної країни, які здійснюють свою місію відповідно до положень великої кількості міжнародних та національних нормативно-правових актів (формальних інститутів), і які є обов'язковими при формуванні меж інституціональної (у т.ч. академічної, організаційної, кадрової, фінансової) автономії ЗВО юридичним власником (Вітренко Ю.М.).

3. У провідних державах світу заклади вищої освіти мають певний рівень інституціональної автономії (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова). Це

забезпечує їм можливість гнучко реагувати на потреби ринку праці, успішно конкурувати на глобальному ринку послуг у сфері вищої освіти (Мельник С.В.).

4. Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій з проблеми університетської автономії виявив змістовні пріоритети досліджень (зміст і роль вищої освіти в соціально-економічному розвитку; стратегічний та фінансовий менеджмент закладів вищої освіти; система фінансового забезпечення вищої освіти; сутність і склад автономії закладів вищої освіти; моделі університетської автономії; взаємозалежність академічної свободи та академічної автономії; взаємозв'язок автономії університету та врядування і лідерства у вищій освіті; особливості реалізації кадрової автономії (автономії щодо управління персоналом) та фінансової автономії; підзвітність та соціальна відповідальність у сфері вищої освіти; напрями розширення автономії університетів), їх теоретичний і прикладний характер. Аналіз також засвідчив актуальність розширення фінансової автономії університетів як наукової проблеми та відсутність комплексного дослідження з даного питання (Власова І.В.).

Обґрунтовано теоретичні положення:

1. Формування механізмів розширення фінансової автономії ЗВО України слід здійснювати на основі теоретичних положень інституціоналізму, неоінституціоналізму, фінансового капіталізму та нормативно-правових актів (формальних інститутів) Системи національних рахунків 2008 (СНР 2008, SNA 2008); Методології національних рахунків освіти, ЮНЕСКО 2016; Європейської система національних та регіональних рахунків (ESA 2010); Міжнародної стандартної галузевої класифікації усіх видів економічної діяльності (ISIC) Rev. 4; Статистичної класифікації видів економічної діяльності Європейського Співтовариства (NACE), Центральної класифікації продуктів (CPC) Version 2.1; Міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО 2011), (ISCED); Міжнародної стандартної класифікації освіти: області (галузі) освіти та професійної підготовки, 2013 (МСКО-О 2013), (ISCED-F 2013); Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ EHEA); Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS); Міжнародної стандартної класифікації занять (ISCO-08); Європейської класифікації професій, навичок та кваліфікацій (ESCO); Керівництва статистики державних фінансів, 2014 (GFS 2014); Конституції України; Кодексів України Бюджетного, Про працю, Цивільного, Господарського; Законів України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про публічні закупівлі»; Національної рамки кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 509); Постанов КМУ № 266 від 29.04.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності» № 1146 від 24.12.2019 р. «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» № 228 від 28.02.2002 р., Функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 14.01.2011 р. № 11, Методологічних положень розрахунку ВВП України, Методологічних положень щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків освіти в Україні, Національного класифікатора професій України ДК 003 «Класифікатор професій» (КП), Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД ДК 009:2010), Класифікації інституційних секторів економіки України (КІСЕ), Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010 (ДКПП) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О., Власова І.В., Жилияєв І.Б., Ковтунець В.В., Мельник С.В., Базелюк О.В.).

2. Формування схеми «Вища освіта та заклади вищої освіти в системах національних рахунків, міжнародних і національних стандартних економічних та соціальних статистичних класифікаціях, міжнародних та національних нормативно-правових актах, окремі положення яких є регуляторами інституціональної (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова) автономія ЗВО» як механізму для аналізу сучасних міжнародних та національних нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності ЗВО України (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.).

Запропоновано концептуальні підходи щодо:

1) створення Нової моделі економічної діяльності у сфері вищої освіти України (НМЕДВО). Метою НМЕДВО є створення на концептуальних засадах сучасної ринкової економіки умов, які б задовольняли економічні інтереси основних суб'єктів економічних відносин у сфері вищої освіти України:

- здобувачів вищої освіти – споживачів послуг у сфері вищої освіти України;
- закладів вищої освіти – виробників і надавачів послуг у сфері вищої освіти України;
- органів державної влади та місцевого самоврядування, корпорацій, громадських організацій, фізичних осіб – замовників на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти України.

Основні цілі НМЕДВО:

- Забезпечення конституційного права громадян на доступне і безоплатне здобуття вищої освіти відповідно до стандартів в державних і комунальних ЗВО на конкурсній основі в межах обсягу підготовки фахівців для загальносуспільних потреб (державне і регіональне замовлення);
- Забезпечення права здобувачів послуг вищої освіти (споживачів послуг вищої освіти), або замовників, у випадках одержання послуг вищої освіти неналежної якості на відшкодування збитків в установленому законом порядку;
- Підвищення якості послуг у сфері вищої освіти відповідно до стандартів таких послуг, як основи вимірювання їх якості та визначення їх вартості з урахуванням якості;
- Підвищення рівня ефективності використання людських, матеріально-технічних, фінансово-кредитних ресурсів, які залучаються для виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти;
- Забезпечення права ЗВО на економічну самостійність (фінансову автономію) відповідно до положень сучасної ринкової економіки;
- Подолання корупції в економічній діяльності у сфері вищої освіти України (Вітренко Ю.М.).

2) створення Нової моделі державного фінансування ЗВО (НМДФ ЗВО) основними напрямами якої мають бути:

- унормування можливості ЗВО здійснювати економічну діяльність за визначенням юридичного власника (засновника) ЗВО в одній із таких організаційно-правових форм (статусів):
- нефінансова корпорація сектору нефінансових корпорацій;
- некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом сектору нефінансових корпорацій;
- бюджетна організація сектору державного управління;
- некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом сектору державного управління;
- некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом сектору державного управління;
- некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом, яка контролюється державою сектору державного управління;

- некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом, які обслуговують домашні господарства сектору некомерційних організацій (НКО);
 - некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом, які обслуговують домашні господарства сектору некомерційних організацій (НКО).
 - Унормування видів економічної діяльності ЗВО, які фактично здійснюються ними, відповідно до положень та вимог КВЕД.
 - Унормування назв виробництва продуктів економічної діяльності ЗВО (товарів і послуг) відповідно до ДКПП ДК 016:2010.
 - Впровадження системи ціноутворення товарів і послуг, які виробляються і надаються ЗВО.
 - Зміна назв бюджетних програм, з метою узгодження їх із назвами положень ДКПП ДК 016:2010.
 - Впровадження системи бухгалтерського обліку, який би надав можливість розрахунку вартості кожного конкретного кінцевого продукту (товару чи послуги).
 - Внесення змін до діючої системи державного замовлення на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти, визначивши державними замовниками у першу чергу ЦОВВ, на які покладені обов'язки здійснення відповідної державної політики незалежно від того, чи є у їх підпорядкуванні ЗВО, та передбачивши системи регіональних замовлень з оплатою послуг у сфері вищої освіти за рахунок видатків місцевих бюджетів.
 - Впровадження системи публічних закупівель послуг у сфері вищої освіти, як це встановлено ст. 3, частина 8 п.1 Закону України «Про публічні закупівлі» з метою ліквідації можливості виникнення корупційних явищ при розміщенні державного замовлення.
 - Впровадження Збалансованої системи результативних показників економічної діяльності ЗВО як основи для визначення результатів виконання бюджетних програм у сфері вищої освіти, ступеня досягнення цілей державної політики у сфері вищої освіти, проведення оглядів витрат державного бюджету у цій сфері і як основа для використання формульного розподілу бюджетних коштів (Вітренко Ю.М.).
- 3) реформування системи українського публічного управління інституціональною автономією (зокрема, фінансовою) ЗВО, яка полягає в основі проведення аналізу законодавства та оцінки регуляторного впливу чинних нормативно-правових актів, заміни неефективних механізмів та інструментів більш сучасними, що відповідають нормам європейського права та кращим університетським практикам (Жиляєв І.Б.).
- 4) порядку розподілу коштів між ЗВО за PBF (performance – based funding) (Ковтунець В.В.).
- 5) проекту закону України «Про особливості публічних закупівель на підготовку кадрів» (Ковтунець В.В.).
- 6) колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин у ЗВО як автономних інституціях сектору нефінансових корпорацій розширять межі економічної (у т.ч. фінансової) автономії ЗВО (Мельник С.В.).

Виявлено тенденції:

1. Оптимізація мережі ЗВО, яка відбувається «зверху-вниз» (за ініціативи органів державної влади), наприклад у Данії, так і «знизу-вгору» (за ініціативи ЗВО), наприклад, у Норвегії та Швеції, одночасно впливає на зміну обсягів фінансової автономії університетів (Власова І.В.).
2. Нормативно-правові акти, які впливають на стан / рівень інституційної автономії ЗВО (зокрема, фінансової) запроваджуються фрагментарно, без урахування їх взаємодії з точки зору системного впливу, обсяги їх регуляторного впливу на університетську

автономію збільшуються на сучасному етапі розвитку системи публічного управління (Жиляєв І.Б.).

3. Формування університету як автономної інституції сектору нефінансових корпорацій засвідчує те, що більшість країн зорієнтована на зростання фінансової автономії ЗВО та корпоративного регулювання соціально-трудова відносин у колективах ЗВО (Мельник С.В.).

Сформульовано гіпотези:

1. Діючі механізми, які регулюють інституціональну, економічну (у т.ч. фінансову) діяльність закладів вищої освіти України, не відповідають принципам сучасної ринкової економіки. Зазначена невідповідність не дозволяє ЗВО України підвищити рівень якості освітньої і наукової діяльності у сфері вищої освіти, ефективності використання трудових, матеріально-технічних, фінансових ресурсів, які залучаються до процесу виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти – основного результату економічної діяльності ЗВО України, результатів другорядних та допоміжних видів економічної діяльності (Вітренко Ю.М.; Ворона В.О.; Власова І.В.; І.Б. Жиляєв; Ковтунець В.В.; Мельник С.В.; Базелюк О.В.).

2. Обґрунтоване визначення оптимальних меж інституціональної, економічної (у тому числі фінансової) автономії ЗВО та механізмів її регулювання на засадах сучасної ринкової економіки обумовить підвищення рівнів якості освітньої діяльності у сфері вищої освіти, ефективності використання трудових, матеріально-технічних, фінансових ресурсів, які залучаються до процесу виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти (Вітренко Ю.М.; Ворона В.О.; Власова І.В.; Жиляєв І.Б.; Ковтунець В.В.; Мельник С.В.).

3. Інституціональна автономія ЗВО (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова) є системною характеристикою стану внутрішнього та зовнішнього управління ЗВО, яка формується сукупністю нормативно-правових механізмів та інструментів (Жиляєв І.Б.).

4. Проект Галузевої рамки кваліфікацій працівників ЗВО та Єдиної тарифної сітки їхньої оплати праці стане інструментом із підвищення інституціональної, економічної у тому числі (фінансової) автономії ЗВО (Мельник С.В.).

Удосконалено:

Визначення понять:

1. *Інституціональна автономія ЗВО як інституціональної одиниці сучасної економіки* – це сукупність механізмів та інструментів, які здатні регулювати здійснення ЗВО усіх видів його діяльності в межах, встановлених міжнародними та національними нормативно-правовими актами (формальними інститутами), з метою підвищення ефективності використання активів ЗВО. Основними ознаками інституційної автономії є: 1) право володіти товарами і активами від свого імені та обмінюватися товарами і активами в операціях з іншими інституційними одиницями; 2) право приймати економічні рішення і здійснювати економічну діяльність, за результати якої ЗВО несе пряму відповідальність відповідно до закону; 3) право приймати зобов'язання від свого імені на виробництво послуг у сфері вищої освіти (результату основного виду економічної діяльності), послуг щодо наукових досліджень та експериментальних розроблянь та виробництво товарів та послуг інших другорядних видів економічної діяльності і укладати відповідні контракти; 4) складання повного набору рахунків, включаючи баланс активів і пасивів, або забезпечення можливості скласти змістовний з економічного погляду набір рахунків, якщо це знадобиться; 5) право використання доходу (прибутку), одержаного ЗВО у юридичному статусі нефінансової корпорації або некомерційної організації. Основними механізмами регулювання меж інституціональної автономії ЗВО є: 1) механізм інституціоналізації (віднесення ЗВО до одного із інституціональних секторів економіки згідно до положень відповідної стандартної класифікації); 2) механізм

реалізації прав юридичного та економічного власників; 3) механізм стандартизації діяльності; 4) механізм регулювання соціально-трудових відносин; 5) механізм фондування та фінансування діяльності; 6) механізм вимірювання результатів діяльності. (Вітренко Ю.М.).

2. *Економіка вищої освіти* (ЕВО) – складова світової та національних економік, яка характеризує сукупність економічних відносин людей та інституційних одиниць як економічних суб'єктів, які вступають між собою у відношення з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання продукту основного виду економічної діяльності – послуг у сфері вищої освіти та продуктів другорядних видів (зокрема, послуги щодо наукового дослідження та експериментального розроблення, послуги видавничі, послуги щодо тимчасового розміщення та забезпечення харчуванням, послуги у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги тощо). Теоретичною основою сучасної ЕВО виступають положення неоінституціоналізму (Дж. Бьюкенен, Д. Норт, Р. Фогель) та фінансового капіталізму (Р. Шиллер), методологічною – Система національних рахунків 2008 (СНР 2008), – «...узгоджений на міжнародному рівні стандартний набір рекомендацій для розрахунку показників економічної діяльності у відповідності до чітких правил ведення рахунків і обліку на макrorівні, заснованих на принципах економічної теорії. Ці рекомендації сформульовані у формі системи концепції, визначень, класифікацій і правил ведення рахунків, які складають узгоджений на міжнародному рівні стандарт розрахунку таких показників, як валовий внутрішній продукт (ВВП) – найбільш використовуваний індикатор результатів економічної діяльності. Концептуальна основа СНР 2008 дозволяє розраховувати і представляти економічні показники у форматі, розробленому для цілей економічного аналізу, прийняття рішень і розроблення економічної політики» (Вітренко Ю.М., Жилияев І.Б.).

3. *Економічні відносини у сфері вищої освіти* – відносини людей та інституціональних одиниць, як суб'єктів економіки, які вступають між собою у відношення з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання продукту основного виду економічної діяльності – послуг у сфері освіти та продуктів другорядних видів (зокрема, послуги щодо наукового дослідження та експериментального розроблення, послуги видавничі, послуги щодо тимчасового розміщення та забезпечення харчуванням, послуги у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги тощо) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.).

4. *Види економічної діяльності сфери вищої освіти* – об'єкти структури Міжнародної стандартної класифікації усіх видів економічної діяльності (ISIC), Класифікації видів економічної діяльності Європейського співтовариства (NACE) та Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД) України. Вища освіта є одним із об'єктів зазначених стандартних класифікацій і має відповідні класифікаційні ознаки. Основним видом економічної діяльності ЗВО як інституціональної одиниці визнається вид 85.4. Вища освіта, який повинен характеризуватись найбільшим внеском у валову додану вартість (ВДВ). Другорядні види економічної діяльності ЗВО – це будь-які інші (крім основного) види економічної діяльності інституційної одиниці з виробництва товарів або надання послуг. Основний і другорядні види економічної діяльності в обов'язковому порядку зазначаються інституціональною одиницею при реєстрації в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій (ЄДРПО) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.).

5. *Фінансування системи вищої освіти (фінанси вищої освіти, фінансові відносини у сфері вищої освіти)* – процеси формування цільових фондів фінансових ресурсів та цільове спрямування цих ресурсів на здійснення основного, другорядних та допоміжних видів економічної діяльності інституційними одиницями, що входять до системи вищої освіти. Державне фінансування державних і комунальних закладів вищої освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти регулюється Бюджетним кодексом України, нормативно-правовими актами

Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування. Недержавне фінансування системи вищої освіти здійснюється недержавними інституційними одиницями відповідно прийнятих ними рішень у межах законодавства (Вітренко Ю.М.).

6. *Видатки на вищу освіту* – кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів у сфері вищої освіти, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету на вищу освіту не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету; проведення їх бюджетного відшкодування; компенсація частини суми штрафних (фінансових) санкцій, застосованих органами, що контролюють справляння надходжень бюджету; за наслідками проведеної перевірки за зверненням або скаргою покупця (споживача) про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій (Вітренко Ю.М.).

7. *Інвестиції у вищу освіту* – усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в інституціональні одиниці, які здійснюють економічну діяльність у сфері вищої освіти, в результаті якої створюється валова додана вартість (ВДВ) та / або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери (крім векселів); рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти; права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права. Поточні витрати на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти розглядаються не як інвестиції у вищу освіту, а як кінцеве споживання (Вітренко Ю.М.).

8. *Людський капітал* – економічна категорія теорії людського капіталу, яка характеризує здатність людини на основі стану здоров'я, знань, умінь, навичок, які мають певні підстави розглядатися економічними активами, брати участь у виробництві продуктів (товарів і послуг), метою якої є одержання людиною доходу у розмірі, що перевищує витрати людини на створення, збереження та збільшення свого людського капіталу. Діючи економічна практика не розглядає людський капітал економічним активом. Згідно положень СНР 2008 (узгодженого на міжнародному рівні – ООН, Європейською комісією, Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), Міжнародним валютним фондом (МВФ), Групою світового банку – стандартний набір рекомендацій по розрахунку показників економічної діяльності) охоплення активів обмежується тими активами, які використовуються в економічній діяльності і на які існують права власності. Світовою економічною практикою не сформовані узгоджені рекомендації розв'язання проблем власності на людський капітал та розрахунку його вартості. Витрати на виробництво і надання послуг у сфері освіти розглядаються не як інвестиції в людський капітал, а як кінцеве споживання (Вітренко Ю.М., Жилиєв І.Б.).

9. *Фінансова автономія закладу вищої освіти* – складова інституціональної автономії ЗВО, яка передбачає право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо фінансових питань, що провадиться в порядку та межах, визначених законом. Обсяг та межі фінансової автономії закладу вищої освіти у створенні фондів фінансових ресурсів та їх використанні встановлюються засновником закладу вищої освіти в установчих документах, в яких, зокрема, передбачається, що саме засновник затверджує кошторис (основний плановий фінансовий документ), приймає фінансовий звіт закладу вищої освіти, здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти. Правовою основою встановлення обсягу та меж фінансової автономії державних і

комунальних закладів вищої освіти у статусі «бюджетна установа» є положення Бюджетного кодексу України (Вітренко Ю.М., Власова І.В.).

10. *Засновник закладу вищої освіти* – орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад вищої освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника. Засновник визначає статус, організаційно-правову форму, тип закладу вищої освіти, що зазначається в установчих документах закладу вищої освіти, затверджує відповідно до законодавства установчі документи закладу вищої освіти.

Засновник закладу вищої освіти або уповноважена ним особа:
затверджує установчі документи закладу вищої освіти, їх нову редакцію та зміни до них;

укладає строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу вищої освіти, обраним (призначеним) у порядку, встановленому законодавством та установчими документами закладу вищої освіти;

розриває строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу вищої освіти з підстав та у порядку, визначених законодавством та установчими документами закладу вищої освіти;

затверджує кошторис та приймає фінансовий звіт закладу вищої освіти у випадках та порядку, визначених законодавством;

здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти;

здійснює контроль за дотриманням установчих документів закладу вищої освіти;

забезпечує створення у закладі вищої освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;

здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі вищої освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів вищої освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі вищої освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам вищої освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

реалізує інші права, передбачені законодавством та установчими документами закладу вищої освіти.

Засновник або уповноважена ним особа не має права втручатися в діяльність закладу вищої освіти, що здійснюється ним у межах його автономних прав, визначених законом та установчими документами.

Засновник або уповноважена ним особа може делегувати окремі свої повноваження органу управління закладу вищої освіти та/або наглядовій (підкувальній) раді закладу вищої освіти.

Засновник має право створювати заклад вищої освіти, що здійснює освітню діяльність на кількох рівнях вищої освіти.

Засновник закладу вищої освіти зобов'язаний:

забезпечити утримання та розвиток матеріально-технічної бази заснованого ним закладу вищої освіти на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів вищої освіти та ліцензійних умов;

у разі реорганізації чи ліквідації закладу вищої освіти забезпечити здобувачам вищої освіти можливість продовжити навчання на відповідному рівні освіти;

забезпечити відповідно до законодавства створення в закладі вищої освіти безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами (Вітренко Ю.М., Власова І.В.).

11. *Послуга у сфері вищої освіти* – освітня діяльність офіційно зареєстрованих інституціональних одиниць, що вносить зміни в інтелектуальний стан окремої особи, виробляється на замовлення відповідно до державних стандартів вищої освіти та можливих додаткових вимог, сформульованих замовником у документі щодо виконання замовлення (договір, угода, контракт тощо), і яка має вартісний вираз. Послуга у сфері вищої освіти виступає результатом основного виду економічної діяльності суб'єктів освітньої діяльності (інституційні одиниці, які здатні від свого імені володіти активами, приймати зобов'язання, брати участь в економічній діяльності і вступати в операції з іншими одиницями) у секції Р «Послуги у сфері освіти», розділі 85 «Послуги у сфері освіти», групі 85.4 «Послуги у сфері вищої освіти» ДКПП (Вітренко Ю.М.).

12. *Стандартизація у сфері вищої освіти* – діяльність, яка полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних та потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у сфері вищої освіти. Об'єктами стандартизації у сфері вищої освіти виступають перш за все послуги у сфері вищої освіти, як результат економічної діяльності відповідних інституційних одиниць, процеси їх виробництва та надання, процеси вимірювання відповідності фактичних результатів і фактичних процесів виробництва встановленим вимогам. Система державних стандартів у сфері вищої освіти складається із підсистеми державних професійних стандартів (вимоги до компетентностей працівників відповідно до Національної рамки кваліфікацій); підсистеми державних стандартів вищої освіти (визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача вищої освіти відповідного рівня; загальний обсяг навчального навантаження здобувачів вищої освіти; інші складники, передбачені спеціальними законами) підсистеми державних стандартів освітньої діяльності (вимоги щодо спроможності виробника і надавача послуг у сфері вищої освіти забезпечити мінімальні значення підсистеми державних стандартів вищої освіти); підсистеми державних стандартів послуг у сфері вищої освіти (комплекс дій виробника і надавача послуг у сфері вищої освіти з виконання державних професійних стандартів; державних стандартів вищої освіти, державних стандартів освітньої діяльності з метою визначення вартості (ціни) послуги у сфері вищої освіти за весь період її виробництва та надання з розбивкою по часовим періодам навчання у розрізі рівнів та спеціальностей вищої освіти) (Вітренко Ю.М., Кірієнко Д.О.).

13. *Ринок послуг у сфері вищої освіти* – сукупність економічних відносин при купівлі-продажу послуг у сфері вищої освіти, які виникають між споживачами послуг у сфері вищої освіти (здобувачами вищої освіти), замовниками (органами державної влади, місцевого самоврядування; інституціональними одиницями – юридичними особами; фізичними особами), виробниками послуг у сфері вищої освіти (зкладами вищої освіти, фізичними особами, які мають право здійснювати освітню діяльність в установленому порядку). Основною особливістю сучасного ринку послуг у сфері вищої освіти виступає домінуюче місце держави та органів місцевого самоврядування серед замовників, які шляхом встановлення конституційного права громадян на вищу освіту та прийняття відповідних нормативно-правових актів обумовлюють необхідність запровадження спеціальних механізмів, інструментів та засобів регулювання зазначеного ринку, зокрема, ціноутворення, стандартів, публічних (державних) замовлень на виробництво і надання послуг, публічних їх закупівель (Вітренко Ю.М., Ворона В.О., Жилиєв І.Б.).

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

1. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина I): препринт (аналітичні матеріали) / Авторський колектив: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, Д. Кірієнко, В. Ковтунець,

С. Мельник; за редакцією В. Ковтунця. – Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. – 177 с.

2. Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України: методичні рекомендації / Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жиляєв, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник; за ред. Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. – 91 с

3. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина II): препринт (аналітичні матеріали) / Авторський колектив: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жиляєв, В. Ковтунець, С. Мельник. – Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. – 161 с.

4. Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України : монографія / Авторський колектив: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жиляєв, В. Ковтунець, С. Мельник, О. Базелюк; за редакцією Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020.

II.2.2. Загальна характеристика перехідних фундаментальних наукових досліджень за тематикою НАПН України:

Назва наукового дослідження: Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії

Державний реєстраційний номер: 0120U100266

Роки виконання: 2020-2022 рр.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Демократизація та децентралізація системи вищої освіти: автономія та академічні свободи.

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

Штатних працівників (усього) – 4 ос., у тому числі:

- докторів наук, професорів – 1 ос;
- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 ос.;
- кандидатів наук – 2 ос.;

Сумісників (усього) – 2 ос., у тому числі:

- докторів наук, доцентів (с.н.с.) – 1 ос.;
- кандидатів наук – 1 ос.;

Керівник наукового дослідження: Скиба Ю.А., доктор педагогічних наук, доцент.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Концепція:

Особливості процесу розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів зумовили вироблення концептуальних засад дослідження, які потребують обґрунтування на теоретичному рівні.

Теоретичний концепт визначає систему психолого-педагогічних ідей, концепцій, дефініцій, що виявляють розуміння сутності і структури потенціалу науково-педагогічних працівників університетів, моделей та механізмів його розвитку і базуватися на: положеннях теорії розвитку людського капіталу; положеннях теорії особистості; концепціях досконалості у вищій освіті та наукових дослідженнях.

Гіпотеза:

Розвиток науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії буде ефективним за умови визначення та обґрунтування теоретичних основ та механізмів цього процесу, які сприятимуть безперервному професійному вдосконаленню, самовдосконаленню і саморозвитку науково-педагогічних працівників, зростанню їх кваліфікації та компетентності, більш повній реалізації науково-педагогічного потенціалу вітчизняних університетів і підвищенню ефективності та соціальної відповідальності університетів перед суспільством.

Загальна гіпотеза знайшли втілення в **часткових гіпотезах** дослідження:

Розвиток потенціалу викладачів університетів буде ефективним за умови визначення та обґрунтування теоретичних основ (закономірностей, тенденцій, принципів тощо) цього процесу відповідно до суспільних вимог щодо якості вищої освіти (Скиба Ю.А.).

Стандартизованість індикаторів оцінювання та розвитку дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників на основі зваженої кореляції кількісних і якісних показників, які з урахуванням галузевої спрямованості достовірно відображають

багатогранність їхньої наукової діяльності та забезпечують всебічну підтримку кар'єрного зростання (Регейло І.Ю.).

Збалансованість кількісних і якісних індикаторів рейтингу науково-педагогічних працівників, доповнення його індикаторами міжнародних рейтингів ЗВО щодо публікаційної активності науково-педагогічних працівників та ін. перетворить його із процедури констатації досягнутого у стимул професійного розвитку науково-педагогічних працівників, наслідком чого стане зростання науково-педагогічного потенціалу університету (Ярошенко О.Г.).

Закономірності:

Чим більше в освітньому процесі університету з'являється нових технологій і практик, тим більше зростає потреба у розширенні викладачами професійних компетентностей (Скиба Ю.А.).

Активізація участі ЗВО України у світових і вітчизняних рейтингах детермінує потребу в осучасненні індикаторів рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університетів (Ярошенко О.Г.).

Перехід до відкритої науки і відкритого доступу до наукових результатів, домінування бібліометричних показників в оцінюванні дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників та посилення цифровізації, що виникла у системі вищої освіти внаслідок світової пандемії COVID-19, зумовлює необхідність переосмислення підходів до оцінювання наукової діяльності викладачів та їх кар'єрної привабливості (Регейло І.Ю.).

Тенденції:

Тенденції розвитку викладачів університетів:

Інтенсифікація освітнього процесу в університетах детермінує зміну існуючих та виникнення нових видів професійної діяльності викладачів університету (Скиба Ю.А.);

В умовах глобальної пандемії спостерігається розширення інноваційних технологій та інструментів викладання і навчання в університеті (Скиба Ю.А.);

Потреба у підвищенні викладацької компетентності у зв'язку із появою нових професійних ролей (Скиба Ю.А.).

Тенденції розвитку дослідників (наукових працівників) університетів:

Посилення інтеграції вищої освіти і науки в контексті сучасних викликів розвитку економіки та суспільства активізує потребу в комерціалізації університетами результатів наукових досліджень в сектори економіки і виробництва (Чорнойван Г.П.);

Проведення досліджень в контексті ініціатив ЄС «Відкрита наука» підвищує якість і сприяє досконалості досліджень, зменшує дублювання досліджень і наукових шахрайств, створює передумови подолання проявів недоброчесності (Чорнойван Г.П.).

Тенденції розвитку управлінського персоналу університетів:

Запровадження обов'язкового підвищення кваліфікації представників управлінського персоналу, які вперше призначені на посаду, згідно із займаною посадою протягом двох перших років роботи (Жабенко О.В.);

Створення умов для забезпечення розвитку науково-педагогічного персоналу, в тому числі й управлінського, відповідно до потреб особистості, а не потреб закладу вищої освіти. (Жабенко О.В.).

Тенденції розвитку рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університетів:

Намітився перехід у сприйнятті процедури рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічного працівника: з показника зробленого упродовж одного навчального року рейтинг перетворюється на показник викладацької і наукової спроможності та індикатор розвитку науково-педагогічного потенціалу університету (Ярошенко О.Г.);

Відбувається урізноманітнення якісних показників рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, з'являються нові індикатори, співзвучні з вимогами до атестації ЗВО та з індикаторами світових рейтингів (Ярошенко О.Г.);

З поміж функцій рейтингу починає зростати управлінська, що проявляється у прийнятті відповідних управлінських рішень, спрямованих на поліпшення умов підвищення кваліфікації, розвитку професійної компетентності науково-педагогічних працівників, удосконалення освітнього-наукового середовища університету (Ярошенко О.Г.).

Оцінювання і розвиток науково-педагогічних працівників у контексті реалізації їх наукової діяльності звужується до кількісних метричних показників статей, опублікованих у престижних журналах, що перешкоджає об'єктивному визначенню успішності вченого та його професійному зростанню. (Регейло І.Ю.)

Домінування бібліометричного оцінювання дослідницької діяльності викладачів призводить до виникнення хибних позитивних наукових результатів, унеможливорює відтворення здобутих результатів експериментальних досліджень та їх повторюваність, що є одним із ключових пріоритетів відкритої науки і відкритого доступу (Регейло І.Ю.).

Посилення уваги щодо розкриття потенціалу науково-педагогічних працівників, що створюється за рахунок вивчення найкращих провідних зарубіжних практик використання інноваційних технологій їхнього розвитку (Муромець В.Г.).

Наукові принципи:

Принципи розвитку потенціалу викладачів університетів: системності, безперервності, ефективності, адаптивності, повноти, гнучкості, мотивації, рефлексії (Скиба Ю.А.).

Принципи розвитку дослідників (наукових працівників) університетів: розвитку людського потенціалу університетів; досконалості, конкурентоспроможності і відкритості наукових досліджень; особистісного цілепокладання; неперервності кар'єрного розвитку дослідників (Чорнойван Г.П.).

Принципи рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників: відповідності, достовірності, достатності, об'єктивності, гласності, доступності, гнучкості, диференціації, дотримання корпоративної етики (Ярошенко О.Г.).

Принципами оцінювання та розвитку науково-педагогічних працівників у частині їх наукової діяльності: академічної доброчесності, досконалості, академічної свободи, відповідальності, безперервності, відкритості, лідерства, моніторингу (Регейло І.Ю.)

Принцип еколюдиноцентризму, що полягає в самореалізації особистості в соціумі та природному середовищі, з урахуванням у кожній особистості природного потенціалу (в межах загальнолюдської моралі і національної свідомості) (Муромець В.Г.).

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України в контексті розширення інституційної автономії: аналітичні матеріали (препринт) / Авт.: Скиба Ю.А., Жабенко О.В., Муромець В.Г., Регейло І.Ю., Чорнойван Г.П. Ярошенко О.Г.; за ред. Ю.А. Скиби. Київ: ІВО НАПН України, 2020. (6,5 авт.арк.).

II.3. Прикладні дослідження

У 2020 р. в Інституті здійснювалося 1 прикладне наукове дослідження молодими вченими:

№ зп	Назва наукових досліджень	Терміни виконання	Науковий напрямок	Науковий керівник
1.	Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (№ 0120U100783)	2020 р.	Вища освіта	Власова І.В. к.е.н., доц.

II.3.1. Загальна характеристика завершених прикладних наукових досліджень за тематикою НАПН України

Назва наукового дослідження: Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів

Державний реєстраційний номер: 0120U100783

Роки виконання: 2020 р.

Напрямок: 9. Вища освіта.

Проблема дослідження: Особливості управління закладом вищої освіти як суб'єктом ринку освітніх послуг

Виконавці наукового дослідження (кількісний і якісний склад):

Штатних працівників (усього) – 2 особи, у тому числі:

– кандидатів наук, доцентів (с.н.с.) – 1;

– кандидатів наук – 1;

Керівник наукового дослідження: Власова І.В., кандидат економічних наук, доцент.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження (закони, закономірності, теорії, концепції, гіпотези, тенденції, моделі, наукові принципи, критерії, методи):

Уперше зроблено:

Встановлено закономірності:

1. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до розширення їх фінансової автономії (І.В. Власова).

2. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до покращення позиції університетів у вітчизняних та провідних міжнародних рейтингах (І.В. Власова).

3. Скорочення державного фінансування закладів вищої освіти веде до зростання ефективності діяльності закладів вищої освіти, рівня їх фінансової автономії та фінансової стійкості (І.В. Власова).

Виявлено тенденції:

1. Тенденція до багатовимірності ефективності у сфері вищої освіти (І.В. Власова).

2. Тенденція до багаторівневості (національний, регіональний, інституційний рівні) ефективності у сфері вищої освіти (І.В. Власова).

3. Тенденція до зростання конкуренції у сфері вищої освіти, орієнтації на ефективність їх діяльності та покращення якості (І.В. Власова).

4. Тенденція до розвитку рейтингових механізмів оцінювання ефективності діяльності закладів вищої освіти (І.В. Власова).

5. Тенденція до посилення акценту на результатах діяльності закладів вищої освіти на основі інноваційного підходу – їх впливу на соціально-економічний розвиток (І.В. Власова).

6. Тенденція до фінансування закладів вищої освіти на основі контрактів за цільовими показниками, що відображають ключові результати за видами діяльності або визначені відповідно до профілів / проєктів (І.В. Власова).

Визначено принципи:

1. Принцип зв'язку між ефективністю діяльності закладів вищої освіти та їх фінансуванням (І.В. Власова).

Принципи забезпечення ефективності системи вищої освіти (І.В. Власова):

2. визначення візії національної вищої освіти, рамки із національними пріоритетами, а також цілей включаючи ефективність та результативність – візія має ґрунтуватися на досягненні результатів і різних методах оцінювання; забезпечення зв'язку цілей і місій університету з досягненням ефективності у коротко і довгостроковому періоді; підтримка стратегічного діалогу щодо ефективності та вигоди із ЗВО та стейкхолдерами для забезпечення відповідальності університетів за ефективне використання ресурсів;

3. забезпечення ефективності моделі розподілу фінансування університетів – забезпечення стабільного та адекватного основного фінансування ЗВО для виконання ними своїх зобов'язань; розширення горизонтів фінансування для підвищення передбачуваності та стратегічного планування, що дозволить інституціям впроваджувати довгострокові заходи щодо ефективності та результативності; забезпечення збалансованого використання блок-грантового фінансування, адекватної формули фінансування, фінансування на основі результатів або фінансування за схемами досконалості;

4. зростання ефективності закладів вищої освіти, менеджмент змін і можливості здійснення організаційних інновацій – передбачення винагороди для університетів за підвищення ефективності через виділення цільового фінансування для стимулювання та надання університетам можливості розвивати потенціал і можливості для підвищення ефективності і покращення інституційних процесів; створити механізми, органи чи служби, що підвищують ефективність у конкретних сферах (наприклад, державні закупівлі та управління нерухомістю).

Висунуто гіпотези:

1. Чинником підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти є розширення їх фінансової автономії (І.В. Власова).

2. Підвищення ефективності діяльності вищих навчальних закладів є передумовою забезпечення потреб ринку праці (І.В. Власова).

Набуло подальшого розвитку:

Закономірності:

1. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до удосконалення якості вищої освіти (І.В. Власова).

Тенденції:

1. Тенденція до фінансування закладів вищої освіти за формулою на основі кількісних показників, що відображають результати їх діяльності (І.В. Власова).

2. Тенденція до посилення стратегічного фокусу на оцінюванні ефективності закладів вищої освіти в умовах зростання їх підзвітності перед ключовими стейкхолдерами (органи державної влади, роботодавці, здобувачі вищої освіти, працівники закладів вищої освіти) (І.В. Власова).

Принципи:

Принципи забезпечення ефективності системи вищої освіти:

1. удосконалення регуляторної рамки для університетів через посилення організаційної, фінансової, академічної та кадрової автономії – зростання університетської автономії та надання можливості університетам приймати рішення щодо застосування заходів ефективності та використання заощаджених ресурсів; підтримка процесу розширення автономії університетів за допомогою використання стимулів, ресурсів та навчання як частини цілісної рамки, що включає організаційний, фінансовий, кадровий та академічний виміри, що сприяють ефективності;

2. визначення рамки врядування, відповідальності і ролей стейкхолдерів у сфері вищої освіти (наприклад, регуляторні, контролюючі органи, органи фінансування; інституції та роботодавці) – надати університетам (як самоврядним закладам) можливість обирати найбільш доцільну модель внутрішнього врядування для сприяння підзвітності, прозорості, ефективності, результативності та підтримати спроможність керівників закладів управляти змінами;

3. модернізація ландшафту вищої освіти, наприклад, через інституційні злиття / укрупнення, профілювання та стратегічне позиціонування університетів, розвиток регіональних кластерів – розроблення нормативно-правового забезпечення, що охоплює всі типи ЗВО та сприяти співпраці на рівні сектору, синергії та розвитку міжінституційних партнерств; вивчення підходів до оптимізації у сфері вищої освіти та, за необхідності, запропонувати, стимулювати та фінансувати варіанти консолідації, що відповідають потребам зацікавлених сторін.

Назва підготовленої продукції та найвагоміших публікацій

Рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні) / І. Власова, О. Паламарчук. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (2 авт. арк.)

II.4. Публікації

Протягом звітнього 2020 року за тематикою наукових досліджень науковцями Інституту вищої освіти НАПН України підготовлено 155 одиниць продукції, у тому числі:

- ✓ колективна монографія (рукопис) – 4 од.;
- ✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;
- ✓ методичні рекомендації – 1 од.;
- ✓ статті – 103 од., з них:

у вітчизняних наукових періодичних виданнях, у т.ч. з зарубіжними партнерами:

- внесені до Переліку наукових фахових видань України – 40 од.;
- індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 3 од.;
- індексуються в інших наукометричних базах даних – 23 од.;

у зарубіжних наукових періодичних виданнях:

- індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 7 од.;
- індексуються в інших наукометричних базах даних – 7 од.;

матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів) – 37 од.:

- індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 3 од.;
- індексуються в інших наукометричних базах даних – 7 од.

- ✓ тези доповідей – 46 од.

II.5. Найвагоміші результати наукових досліджень та/або діяльності установи

У 2020 році в Інституті вищої освіти НАПН України виконувалися п'ять фундаментальних наукових досліджень: Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020 рр.); Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020 рр.); Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020 рр.); Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020 рр.); Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022 рр.) та прикладне наукове дослідження «Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів» (2020 р.)

Найбільш вагомі результати виконання наукових досліджень:

✓ розроблено та обґрунтовано стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства, що сприятиме підвищенню рівня і якості інтернаціоналізації вищої освіти України, формуванню світоглядного підґрунтя для стимулювання і забезпечення стійкого розвитку суспільства, підвищенню соціальної відповідальності вищої освіти і зміцненню її функції служіння суспільству;

✓ визначено та обґрунтовано підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції, що сприятиме забезпеченню доступу до якісної вищої освіти в Україні шляхом розвитку конкуренції закладів вищої освіти на основі зрозумілих стандартів, формування прозорих і відкритих механізмів оцінювання якості вищої освіти на державному, регіональному та інституційному рівнях;

✓ визначено та обґрунтовано механізми реалізації ефективного врядування в університетах, що сприятиме підвищенню якості вищої освіти, рівня професіоналізації управління вищою освітою;

✓ визначено та обґрунтовано механізми розширення фінансової автономії ЗВО України, що сприятиме підвищенню ефективності їхньої діяльності, зокрема використання державних коштів, які виділяються на підготовку фахівців із вищою освітою;

✓ обґрунтовано теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії, що сприятиме розробленню системи розвитку і стимулювання науково-педагогічних працівників до реалізації потенціалу в контексті професійної діяльності, розширенню можливостей особистісного розвитку науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти, підвищенню конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників на ринку праці;

✓ розроблено систему показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України та запропоновано рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України для національного, секторального та інституційного рівнів, що сприятиме імплементації системи показників та рекомендацій для оцінювання та підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти на національному, секторальному та інституційному рівнях.

IV. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

IV.1. Кількість упроваджених результатів наукових досліджень, отриманих упродовж звітного та року, що передує звітному

За завершеними у звітному році та році, що передує звітному, науковими дослідженнями підготовлено 21 та впроваджено 16 результатів наукового дослідження, зокрема, за видами продукції:

- ✓ наукова продукція: підготовлено 15 од., впроваджено 11 од.
- ✓ виробничо-практична продукція: підготовлено 6 од., впроваджено 5 од.

IV.2. Загальна характеристика про використання наукових результатів під час підготовки

Результати виконання наукових досліджень були використані науковими працівниками Інституту вищої освіти НАПН України при підготовці:

✓ пропозицій щодо застосування критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань;

✓ пропозицій щодо проекту професійного стандарту на посади «Асистент», «Викладач», «Старший викладач», «Доцент», «Професор»;

✓ пропозицій до проекту наказу МОН України «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 7 серпня 2002 року № 450 та затвердження рекомендованого переліку видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників закладів вищої освіти»;

✓ зауважень та пропозицій до проекту «Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ)»;

✓ зауважень та пропозицій до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій»;

✓ зауважень та пропозицій до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики розвитку українських е-інфраструктур до 2023 року та затвердження Плану заходів щодо її реалізації»;

✓ пропозицій до проекту «Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв)»;

✓ пропозицій до проекту Порядку присудження наукових ступенів;

✓ пропозицій до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах»;

✓ пропозицій до проекту Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;

✓ інформаційно-аналітичних матеріалів до Державної доповіді про становище молоді в Україні в динаміці з 2011 по 2020 рік на тему: «Молодь 2011-2020: нове покоління незалежної України»;

✓ пропозицій щодо вдосконалення показників оцінювання ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності наукових установ суспільного і гуманітарного профілю;

✓ зауважень та пропозицій до проекту наказу МОН України «Про внесення змін до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН від 15 січня 2018 року №32»;

✓ зауважень та пропозицій до проекту розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо популяризації природничих наук та математики»;

- ✓ пропозицій до проекту Рекомендацій слухань у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України на тему: «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи»;
- ✓ пропозицій до нової редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;
- ✓ пропозицій до проекту Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки;
- ✓ пропозицій до проекту «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки»;
- ✓ пропозицій до Порядку проведення конкурсного відбору наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету в Національній академії педагогічних наук України;
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147 від 23.09.2020);
- ✓ зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020);
- ✓ пропозицій щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником;
- ✓ пропозицій до проекту Типового положення про кваліфікаційний центр.

IV.3. Узагальнена інформація про впровадження результатів наукових досліджень для завершеного наукового дослідження

Об'єкти впровадження наукових досліджень:

- ✓ органи державної влади та місцевого самоврядування – 3;
- ✓ заклади вищої освіти – 19;
- ✓ інші установи, організації, де використовується продукція – 1.
- ✓ цільові групи користувачів результатів наукових досліджень – науково-педагогічні працівники, адміністрація закладів вищої освіти, здобувачі вищої освіти.

IV.4. Узагальнена інформація про впровадження результатів наукових досліджень

Упровадження результатів досліджень відбувалося шляхом:

- ✓ їх оприлюднення (сайт Інституту та електронна бібліотека НАПН, публікації у вітчизняних та зарубіжних виданнях);
- ✓ розповсюдження (семінари, конференції, виставки);
- ✓ використання продукції (пропозиції до нормативних документів Міністерства освіти і науки, Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, впровадження результатів дослідження в освітній процес підготовки майбутніх фахівців у ЗВО та освітні програми «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті» з підготовки докторів філософії в Інституті).

Моніторинг упровадження результатів наукових досліджень здійснювався шляхом:

- ✓ поширення інформації щодо продукції за результатами наукових досліджень Інституту у наукових, науково-виробничих, довідкових виданнях, періодичних фахових виданнях, електронних ресурсах, матеріалах міжнародних і всеукраїнських конференціях, інших науково-практичних заходах, засобах масової інформації, мережі Інтернет (детальніше див. табл. II.5.2; II.5.3; IV.2; IV.3; VI.2);

✓ наявності продукції у мережі Інтернет, зокрема, сайтах електронної бібліотеки НАПН України (<http://lib.iitta.gov.ua>) та Інституту вищої освіти НАПН України (<http://ihed.org.ua/ua/resursy/biblioteka.html>), що забезпечують її доступність. Статистика завантажень всієї продукції склала:

– з сайту електронної бібліотеки НАПН України – **29 122** од., у тому числі **8 387** од. у звітному році;

– перегляд з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – **4969** од., у тому числі **1364** од. у звітному році.

✓ використання продукції Інституту в освітньому процесі, науковій, дослідницькій та практичній діяльності вітчизняних закладів вищої освіти для підготовки здобувачів вищої освіти (детальніше див. табл. IV.І).

IV.5. Приклад успішної історії впровадження результатів наукових досліджень і розробок

Успішну історію впровадження результатів наукових досліджень проілюструємо на прикладі розроблення пропозицій до проекту Стратегії розвитку вищої освіти України до 2031 року та пропозицій щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником.

1. Пропозиції до проекту Стратегії розвитку вищої освіти України до 2031 року (розділ «Ефективне врядування»).

Ціль: Розвиток системи управління вищою освітою в Україні на засадах університетської автономії та ефективного врядування

Пріоритети: Розширення університетської автономії; Розвиток інституційної спроможності ЗВО; Перехід від моделі «держава – регулятор» до моделі «держава – модератор» мережі ЗВО; Посилення ролі академічної спільноти (студенти, викладачі, дослідники) та роботодавців в управлінні ЗВО; Посилення спроможності Наглядової ради ЗВО; Професіоналізація управління ЗВО.

Цінності та принципи: Академічна свобода; Академічна доброчесність; Довіра та згуртованість; Підзвітність, прозорість та відкритість; Колегіальність та залученість; Розподілена відповідальність та командне лідерство; Партнерство.

Механізми: Розширення університетської автономії ЗВО (індикатори Європейської асоціації університетів, ЄАУ); Статус ЗВО; Децентралізація, дебіюрократизація та дерегуляція управління вищою освітою; Розбудова моделі дуального врядування (Наглядова рада – Вчена рада) в ЗВО; Розбудова мережі колегіальних органів управління із широким залученням стейкхолдерів (внутрішніх і зовнішніх); Популяризація кращих практик реалізації університетської автономії та ефективного врядування; Професійна підготовка керівників ЗВО, університетських команд; Оцінювання ефективності діяльності ЗВО.

Індикатори для моніторингу прогресу: Рівень університетської автономії (академічна, організаційна, кадрова, фінансова); Рівень впливу колегіальних органів на діяльність ЗВО та МОНУ; Рівень прозорості діяльності ЗВО та МОНУ; Рівень довіри між ключовими стейкхолдерами у вищій освіті.

2. Пропозиції щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником (розроблені фахівцями Інституту на запит т.в.о. Міністра освіти і науки України С. Шкарлета (лист МОН України № 1/11-5343 від 11.08.2020 р.).

Пропозиції базуються на аналізі провідного вітчизняного та міжнародного досвіду оцінювання ефективності діяльності закладів вищої освіти.

Пропозиції враховують стратегічні цілі та індикатори їх досягнення, представлені у проекті Стратегії розвитку вищої освіти на 2021 – 2031 роки, розміщеному на сайті Міністерства освіти і науки України для громадського обговорення у вересні 2020 року.

Цільові показники згруповані за основними *видами діяльності* закладів вищої освіти (далі – ЗВО), до яких віднесено такі:

- ✓ Освітня діяльність ЗВО.
- ✓ Дослідницька діяльність ЗВО.
- ✓ Міжнародна діяльність ЗВО.

- ✓ Соціальна діяльність ЗВО та вплив на розвиток регіонів.
- ✓ Фінансово-економічна діяльність та розвиток інфраструктури ЗВО.
- ✓ Ефективне врядування та розвиток кадрового потенціалу ЗВО.

Цільові показники представлені у форматі:

- ✓ Назва показника.
- ✓ Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання.

Пропоновані цільові показники діяльності закладу вищої освіти мають відносний характер (вимірюються у %) або фактичний характер (статус, наявність) та засвідчують позитивну динаміку розвитку закладу вищої освіти у визначений період часу.

За своєю суттю пропоновані показники є якісними та результат-орієнтованими, засвідчуючи системні зміни у діяльності закладу вищої освіти.

Рекомендації щодо обрання показників

Цільові показники діяльності закладу вищої освіти, що включаються до контракту керівника закладу вищої освіти, обираються на основі наступних принципів:

- ✓ академічна свобода та університетська автономія;
- ✓ відповідність ключовим пріоритетам розвитку закладу вищої освіти, визначеним у Стратегії розвитку закладу;
- ✓ відкритість, партнерство та взаємодія;
- ✓ орієнтація на ефективне врядування та розподілене лідерство.

Рекомендується включати до контракту керівника закладу вищої освіти не більше 9 цільових показників, що відображають ключові тенденції у розвитку закладу вищої освіти, та здійснювати щорічний моніторинг результатів їх досягнення. Вибір показників має чітко корелюватися зі стратегічними цілями розвитку закладу. Провідний досвід засвідчує відсутність набору показників чи вимог щодо вибору видів діяльності, обов'язкових для всіх ЗВО.

Скорочення, що використовуються

ЗВО – заклад вищої освіти

ОП – освітня програма

НПП – науково-педагогічні працівники

НПП (ом) – науково-педагогічні працівники, які працюють за основним місцем роботи

НАЗЯВО – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти

Освітня діяльність ЗВО

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
ОП, акредитовані з визначенням «зразкова»	% від загальної кількості ОП, які реалізує ЗВО Рішення НАЗЯВО або галузевої незалежної агенції
ОП, акредитовані міжнародними організаціями	% від загальної кількості ОП, які реалізує ЗВО Рішення міжнародної / зарубіжної агенції
Якість вступника до ЗВО	% зростання середнього конкурсного балу вступника до ЗВО Дані системи Конкурс (Инфоресурс, Вступ)
Якість здобувачів вищої освіти	% переможців і призерів міжнародних олімпіад (конкурсів) від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
Працевлаштування випускників	% від загальної кількості випускників Дані Пенсійного фонду України (платники ЄСВ)

Дослідницька діяльність ЗВО

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
Частка здобувачів вищої освіти, які навчаються на третьому рівні вищої освіти	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Частка докторантів, які проходять підготовку на науковому рівні вищої освіти	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Атестація ЗВО як наукової установи, група А	Державна атестація ЗВО в частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності Рішення МОН України
Статус дослідницького університету	Набуття статусу Постанова Кабінету Міністрів України
Обсяг коштів на виконання наукових досліджень і розробок	% від бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів на виконання наукових досліджень і розробок, які фінансуються із загального фонду бюджету ЗВО	% від бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів на виконання наукових досліджень і розробок, які фінансуються зі спеціального фонду бюджету ЗВО	% від бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Індекс Гірша НПП (для ЗВО в цілому)	% зростання та фактичне значення Дані Google Scholar
Позиція ЗВО за даними бази Scopus	% зростання та фактичне значення Підвищення позиції у Рейтингу закладів вищої освіти України за даними наукометричної бази даних SciVerse Scopus
Наукові публікації НПП (ом), опубліковані у наукових виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus / WoS Core Collection та входять до першого або другого квартилів (Q1-Q2)	% від загальної кількості наукових публікацій НПП (ом) Дані, представлені на сайті ЗВО
Наукові періодичні видання ЗВО, що належать до групи А	% від загальної кількості наукових періодичних видань ЗВО Перелік наукових фахових видань України

Міжнародна діяльність ЗВО

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
Приналежність ЗВО до провідних міжнародних університетських рейтингів	% зростання та фактичне значення Наявність та підвищення позиції у рейтингах Academic Ranking of World Universities, The Times

	Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, що визнані Урядом Дані рейтингів
ОП, що викладаються англійською мовою	% від загальної кількості ОП, які реалізує ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
ОП із спільними або подвійними дипломами	% від загальної кількості ОП, які реалізує ЗВО Реалізуються спільно з зарубіжними ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
Іноземні здобувачі вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО денної форми здобуття вищої освіти Дані офіційної статистичної звітності
Іноземні здобувачі вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти з країн – членів Організації економічного співробітництва і розвитку	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО денної форми здобуття вищої освіти Дані офіційної статистичної звітності
Частка НПП-іноземців	% від загальної кількості НПП ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів (включаючи вартість обладнання), що надходять ЗВО за міжнародними проектами	% від бюджету ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Міжнародна мобільність здобувачів вищої освіти	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО денної форми здобуття вищої освіти Академічна мобільність від 1 місяця Дані, представлені на сайті ЗВО
Міжнародна мобільність НПП (ом)	% від загальної кількості НПП (ом) Академічна мобільність від 1 тижня Дані, представлені на сайті ЗВО
Наукові публікації НПП (ом), які опубліковані у зарубіжних наукових виданнях	% від загальної кількості наукових публікацій НПП (ом) Дані, представлені на сайті ЗВО
Наукові публікації НПП (ом) із зарубіжними співавторами, які опубліковані у вітчизняних наукових виданнях	% від загальної кількості наукових публікацій НПП (ом) Дані, представлені на сайті ЗВО

Соціальна діяльність ЗВО та вплив на розвиток регіонів

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
Обсяг коштів, що надходять ЗВО з місцевого бюджету для реалізації регіональних проектів	% від бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів, що надходять ЗВО від регіональних організацій та підприємств	% від загального бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів, що надходять ЗВО з місцевого бюджету як регіональне замовлення на підготовку фахівців	% від бюджету ЗВО та фактичне значення показника у розрахунку на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності

ОП, які реалізуються за дуальною формою здобуття вищої освіти спільно з підприємствами регіону	% від загальної кількості ОП ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
Частка здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП за спеціальностями, визначеними Урядом як пріоритетні	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО та фактичний показник середнього конкурсного балу вступників Дані офіційної статистичної звітності та системи Конкурс (Інфоресурс, Вступ)
Частка здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	% від загальної кількості здобувачів вищої освіти ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Працевлаштовані випускники у регіоні	% від загальної кількості випускників Дані Пенсійного фонду України (платники ЄСВ)

Фінансово-економічна діяльність та розвиток інфраструктури ЗВО

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
Спеціальний фонд фінансування ЗВО	% від бюджету ЗВО Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів, що надходять ЗВО з державного бюджету	% зростання Дані офіційної статистичної звітності
Обсяг коштів (включаючи вартість обладнання), що надходять ЗВО від юридичних осіб	% від бюджету ЗВО, окрім коштів державного бюджету Дані офіційної статистичної звітності
Розмір (кошти та вартість майна) ендавменту	% зростання та % від бюджету ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
Обсяг коштів, спрямований на розвиток інфраструктури ЗВО	% зростання та % від бюджету ЗВО Дані, представлені на сайті ЗВО
Загальна площа навчально-лабораторних приміщень на правах власності або оперативного управління	% зростання у розрахунку на одного здобувача вищої освіти Дані, представлені на сайті ЗВО

Ефективне врядування та розвиток кадрового потенціалу ЗВО

Цільовий показник	Механізм перевірки досягнення показника, включаючи критерії оцінювання
НПП, які працюють у ЗВО за основним місцем роботи	% від загальної кількості НПП та % зростання Дані офіційної статистичної звітності
НПП, які працюють у ЗВО за основним місцем роботи та мають науковий ступінь / ступінь доктора мистецтва та / або вчене (почесне для мистецьких ЗВО) звання	% від загальної кількості НПП та % зростання Дані офіційної статистичної звітності
Співвідношення кількості НПП (ом) з науковим ступенем / ступенем доктора мистецтва та /	% зростання Дані офіційної статистичної звітності

або вченим (почесне для мистецьких ЗВО) званням до кількості здобувачів вищої освіти	
Обсяг коштів, спрямованих на підвищення кваліфікації НПП	% зростання та фактичний показник на одного НПП Дані офіційної статистичної звітності
Зв'язок з роботодавцями	% здобувачів вищої освіти, які проходять практику на підприємствах поза ЗВО, від загальної кількості здобувачів вищої освіти та % зростання

V. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

У звітному році здійснювався випуск 2 наукових періодичних видань, засновником яких є Інститут. Це: науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education» та міжнародний науковий журнал «Університет і лідерство».

Науковий журнал «Філософія освіти. Philosophy of Education»: підготовлено та опубліковано 2 номери. Головні редактори – М. Бойченко (Україна); до редколегії та наукової ради журналу входять українські та зарубіжні вчені (США, Німеччина, Польща, Греція, Швеція, Хорватія, Росія); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2016 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Журнал розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), CYBERLENINKA, CITEFACTOR, MIAR, ROAR (Registry of Open Access Repositories), OCLC WorldCat, ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences), GoogleScholar, BASE (індексація в базі), Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory), CrossRef, PhilPapers та інших базах даних: DSpace at library NPU, Dragomanova, ENPUIR, Філософія в Україні, Бібліометрика української науки, OUCI (Open Ukrainian Citation Index);

Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»: підготовлено та опубліковано 2 номери. Головний редактор – В. Зінченко; членами редколегії є українські та зарубіжні вчені (Велика Британія, Фінляндія, Литва); журнал має веб-сайт з українським та англійським інтерфейсами, використовує спеціалізоване програмне забезпечення для управління періодичними виданнями Open Journal System 3.X; з 2018 року має міжнародний цифровий ідентифікатор DOI.

Журнал розміщено у наукометричних і реферативних базах даних: Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), Directory of Open Access Journals (DOAJ), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Index Copernicus International World of Journals, Index Copernicus International Journals Master List, Google Scholar, Crossref, Open Ukrainian Citation Index (OUCI), Dimensions, Unpaywall та інших базах даних: Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), OCLC WorldCat.

VI. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

У звітному 2020 році Інститут вищої освіти НАПН України взяв участь в організації та проведенні 3 науково-практичних заходів (у т.ч. 1 міжнародного), *включених до Плану роботи НАПН України:*

№ з/п	Назва заходу	Дата і місце проведення	Чисельність вчених, які виступили з доповідями, взяли участь в обговоренні	Основні питання, які обговорювалися	Результативність заходу
1.	VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті»	18.05.2020 м. Київ	10	Актуалізація особистості студента як чинник розвитку закладу вищої освіти; ціннісні орієнтації сучасної студентської молоді та визначальні чинники їх формування; заклад вищої освіти України як соціальне середовище формування й зрощення вітчизняної національної еліти; роль студентства в реалізації ефективного врядування в університетах	Збірник наукових праць за підсумками конференції розміщено на сайті Інституту
2.	IX Міжнародна науково-практична конференція «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: роль оцінювання якості викладання та навчання в процесі акредитації»	22.12.2020 м. Київ	2	Розвиток компетентностей щодо оцінювання та удосконалення якості викладання і навчання, Болонський процес в Україні 2005-2020: досягнення, виклики та перспективи, роль викладання і навчання для якості вищої освіти, збір даних та інструменти кількісного оцінювання для внутрішнього забезпечення якості	Обговорено проблеми забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти та Україні. Учасники конференції отримали сертифікати
3.	Методологічний семінар «Шляхи і механізми підвищення конкурентоспроможності університетів України»	19.11.2020 м. Київ	4	Забезпечення конкурентоспроможності університетів і вищої освіти України в цілому, співпраця університетів, впровадження інноваційних технологій в освіту	Обговорено проблеми підвищення конкурентоспроможності університетів і вищої освіти України в цілому

XXI Міжнародна науково-практична конференція «Освіта і доля нації» (планова дата проведення 29.05.2020, м. Харків) була скасована організатором у зв'язку з протидією поширенню коронавірусної хвороби.

За планом роботи Інституту вищої освіти НАПН України та позапланово організовано і проведено 19 науково-практичних заходів (у т.ч. 14 міжнародних):

№ з/п	Назва заходу	Дата і місце проведення	Чисельність вчених, які виступили з доповідями, взяли участь в обговоренні	Основні питання, які обговорювалися	Результативність заходу
1.	Програма вдосконалення викладання у вищій освіті. Інформаційна зустріч	21.01.2020 м. Київ	5	Підготовка і подання заявок на конкурс	Кількість поданих заявок
2.	Круглий стіл. Презентація результатів загальнонаціонального опитування «Пріоритети та потреби розвитку університетів України у процесі реформування вищої освіти у контексті європейської інтеграції»	19.02.2020 м. Київ	36	Залученість членів академічної спільноти ЗВО України до процесів інтернаціоналізації, розвиток професійної компетентності науково-педагогічних працівників, забезпечення та оцінювання якості вищої освіти, цінності та врядування у ЗВО, стратегічні пріоритети розвитку ЗВО, фінансова автономія ЗВО	Визначено пріоритети і потреби для забезпечення інституційного розвитку університетів та їх академічних спільнот за напрямками: інтернаціоналізація вищої освіти, професійний розвиток науково-педагогічних працівників, якість вищої освіти, врядування у вищій освіті, фінансова автономія закладів вищої освіти
3.	Семінар для закладів вищої освіти (галузь знань 01 Освіти/Педагогіка) спільно з національним агенством із забезпечення якості вищої освіти	10.03.2020 м. Київ	2	Структура ОП та її особливості для педагогічних спеціальностей; освітні та педагогічні кваліфікації для галузі 01; проблеми міждисциплінарності; відповідність «старих» та «нових» шифрів; освітньо-наукова програма доктора філософії за галуззю 01; відомості самооцінювання: поширені недоліки	Краща обізнаність учасників семінару щодо структури ОП для педагогічних спеціальностей; освітніх та педагогічних кваліфікацій для галузі 01; проблем міждисциплінарності; особливостей освітньо-наукових програм доктора філософії за галуззю 01; поширених недоліків відомості самооцінювання

4.	Серія вебінарів для учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України	15.05.2020 19.05.2020 26.05.2020 02.06.2020 м. Київ	5	Використання онлайн технологій у навчанні. Вплив емоцій на ефективність навчання. Оцінювання результатів навчання студентів та особливості зворотного зв'язку. Забезпечення інтерактивності під час викладання. Способи залучення студентів до активної взаємодії.	Краща обізнаність учасників Програми щодо використання онлайн-технологій у навчанні, оцінювання результатів навчання, способів залучення студентів до активної взаємодії; вища готовність до реформ
5.	Серія вебінарів для учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України	16.06.2020 23.06.2020 01.07.2020 07.07.2020 м. Київ	5	Сучасний стан розвитку ЄПВО; сучасний стан розвитку та ключові напрями модернізації вищої освіти України	Краща обізнаність учасників Програми щодо ключових напрямів модернізації вищої освіти України; вища готовність до реформ
6.	Тренінг у межах Проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад»	18-20.09.2020 м. Київ	3	Стартовий тренінг з управління проєктом	Проведено тренінг з управління Проєктом (Робота 7.1)
7.	Семінар для університетів та дослідницьких інститутів в межах реалізації проєкту «Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України»	30.09.2020 м. Київ	3	Колегіальне оцінювання (peer-review) розроблених навчальних дисциплін та акредитація освітніх програм з підготовки докторів філософії	Доповіді для слухачів «Забезпечення якості PhD-програм», в яких презентовано досвід Інституту щодо акредитації освітньо-наукових програм з підготовки докторів філософії за спеціальностями «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті»

8.	Семінар «Методика проведення процедури підготовки до акредитації освітньо-наукових програм третього циклу вищої освіти»	1.10.2020 м. Київ	2	Процедура підготовки до акредитації освітньо-наукових програм третього циклу вищої освіти	Презентовано досвід Інституту щодо акредитації освітньо-наукових програм з підготовки докторів філософії за спеціальностями «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті»
9.	Програма професійного розвитку науково-педагогічних працівників «Вдосконалення викладацької майстерності» (у межах реалізації проекту «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті»)	3.10.2020 м. Київ	1	Особливості розвитку системи вищої освіти, навчання роботі зі стандартами вищої освіти та національною рамкою класифікацій, розроблення і вдосконалення освітніх програм	Заняття для учасників «Розроблення освітньої програми: політики, рамки, алгоритм, учасники, результати»
10.	Фінальна конференція проекту «Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України»	6.10.2020 м. Київ	3	Оновлення PhD-програм та інституційний вплив проекту: досвід та результати. Забезпечення якості PhD-програм. Співпраця між ЗВО, спільне ліцензування та акредитація PhD-програм	Представлено основні результати виконання Проекту та досвід міжінституційної співпраці з партнерами.
11.	XII Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті – 2020»	12-14.10.2020 м. Київ	2	Написання успішного мотиваційного листа англійською мовою: поради експерта; роль чіткого формулювання мотивації в процесі відбору грантової заявки: поради учасника конкурсної комісії	Майстер-клас «Мотиваційний лист як ключовий елемент в процесі підготовки та відбору успішної грантової заявки»
12.	Серія вебінарів для учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України	19.10.2020 20.10.2020 29.10.2020 30.10.2020 м. Київ	5	Актуальні проблеми вдосконалення викладання у вищій освіті	Краща обізнаність учасників Програми щодо принципів та рекомендацій з

				України. Принципи та рекомендації ЄПВО щодо вдосконалення викладання. Розроблення освітньої програми: політики, рамки, алгоритм, учасники. Робочі програми / описи навчальних дисциплін: кращі практики	удосконалення викладання, розроблення освітніх програм; вища готовність до реформ
13.	Семінар-тренінг для голів підкомісій НМК НМР МОН України сектору фахової передвищої освіти	29.10.2020	1	Методика розроблення стандартів фахової передвищої освіти	Краща обізнаність учасників семінару щодо методики розроблення стандартів фахової передвищої освіти
14.	Семінар-тренінг для членів підкомісій НМК НМР МОН України сектору фахової передвищої освіти	2.11.2020	1	Методика розроблення стандартів фахової передвищої освіти	Краща обізнаність учасників семінару щодо методики розроблення стандартів фахової передвищої освіти
15.	Серія вебінарів для учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України: презентації робочих груп	3.11.2020 10.11.2020 17.11.2020 24.11.2020 м. Київ	5	Презентація тематичних блоків майбутнього посібника з вдосконалення викладання і навчання: «Планування викладання / навчання»; «Реалізація викладання / навчання»; «Аналіз результатів викладання / навчання»; «Викладач університету»	Проект посібника з удосконалення викладання і навчання
16.	Серія вебінарів для управлінців - учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України	18.11.2020 27.11.2020 30.11.2020 м. Київ	5	Розроблення університетської стратегії з вдосконалення викладання і навчання	Вища готовність керівництва ЗВО – учасників Програми до розроблення стратегії з удосконалення викладання і навчання

17.	Міжнародна спеціалізована виставка «Освіта та кар'єра – 2020»	20-21.11.2020 м. Київ	2	Написання успішного мотиваційного листа англійською мовою: поради експерта; роль чіткого формулювання мотивації в процесі відбору грантової заявки: поради учасника конкурсної комісії	Майстер-клас «Мотиваційний лист як ключовий елемент в процесі підготовки та відбору успішної грантової заявки»
18.	Серія вебінарів для учасників Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України	10.12.2020 11.12.2020 16.12.2020 17.12.2020 м. Київ	5	Дизайн / розроблення освітньої програми та навчальної дисципліни – ключові концепції. Активне планування та моделювання змін. Креативні підходи до навчання та викладання. Педагогічні підходи, що забезпечують значний вплив. Ефективне викладання та навчання онлайн: інновації та вплив	Краща обізнаність учасників Програми щодо розроблення освітніх програм, навчальних дисциплін, інновацій у забезпеченні ефективного викладання та навчання онлайн; вища готовність до реформ
19.	Спільний семінар Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Науково-методичної ради МОН для голів галузевих експертних рад та голів науково-методичних комісій «Розроблення стандартів вищої освіти та їх вплив на процес акредитації освітніх програм»	11.12.2020 м. Київ	2	Особливості розроблення стандартів вищої освіти.	Краща обізнаність щодо розроблення стандартів вищої освіти.

VII. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

VII.1. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти.

Загальні відомості про роботу аспірантури та докторантури

Відповідно до отриманої ліцензії на освітню діяльність (вища освіта) у галузі «Освіта» за спеціальністю «011 – Освітні, педагогічні науки» (Наказ Міністерства освіти і науки України № 816 від 8 липня 2016 р. Інститут вищої освіти НАПН України), ліцензований обсяг – 20 осіб (ліцензія переоформлена у 2018 р на ліцензований обсяг 10 осіб на рік), у 2020 році продовжується підготовка здобувачів ступеня доктора філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за освітньо-науковими програмами «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті».

Рішенням Вченої ради Інституту відкрито докторантуру за спеціальністю «011 – Освітні, педагогічні науки» (протокол № 6/6 від 30 травня 2016 року).

У 2020 році в аспірантурі Інституту вищої освіти НАПН України продовжує здійснюватися підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів за спеціальностями (Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 жовтня 2002 р., № 612 і від 24 грудня 2004 р. № 975):

- ✓ 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти;
- ✓ 13.00.06 – теорія і методика управління освітою (Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 17 травня 2012 р., № 592).

У докторантурі Інституту вищої освіти НАПН України здійснюється підготовка наукових кадрів за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

У звітному році подана до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти заявка на акредитацію освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Загальна чисельність аспірантів і докторантів (станом на кінець календарного року).

На кінець звітнього 2020 року ***в докторантурі*** Інституту проходить підготовку 1 докторант за державним замовленням за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

На кінець звітнього року ***в аспірантурі*** навчаються 10 осіб (із них 3 за державним замовленням і 7 на умовах контракту) та перебувають у відпустках ще 2 особи за спеціальностями:

- ✓ 011 – 2 особи з відривом від виробництва (з них 1 особа перебуває у декретній відпустці та 1 особа оформила відпустку у цьому році).

Протягом звітнього року жодної заяви щодо проживання в гуртожитку аспірантами денної форми навчання не подано.

Виконання планів прийому і випуску

У 2020 р. у ***докторантуру*** Інституту за державним замовленням та за рахунок фізичних та юридичних осіб (на умовах контракту) прийому не відбулося.

У 2020 р 1 докторант за державним замовленням закінчив докторантуру за спеціальністю 011.

У 2020 р. ***до аспірантури*** Інституту за державним замовленням та за рахунок фізичних та юридичних осіб (на умовах контракту) прийому не відбулося.

У 2020 р. закінчили аспірантуру Інституту 9 осіб: 8 осіб (з відривом і без відриву від виробництва) за державним замовленням за спеціальностями:

- ✓ 011 – 6 осіб (з відривом від виробництва);
- ✓ 13.00.04 – 1 особа (без відриву від виробництва);
- ✓ 13.00.06 – 1 особа (без відриву від виробництва);

та 1 здобувач (на умовах прикріплення) за спеціальністю 13.00.04.

Відраховано із аспірантури 2 особи: 2 особи без відриву від виробництва за спеціальністю 011 (на умовах контракту) – за власним бажанням.

Оформлено у 2020 році переривання навчання за державним замовленням за спеціальністю 011: 1 особа – з відривом від виробництва – за станом отримання чеської візи нареченої, отримання чеського парспорту та переїзду до Чехії.

Питома вага жінок, які завершили навчання в аспірантурі від загальної кількості випуску склала 87,5%. Питома вага жінок, які завершили навчання у докторантурі від загальної кількості випуску склала 100%.

Працевлаштування випускників, які навчалися в аспірантурі та докторантурі за державним замовленням у 2020 р.

Випускники ***аспірантури*** та ***докторантури*** за державним замовленням працюють у бюджетних та приватних установах:

- ✓ Київський національний університет технологій та дизайну
- ✓ Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
- ✓ Дніпровський національний університет ім. О. Гончара
- ✓ Міністерство освіти і науки України
- ✓ Національний Еразмус+ офіс в Україні

Ефективність роботи аспірантури та докторантури

Ефективність роботи ***аспірантури*** з урахуванням поданням до захисту 1 дисертації за спеціальністю 13.00.04 складає 0%.

Проведення науково-практичних конференцій та методологічних семінарів, круглих столів

Наукові дослідження аспірантів визначаються провідними напрямками науково-дослідницької роботи Інституту:

- ✓ Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки.
- ✓ Вища освіта.

Докторанти, аспіранти і здобувачі Інституту взяли активну участь у науково-практичній конференції: "Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті" (18 травня 2020 р., м. Київ), за організацію та проведення яких відповідав Інститут, та методологічному семінарі на тему: «Шляхи і механізми підвищення конкурентоспроможності університетів України» (19 листопада 2020 р., м. Київ), що відбувся в дистанційному он-лайн режимі на платформі BigBlueButton, розгорнутій в Університеті менеджменту освіти НАПН України.

Здійснення контролю за роботою аспірантури і докторантури

Питання «Про стан науково-організаційної роботи з аспірантами, докторантами і здобувачами Інституту вищої освіти у 2020 році» було заслухано на засіданні Вченої ради Інституту (протокол 9/4 від 28.12.2020). Якість організації та проведення очних сесій на PhD програмах регулярно контролювалося та звіти заслуховувалися на засіданнях Вченої ради Інституту (протоколи № 3/3 від 06.07.2020, № 8/4 від 14.12.2020). З метою забезпечення якісної підготовки аспірантами дисертації у межах реалізації освітньо-наукових програм здійснюються такі заходи: підготовка та захист власного дослідницького проекту, аналіз наукових джерел, підготовка наукових статей, участь у наукових конференціях і семінарах, викладацька практика, стажування у закладах вищої освіти, у тому числі за кордоном.

Всі аспіранти Інституту працюють за індивідуальними планами роботи і звітуються на засіданнях відділів і засіданнях атестаційної комісії. Атестація аспірантів затверджується Вченою радою Інституту (протокол № 4/2 від 27.08.2020).

Вагомі здобутки, основні труднощі в роботі

У 2020 році був переглянутий та оновлений навчальний план освітньої програми «Викладання і навчання у вищій освіті» (протокол рішення Вченої ради Інституту № 2/6

від 30.04.2020), змінено гаранта освітньої програми «Викладання і навчання у вищій освіті» за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки (протокол № 2/3 від 30.04.2020).

VII.4. Робота спеціалізованих вчених рад

Робота спеціалізованої вченої ради Д 26.456.02

1. У звітному році спеціалізована вчена рада Д 26.456.02 діяла відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.10.2017 № 1413 та від 18.12.2018 № 1412, проводила захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук за спеціальностями:

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти;

13.00.06 – теорія і методика управління освітою.

2. За звітний період спеціалізована вчена рада провела 5 засідання, де здійснено захист 2 дисертацій.

За звітний період:

✓ переатестація кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти та 13.00.06 – теорія і методика управління освітою не проводилася;

✓ апеляції не розглядалися;

✓ з МОН України дисертацій на колективне рецензування не надходило;

✓ разові захисти дисертацій не здійснювалися.

3. Відхилених докторських (кандидатських) дисертацій не було.

4. Членів спеціалізованої вченої ради, які відвідали менше половини засідань ради, не було.

5. Короткий аналіз дисертацій, розглянутих спеціалізованою вченою радою Д 26.456.02 за 2020 р.

Аналіз тематики дисертаційних робіт, розглянутих спеціалізованою вченою радою Д 26.456.02 у 2020 р., свідчить про те, що вони присвячені актуальним проблемам теорії і методики професійної підготовки фахівців та управління освітою:

✓ підготовці фахівців з технічного перекладу в університетах США;

✓ розширенню фінансової автономії університетів: політичний та управлінський виміри.

Захищені дисертації мають суттєве значення для розвитку педагогічної теорії і практики професійної освіти та управління освітою в Україні, пов'язані з проблематикою наукових досліджень установ, що рекомендували дисертації до захисту.

Діяльність спеціалізованої вченої ради здійснювалась відповідно до діючого законодавства.

Зауважень від Міністерства освіти і науки України щодо діяльності спеціалізованої вченої ради не надходило.

VIII. НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

VIII.1. Науково-інформаційна діяльність та зв'язки з громадськістю

За звітний період співробітниками Інституту:

1. Надано інтерв'ю засобам масової інформації (телебачення, радіо, центральні та регіональні друковані ЗМІ, Інтернет-видання):

Курбатов С.В. Латвія академічна, і не лише. *Українське радіо. Суми*, 20 серпня 2020 р.

2. Надруковано 6 статей у засобах масової інформації:

Бойченко М.І. До утворення національної ідентичності: філософський погляд. *Освіта і суспільство*. 2020. № 7-8, с. 4.

Курбатов С.В. «Коли над нею не було вже стелі...»: пам'яті Марти Коломиєць-Яновської. *Всеукраїнська газета «Освіта і суспільство»*, серпень 2020. № 7-8 (28-29), С. 6.

Курбатов С.В. Академічні та інші ландшафти Латвії. Нотатки запрошеного українського професора університету Туриба. *Всеукраїнська газета «Освіта і суспільство»*, жовтень 2020 р., № 7-10 (31), С. 5.

Курбатов С.В. Руїна COVID 19: доля університету у добу глобальної пандемії. *Газета Сумського державного університету «Резонанс»*, грудень 2020.

Ярошенко О.Г. Таланту наукового два крила. *Газета Кабінету Міністрів України «Урядовий кур'єр»*, 22 вересня 2020 р., № 184 (6798)

Ярошенко О.Г. Академік-педагог із Сквородинівського краю. *Обласна громадсько-політична газета «Зоря Полтавщини»*, 2 жовтня 2020 р., № 68 (23480)

3. Взято участь у радіо- та телепрограмах (ток-шоу, новини, прес-конференції тощо):

Курбатов С.В. Реальна політика з Олександром Хоруженко. *ТРК «Відікон»*. 03.09.2020

VIII.2. Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності установи, закладу

Інститут забезпечений доступом до мережі Інтернет. Послуги доступу до Інтернет-ресурсів надаються провайдером – ТОВ «ФРІНЕТ». Тип підключення – Fast Ethernet з використанням виділеної лінії. Пропускна здатність з'єднання в межах України – 100 Мбіт/с, із зарубіжними країнами – 20 Мбіт/с. Забезпечено швидкісний доступ до локальної мережі та інтернет-ресурсів 36 комп'ютерів та 26 ноутбуків, що встановлено у наукових підрозділах, і окремих користувачів Інституту.

Інститут має:

- ✓ свій веб-сайт (IHED.org.ua), зокрема англійською мовою (IHED.org.ua/en), та електронну поштову скриню (ihed@ihed.org.ua);
- ✓ комплекс програмного забезпечення «Мосо» (<http://edu-leader.org.ua>);
- ✓ веб-сайт журналу «Філософія освіти» (www.philosopheducation.com);
- ✓ відеотермінал SX20 та інше супровідне обладнання для проведення чотиристоронніх аудіо- та відео інтернет конференцій в HD форматі;
- ✓ мультимедійний проектор «ViewSonic PJD7720HD» та супровідне обладнання (екран, тощо);

✓ Windows MultiPoint Server Premium та інше супровідне ліцензоване обладнання, що забезпечує створіння двох десятків навчальних місць на базі серверу та відповідних комп'ютерних засобів;

✓ апаратно-програмний комплекс для проведення локальних (offline) та дистанційних (online) конференцій, семінарів тощо з можливістю одночасного перекладу на аудіо-гарнітуру учасникам.

✓ відео, аудіо, комп'ютерно-інформаційне обладнання для проведення дистанційних (online) конференцій, вебінарів, тренінгів, тощо.

Станом на 31 грудня 2020 р. на балансі Інституту знаходилося:

✓ 36 комп'ютерів;

✓ 26 ноутбуків;

✓ 33 моніторів;

✓ 10 принтерів;

✓ 1 сканер;

✓ 1 телевізор;

✓ 1 проєктор;

✓ 1 проєкційний екран;

✓ 16 багатофункціональних пристроїв (БФУ),

(з яких у неробочому стані перебуває 3 комп'ютери, 1 монітор, 1 ноутбук, 1 принтер, 2 БФУ).

Кількість комп'ютерів на одного співробітника – 0,7.

Ступінь зносу комп'ютерів на 6 грудня 2020 року складає:

Ступінь зносу	0-20%	20-50%	50-80%	80-100%
Комп'ютери (од.)	5	11	10	10
Монітори	9	6	11	7
Ноутбуки	2	22	2	0

У 2020 році:

✓ для забезпечення науково-організаційної та освітньої діяльності в умовах обмеженої offline комунікації (карантинних заходів) придбано комплекс відео та аудіо обладнання (web-камери, мікрофони, гарнітури, акустичні системи, інтерфейсні кабелі, тощо). Розроблено логістичні схеми проведення online освітньо-наукових заходів;

✓ придбано комп'ютерного обладнання у кількості 8 комп'ютерів, 4 ноутбука, 4 монітора;

✓ організовано та проведено в online форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, спеціалізованої вченої ради, декілька десятків відео-конференцій, вебінарів, тренінгів;

✓ сайт Інституту перенесено на більш сучасну web-платформу WordPress, збільшилась кількість та якість контенту;

✓ створено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією;

✓ працівникам Інституту забезпечувався доступ до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО) (<https://www.inforesurs.gov.ua/>);

✓ використовувалося ліцензоване програмне забезпечення «Мосо», яке надає широкі можливості для оцінювання розвитку персоналу. Система електронного навчання «Moodle» забезпечувала реалізацію дистанційної освіти. Зазначені програмні засоби розміщено на окремий сервер з можливістю цілодобового доступу викладачів та студентів (<http://mocotms.com>, <http://mocotms.ru>);

✓ співробітникам Інституту забезпечувалася можливість безкоштовного, необмеженого користування комплексом програмних продуктів «Microsoft Office 365», який надає розширені можливості міжособистісної та корпоративної інтернет-комунікації (<https://login.microsoftonline.com>);

✓ здійснювалася інформаційна підтримка керування профілями науковців Інституту у системі «Google Scholar» (Google Академія), що забезпечує доступ до значної бази наукових публікацій та дозволяє визначити рейтинг цитування як окремого науковця, так і так і всієї організації у цілому;

✓ науковцям Інституту забезпечувалася можливість вільного доступу до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, EBSCO;

✓ здійснювалася інформаційно-технічна підтримка заходів з реалізації міжнародних проєктів: «Вдосконалення викладання у вищій освіті»; «Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України»; «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад».

✓ здійснювалася технічна підтримка проведення IX Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: роль оцінювання якості викладання та навчання в процесі акредитації».

IX. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІНИЦТВО

Основні завдання та функції Інституту вищої освіти НАПН України у забезпеченні розвитку та налагодження наукових зв'язків із спорідненими науковими установами інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти, педагогіки та психології є такими:

- ✓ організація та проведення спільних наукових досліджень;
- ✓ організація та проведення спільних освітніх і наукових заходів;
- ✓ стажування науковців;
- ✓ ініціювання та проведення спільних освітніх і наукових проєктів.

Протягом звітнього року в Інституті досліджувались світові та європейські тенденції розвитку освіти, зокрема, щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства, теоретичних основ і механізмів розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії, механізмів оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції, механізмів реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції, механізмів розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України.

Здійснювалося аналіз та узагальнення відповідних кращих практик зарубіжних країн, що представлено у підготовлених за проведеними дослідженнями аналітичних матеріалах та монографіях. Поширення результатів досліджень відбувалося шляхом участі вчених Інституту у науково-практичних конференціях та семінарах, розміщення підготовленої наукової продукції на сайті Інституту.

У звітньому році закордонні відрядження не здійснювалися.

Інститут брав участь у 5 міжнародних проєктах:

✓ Структурована співпраця в області докторських досліджень (підготовки), підготовки з універсальних навичок та академічного письма в регіонах України (Structuring cooperation in doctoral research, transferable skills training and academic writing instructions in Ukraine's regions, DocHub) (2016–2020 pp.), Програма Erasmus+ (апробовано навчальну дисципліну «Політика та врядування у вищій освіті» для підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Політика і лідерство у вищій освіті»);

✓ Імплементация системи забезпечення якості освіти через співпрацю Університет – Бізнес – Уряд у ЗВО (Implementation of Education Quality Assurance System via Cooperation of University- Business-Government in HEIs, EDUQAS) (2017-2020 pp.), Програма Erasmus+ (апробовано механізм оцінювання внутрішніх систем забезпечення якості закладів вищої освіти, розроблено звіт та рекомендації для самооцінювання університетів у процесі проходження акредитаційних процедур);

✓ Проєкт «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті України» (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) (2019–2021 pp.), Британська Рада в Україні (проведено Модуль 1);

✓ Проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities» (REDU) (2020-2023) (проведено інформаційні зустрічі щодо подання заявок на конкурс, тренінг з управління Проєктом, інституційний аудит);

✓ Проєкту з міжнародної академічної мобільності (у зв'язку із пандемією коронавірусу заходи з міжнародної академічної мобільності перенесено на наступний рік).

Організовано та проведено IX Міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: роль оцінювання якості викладання і навчання в процесі акредитації».

Конференція відбулася 22 грудня 2020 року у форматі онлайн.

Організатори конференції – Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Інститут вищої освіти НАПН України, Київський

національний університет імені Тараса Шевченка, Спілка ректорів вищих навчальних закладів України, Національний Еразмус+ офіс в Україні, Національні експерти з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, Британська Рада в Україні.

Участь у конференції взяли понад 230 викладачів, здобувачів вищої освіти, працівників ЗВО, наукових установ, представників МОН України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, та члени Національної команди експертів з реформування вищої освіти Еразмус+. Додатково, протягом доби Facebook трансляцію переглянуло понад 3000 користувачів.

З вітальним словом до учасників конференції звернулися:

- ✓ Василь Кремень, президент Національної академії педагогічних наук України;
- ✓ Леонід Губерський, в.о. ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- ✓ Сергій Квіт, голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;
- ✓ Ніколас Томас, директор Британської Ради в Україні, директор Британської Ради в Україні;
- ✓ Світлана Шитікова, директор Національного Еразмус+ офісу в Україні.

У межах Конференції свої експертні позиції представили:

✓ Олег Шаров, генеральний директор Директорату вищої освіти та освіти дорослих, член Національної команди експертів із реформування вищої освіти України, Національний експерт Еразмус+ – доповідь «Римська Міністерська конференція ЄПВО 2020 (19 листопада) – подальші дії»;

✓ Світлана Калашнікова, директор Інституту вищої освіти НАПН України, Національний експерт Еразмус+ – доповідь «Римська міністерська конференція ЄПВО 2020: результати, пріоритети, виклики, новації»;

✓ Юрій Рашкевич, член Національного агентства кваліфікацій; заступник Міністра освіти і науки України (2017-2019), Національний експерт Еразмус+ 15 років – доповідь «Болонський процес в Україні 2005-2020: досягнення, виклики та перспективи (огляд)»;

✓ Стефан Вестергард Андерсен, Датський інститут акредитації, директор за напрямом університетів і мистецьких ЗВО – доповідь «Викладання і навчання – Болонські інструменти та підходи»;

✓ Ірина Золотарьова, член Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; професор Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Національний експерт Еразмус+ – доповідь «Удосконалення якості викладання і навчання через проекти, мережі, системи професійного розвитку»;

✓ Олена Оржель, завідувачка відділом політики та врядування у вищій освіті, Інститут вищої освіти НАПН України – доповідь «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті України (проект Британської Ради в Україні)»;

✓ Віталій Кухарський, проректор, Львівський національний університет імені Івана Франка, проєкт Erasmus+ – доповідь «Центри сертифікації викладачів університетів: інноваційний підхід до сприяння викладацькій майстерності/досконалості (проект Erasmus+)»;

✓ Стефан Вестергард Андерсен, Датський інститут акредитації, директор за напрямом університетів і мистецьких ЗВО – доповідь «Важливість ролі викладання і навчання для якості вищої освіти»;

✓ Андрій Бутенко, заступник голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти – доповідь «Інформаційний менеджмент як складова забезпечення якості у вищій освіті»;

✓ Стефан Вестергард Андерсен, Датський інститут акредитації, директор за напрямом університетів і мистецьких ЗВО – доповідь «Якісні та кількісні інструменти

вимірювання для оцінювання якості: збір та інтерпретація даних, моніторинг якості тощо».

Усі матеріали Конференції розміщені на сайті Інститут вищої освіти НАПН України (<https://ihed.org.ua/events/ix-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiya-yevropejska-integratsiya-vyshhoji-osvity-ukrayiny-v-konteksti-bolonskogo-protsesu-rol-otsinyuvannya-yakosti-vykladannya-ta-navchannya-v-protsesi-akredyt/>).

Обговорювалися питання: забезпечення якості вищої освіти; студентоцентроване навчання та викладання, акредитація та оцінювання якості; особливості сучасного освітнього середовища та методи викладання в університетах; удосконалення якості викладання і навчання через проекти, мережі, системи професійного розвитку; інформаційний менеджмент як складова забезпечення якості у вищій освіті.

Результативність: для втілення в Україні учасники конференції ознайомилися з підходами ЄПВО щодо удосконалення якості викладання і навчання через проекти, мережі, системи професійного розвитку; інформаційного менеджменту як складової забезпечення якості у ВО та інструментів вимірювання для оцінювання якості; особливостями студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання;

У звітному році було здійснено наукове стажування:

№	ПІБ	Країна	Мета	Термін перебування	Фінансування	Результативність
1	Курбатов С.В.	Латвія, місто Рига	Викладання соціально-гуманітарних дисциплін англійською мовою та вивчення специфіки функціонування приватного університету країни ЄС, орієнтованого на підготовку іноземних студентів.	12.02.-12.08.2020	за рахунок проекту № 8.2.2.0/18/A/019 від European Science Foundation	Звіт про стажування затверджено Вченою радою ІВО НАПН України, розгорнута стаття за підсумками стажування опубліковано у газеті «Освіта і суспільство», матеріали, отримані у результаті стажування, будуть використані у подальшій роботі.

Співробітники Інституту є членами редколегій зарубіжних наукових періодичних видань, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection:

- ✓ Зінченко В.В. – «Perspectives of Science and Education»;
- ✓ С. Курбатов – «Journal of Political Marketing» (USA) Taylor & Francis Group, «The Ideology and Politics Journal».

Таким чином, основні завдання і функції Інституту у забезпеченні розвитку та налагодженні наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами інших держав у звітному році було виконано.

X. РОБОТА ВЧЕНОЇ РАДИ

Вчена рада Інституту вищої освіти НАПН України (далі – Рада) сформована відповідно до вимог статті 10 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та згідно із Статутом Інституту вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) затверджена постановою Президії НАПН України від 23 березня 2017 р. № 1-2/5-80 (зі змінами від 28.09.2017 р. № 1-2/12-256; 15.11.2017 р. № 1-2/14-346; 25.01.2018 р. № 1-2/2-35; 15.02.2018 р. № 1-2/3-58; 24.01.2019 р. № 1-2/1-12; 20.06.2019 р. № 1-2/7-170; 19.09.2019 р. № 1-2/8-222) у кількості 22 особи. В березні 2020 р. обрано новий склад Ради, який затверджено постановою Президії НАПН України від 19 березня 2020 р. № 1-2/4-61 у кількості 19 осіб.

Кількісний склад Ради:

✓ три чверті (16 осіб) складу Ради обрано таємним голосуванням колективу наукових працівників Інституту, троє осіб призначено наказом директора Інституту;

✓ до складу Ради входять 17 штатних наукових співробітників Інституту, три працівники НАПН України (перший віце-президент НАПН України Луговий В.І., академік-секретар Відділення вищої освіти П.Ю. Саух, начальник науково-організаційного відділу апарату Президії НАПН України І.Ю. Регейло), працівники Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (заступник голови О.В. Єременко) та Національного агентства кваліфікацій (заступник голови В.В. Ковтунець).

Якісний склад Ради:

✓ 15 докторів наук, у тому числі 3 академіки НАПН України і 1 член-кореспондент НАПН України;

✓ 4 кандидати наук.

Засідання Ради

У 2020 р. проведено 13 засідань Ради відповідно до плану (4 засідання попереднім складом ради, 9 – новим), на яких розглянуто 69 питань, що стосуються різних аспектів функціонування і розвитку Інституту вищої освіти НАПН України як науково-дослідної академічної установи. Розглянуті питання структуровано у вісім напрямів діяльності Вченої ради.

I. Обговорення наукових доповідей з актуальних питань розвитку вищої освіти в Україні.

Заслухано та обговорено:

✓ Доповідь С.В. Курбатова в рамках академічної мобільності «Кращі практики інтернаціоналізації вищої освіти: досвід університету Туріба» (Рига, Латвія) (протокол № 6(10)).

II. Обговорення процесу виконання наукових досліджень відділів Інституту, затвердження результатів наукових досліджень, а саме:

✓ Про запит на відкриття наукового дослідження для молодих вчених на 2020 рік (протокол № 1);

✓ Про запити на відкриття наукових досліджень в Інституті в 2021 р. (протокол № 4);

✓ Про кількісні та якісні показники результатів наукового дослідження в Інституті вищої освіти НАПН України (для досліджень, які розпочнуться з 2020 р.) (протокол № 1);

✓ Про анотовані та річні звіти наукових відділів Інституту за 2020 р. (протокол № 8(12), 9(13));

✓ Про впровадження результатів наукових досліджень (протокол № 7(11));

- ✓ Про хід виконання та моніторинг впровадження результатів наукового дослідження (протокол № 7(11));
- ✓ Про результати виконання наукових досліджень 2018-2020 рр.: Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства; Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції; Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції; Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України; Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (протокол № 9(13)).

III. Питання, пов'язані з підготовкою аспірантів, докторантів і здобувачів наукового ступеня та підведення підсумків їх атестації:

- ✓ Про продовження переривання навчання аспіранта О.О. Лопаткіної (протокол № 4);
- ✓ Про переривання навчання в аспірантурі та надання академічної відпустки Н.Р. Кисіль (протокол № 2);
- ✓ Про відрахування з докторантури І.В. Власової (протокол № 2);
- ✓ Про відрахування аспіранта Т.В. Стефанської (протокол № 2);
- ✓ Про відрахування аспіранта О. Смирнова, Л. Марголіної (протокол № 4(8));
- ✓ Про уточнення теми дисертаційного дослідження Є.В. Кочерги (протокол № 4);
- ✓ Про уточнення теми дисертаційного дослідження І.В. Власової (протокол № 2 (6));
- ✓ Про уточнення теми дисертаційного дослідження О.П. Воробйової (протокол № 2 (6));
- ✓ Про уточнення теми дисертаційного дослідження О.А. Гуменної (протокол № 7 (11));
- ✓ Про зміну гаранта освітньої програми «Викладання і навчання у вищій освіті» за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки (протокол № 2 (6));
- ✓ Про внесення змін до навчального плану освітньо-наукової програми «Викладання і навчання у вищій освіті» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки (протокол № 2 (6));
- ✓ Про атестацію докторантів, аспірантів і здобувачів Інституту за II півріччя (рік) 2019-2020 рр. (протокол № 4 (8));
- ✓ Про результати проведення сесій для аспірантів, здобувачів ступеня доктора філософії з освітніх, педагогічних наук (011) освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті» (протокол № 3 (7), 8(12));
- ✓ Про затвердження вартості наданих платних послуг, з організації, підготовки та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук на 2020 рік (протокол № 1);
- ✓ Про продовження строку завершення підготовки кандидатів та докторів наук (протокол № 4 (8));
- ✓ Про затвердження Правил прийому на навчання до аспірантури Інституту в 2021 році (протокол № 8 (12));
- ✓ Про стан науково-організаційної роботи з аспірантами, докторантами і здобувачами Інституту (протокол № 9(13)).

Окрім того, на засіданнях Ради, піднімалися питання щодо якості підготовки дисертаційних робіт, їх відповідності тематиці наукових досліджень Інституту, ефективності наукового керівництва і консультування, проведення науково-методичних семінарів для аспірантів, докторантів і здобувачів та інші.

IV. Обговорення та затвердження тем докторських і кандидатських дисертацій.

Протягом 2020 р. рішенням Ради дані питання не розглядалися.

V. Обговорення та рекомендація рукописів наукових праць до друку.

За звітний період рекомендовано до друку:

- ✓ 1 наукове видання О. Ярошенко (протокол № 6 (10));
- ✓ 4 колективні монографії (протокол № 7(11), 8 (12));
- ✓ 1 препринт (аналітичні матеріали) (протокол № 7(11));
- ✓ 1 методичні рекомендації(протокол № 9(13).
- ✓ 1 збірник наукових праць за матеріалами конференції (протокол № 3(7);
- ✓ чергові випуски:
- ✓ журналу «International Scientific Journal of Universities and Leadership» (протокол № 3 (7), 9 (13);
- ✓ журналу «Філософія освіти. Philosophy of Education» (протокол № 3 (7), 9(13).

VI. Розгляд питань щодо розгортання та зміцнення творчих зв'язків із закладами вищої освіти, науковими установами, регіонального та міжнародного співробітництва Інституту, академічної мобільності:

- ✓ Про академічну мобільність С.В. Курбатова в Університеті Туріба (Рига, Латвія) (протоколи № 1, 6(10).

VII. Загальні питання виконання наукових досліджень та питання щодо підвищення ефективності роботи Ради й Інституту:

- ✓ Про план роботи Вченої ради на 2020 р. (протокол № 1);
- ✓ Про обрання голови, заступника голови і ученого секретаря Вченої ради Інституту (протокол № 1 (5);
- ✓ Про план роботи Інституту на 2020 р. (протокол № 2);
- ✓ Про тематичний план наукових досліджень Інституту на 2020 р. (протокол № 1);
- ✓ Про внесення змін до тематичного плану наукових досліджень Інституту на 2020 р. (протокол № 3, 2(6), 5(9);
- ✓ Про внесення змін до перспективних планів наукових досліджень Інституту на 2019-2021 рр. та 2020-2022 рр. (протокол № 1, 3, 5(9);
- ✓ Про перспективний тематичний план наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України на 2021–2023 рр. (протокол № 2(6);
- ✓ Про внесення змін до технічних завдань наукових досліджень Інституту (протоколи № 1, 5(9), 9 (13);
- ✓ Про внесення змін до форм індивідуального плану та звіту наукового працівника Інституту (протокол № 3);
- ✓ Про внесення змін до вимог щодо оформлення результатів наукового дослідження (протокол № 4);
- ✓ Звіт про діяльність Інституту в 2019 р. (протокол № 2);
- ✓ Звіт про роботу Вченої ради Інституту в 2020 р. (протокол № 9(13);
- ✓ Про проведення конкурсу на заміщення посад наукових співробітників Інституту (протоколи № 4, 3 (7), 8(12);
- ✓ Про роботу спеціалізованої ученої ради Інституту в 2020 р. (протокол № 9(13);
- ✓ Про хід підготовки до Звітної конференції Інституту вищої освіти НАПН України (протокол № 4);
- ✓ Про хід підготовки до IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті» та рекомендацію до друку збірника наукових праць її учасників (протокол № 3 (7);

- ✓ Про хід підготовки до методологічного семінару «Шляхи і механізми підвищення конкурентоспроможності університетів України» (протокол № 6(10);
- ✓ Про затвердження атестаційної форми наукового працівника (протокол № 4);
- ✓ Про уточнення графіку проведення атестації наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України на 2020 рік (протокол № 3 (7);
- ✓ Про затвердження результатів атестації членів атестаційної комісії Інституту (протокол № 6 (10);
- ✓ Про затвердження результатів атестації наукових працівників Інституту (протокол № 7 (11);
- ✓ Про затвердження Стратегії розвитку Інституту вищої освіти на 2020-2025 роки (протокол № 3);
- ✓ Про прийняття рішення про намір здати в оренду комунального майна (протокол № 7 (11).

VIII. Відзначення науковців Інституту

- ✓ Про висунення кандидатури О.Ф. Паламарчук на здобуття стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених (протокол № 4);
- ✓ Про присвоєння П.Н. Савчуку почесного звання «Заслужений працівник освіти України» (протокол № 4 (8);
- ✓ Про представлення до нагородження працівників Інституту з нагоди ювілею:
 - *Відзнакою Президента України Орденом «За заслуги» III ступеня* – Рябченка Володимира Івановича (протокол № 4);
 - *Медаллю Національної академії педагогічних наук України «Леся Українка»* – Слюсаренко Олену Миколаївну (протокол № 4);
 - *Медаллю Національної академії педагогічних наук України «Володимир Мономах»* – Майбороду Василя Калениковича (протокол № 3 (7);

Висновок: план роботи Вченої ради на 2020 рік виконаний у повному обсязі.

XI. ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Протягом звітнього року в Інституті діяла Рада молодих вчених, яка складалася з двох осіб (О. Паламарчук та І. Власова). Діяльність Ради молодих вчених Інституту висвітлювалася на створеній сторінці у соціальній мережі Фейсбук (інформація за посиланням: <https://www.facebook.com/groups/1889056364740675/>). До ради молодих вчених Інституту приєдналися аспіранти В. Козуля, В. Повзун та Н. Чепурна.

Досягнення членів Ради у звітньому році:

Рада молодих вчених Інституту виграла конкурс проєктів наукових досліджень для підтримки молодих вчених НАПН України на тему «Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів».

Дослідження проходило у три етапи:

№ п	Найменування етапу, його основний зміст	Термін виконання – початок-закінчення (місяць, рік)	Продукція, підготовлена за етапами
1	Розроблення системи показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України	Лютий-квітень 2020 р.	
2	Оцінювання ефективності діяльності топ-10 університетів України, що продемонстрували найкращі показники за результатами вступу у 2019 році на національному, секторальному та інституційному рівнях через розроблену систему показників	Травень-вересень 2020 р.	Стаття
3	Розроблення рекомендацій щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України для національного, секторального та інституційного рівнів	Жовтень-грудень 2020 р.	Рекомендації

Головою Ради молодих вчених Інституту О. Паламарчук опубліковано 3 розділи монографії у зарубіжних виданнях Польщі (Ополе, Катовіце) та Болгарії (Софія). Підготовлено розділ колективної монографії відділу лідерства та інституційного розвитку вищої освіти.

Взято участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених «Наукова молодь-2020» (Київ, 21 жовтня 2020 р.) та подано тези до друку.

Проведено два майстер-класи на тему «Мотиваційний лист як ключовий елемент в процесі підготовки та відбору успішної грантової заявки» на XII Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (12-14 жовтня) та «Освіта та кар'єра 2020» (20 листопада) від НАПН України.

О. Паламарчук викладала модуль академічної англійської «Academic socializing» для аспірантів II курсу освітньо-наукової програми «Політика і лідерство у вищій освіті».

І. Власовою опубліковано 3 статті у наукових фахових виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз даних. Підготовлено розділ колективної монографії.

Взято участь у: 2 міжнар. наук.-практ. конф., проєкті «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті» (2019 – 2021 роки), VIII Міжнародному бізнес-форумі «Наука-бізнес-освіта: стратегічне партнерство», що відбувся 25 листопада 2020 в КНЕУ.

I. Власова захистила докторську дисертацію «Розширення фінансової автономії університетів: політичний та управлінський виміри». Захист відбувся 25 листопада 2020 р.
Заходи за участі молодих вчених:

№	Назва заходу	Дата проведення	Місто та країна проведення
1.	Scientific Internet Conference «Organization and Management in the Services Sphere»	8 травня	Opole, Poland
2.	3 rd International Conference (via Zoom) «Modern Innovative and Information Technologies in the Development of Society»	3-4 липня	Katowice, Poland
3.	VIII Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених «Наукова молодь-2020»	21 жовтня	м. Київ, Україна
4.	XII Міжнародна науково-практична конференція «Етнос. Культура. Нація»	15-16 жовтня	м. Дрогобич, Україна
5.	XII Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті»	12-14 жовтня	м. Київ, Україна
6.	XII Міжнародна виставка «Освіта та кар'єра 2020»	20 листопада	м. Київ, Україна

ХІІ. КАДРИ

В Інституті вищої освіти НАПН України (далі – Інститут) станом на 31 грудня 2020 р. працює 47 осіб, з них – 36 наукових працівники (17 докторів наук, 16 кандидатів наук, 3 особи без наукового ступеня).

Протягом звітного року з числа наукових працівників звільнено:

✓ 5 осіб на постійній основі, з них 5 – кандидати наук;

У 2020 р. прийнято на роботу до наукових відділів Інституту:

✓ 2 особи на постійній основі, з них 1 кандидат наук;

✓ 3 особи за сумісництвом, з них 1 особа – доктор наук, 2 – кандидати наук.

Інститутом та його 6 науковими відділами керують 10 науковців, з них – 9 докторів наук і 1 кандидат наук. З них – один член-кореспондент НАПН України.

В Інституті працює на постійній основі (за основним місцем роботи) 14 докторів наук, 12 кандидатів наук, 1 докторант, 3 особи без наукового ступеня.

В Інституті за зовнішнім сумісництвом працює 7 наукових працівників. Серед сумісників – 3 доктори наук та 4 кандидати наук.

У 2020 р. з числа наукових працівників Інституту вищої освіти НАПН України нагороджено:

1. Медаллю Національної Академії педагогічних наук України «Леся Українка» – Слюсаренко О.М., Ярошенко О.Г.

2. Медаллю Національної Академії педагогічних наук України «Іван Франко» – Рябченка В.І.

ХІІІ. ФІНАНСУВАННЯ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Державний бюджет

У 2020 році Інституту вищої освіти НАПН України виділено асигнувань з державного бюджету 10595,7 тис. грн. (100% у відповідності до затвердженого розпису на рік), що на 1251,4 тис. грн. або на 11,8 % більше, ніж у 2019 році.

Обсяг видатків державного бюджету, передбачений кошторисом на 2020 рік становить 10595,7 тис. грн.

Протягом року фінансування з державного бюджету проводилось за двома напрямками, а саме:

«**Фундаментальні дослідження**» на суму 9602,9 тис. грн., з них витрачено коштів на:

- ✓ виплату заробітної плати 7411,5 тис. грн., що становить 77,2 % від загальної суми затвердженої кошторисом;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці 1595,8 тис. грн. (16,6 %);
- ✓ оплату комунальних послуг та енергоносіїв 107,5 тис. грн. (1,1 %);
- ✓ оплату інших видатків 488,1 тис. грн. (5,1 %).

«**Підготовка наукових кадрів**» на суму 834,2 тис. грн., з них витрачено коштів на:

- ✓ виплату заробітної плати 96,8 тис. грн. або 11,6 %;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці 21,3 тис. грн. або 2,6 %;
- ✓ виплату стипендії 656,0 тис. грн. або 78,6 %;
- ✓ оплату інших видатків 9,9 тис. грн. або 1,2 %;
- ✓ оплату капітальних видатків 50,2 тис. грн. або 6%.

«**Прикладні дослідження**» на суму 108,6 тис. грн., з них витрачено коштів на:

- ✓ виплату заробітної плати 79,4 тис. грн. або 73,1 %;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці 17,5 тис. грн. або 16,1 %;
- ✓ оплату інших видатків 11,8 тис. грн. або 10,8 %.

«**Випуск друкованих видань**» на суму 50,0 тис. грн., з них витрачено коштів на:

- ✓ оплату випуску електронних видань 50,0 тис. грн. або 100 %;

Спеціальний фонд

За 2020 рік надходження збільшились у порівнянні з минулим роком і склали 19802,0 тис. грн., з них отримано коштів:

- ✓ за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю – 139,6 тис. грн., 0,7% у структурі надходжень спеціального фонду;
- ✓ від оренди майна бюджетних установ – 27,2 тис. грн., 0,2%;
- ✓ за міжнародними грантами – 19635,2 тис. грн., 99,1%.

Касові видатки по спеціальному фонду за послуги, що надаються бюджетними установами та від оренди за 2020 рік становлять 171,2 тис. грн., що становить 102,6 % від надходжень (тобто решту було використано за рахунок залишку надходжень минулих періодів), з них направлено на:

- ✓ виплату заробітної плати – 116,6 тис. грн., 68%;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці – 25,6 тис. грн., 15%;
- ✓ оплату послуг (крім комунальних) – 15,0 тис. грн., 8,8%;
- ✓ оплату комунальних послуг – 1,0 тис. грн., 0,6%;
- ✓ оплату інших видатків – 13,0 тис. грн., 7,6%.

Касові видатки по спеціальному фонду за міжнародними грантами за 2020 рік становлять 9481,6 тис. грн., що становить 48,3% від надходжень, з них направлено на:

- ✓ виплату заробітної плати – 223,8 тис. грн., 2,4%;
- ✓ виплату нарахувань на оплату праці – 49,2 тис. грн., 0,5%;
- ✓ оплату послуг (крім комунальних) – 130,4 тис. грн., 1,4%;
- ✓ оплату інших видатків – 9078,2 тис. грн., 95,7%.

Загальний відсоток недержавного фінансування 65% від загальної суми надходжень.

XIV. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ НА 2016-2022 РОКИ

Індикатори розвитку НАПН України за 2020 рік

№	Назва індикатора розвитку	Значення індикатора
1. Якість досліджень і розробок та результативність їх упровадження		
1.1	Індекс цитувань (h-індекс) установи ¹	60
1.2	Середній індекс цитувань (h-індекс) учених ²	22
1.3	Кількість видань НАПН України, які входять до наукометричних баз даних ³	2
1.4	Кількість інноваційних освітніх, педагогічних і психологічних технологій, розроблених ученими НАПН України	1
1.5	Кількість організацій України, у яких відбулося фактичне впровадження результатів досліджень і розробок, що привело до конкретної інновації	23
2. Вплив на державну освітню і наукову політику та громадську думку щодо вирішення актуальних проблем гуманітарної сфери суспільного життя		
2.1	Кількість нормативно-правових актів, прийнятих за ініціативи/участі експертів НАПН України	23
2.2	Кількість програм, репортажів, виступів у ЗМІ про діяльність НАПН України	2
2.3	Кількість публікацій про діяльність НАПН України у друкованих ЗМІ та мережі Інтернет	6
2.4	Відсоток недержавного фінансування	65
3. Дослідницький потенціал науковців		
3.1	Середній вік персоналу	52,3
3.2	Відсоток штатних наукових працівників за основним місцем роботи	80,6
3.3	Відсоток керівників наукових підрозділів підвідомчих наукових установ та університету з науковим ступенем доктора наук віком до 45 років	0
3.4	Відсоток керівників наукових підрозділів підвідомчих наукових установ та університету з науковим ступенем доктора наук віком 45-60 років	33,3
3.5	Відсоток за основним місцем роботи докторів і кандидатів наук від кількості штатного за основним місцем роботи наукового персоналу	89,7
3.6	Відсоток здобувачів ступеня доктора філософії і доктора наук від загальної чисельності наукових працівників за основним місцем	6

¹ Відповідно до створеного профілю установи у Google Scholar.

² Відповідно до створених профілів вчених установи у Google Scholar середній індекс визначається як середнє арифметичне: відношення суми всіх індексів учених установи до їх загальної чисельності.

³ Ураховуються наукові періодичні видання, монографії, матеріали конференцій, які індексуються наукометричними базами даних Web of Science Core Collection, Scopus, EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

<i>№</i>	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>Значення індикатора</i>
	роботи	
3.7	Середнє значення конкурсу на вступ в аспірантуру/ докторантуру за державним замовленням ⁴	0
3.8	Кількість захищених у звітному році аспірантів/докторантів установи, у тому числі з урахуванням випуску минулих років	1 /1
3.9	Кількість спеціалізованих учених рад і спеціальностей, за якими захищаються дисертації	1/2
3.10	Кількість наукових шкіл	6
4. Конкурентоспроможність, імідж у суспільстві та освітньо-науковому просторі		
4.1	Кількість публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи, матеріали конференцій)	26
4.2	Відсоток публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи, матеріали конференцій) із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	16,77%
4.3	Кількість публікацій англійською та іншими іноземними мовами	24
4.4	Відсоток публікацій англійською та іншими іноземними мовами із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	15,48%
4.5	Кількість публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних ⁵	51
4.6	Відсоток публікацій у виданнях, які входять до наукометричних баз даних із загальної кількості публікацій працівників НАПН України	33,1%
4.7	Кількість видань НАПН України, заснованих та/або виданих спільно з зарубіжними партнерами	-
4.8	Кількість структурованих докторських програм з подвійними дипломами (спільно із зарубіжними партнерами)	-
4.9	Кількість міжнародних освітніх та наукових проєктів	5
4.10	Кількість учених – членів іноземних академій, міжнародних наукових товариств	5
4.11	Кількість учених, які беруть участь у міжнародній експертній діяльності	5
4.12	Кількість учених, які виїжджали за кордон з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, викладацької роботи, проведення наукових досліджень	1
4.13	Кількість зарубіжних видань, у яких учені беруть участь як члени редколегій, рецензенти	14
4.14	Кількість наукових заходів, організованих спільно із зарубіжними партнерами	17
4.15	Кількість членів НАН України та національних галузевих академій наук серед працівників НАПН України за основним місцем роботи	3
4.16	Кількість лауреатів Державних премій в галузі науки і техніки,	0

⁴ Зазначається кількість поданих заяв на 1 місце в аспірантурі/докторантурі за державним замовленням у звітному році.

⁵ Ураховуються монографії, статті у наукових періодичних виданнях, тези у матеріалах конференцій тощо, що індексуються наукометричними базами даних Web of Science Core Collection, Scopus, EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

<i>№</i>	<i>Назва індикатора розвитку</i>	<i>Значення індикатора</i>
	освіти та ін. серед працівників НАПН України	
4.17	Кількість отриманих державних стипендій видатним діячам науки	0
4.18	Кількість отриманих іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених	0
4.19	Кількість отриманих стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених	0
4.20	Кількість отриманих премій Президента України для молодих учених	0
4.21	Кількість отриманих премій Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок	0
4.22	Кількість отриманих Державних премій України в галузі науки і техніки	0
4.23	Кількість отриманих Державних премій України в галузі освіти	0
5. Упровадження результатів наукових досліджень та експериментальних розробок		
5.1	Кількість опублікованої офіційної, наукової, виробничо-практичної, навчальної та довідкової продукції ⁶	6
5.2	Кількість продукції НАПН України з грифом МОН	0
5.3	Кількість завантажень наукових праць, що розміщені в електронній бібліотеці НАПН України та на сайті Інституту вищої освіти НАПН України ⁷	8387/1364
5.4	Кількість експериментальних закладів, установ, організацій	0

⁶ Наводяться дані з урахуванням продукції підготовленої за державні кошти та за рахунок інших джерел фінансування.

⁷ Дані щодо кількості завантажень наукових праць, що розміщені в електронній бібліотеці НАПН України та на сайтах підвідомчих установ подаються у відповідному порядку через ризик дробу.

XV. ВИСНОВКИ

1. Діяльність Інституту вищої освіти НАПН України у 2020 р. здійснювалась відповідно до визначених завдань, затверджених планів і нормативно-правових засад діяльності НАПН України.

2. У 2020 р. Інститут виконував 5 наукових досліджень фундаментального характеру згідно з Перспективним тематичним планом наукових досліджень на 2020-2022 рр., Тематичним планом наукових досліджень на 2020 р. і технічними завданнями наукових досліджень:

✓ Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022 рр.);

✓ Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020);

✓ Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020);

✓ Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020);

✓ Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020) та одне наукове дослідження прикладного характеру відповідно до Постанови Президії НАПН України «Про результати конкурсу проектів наукових досліджень для підтримки молодих вчених НАПН України, виконання яких розпочинається в 2020 році» № 1-2/1-2 від 30 січня 2020 р:

✓ Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (03.02.2020-31.12.2020).

3. Обсяг публікацій, здійснених у 2020 р. науковцями Інституту за тематикою наукових досліджень, відповідає нормам п. 6.4 «Положення про планування і контролю виконання наукових досліджень у НАПН України» та обсягу продукції (в авт.арк.), визначених відповідними ТЗ. За результатами проведених досліджень науковими співробітниками Інституту підготовлено наукову та виробничо-практичну продукцію:

✓ колективна монографія – 4 од.;

✓ препринт (аналітичні матеріали) – 1 од.;

✓ методичні рекомендації – 1 од.,

✓ статті – 103 од.;

✓ матеріали конференцій та інших науково-практичних заходів – 37 од.;

✓ тези доповідей – 46 од.

4. Упровадження результатів наукових досліджень за 4 науковими дослідженнями, що завершилися у 2020 р., та 1 науковим дослідженням, завершеним у 2019 р., здійснювалося відповідно до «Положення про впровадження результатів наукових досліджень НАПН України». Продукція, підготовлена за результатами наукових досліджень, була розміщена у режимі відкритого доступу в електронному вигляді на сайті Інституту та в електронній бібліотеці НАПН України. Загальна кількість завантажень наукової продукції у звітному році склала:

✓ з сайту електронної бібліотеки НАПН України – 8387 од.;

✓ з сайту Інституту вищої освіти НАПН України – 1364 од.

5. Актуальним завданням звітнього 2020 р. було внесення наукових видань Інституту до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України; включення до баз даних DOAJ, CEJSH, ICI World of Journals, ICI Journals Master List, PhilPapers, OUCI (Open Ukrainian Citation Index); приєднання до ініціатив відкритих цитувань (Initiative for Open Citations, I4OC) та відкритих анотацій (Initiative for Open Abstracts, I4OA); депонування метаданих та/або повних текстів статей видання у «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського; подання заявок на включення видання до ряду реферативних та інших баз даних.

6. Проведення масових науково-практичних заходів у 2020 р. відбувалося відповідно до Плану діяльності НАПН України (проведено 3 науково-практичних заходи) та Плану діяльності Інституту (проведено 19 науково-практичних заходів).

7. Діяльність аспірантури та докторантури Інституту у 2020 р. здійснювалася відповідно до діючих нормативно-правових засад і запланованих показників. Продовжувалося навчання аспірантів за освітньо-науковими програмами «Політика і лідерство у вищій освіті» та «Викладання і навчання у вищій освіті». На кінець звітнього року в аспірантурі навчаються 10 осіб (із них 3 за державним замовленням і 7 на умовах контракту) та перебувають у відпустках ще 2 особи. У звітньому році в докторантурі Інституту проходила підготовку 1 докторантка за державним замовленням за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки.

8. Робота спеціалізованої вченої ради Інституту Д.26.456.02 (педагогіка) у 2020 р. здійснювалася відповідно до діючих нормативно-правових документів. Протягом звітнього року захищено 2 дисертації (1 – докторська, 1 – кандидатська).

9. Висвітлення діяльності Інституту вищої освіти НАПН України у ЗМІ протягом 2020 р. відбувалося через низку вітчизняних ЗМІ шляхом 6 публікацій та участі у 2 радіопрограмах.

10. Здійснення міжнародної наукової діяльності Інституту протягом 2020 р. відбувалася шляхом реалізації 5 міжнародних проєктів.

11. Робота Вченої ради Інституту у 2020 р. здійснювалася відповідно до плану та діючих нормативно-правових документів.

12. У 2020 р. Інститут активно співпрацював з МОН України, Комітетом Верховної Ради України з питань освіти і науки, іншими органами державної влади шляхом участі у робочих групах, надання експертної підтримки у реформуванні вищої освіти. Надано 23 пропозиції щодо реформування системи вищої освіти.

13. Стан інформатизації наукової діяльності Інституту уможливив виконання завдань, визначених у 2020 р. Придбано 8 комп'ютерів, 4 ноутбука, 4 монітора; в умовах обмеженої offline комунікації (карантинних заходів) організовано та проведено в online форматі сесії для аспірантів, засідання Вченої ради Інституту, спеціалізованої вченої ради; створено інформаційний блок профілів науковців Інституту з інформацією про їх діяльність, наукові здобутки, контактною інформацією; здійснювалася інформаційно-технічна підтримка заходів з реалізації міжнародних проєктів та проведення ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: роль оцінювання якості викладання та навчання в процесі акредитації».

14. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності Інституту здійснювалося відповідно до запланованих показників та чинного законодавства України. Відсоток недержавного фінансування у звітньому році склав 65%.

15. Актуальними завданнями Інституту на найближчу перспективу є:

- ✓ створення Наглядової ради за міжнародної участі;
- ✓ збільшення кількості публікацій співробітників у зарубіжних виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- ✓ включення періодичних наукових фахових видань до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science;
- ✓ виконання наукових досліджень за грантової підтримки Національного фонду досліджень;
- ✓ проходження атестації наукової установи та орієнтація на входження до I групи наукових установ;
- ✓ акредитація освітньо-наукових програм для підготовки докторів філософії та акредитація спеціалізованої вченої ради у Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти;

- ✓ визначення та обґрунтування орієнтирів розвитку університетів України у контексті європейської інтеграції;
- ✓ посилення інституційної спроможності університетів України, розвиток їх лідерського потенціалу;
- ✓ творення мережі лідерів змін у вищій освіті України;
- ✓ розбудова національної платформи кращих практик університетів України.

XVI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Наукова продукція

1. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / В. Луговий, О. Воробйова, М. Дебич, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (12 авт. арк.)
2. Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: монографія / С. Калашнікова, І. Драч, В. Рябченко, О. Паламарчук, Л. Червона; за ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (18,2 авт. арк.)
3. Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України : монографія / О. Базелюк, Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилияєв, В. Ковтунець, С. Мельник ; за ред. Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (15 авт.арк.)
4. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: Монографія / В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (17,5 авт.арк.)
5. Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України в контексті розширення інституційної автономії: аналітичні матеріали (препринт) / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Г. Чорнойван, О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (6,5 авт.арк.)

Виробничо-практична продукція

1. Рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні) / І. Власова, О. Паламарчук. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (2 авт. арк.)

Статті, матеріали конференцій

1. Bazeliuk O., Petrenko L.M., Kravets Svitlana, Maiboroda Liudmyla, Muzyka Ivan Analysis of the current state of distance learning in the vocational education and training institutions. E3S Web of Conferences. The International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF 2020). 2020. №166. С. 1-7. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610010> (0,3 авт.арк.)
2. Bazeliuk Oleksandr. 5th International Scientific and Practical Internet – Conference Modern problems of improve living standards in a globalized world (0,2 авт.арк.)
3. Bilianska, M., Yaroshenko, O. Ability to foster schoolchildren’s ecological literacy as a result of prospective biology teachers’ professional training. Problems of Education in the 21st Century. 2020. 78(6). 907-917. <https://doi.org/10.33225/pec/20.78.907>. <https://doi.org/10.33225/pec/20.78.00> (0,8 авт.арк.)
4. Boichenko Mykhailo, Boichenko Nataliia, Shevchenko Zoya. Transdisciplinary perspectives of bioethics and multiple social identity (philosophical study). *Perspectives of Science and Education*. 2020. №44 (2). P. 19-29. (0,9/0,4 авт.арк.)
5. Drach I., Slobodianiuk O. Building a Culture of Academic Integrity in the Student Environment Case of Vinnytsia National Technical University (Ukraine) *Creative Education*. August 2020. Vol.11. №8. <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=102511> (0,8 авт.арк.)
6. Lugovyi, V., Slyusarenko, O., Talanova, Zh. Challenges of developing quality profile of higher education in Ukraine. *Education: Modern Discourses*, 2020, 3, 255-264.

(прийнято для опублікування у 2020 р.). (Луговий В. І. – 0,7 авт. арк., Слюсаренко О.М. – 0,35 авт. арк.; Таланова, Ж. В. – 0,35 авт. арк.)

7. Luhovyi V.I. Review Oleksandr POPOVYCH, R&D and Innovation Policy: Key Mechanisms for the Formation and Implementation (ed. by Dr.sc.oec, Prof. B.A. Malitskyi). Dobrov Institute for Scientific and Technological Potential and Science History Studies, Pro Format, LLC, 2019. – 342 p. Science and Innovation: Academic and Research journal of the NAS of Ukraine. 2020. 16(1). P. 95. (0,05 авт. арк.)

8. Mielkov Iu. The Self-Organization of Science and its Impact on Higher Education. *International Scientific Conference «The Days of Science of the Faculty of Philosophy – 2020»*, April 22-23, 2020: [Abstracts] / Ed. board: A. Konverskyi [and other]. Kyiv: Publishing center «Kyiv University», 2020. P. 275–276. <http://dsphd2020.knu.ua/DSPHD2020.pdf>. (0,1 авт. арк.)

9. Mielkov Y.O. Implementation of higher education for sustainable development in China. *Virtus: Scientific Journal*. 2020. №45. P. 105–108. <http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal45.pdf>. (0,5 авт. арк.)

10. Orzhel O., Tryma K. On the growing social role of universities under knowledge society. *Proceedings of the International Scientific Conference «Society. Integration. Education»*, May 22-23, 2020. Rezekne, Latvia. 182-194. (Оржель О.Ю. – 0,5 авт. арк.; Трима К.А. – 0,5 авт. арк.)

11. Slyusarenko O. Academic Ranking – Prerequisite for Implementing Quality Management System in Higher Education Institutions: *Scientific journal. Innovative Solutions in Modern Science*. New York, № 6 (42). 2020. [https://doi.org/10.26886/2414-634X.6\(42\)2020.3](https://doi.org/10.26886/2414-634X.6(42)2020.3) <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/2117> (0,75 авт. арк.)

12. Tryma K. European students' associations as stakeholders of quality assurance in higher education. *Multidisciplinary International Online Conference topic on «Ponto-Caspian and Caucasus region: changes in the conditions of integration and isolation of ecosystems, geology, ecology, geography, and Phylogenies of living organisms» in 27-28 November 2020*. Western Caspian University, Baku, 2020. P.117-119. (0,2 авт. арк.)

13. Tryma K. Impact of NGOs on Higher Education Quality Assurance Policy. *Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform*. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. P.166-175. (0,5 авт. арк.)

14. Yaroshenko O., Kilderov D., Komarovska O., Korotkevych K., Holinska T., Shekhavtsova S. The factorial role of organizational culture in entrepreneurship and entrepreneurship education. *Academy of Entrepreneurship Journal*. 2020. Volume 26. Issue 3. <https://www.abacademies.org/articles/The-factorial-role-of-organizational%20-culture-in-entrepreneurship-and-entrepreneurship-education-1528-2686-26-3-368.pdf>. (0,2 авт. арк.)

15. Yaroshenko O.G., Blazhko O.A., Blazhko A.V., Korshevniuk T.V. Group learning activities as a condition of implementing competence-based approach to students' inorganic chemistry teaching at university. *Bulletin of the Karaganda University. Chemistry series*. 2020. № 2 (98). P. 122-131. https://chemistryvestnik.ksu.kz/apart/srch/2020_chemistry_2_98_2020.pdf. (0,5 авт. арк.)

16. Yaroshenko O.G., Samborska O.D. Kiv A.E. An integrated approach to digital training of prospective primary school teachers. *Proceedings of the 7th Workshop on Cloud Technologies in Education (CTE 2019)*, Kryvyi Rih, Ukraine, 2020. P. 94–105. <https://notso.easyscience.education/aet/2020/paper/153>. (0,8 авт. арк.)

17. Zagirnyak M., Serhienko S., Talanova Z., Ogar V. and Luhovyi V., The Standardization of the Higher Engineering Education in Ukraine in the Light of American and European Experience, 2020 IEEE Problems of Automated Electrodrive. Theory and Practice (PAEP), Kremenchuk, Ukraine, 2020, pp. 1-5, doi: 10.1109/PAEP49887.2020.9240806. <https://ieeexplore.ieee.org/document/9240806>. (Луговий В.І. – 0,15 авт. арк.; Таланова Ж.В. – 0,15 авт. арк.)

18. Zinchenko V. Higher Education and Sustainable Development Promotion: International Potential and Its Elaboration in Ukraine. *IOP Science. Conference Series: Earth*

and Environmental Science. Vol. 635. Sustainable Future and Environmental Science. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/635/1/012012> (0,7 авт.арк.)

19. Zinchenko V. Institutionalization of higher education and science in the strategy of sustainable social development: global and European levels. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2020. No 1(9). P. 32-61. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2020-9-1-32-61>; <https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/119> (2 авт.арк.)

20. Zinchenko V. Modern models institutionalization of educational and problems and tasks of analysis of global transformations for social development at all levels. *Degrowth ISEE 2020: Manchester, Joint Conf. «Open Call» – The 7th International Degrowth: 16th International Society for Ecological Economics Joint Conference*. 2020. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4064700> (0,5 авт.арк.)

21. Zinchenko V. Sustainable development goals as an integrative basis of the global public strategy for the effectiveness of ecology, education and science at all levels. *IOP Science. Conference Series: Earth and Environmental Science*. Vol. 635. Sustainable Future and Environmental. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/635/1/012001> (1 авт.арк.)

22. Zinchenko V.V. Global institutional transformations and the prospects of sustainable development of society in the context of the internationalization of higher education. *Perspectives of Science and Education*. 2020. 44 (2), 10-18. <https://doi.org/10.32744/pse.2020.2.1> (1 авт.арк.)

23. Базелюк Н.В. Міжнародна публікаційна активність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: зарубіжний досвід. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. №2. (подано до друку). (0,5 авт.арк.)

24. Бойченко М.І. Виміри і версії національної ідентичності: філософський погляд. *Національна ідентичність як проблема науки й освіти : матеріали науково-практичної конференції* (Київ, 12 березня 2020 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. С. 18-20. (0,2 авт.арк.)

25. Бойченко М.І. Людська ідентичність і культурна пам'ять: соціальні детермінанти. *IX Міжнародна наукова конференція «Антропологічні виміри філософських досліджень»* Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. 16-17 квітня 2020 р. http://conf-ampr.diit.edu.ua/AMPR_20/paper/view/20949/10895 (0,2 авт.арк.)

26. Бойченко М.І. Об'єктивістський підхід до визначення підстав свободи і культури. *Проблеми гуманітаризації освіти у закладах вищої освіти України: збірник наукових праць* Всеукр. наук.-практич. конф. 17 травня 2020р. (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). – Кам'янець-Подільський, 2020. С. 8-13. (0,2 авт.арк.)

27. Бойченко М.І. Освіта і освітні дослідження під час пандемії COVID 19: філософський погляд на біологічні підвалини ситуації. *Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти* (26 червня 2020 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Дрогобич : ТЗОВ «Трек-ЛТД», 2020. С. 24-28. – (0,2 авт.арк.)

28. Бойченко М.І. Освіта як гуманітарна технологія і як «техне» гуманності. *Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект: матеріали VI науково-практичної конференції* (23 квітня 2020 року, м. Черкаси) / Упор. Т.О. Дроздова. Черкаси : ФОП Гордієнко Є.І., 2020. С. 114-118. (0,2 авт.арк.)

29. Бойченко М.І. Пандемія як норма: філософське і правове осмислення можливих соціальних наслідків. *Філософія в сучасному світі : Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 20-21 листопада 2020 р.* / Ред. кол. Я.В. Тарароєв, А.В. Кіпенський, Н.С. Корабльова [та ін.]. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. С. 208-209. (0,2 авт.арк.)

30. Бойченко М.І. Філософська методологія історичного дослідження сфери освіти (про необхідність запобігання тенденційності історичних досліджень). *Мультиверсум*.

Філософський альманах. / Гол. ред. В.В. Лях. Випуск 1(171). Том 1. К., 2020. С. 84-97. (0,7 авт.арк.)

31. Вітренко Ю.М. Вимірювання результатів діяльності ЗВО як інституціональних одиниць сучасної ринкової економіки. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення.* II Міжнародна науково-практична конференція 15 жовтня 2020, збірник тез доповідей. С. 179-182. <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Zbirnik-tez-dopovidej-konferentsiyi-Reforma-osviti-v-Ukrayini-2020.pdf> (0,3 авт.арк.)

32. Вітренко Ю.М. Вимірювання результатів економічної діяльності державних і комунальних ЗВО України як суб'єктів сучасної ринкової економіки. // Вітренко Ю.М., Ворона В.О. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг.ред. В.І.Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 5. К.: Вид-во «Людмила», 2020. С. 19-37. (1,0 авт.арк.)

33. Вітренко Ю.М. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021 – 2031 роки: економічний аспект / Вітренко Ю.М., Ворона В.О. *Вісник Національної академії педагогічних наук України.* 2020. 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/81/109>; DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-11-6> (1,2 авт.арк.)

34. Власова І. В. Моделі фінансування у закладах вищої освіти країн Європи. *Інноваційна педагогіка.* 2020. Вип. 23. С. 159-162. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/23-1.35>. (0,4 авт.арк.)

35. Власова І.В. До питання ефективності у сфері вищої освіти. *Інноваційна педагогіка.* 2020. Вип. 20. Т.3. С. 132-135. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_3/30.pdf. (0,4 авт.арк.)

36. Власова І.В. Фінансова автономія університетів: досвід Естонії. *Інноваційна педагогіка.* 2020. Вип. 21. С. 159-163. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.3-34>. (0,5 авт.арк.)

37. Власова І.В. Фінансування закладів вищої освіти Канади. *Наукові пошуки: актуальні дослідження, теорія і практика:* матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Вінниця, 30 квітня 2020 р.). Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. Вип. 32. С. 10-11. (0,25 авт.арк.)

38. Воробйова О.П. The Quality of Higher Education through the Prism of Values and Targeting Objectives of Educational Activity. *Innovative solutions in modern science.* Dubai, 2020. № 4(40). С. 75-87. (0,5 авт. арк.)

39. Воробйова О.П. Взаємодія ISO та ESG у галузі вищої освіти. *Вісник Черкаського університету.* Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2020. Вип. 2. С. 98-102. (0,7 авт. арк.)

40. Воробйова О.П. Ендавмент як ключовий елемент фінансової автономії закладів вищої освіти. *Економіка & Держава. Серія Державне управління.* Київ, 2020. Том 1 № 2 (14) С. 9-23. <http://journal.ipk.edu.ua/index.php/ED/article/view/101/9>. (0,5 авт. арк.)

41. Воробйова О.П. Система забезпечення якості освіти: український досвід. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* Дрогобич: В-во «Гельветика», 2020. Вип. 29. Т 1. С. 259 - 265. (0,8 авт. арк.)

42. Ворона В.О. Вимірювання результатів економічної діяльності державних і комунальних ЗВО України як суб'єктів сучасної ринкової економіки. Вітренко Ю.М., Ворона В.О. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг.ред. В.І.Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 5. К.: Вид-во «Людмила», 2020. С. 19-37. (0,5 авт.арк.)

43. Ворона В.О. Сучасні правові регулятори економічної діяльності ЗВО як основа інформаційно-аналітичного забезпечення реформування вищої освіти в Україні. С.197–200. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення.* II Міжнародна науково-практична конференція 15 жовтня 2020, збірник тез доповідей.

<https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Zbirnik-tez-dopovidej-konferentsiyi-Reforma-osviti-v-Ukrayini-2020.pdf> (0,3 авт.арк.)

44. Горбунова Л. Освіта для стійкого розвитку: до обґрунтування впровадження. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2019. №2 (25), 56-81. (вийшло друком у 2020 році) (1,71 авт.арк.)

45. Горбунова Л. Освіта для стійкого розвитку: досвід трансформативного навчання. *Університет і лідерство*. 2020. № 2. (подано до друку). (1,5 авт.арк.)

46. Дебич М.А. The environmental healing toward the internationalization of higher education. *Интеллектуальная культура Беларуси: духовно-нравственные традиции и тенденции инновационного развития: материалы Пятой междунар. науч. конф., г. Минск, 19–20 нояб. 2020 г. Ин-т философии НАН Беларуси, 2020. Т. 1. С. 40-43.* (0,2 авт. арк.)

47. Дебич М.А. The Triggers for Internationalization and Quality Enhancement in Higher Education of France. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2020. № 3. [Електронне видання]. <http://elite-journal.org/zmist-2/> (1 авт. арк.)

48. Дебич М.А. Інтернаціоналізація систем забезпечення якості вищої освіти як глобальна тенденція. *Вища освіта України*. 2020. № 2 (77). С. 81-88. (0,8 авт. арк.)

49. Драч І., Слободянюк О. Порухення академічної доброчесності: причини та ставлення студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол. : А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.. Запоріжжя : КПУ. 2020. Вип. 70. С. 220-227.* http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/70/part_1/44.pdf. (0,96 авт.арк.)

50. Драч І.І. Дослідницька доброчесність в університетах: аналіз досвіду Великої Британії та України. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. № 9. С. 15-23. <https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/110/101> (0,6 авт. арк.)

51. Драч І.І., Калашнікова С.А., Луговий В.І. та ін. Орієнтація керівника університету на результативний розвиток закладу. *Вісник НАПН України*. 2020. 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/94/123> (0,5 авт.арк.)

52. Драч, І.І., Литвинова, С.Г. Дослідницьке врядування в сучасному університеті в умовах відкритої науки. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 80(6). С. 326-345. <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.4094>

53. Драч, І. І., Калашнікова, С. А., Луговий, В. І., Слюсаренко, О. М., & Таланова, Ж. В. (2020). Орієнтація керівника університету на результативний розвиток закладу. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2. С.1-6. (Луговий В.І. – 0,06 авт. арк., Слюсаренко О.М. – 0,1 авт. арк.; Таланова, Ж. В. – 0,1 авт.арк.)

54. Жабенко О.В. Студентське самоврядування як середовище формування майбутніх управлінців. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті : зб. наук. пр. IV Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 18 трав. 2020 р.. К., 2020. С. 31–34.* (0,4 авт.арк.)

55. Жабенко О.В. Управлінський персонал університету вищої ланки: процедура та критерії добору. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 73. С. 91–97. (0,67 авт.арк.)

56. Жабенко О.В. Управлінський персонал університету середньої та нижчої ланки: процедура та критерії добору. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 4. С. 171–191. <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/archive>. (1,1 авт.арк.)

57. Жилияев І.Б. Проблеми сучасного правового регулювання діяльності науковців. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг. ред. В.І. Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 5. К. : Вид-во «Людмила», 2020. С. 52–64. (0,6 авт.арк.)

58. Жилияев І.Б. Стратегія розвитку вищої освіти України : досвід правового регулювання. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг. ред.

В.І. Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 6. К. : Вид-во «Людмила», 2020. (подано до друку). (1,2 авт.арк.)

59. Жилияєв І.Б. Стратегія як інструмент державного планування: статистичний аналіз законодавства. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг. ред. В.І. Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 6. К. : Вид-во «Людмила», 2020. (подано до друку). (0,7 авт.арк.)

60. Жилияєв І.Б., Семенченко А. І. Стратегія як інструмент державного планування: оцінка стану законодавчого забезпечення. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип.3(46). С.76-99. DOI <https://doi.org/10.33287/102048> (1,0 авт.арк.)

61. Жилияєв І.Б., Семенченко А.І. Сучасна державна політика розвитку цифрової грамотності публічних службовців та громадян України. Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2020. Вип. 1. С. 198-209. <https://doi.org/10.34213/tp.20.01.24>, <http://tpdu.journal.kharkiv.ua/index.php/tpdu/issue/view/6> (0,8 авт.арк.)

62. Зінченко В. Концепції та тенденції глобальних інституційних трансформацій у контексті освітньо-наукової інтернаціоналізації // *Quo vadis, Університете? Колективна монографія*. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. С.183-197. (1 авт.арк.)

63. Зінченко В. Стан, трансформації, інституційні перспективи суспільного розвитку та системи освіти в умовах «Кризи COVID-19»: глобалістика, Європа, Україна. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті*. Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. (18 травня 2020 р., м. Київ). Київ, 2020. С.36-44. (0,5 авт.арк.)

64. Зінченко В.В. Трансформації НТР та інституційна деконструкція систем науки і освіти у парадигмі стійкого суспільного розвитку. *Підтримка та супровід обдарованих учнів в сучасному інформаційно-освітньому просторі* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 27 жовтня 2020 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. С. 134-141. (0,5 авт.арк.)

65. Зінченко В.В. Філософська концептуалізація стратегій вищої освіти і науки в контексті стійкого суспільного розвитку. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: здобутки і стратегії*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / ред. кол.: Топузов О.М., Сисоєва С.О., Дічек Н.П., Култаєва М.Д. та ін.; 20 травня 2020 р., м. Київ, Інститут педагогіки НАПН України. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2020. С.157-161. <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-8-9-2020> (0,5 авт.арк.)

66. Ковтунець В.В. Реєстр кваліфікацій і освітня статистика С.26–28 *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення*. II Міжнародна науково-практична конференція 15 жовтня 2020, збірник тез доповідей. <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Zbirnik-tez-dopovidej-konferentsiyi-Reforma-osviti-v-Ukrayini-2020.pdf> (0,2 авт.арк.)

67. Ковтунець В.В., Поліщук Н.Г. Національна система кваліфікацій як інструмент формування якісного людського капіталу. Законодавче забезпечення розвитку реального сектору економіки / Заг. ред. В.І. Сергієнка; Інститут законодавства Верховної Ради України. Випуск 6. К. : Вид-во «Людмила», 2020. (подано до друку). (0,7 авт.арк.)

68. Кремень В.Г., Луговий В.І., Регейло І.Ю., Базелюк Н.В., Базелюк О.В. Відкритість, цифровізація й оцінювання в науці: загальне і особливе для соціогуманітарного знання. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 80(6). С. 243-266. <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.4155> (0,4 авт.арк.)

69. Курбатов С.В. Місія університету в загальноєвропейській культурі (етичні та соціологічні аспекти). Частина II. *Філософія освіти/ Philosophy of Education*. 2020. № 1. (у співавторстві з Марією Рогожою, Київський національний університет імені Тараса Шевченка). (подано до друку) (1 авт.арк.)

70. Курбатов С.В. Сприйняття інтернаціоналізації як механізму забезпечення якості вищої освіти представниками студентства, викладачів та адміністрації українських закладів вищої освіти. *Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження*: Збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (26 червня 2020 року). Київ-Дрогобич, ТзОВ «Трек-ЛТД», 2020. С. 84. (0,05 авт.арк.)

71. Курбатов С.В. Університет світового класу: Alma Mater для заможних чи обдарованих студентів? *Підтримка та супровід обдарованих учнів в сучасному інформаційно-освітньому просторі*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (27 жовтня 2020 р.). Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. С. 26-27. (0,1 авт.арк.)

72. Курбатов С.В. Університетські рейтинги як інноваційний механізм забезпечення якості вищої освіти. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка»*, 10.12.2020 р. Суми, 2020. (0,4 авт.арк.)

73. Курбатов С.В. Якісні освітні дослідження в Україні: сучасні траєкторії. *Вісник НАПН України*. 2020. №2(1). DOI: 10.37472/2707-305X-2020-2-1-4-2. <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/58/87> (0,2 авт.арк.)

74. Луговий В. І., Слюсаренко О. М., Таланова Ж. В. Авторська інтеграція і диференціація в дослідженнях: контекст найвищих досягнень. *Наука та наукознавство: міжнародний науковий журнал*. 2020. № 1 (107). С. 3–21. (Луговий В. І. – 0,3 авт. арк., Слюсаренко О.М. – 0,2 авт. арк.; Таланова Ж. В. – 0,2 авт. арк.)

75. Луговий В.І. Модернізація фінансування вищої освіти України: баланс досконалості механізмів, можливостей і мережі. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/77>. (0,2 авт. арк.)

76. Луговий В.І. Поточний стан вищої освіти в Україні: проблеми, причини, перспективи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/75/104>. (0,2 авт. арк.)

77. Луговий В.І. Проблема освітньої якості в стратегії розвитку вищої освіти в Україні. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/74>. (0,2 авт. арк.)

78. Луговий В.І. Реалізація науково-педагогічної функції викладача в контексті стратегії розвитку вищої освіти в Україні. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/76>. (0,2 авт. арк.)

79. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова Ж. Рейтинговий розподіл та формульне фінансування українських університетів: проблема суб'єктивізму і недовіри. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. № 2(10). (Луговий В.І. - 0,65 авт. арк., Слюсаренко О.М. – 0,65 авт. арк.; Таланова, Ж. В. – 0,65 авт. арк.)

80. Луговий, В. І., Слюсаренко, О. М., & Таланова, Ж. В. Моніторинг, мотивація, мобілізація задля конкурентоспроможності університетів України: механізми реалізації. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. № 2(2). С.1-9. (Луговий В.І. - 0,25 авт. арк., Слюсаренко О.М. – 0,2 авт. арк.; Таланова, Ж. В. – 0,2 авт. арк.)

81. Мелков Ю. А. Личностный подход в высшем образовании. *Знання та освіта в умовах Четвертої науково-технологічної революції і їх філософське осмислення* : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Знання. Освіта. Освіченість». Вінниця, 2020. <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/znanosv/znanosv2020/paper/view/10705/8961>. (0,5 авт.арк.)

82. Мельник С.В. Зарубіжний та вітчизняний досвід формування методологічних підходів прогнозування кадрових потреб у фахівцяx. *Освітня аналітика України*. 2020. Випуск 2. С. 5-28. <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2020-2-5-28> (0,9 авт.арк.)

83. Мельник С.В. Нормативне забезпечення процедур присвоєння, визнання та підтвердження професійних кваліфікацій в Україні. *Стан та вдосконалення системи інформаційно-комунікаційної безпеки в Україні*: збірник тез доповідей. Видавництво МГУ «Миколаївська політехніка», 2020. (0,3 авт.арк.)

84. Мельник С.В. Попит та пропозиція педагогічних кадрів на офіційному ринку праці України. *Освітня аналітика України*. 2020. Випуск 4. С.70-83. <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2020-4-21-34> (0,6 авт.арк.)

85. Мельник С.В. Попит та пропозиція педагогічних кадрів на офіційному ринку праці України С.191-194. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення*. II Міжнародна науково-практична конференція 15 жовтня 2020, збірник тез доповідей. <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Zbirnik-tez-dopovidej-konferentsiyi-Reforma-osviti-v-Ukrayini-2020.pdf> (0,3 авт.арк.)

86. Мельник С.В. Рекомендації щодо застосування при розробленні професійних та освітніх стандартів, освітніх програм нових міжнародних підходів. *Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття*: збірник тез доповідей Видавництво Одеського національного політехнічного університету, 2020. (0,3 авт.арк.)

87. Мельник С.В. Соціальна сфера в контексті її функціонування в умовах європейської інтеграції. *Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціоекономічної реальності: виклики, шляхи розвитку» Київ, КНЕУ 11–12 листопада 2020*. <https://kneu.edu.ua/ua/kaf-fupstap/k-upravlinnja-personalom/ivents/mignar-nauk-prakt-konferencja-11-12-11-20-news/>

88. Мелков Ю. О. Вища освіта в умовах складності та невизначеності світу: постнекласичні стратегії розвитку та особистісний вимір. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. № 1(9). С. 62-77. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2020-9-1-62-77>. (1,3 авт.арк.)

89. Мелков Ю. О. Європейські цінності та стратегії розвитку вищої освіти України: виклики стійкого розвитку. *Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Проблеми реалізації євроінтеграційного та євроатлантичного курсів України»*: тези доповідей : [Ч. I : збірник матеріалів конференції, м. Київ, 13 травня 2020 р.]. К.: МАУП, 2020. С. 12-14. <https://drive.google.com/file/d/1fRmya0dLXdnV5QGVI9bWLxbbEzu1e0ve/view>. (0,2 авт.арк.)

90. Мелков Ю. О. Створювальне знання в умовах невизначеності світу: гуманістичні стратегії вищої освіти. *Створювальна сила знання* : Матеріали 3-го круглого столу «Створювальне знання: гуманізм, інновація, самоосвіта», 12 червня 2020 р. / Під ред. Доннікової І. А. Одеса: НУ «ОМА», 2020. С. 8-10. (0,1 авт.арк.)

91. Мелков Ю. О. Філософсько-методологічні підвалини вищої освіти та забезпечення стійкого розвитку суспільства. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: здобутки і стратегії*: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / ред. кол.: Топузов О.М., Сисоева С.О., Дічек Н.П., Култаєва М.Д. та ін.; 20 травня 2020 р., м. Київ, Інститут педагогіки НАПН України. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2020. С. 167-169. <http://undip.org.ua/upload/iblock/753/istoriya-ta-filosofiya-osvity-v-nezalezhniy-ukrayini-zdobutky-i-strategiyi.pdf>. (0,1 авт.арк.)

92. Муромець В. Зарубіжний досвід з використання інноваційних технологій розвитку науково-педагогічних працівників у закладах вищої освіти. *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph*. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. С. 94-113. (0,5 авт.арк.)

93. Муромець В. Інноваційні технології розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: теоретичні основи : *Education pedagogy: problems and*

prospects for development in the context of reform: monograph. Editors: Sławomir Śliwa, Olga Tsybulko. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. 2020. P. 125-133. (0,5 авт.арк.)

94. Оржель О. Assessment, evaluation, appraisal: пошук українських відповідників для удосконалення викладання та навчання. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. № 10. (1 авт. арк.)

95. Оржель О. Сучасні підходи до оцінювання студента як чинник підвищення якості вищої освіти. *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph* / Н. Lebedynets, V. Levkulych, V. Muromets, O. Orzhel, O. Palamarchuk, V. Riabchenko, N. Salnikova, Yu. Skyba, K. Tryma, N. Fialko, L. Chervona. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. – pp. 188, illus., tabs., bibls. – С. 126-144. (0,9 авт.арк.)

96. Оржель О., Трима К. Аналіз поглядів студентів на якість вищої освіти (за матеріалами опитування). *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2020. №10. (Оржель О.Ю. – 0,5 авт. арк.; Трима К.А. – 0,5 авт. арк.)

97. Паламарчук О. The role of academic staff in university governance (comparative analyses of Ukrainian and other EHEA documents). *Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform*. Editors: Sławomir Śliwa, Olga Tsybulko. *Monograph*. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. 2020. p. 133-145. https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/09/2020_education_pedagogy_problems_and_prospects_for_development_in_context_of_reform.pdf (0,75 авт.арк.)

98. Паламарчук О. Аналіз наукових публікацій з проблеми участі академічного персоналу в ефективному врядуванні університету. *Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Наукова молодь-2020»* (Київ, 21 жовтня 2020 р.). К.: ФОП Ямчинський О.В., 2020. С. 119-123. (0,36 авт.арк.)

99. Паламарчук О. Вплив академічного персоналу на показники ефективності діяльності університету. *Innovative and information technologies in educational processes*. *Monograph*. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2020. P.32-40. <http://repository.vsau.org/getfile.php/25512.pdf> (0,75 авт.арк.)

100. Паламарчук О. Залучення викладачів та студентів до врядування як один з показників ефективності діяльності університету. *Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті»*. Київ, 2020. С. 81-85. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/IV_Vseukr.konf_18-05-2020_Zbirnyk.pdf (0,35 авт.арк.)

101. Паламарчук О. Перехід від управління до врядування в університетах України за участі науково-педагогічних працівників. *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph*. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. С. 53-79. <https://philarchive.org/archive/LEBPAP-3> (1,01 авт.арк.)

102. Регейло І.Ю. Оцінювання дослідницької діяльності академічного персоналу: зарубіжний досвід. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2020. № 4. С. 57-64. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.5764/> (0,6 авт.арк.)

103. Регейло І.Ю. Оцінювання наукових досліджень соціогуманітарної галузі: зарубіжний досвід. *Educacia zawodowa i ustawiczna. Polsko-ukraiński rocznik naukowy* / red. nac. Adam Solak. Radom: Wid. Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji. nr 5/2020. (0,8 авт.арк.)

104. Регейло І.Ю., Кремень В.Г., Луговий В.І., Топузов О.М., Базелюк Н.В. Про виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2017-2020 роки. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2 (2). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-2-3>. (1,0 авт.арк.)

105.Регейло І.Ю., Луговий В. І. Про «Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2019 році». *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2020. 2(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-2-5> (0,5 авт.арк.)

106.Регейло І.Ю., Луговий В.І., Топузов О.М., Базелюк Н.В., Ткаченко Л.І., Довбищенко В.І. Національна академія педагогічних наук України – освітянам. XII Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті». м. Київ, 12-14 жовт. 2020 р. Каталог. «Виставковий світ», 2020. С.27-30. (0,2 авт.арк.)

107.Регейло І.Ю., Луговий В.І., Топузов О.М., Ткаченко Л.І., Довбищенко В.І. Національна академія педагогічних наук України – освітянам. XI Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2020». м. Київ, 13-14 берез. 2020 р. Каталог «Виставковий світ», 2020. С. 7-9. http://www.vsosvita.com.ua/images/stories/catalogue_exhibitions_szo_we_2020.pdf (0,2 авт.арк.)

108.Рябченко В. Вплив соціального середовища на ефективне врядування в українських університетах: світоглядно-компетентнісний аспект. Монографія / за ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (8 авт. арк.)

109.Рябченко В. Врядування в закладах вищої освіти та критерії його дієвості, результативності й ефективності. *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph* / Н. Lebedynets, V. Levkulych, V. Muromets, O. Orzhel, O. Palamarchuk, V. Riabchenko, N. Salnikova, Yu. Skyba, K. Tryma, N. Fialko, L. Chervona. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. pp. С. 26-52. <https://philarchive.org/archive/LEBPAP-3> (1 авт.арк.)

110.Рябченко В. Демократизація соціального середовища університетів України як основна передумова їх успішної євроінтеграції та конкурентоспроможності. *Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform*. Editors: Sławomir Śliwa, Olga Tsybulko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. 2020. P. С. 176-187. https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/09/2020_education_pedagogy_problems_and_prospects_for_development_in_context_of_reform.pdf (0,6 авт. арк.)

111.Рябченко В. Протекціонізм некомпетентності в українському суспільстві як чинник демотивації студентів у здобутті ними якісної вищої освіти. *Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті*. Київ, 2020. – С. 88-92. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/IV_Vseukr.konf_18-05-2020_Zbirnyk.pdf (0,4 авт. арк.)

112.Рябченко В. Протекціонізм некомпетентності як чинник блокування підвищення якості вітчизняної вищої освіти та зниження конкурентоспроможності України. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2019. 1(9). С. 149-189. <https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/120/111> (4,7 авт. арк.)

113.Скиба Ю., Кочерга Є. Реалізація педагогічних умов розвитку здоров'язбережувальної компетентності вчителів хімії в системі післядипломної освіти. *Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр.* 2020. Вип. 11(40). С. 170-182. http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/11_40_2020/pedagog/Bulletin_11_40_Pedagogika_Skyba_Kocherha.pdf (0,6 авт.арк.)

114.Скиба Ю., Лебединець Г. Принципи розвитку потенціалу викладачів університетів України у контексті розширення інституційної автономії. *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph*. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. С.114-125. (0,6 авт.арк.)

115.Скиба Ю.А. SWOT-аналіз як інструмент вивчення потенціалу науково-педагогічних працівників університету. *Освітологічний дискурс*. 2020. Вип. 3. С. 86-91. <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/737> (1,01 авт.арк.)

116.Скиба Ю.А. Викладацька діяльність як складова професійного профілю науково-педагогічного працівника: *Сучасні стратегії розвитку університету в контексті євроінтеграції* : матеріали XXV наук.-практ. конф. м. Київ, 19-20 берез. 2020 р. Київ, 2020. С. 26-28 (0,12 авт.арк.)

117.Скиба Ю.А. Науково-педагогічний потенціал університету: сутність і структура. *«Університети і лідерство»* міжн. наук. журн. 2020. Вип. 2. (10) (подано до друку) (0,8 авт.арк.)

118.Скиба Ю.А. Професійні ролі викладачів університетів: зарубіжний досвід. *Проблеми урбоекосистем* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. м. Кам'янець-Подільський, 1-2 жовт. 2020 р.) / за заг. ред. О.І. Любинського. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. С. 121-126. (0,26 авт.арк.)

119.Скиба Ю.А. Ресурси і можливості потенціалу академічних працівників університету із використанням технології SWOT-аналізу. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві* ; матеріали Міжн. наук.-практ. конф. м. Київ, 29 трав. 2020 р. К.: НПУ, 2020. С.118-121. <https://drive.google.com/file/d/13WJZ2eJuIB93lYo7TOi3r436trbRnOkA/view> (0,3 авт.арк.)

120.Скиба Ю.А. Розвиток духовного потенціалу науково-педагогічного персоналу університетів. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті* : зб. наук. пр. IV Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 18 трав. 2020 р. Київ, 2020. С. 96-98. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/IV_Vseukr.konf_18-05-2020_Zbirnyk.pdf (0,7 авт.арк.)

121.Трима К. Вплив стейкхолдерів на забезпечення якості вищої освіти: закордонний та вітчизняний досвід. *Innovative and information technologies in educational processes*. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2020. P.73-82. (1 авт. арк.)

122.Трима К. Вплив громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти (європейський та український досвід). *Problems and prospects of higher education system development in modern society: monograph* / Н. Lebedynets, V. Levkulych, V. Muromets, O. Orzhel, O. Palamarchuk, V. Riabchenko, N. Salnikova, Yu. Skyba, K. Tryma, N. Fialko, L. Chervona. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov», 2020. – pp. 188, illus., tabs., bibls. – С. 152-161. (0,5 авт. арк.)

123.Трима К. Особливості громадських організацій як фактора впливу на вищу освіту в Україні. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ, 2020. С.111-112. (0,2 авт. арк.)

124.Трима К. Стейкхолдери забезпечення якості вищої освіти у європейському просторі вищої освіти: аналіз міжнародних документів. Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу: *Збірник матеріалів 10-ї Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (29 травня 2020 р.)*. Маріуполь: МДУ. 2020. С. 35-40. (0,5 авт. арк.)

125.Трима К.А., Сальникова Н.В. Вплив громадських організацій на забезпечення якості вищої освіти у відомчих ЗВО. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. № 8. 2020. 160-178. (Трима К.А. – 0,7 авт.арк.)

126.Червона Л. Залучення студентів як важлива умова успішного інституційного розвитку університетів України. *Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of reform*. Editors: Sławomir Sliwa, Olga Tsybulko. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. 2020. P. 94-10. https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/09/2020_education_pedagogy_problems_and_prospects_for_development_in_context_of_reform.pdf (0,5 авт.арк.)

127.Червона Л. Представництво студентів в університетському врядуванні: український досвід. *Problems and prospects of higher education system development in modern*

- society: monograph*. Sofia: VUZF Publishing House «St. Grigorii Bogoslov». 2020. С. 53-79. <https://philarchive.org/archive/LEBPAP-3> (1,2 авт.арк.)
- 128.Червона Л. Університетське врядування як стратегічний напрям реформування системи освіти в Україні. *Збірник наукових праць XXX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії»*. Переяслав, 2020. С.83-86. <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/conf/80/cat/8> (0,35 авт.арк.)
- 129.Червона Л. Участь студентів в університетському врядуванні. *Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті»*. Київ, 2020. С. 124-129. https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/IV_Vseukr.konf_18-05-2020_Zbirnyk.pdf (0,45 авт.арк.)
- 130.Червона Л., Бульвінська О. Students' participation in quality assurance at university. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2020. 3 (64). С. 95-101. http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32465/1/O_Bulvinska_NPO_3_2020_NDLO.pdf (0,5 авт.арк.)
- 131.Чорнойван Г.П. Науково-дослідницька діяльність студентів в контексті інтеграції до Європейського дослідницького простору. *Особистість студента та соціокультурне середовище університету в суспільному контексті*: зб. наук. пр. IV Всеукр. наук.-практ.конф. м. Київ 18 трав. 2020 р. Київ, 2020. С. 129-130. (0,2 авт.арк.)
- 132.Чорнойван Г.П. Політики розвитку дослідницького потенціалу університетів. *Education pedagogy: problems and prospects for development in the context of Reform : monograph*. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. С. 188-196. (0,5 авт.арк.)
- 133.Ярошенко О. Підготовка здобувачів наукового ступеня як один із способів розвитку науково-педагогічного потенціалу університету. *Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти* : матеріали VI Міжн. наук.-практ. конф. м. Чернігів 23-24 квіт. 2020 р. ; відп. ред. Н. О. Терентьева. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.В., 2020. С.114-117. (0,15 авт.арк.)
- 134.Ярошенко О.Г. Єдність наукового й освітнього складників діяльності викладача – умова розвитку науково-педагогічного потенціалу університету. *XIII Менделєєвські читання*: зб. наук. пр. Регіональної студентської наук.-практ. конф. (25 берез. 2020 р., Полтава) / М-во освіти і науки України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка [та ін.] Полтава : ПП Шевченко Р.В., 2020. С. 128-130. (0,25 авт.арк.)
- 135.Ярошенко О.Г. Професійний ріст преподавателей как индикатор научно-педагогического потенциала университета. *Вісник ВДУ. Часопис «Вісник Віцебського державного університету» уключаны ў Пералік навуковых выданняў Рэспублікі Беларусь*. 2020. № 3(108). С. 92-97. (0,5 авт.арк.)
- 136.Ярошенко О.Г. Студентоцентрированный підхід до рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників. *Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи*: матеріали Міжн. наук.-практ. конф. м. Тернопіль 14 травня 2020 р. Тернопіль. 2020. С. 80-82. (0,3 авт.арк.)
- 137.Ярошенко О.Г., Гулько О.М. Результативність студентського самоврядування у професійному вимірі: досвід Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського. *Topical issues of the development of modern science : The 7 th International scientific and practical conference (Sofia, march 11-13, 2020) Publishing House «ACCENT»*, Sofia, Bulgaria. 2020. P. 504-515. (0,5 авт.арк.)
- 138.Ярошенко О. Науково-педагогічний потенціал університету як предмет наукового дискурсу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Серія Педагогічні науки. 2020. Вип.2 (63). 7-13. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.2.1> (0,7 авт.арк.)

ДОДАТКИ.
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ
(у таблицях)

Таблиця І.1.1.

**Членство вчених Інституту в агентствах, експертних радах,
комісіях, комітетах, робочих групах тощо**

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Назва агентства, експертної ради, комісії, комітету, робочої групи тощо	Реквізити документа про затвердження складу
Дебич М., https://orcid.org/0000-0002-5999-3989 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 19.02.2020 р. № 86-Е
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Голова Екзаменаційної комісії в Національній академії державного управління при Президентові України (Київ, 10, 11, 13, 14 лютого 2020 р.)	Наказ НАДУ при Президентові України від 13.01.2020 р. № 10
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Голова Екзаменаційної комісії в Національній академії державного управління при Президентові України (Київ, 8-10, 15-17 грудня 2020 р.)	Наказ НАДУ при Президентові України від 16.11.2020 р. № 251
Слюсаренко О., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 25.02.2020 р. № 145-Е
Вітренко Ю., (основне місце роботи) Калашнікова С., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи); Ковтунець В., https://orcid.org/0000-0001-9077-4867 (сумісник) Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник) Таланова Ж., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Про утворення робочої групи з розроблення проекту Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки	Наказ МОН України від 28.07.2020 р. № 974
Слюсаренко О., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 09.10.2020 р. № 1500-Е

Таланова Ж., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Робоча група з удосконалення формульного фінансування закладів вищої освіти	Подання НАПН України від 26.10.2020 р. № 2-6/434
Чорнойван Г., https://orcid.org/0000-0001-8935-6000 (основне місце роботи)	Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (01 Педагогіка)	Рішення Національного агентства від 30.09.2020 р. (протокол № 17)
Драч І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 15.10.2020 р. № 1534-Е
Мельник С., https://orcid.org/0000-0002-5724-2428 (сумісник)	Робоча група з розроблення та впровадження заходів забезпечення відповідності Національної рамки кваліфікацій критеріям Європейської рамки кваліфікацій навчання впродовж життя та Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти	Наказ МОН України від 24.12.2020 р. № 1554
Трима К., https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 26.05.2020 р. № 906-Е
Трима К., https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Експертна група Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Наказ Національного агентства від 28.09.2020 р. № 1363-Е
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член Науково-координаційної ради Секції суспільних наук і гуманітарних наук НАН України	Постанова Президії НАН України від 27 листопада 2020 р.
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник); Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи); Скиба Ю., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України	Постанова Президії НАПН України від 17 грудня 2020 р.
Калашнікова С., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи); Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Національна команда експертів з реформування вищої освіти - HERE team (Higher Education Reform Experts)	https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/HERE_list_2020_ukr_updated_June.pdf

Таланова Ж., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Робоча група з удосконалення формульного фінансування закладів вищої освіти	Подання НАПН України від 26.10.2020 р. № 2-6/434
Таланова Ж., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Робоча група з підготовки Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему: «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи» (7 жовтня 2020 р.)	Протокол Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій від 16.09.2020 р. № 42 «Про затвердження складу робочої групи з підготовки та проведення 7 жовтня 2020 р. слухань у Комітеті на тему: «Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи»
Скиба Ю., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Координатор науково-методичної комісії №14 сектору вищої освіти МОН України	Наказ МОН України 06.03.2019 р. №313
Ковтунець В., https://orcid.org/0000-0001-9077-4867 (сумісник) Мельник С., https://orcid.org/0000-0002-5724-2428 (сумісник)	Національне агентство кваліфікацій України https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatvercionalnogo-agentstva-kvalifikacij	Кабінет Міністрів України, Розпорядження від 03 квітня 2019 р. № 219-р, Київ «Про затвердження складу Національного агентства кваліфікацій»
Калашнікова С., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи) Скиба Ю., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи) Таланова Ж., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Науково-методична рада МОН України, сектор вищої освіти	Лист МОН України від 13.04.2019 р. № 1/9-303
Калашнікова С., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи); Драч І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи); Слюсаренко О., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794	Про експертні групи з оцінювання ефективності діяльності наукових установ	Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.04.2019 № 524

(основне місце роботи)		
Чорнойван Г., https://orcid.org/0000-0001-8935-6000 (основне місце роботи)	Підкомісія 307 «Підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ЗВО» Науково-методичної комісії 14 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України	Наказ МОН України від 25.04.2019 р. № 582
Оржель О., https://orcid.org/0000-0001-9912-0173 (основне місце роботи)	Комітет «Безпечні суспільства – захист свободи та безпеки Європи та її громадян» Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»	Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1157-р від 27.11.2019 р.
Жиляєв І., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Член об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим та іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук (на громадських засадах) http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/37201.pdf	протокол № 18 від 18.12.2019 Комітету ВРУ з питань освіти, науки та інновацій
Скиба Ю., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Експерт комітету Верховної Ради України з присудження стипендій та премій для молодих вчених	Рішення КВР України 18.12.2019 р. №18
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим та іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук	Рішення Комітету ВР України з питань освіти, науки та інновацій від 18 грудня 2019 р., протокол № 18
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член Комітету з Державної премії України в галузі освіти	Указ Президента України від 19 грудня 2019 р. № 917
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член робочої групи МОН з розроблення проекту Закону України «Про освіту дорослих»	Наказ МОН України від 12.01.2018 № 30
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Голова Конкурсної комісії щодо обрання членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти	Розпорядження КМУ України від 31 січня 2018 р. № 41-р., Протокол Конкурсної комісії № 1 від 1 березня 2018 р.
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член міжвідомчої робочої групи з питань розроблення та впровадження Національної	Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р.

	рамки кваліфікацій	№ 1225 із змінами, внесеними постановами від 21 червня 2017 р. № 440 та від 6 червня 2018 р. № 462.
Жиляєв І., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Заступник голови Комітету з питань інформаційно-комунікаційних технологій в освіті (на громадських засадах)	протокол №3 від 31.3.2011р. Правління Інтернет Асоціації України
Базелюк Н., https://orcid.org/0000-0001-6156-1897 (сумісник)	Секція гуманітарних наук Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, вчений секретар	Рішення Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки)
Жиляєв І., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Член експертної Комісії з питань науки та інформаційних технологій (з 2017) (на громадських засадах) http://cst.org.ua/chleni-komsyi/68-chleni-komsyi.html	Український союз промисловців і підприємців Склад комісії з питань науки та інформаційних технологій розміщено за посиланням: http://cst.org.ua/chleni-komsyi/68-chleni-komsyi.html
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член робочої групи № 1 «Академія» Національної ради питань розвитку науки і технологій з підготовки пропозицій щодо змін до законодавства для забезпечення реформи Національної академії наук та національних галузевих академій наук	Спільне рішення голови Адміністративного комітету Г. Новосад та голови Наукового комітету О. Колежука за посиланням: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/73-DGSP/grupi.pdf
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член Ради ректорів Київського вузівського центру (7 липня, 3 вересня, 22 жовтня 2020 р.)	Склад Ради ректорів розміщено за посиланням http://rectors.org.ua/sklad-radi.html
Калашнікова С., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Член Ради ректорів Київського вузівського центру	Склад Ради ректорів розміщено за посиланням http://rectors.org.ua/sklad-radi.html
Жиляєв І., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Експерт Координатора проектів ОБСЄ в Україні	Координатор проектів ОБСЄ в Україні
Луговий В., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Член Робочої групи з підготовки Плану заходів з реформування НАПН України	Наказ МОН України №1252 від 09.10.2020 р.

**Членство вчених Інституту вищої освіти
у редакційних колегіях наукових періодичних видань**

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
1. Вітчизняні й зарубіжні наукові періодичні видання, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection			
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Perspectives of Science and Education.	2307-2334	Румунія, РФ, Німеччина, Болгарія
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	Journal of Political Marketing (USA) Taylor & Francis Group	1537-7857 (print) 1537-7865 (online)	США
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	The Ideology and Politics Journal	2227-6068	Італія
2. Наукові періодичні видання, що входять до Переліку наукових фахових видань України (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Бойченко М.І., https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Філософія освіти Philosophy of Education	2309-1606 (print), 2616-7662 (online)	–
Бойченко М.І., https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Бойченко М.І., https://orcid.org/0000-0003-1404-180X (сумісник)	Філософська думка	0235-7941	–
Горбунова Л.С., https://orcid.org/0000-0002-5388-145X (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print), 2616-7662 (online)	–
Драч І.І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Жиляєв І.Б., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254 (основне місце роботи)	Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України	2220-1394	–
Жиляєв І.Б., https://orcid.org/0000-0001-7118-0254	Наука та наукознавство	1560-4926 (print); 2707-0085	–

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
(основне місце роботи)		(online)	
Зінченко В.В. https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Схід / Skhid	1728-9343 (print) 2411-3093 (online)	–
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print) 2616-7662 (online)	–
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606 (print) 2616-7662 (online)	–
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606	–
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Оржель О.Ю., https://orcid.org/0000-0001-9912-0173 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Слюсаренко О.М., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Таланова Ж.В., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Червона Л.М., https://orcid.org/0000-0000-0000-0000	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
<u>0002-3036-3668</u> (основне місце роботи)			
Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи)	Актуальні питання природничо-математичної освіти	2519-2361	–
3. Зарубіжні наукові періодичні видання (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	American Journal of Business and Society	0007-6503 (print) 1552-4205 (online)	США
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Humanities Bulletin	2517-4266	Великобританія
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	American Journal of History and Culture	2379-2914	США
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	American Research Journal of Humanities and Social Sciences	2378-702X	США
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	American Journal of Social Science Research	2325-4149 (print) 2325-4165 (online)	США
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Creative Economics and Social Innovations	2221-8270	ЄС, РФ
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Science Journal of Education	2329-0900 (print) 2329-0897 (online)	Німеччина, США, Швейцарія
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	International Journal of Education and Information Technology	2010-3689 (online)	США
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	International Journal of Philosophy	2330-7439 (print) 2330-7455 (online)	Німеччина, США, Швейцарія
Зінченко В.В., https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 (основне місце роботи)	Social Sciences	2076-0760	Німеччина, США, Швейцарія

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
Трима К.А., https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	International Journal of Social and Educational Sciences	2687-3060	Туреччина
4. Наукові періодичні видання, що видаються спільно з зарубіжними партнерами			
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	«S.P.A.C.E. / Society, Politics, Administration in Central Europe»	2519-8858	Україна
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	Лідер. Еліта. Суспільство	2616-3241	Україна
5. Інші видання			
Базелюк О.В., https://orcid.org/0000-0002-3206-2287 (сумісник)	Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді	2308-3778	Україна
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Education: Modern Discourses	2617-3107 (print) 2617-7811 (online)	Україна
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Вісник Національної академії педагогічних наук України	2707-305X	Україна
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Державне управління: теорія та практика	2311-6722	Україна
Мельник С.В., https://orcid.org/0000-0002-5724-2428 (сумісник)	Освітня аналітика України	2617-8532 (print) 2617-8540 (online)	Україна
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Практична філософія	2415-8690	Україна
Скиба Ю.А., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Екологічні нотатки = Ecological Bulletin	2410-7921	Україна
Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи)	Біологія і хімія в рідній школі	–	Україна

Рецензування рукописів видавничої продукції (друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації (друку)

Назва структурного підрозділу	Усього, одиниць	у т.ч. за видами продукції:			
		наукова	виробничо-практична	навчальна	Довідкова
Відділ інтеграції вищої освіти і науки	7	4		3	
Відділ політики та врядування у вищій освіті	8	4	3	1	
Відділ економіки вищої освіти	1	1			
Усього	16	9	3	4	

Рецензування рукописів статей для наукових періодичних видань

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
1. Вітчизняні й зарубіжні наукові періодичні видання, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та / або Web of Science Core Collection			
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	The Ideology and Politics Journal	2227-6068	Італія
2. Наукові періодичні видання, що входять до Переліку наукових фахових видань України (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Драч І.І., https://orcid.org/0000-0001-7501-4122 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Калашнікова С.А., https://orcid.org/0000-0002-3836-1915 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Курбатов С.В., https://orcid.org/0000-0002-8929-7562 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Луговий В.І., https://orcid.org/0000-0003-1650-066X (сумісник)	Міжнародний науковий журнал «Наука та наукознавство»	1560-4926 (print) 2707-0085 (online)	
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Філософія освіти. Philosophy of Education	2309-1606	–
Мелков Ю.О., https://orcid.org/0000-0002-8186-0357 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Оржель О.Ю., https://orcid.org/0000-0001-9912-0173 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Рябченко В.І., https://orcid.org/0000-0001-6404-1045 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
Рябченко В.І., https://orcid.org/0000-0001-6404-1045 (основне місце роботи)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595	–
Скиба Ю.А., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Освітологічний дискурс	2312-5829	–
Скиба Ю.А., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університет і лідерство»	2520-6702	–
Скиба Ю.А., https://orcid.org/0000-0003-2238-8272 (основне місце роботи)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595 (print) 2412-0774 (online)	–
Слюсаренко О.М., https://orcid.org/0000-0001-7957-1794 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Таланова Ж.В., https://orcid.org/0000-0003-4007-2677 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Червона Л.М., https://orcid.org/0000-0002-3036-3668 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»	2520-6702	–
Червона Л.М., https://orcid.org/0000-0002-3036-3668 (основне місце роботи)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595	–
Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи)	Міжнародний науковий журнал «Університет і лідерство»	2520-6702	–
Ярошенко О.Г., https://orcid.org/0000-0003-1555-0526 (основне місце роботи)	Неперервна професійна освіта: теорія і практика	1609-8595 (print) 2412-0774 (online)	–
3. Зарубіжні наукові періодичні видання (окрім тих, що зазначені у розділі 1)			
Горбунова Л.С., https://orcid.org/0000-0002-5388-145X (основне місце роботи)	Pedagogical Forum	2083-6325 (print) 2449-7142 (online)	Польща
Трима К.А.,	International Journal of Social and	2687-3060	Туреччина

Прізвище, ініціали вченого, ORCID iD (основне місце роботи / сумісник)	Наукове періодичне видання		
	назва	ISSN	країна
https://orcid.org/0000-0001-5567-1387 (основне місце роботи)	Educational Sciences		
4. Наукові періодичні видання, що видаються спільно з зарубіжними партнерами			
–	–	–	–
5. Інші видання			
–	–	–	–

Експертиза законодавчих і нормативно-правових документів*

№ з/п	Вид і назва проєкту документа	Куди подано (НАПН України, МОН України тощо)
1.	Пропозиції щодо застосування критеріїв оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вчених звань.	НАПН України
2.	Пропозиції щодо проєкту професійного стандарту на посади «Асистент», «Викладач», «Старший викладач», «Доцент», «Професор».	НАПН України
3.	Пропозиції до проєкту наказу МОН України «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 7 серпня 2002 року № 450 та затвердження рекомендованого переліку видів навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників закладів вищої освіти».	НАПН України
4.	Зауваження та пропозиції до проєкту «Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ)».	НАПН України
5.	Зауваження та пропозиції до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій».	НАПН України
6.	Зауваження та пропозиції до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики розвитку українських е-інфраструктур до 2023 року та затвердження Плану заходів щодо її реалізації».	НАПН України
7.	Пропозиції до проєкту «Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв)».	НАПН України
8.	Пропозиції до проєкту Порядку присудження наукових ступенів.	НАПН України
9.	Пропозиції до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах».	НАПН України
10.	Пропозиції до проєкту Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.	НАПН України
11.	Інформаційно-аналітичні матеріали до Державної доповіді про становище молоді в Україні в динаміці з 2011 по 2020 рік на тему: «Молодь 2011-2020: нове покоління незалежної України».	НАПН України
12.	Пропозиції щодо вдосконалення показників оцінювання ефективності наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності наукових установ суспільного і гуманітарного профілю.	НАПН України
13.	Зауваження та пропозиції до проєкту наказу МОН України «Про внесення змін до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом	НАПН України

№ з/п	Вид і назва проєкту документа	Куди подано (НАПН України, МОН України тощо)
	МОН від 15 січня 2018 року №32».	
14.	Зауваження та пропозиції до проєкту розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів щодо популяризації природничих наук та математики».	НАПН України
15.	Пропозиції до проєкту Рекомендацій слухань у Комітеті з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України на тему: "Рік акредитації освітніх програм за новою процедурою: підсумки, проблеми, перспективи".	НАПН України
16.	Пропозиції до нової редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.	НАПН України
17.	Пропозиції до проєкту Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки.	НАПН України
18.	Пропозиції до проєкту «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки».	МОН України НАПН України
19.	Пропозиції до Порядку проведення конкурсного відбору наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету в Національній академії педагогічних наук України.	НАПН України
20.	Зауваження та пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147 від 23.09.2020).	НАПН України
21.	Зауваження та пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» (реєстр. № 4147-1 від 09.10.2020).	НАПН України
22.	Пропозиції щодо цільових показників діяльності закладу вищої освіти, які включаються до контракту з керівником.	НАПН України
23.	Пропозиції до проєкту Типового положення про кваліфікаційний центр.	МОН України

Таблиця І.3.3.

**Експертиза дисертацій на здобуття наукових ступенів
кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук**

Напря́м	Усього		у т.ч. дисертацій на здобуття наукових ступенів:			
			кандидата наук (доктора філософії)		доктора наук	
	осіб*	од.**	осіб*	од.**	осіб*	од.**
Попередня експертиза дисертацій (у межах спеціалізованої вченої ради)	5	5	1	1	4	4
Відгуки на дисертації (опонування)	7	7	1	1	6	6
Відгуки на автореферати дисертацій	9	17	5	8	6	9

Таблиця І.4.

**Інформація про висвітлення результатів діяльності установи, закладу
в інформаційному науково-освітньому просторі
(на кінець звітнього року)**

Назва показника	Усього	у тому числі працівники:	
		за основним місцем роботи	сумісники
Загальна кількість наукових, науково-педагогічних працівників на кінець звітнього року, осіб	36	29	7
з них мають профілі в Google Scholar, осіб	34	27	7
з них представлені у системі «Бібліометрика української науки», осіб	29	24	5
з них мають ORCID iD, осіб	33	26	7
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які мають профілі в Google Scholar, відсотків	94,4	93,1	100
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які представлені у системі «Бібліометрика української науки», відсотків	80,5	82,7	71,43
Частка наукових, науково-педагогічних працівників, які мають ORCID iD, відсотків	91,6	89,7	100
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких 1–10 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	25	21	4
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких у межах 11–19 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	7	7	0
Кількість наукових, науково-педагогічних працівників, індекс Гірша яких ≥ 20 (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами), осіб	1	0	1

Таблиця І.5.

**Інформація про представлення установи
в Електронній бібліотеці НАПН України**
(на кінець звітнього року)

Назва структурного підрозділу	Кількість ресурсів*		Кількість завантажень	
	усього	у т.ч. додано у звітному році	усього	у т.ч. у звітному році
Структурні підрозділи (на кінець звітнього року)				
Відділ лідерства та інституційного розвитку вищої освіти	102	2	16359	4861
Відділ інтернаціоналізації вищої освіти	41	2	5431	1399
Відділ інтеграції вищої освіти і науки	18	1	3468	1170
Відділ політики та врядування у вищій освіті	19	2	1835	553
Відділ економіки вищої освіти	12	2	2029	404
Структурні підрозділи, які припинили діяльність до початку звітнього року				
-	-	x	-	-
Усього	192	9	29122	8387

* продукція, підготовлена вченими підвідомчої установи, закладу

Таблиця ІІ.1.

Виконання наукових досліджень у 2020 році (одиниць)

Назви структурних підрозділів	Усього досліджувалося тем за галузевою тематикою	у тому числі	
		розпочато у звітному році	завершено у звітному році
Фундаментальні дослідження			
Відділ інтернаціоналізації вищої освіти	1	-	1
Відділ інтеграції вищої освіти і науки	1	1	-
Відділ політики та врядування у вищій освіті	1	-	1
Відділ лідерства та інституційного розвитку вищої освіти	1	-	1
Відділ економіки вищої освіти	1	-	1
Прикладні дослідження			
Рада молодих вчених	1	1	1
Усього	6	2	5

**Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями
(частина I)**

Напрямок дослідження	Тема наукового дослідження, термін виконання	Науковий керівник дослідження (ПБ, науковий ступінь)	Підготовлено продукцію ¹ (вид, назва, обсяг)	з них опубліковано			
				друковані видання (бібліографічний опис, ISBN)	електронні видання (бібліографічний опис з адресою видання в Електронній бібліотеці НАПН України, ISBN)	електронні освітні ресурси ⁷ (крім тих, які враховано у колонці б)	
1	2	3	4	5	6	7	
				Наукова продукція ³			-
Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки	Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства	Зінченко В.В., д.філос.н., с.н.с.	Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства» у двох частинах: Част. I (12 авт.акр) Част. II (6 авт.арк.)	-	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (Частина I) / В. Зінченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, І. Сікорська, І. Степаненко, О. Шипко / За ред. В. Зінченка. К.: ІВО НАПН України, 2018. 113 с., https://lib.iitta.gov.ua/716979/ ISBN 978-617-7486-20-5 Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / В. Зінченко, В. Брижнік, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 158 с.,	-	

					https://lib.iitta.gov.ua/720323/ ISBN 978-617-7486-27-4	
			Монографія «Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства» (12 авт.арк.)	-	-	-
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			Методичні рекомендації «Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства» (6 авт.арк.)	-	Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: методичні рекомендації / В. Зінченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков; за ред. В. Зінченка; макет та редактування О. Шипко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 107 с. https://lib.iitta.gov.ua/722166/ ISBN 978-617-7486-31-1	-
Вища освіта	Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції	Луговий В.І. д.пед.н., проф., акад. НАПН України	Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції» у двох частинах: Част. I (12 авт.арк.) Част. II (6 авт.арк.)	-	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина I) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, І. Линьова, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2018. 172 с., https://lib.iitta.gov.ua/717818/ ISBN 978-617-7486-24-3	-
					Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина II) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель,	

					О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 150 с., https://lib.iitta.gov.ua/720212/ ISBN 978-617-7486-28-1	
			Монографія «Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції» (12 авт.арк.)	-	-	-
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			Методичні рекомендації «Оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції» (6 авт.арк.)	-	Оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: методичні рекомендації / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 125 с. https://lib.iitta.gov.ua/722172/ ISBN 978-617-7486-33-5	-
Вища освіта	Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції	Рябченко В.І., д.філос.н., с.н.с.	Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах» у двох частинах: Част. I (12 авт.арк) Част. II (6 авт.арк.)	-	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина I) / Авт.кол.: І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 147 с. https://lib.iitta.gov.ua/717783/ ISBN 978-617-7486-25-0, Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів реалізації ефективного врядування в	-

					університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / Авт. кол.: І. Драч, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 96 с. https://lib.iitta.gov.ua/720135/ ISBN 978-617-7486-30-4	
			Монографія «Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України» (12 авт.арк.)	-	-	-
			Виробничо-практична продукція ⁴			
			Методичні рекомендації «Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України» (6 авт.арк.)	-	Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: методичні рекомендації / І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 93 с. https://lib.iitta.gov.ua/722170/ ISBN 978-617-7486-34-2	-
Вища освіта	Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України	Вітренко Ю.М., к.е.н., доц.	Препринт (аналітичні матеріали) «Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти» у двох частинах: Част. I (12 авт.арк.) Част. II (6 авт.арк.)	-	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина I): препринт (аналітичні матеріали) / Авт. кол.: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник; за редакцією В. Ковтунця. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 177 с. https://lib.iitta.gov.ua/717736/ ISBN 987-617-7486-21-2	-
					Аналіз провідного вітчизняного та	

					зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина II): препринт (аналітичні матеріали) / Авт.кол: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, В. Ковтунець, С. Мельник. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 161 с. https://lib.iitta.gov.ua/721468/ ISBN 978-617-7486-29-8		
			Монографія «Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України» (12 авт.арк.)	-		-	
			Виробничо-практична продукція ⁴				
			Методичні рекомендації «Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України» (6 авт.арк.)		Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України: методичні рекомендації / Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник; за ред. Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 85 с. https://lib.iitta.gov.ua/722167/ ISBN 978-617-7486-32-8		
			Усього (одиниць): 16	-	Усього (одиниць): 12	-	

¹Відповідно до тематичного плану установи, за весь період виконання дослідження.

²Офіційна продукція (стандарти, інструкції, нормативні, нормативно-інструктивні видання тощо).

³Наукова продукція (монографії, препринти, збірники наукових праць тощо).

⁴Виробничо-практична продукція (практичні посібники, методичні посібники; методичні рекомендації, практичні поради тощо).

⁵Навчальна продукція (навчальні програми, підручники, навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити); засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники; атласи; навчальні карти; відео- та аудіовізуальні засоби навчання; електронні засоби навчального призначення; електронні засоби загального призначення) тощо).

⁶Довідкова продукція (енциклопедії (енциклопедичні словники); мовні, лінгвістичні словники; довідники, каталоги тощо).

⁷Згідно з наказом МОН України від 1 жовтня 2012 р. № 1060.

**Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями
(частина II: статті)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість статей (одиниці)																
	усього*	у тому числі за видами видань:									у тому числі за мовами статей:					з них опублікованих вченими установами спільно з зарубіжними і авторами	
		наукові періодичні видання						матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів)			українська	англійська	німецька	французька	польська		інші (уточнити які)
		вітчизняні, у т.ч. з зарубіжними партнерами			зарубіжні			усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection								
		усього	з них:		усього	з них:											
внесені до Переліку наукових фахових видань України	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection		індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 5)	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection		індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 8)											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020)	56	29	24	1	15	18	5	11	9		30	20				6 (рос.)	
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020)	73	43	14	4	25	5		5	25	3	55	18				1 (рос.)	

Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах своєї інтеграції (2018-2020)	43	32	28	1	3	3	0	3	8		38	5					
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020)	47	46	21	1	40				1	1	46	2					
Усього	217	148	87	5	83	26	5	19	43	4	165	45				7 (рос.)	

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

** EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

**Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році фундаментальними дослідженнями
(частина III: тези доповідей)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість тез доповідей (одиниці)											
	усього*	у тому числі за видами науково-практичних заходів:					у тому числі за мовами:					
		всеукраїнські, усього	міжнародні			інші, усього	українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)
			усього	у т.ч. за місцем проведення:								
			в Україні	за кордоном								
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020)	44	30	14	11	3		35	6				3 рос.
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020)	11	7	4	2	2		9	2				
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020)	26	18	8	8			26					
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020)	19	2	17	17			17	3				
Усього*	100	57	43	38	5		87	11				3 рос.

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2020 році
(частина 1, кількісні показники)

Тема наукового дослідження	Закономірності	Теорії	Концепції	Гіпотези	Тенденції	Наукові принципи	Методи	Інше* Поняття
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства	40	-	11	29	54	5	5	-
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції	12	-	-	12	22	6	-	-
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції	5	-	-	5	13	15	-	18
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України	4	2	6	4	3	-	-	13

* уточнити, що саме

Наукові результати фундаментальних досліджень, завершених у 2020 році
(частина 2)

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства	Вища освіта	Закономірності
		<p>1. Сьогоднішньому світу притаманний значний ступінь інтегрованості та інтернаціоналізації. Національні економіки, міжсуспільні зв'язки, міждержавні відносини поступово стають все більш інтегрованими. Відбулося свого роду «стиснення» світового простору, який вимагає нових форм взаємовідносин та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки.</p> <p>2. Реальність полягає у тому, що глобалізація являє собою об'єктивне та абсолютно невідворотне явище сучасності, яке можна уповільнити засобами економічної політики (що і відбувається у ряді випадків), але не можна зупинити або «відмінити», оскільки це імперативна вимога сучасного суспільства та науково-технічного прогресу.</p> <p>3. Останні десятиліття спостерігалося зростання інтеграційних процесів у світі, розвиток тенденцій до спільного вирішення країнами своїх господарських завдань. Інша відмінність пов'язана з науково-технічною революцією і становленням «інформаційного суспільства». Революція в технологічних процесах, у свою чергу, служить причиною значних зрушень в ієрархії нації, передумовою для чого є інституційні трансформації для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки.</p> <p>4. Місце країни в сучасному світі сьогодні більше визначається якістю людського капіталу, станом освіти і ступенем використання науки і техніки у виробництві. Багатство робочої сили і сировинних матеріалів все менше можна розцінювати як конкурентну перевагу – у відповідності з тим, як знижується частка цих факторів у створенні вартості усіх продуктів. З причин такого необоротного розвитку стає все більш ймовірним, що країни півдня можуть досягти успіху виключно на основі своїх корисних копалин і відповідно більш дешевої робочої сили. Однак цей процес все ж таки далеко не тотожний реальній універсалізації глобальної спільноти. Інакше кажучи, окрім певних реалій глобалізації, інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, у світі співіснують також не менш реальні тенденції регіоналізації, дисоціації і навіть асоціації.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>5. Існуюча система освіти поки що «навчає» суспільство завданням та цілям стійкого розвитку у невеликих і недостатніх масштабах. «Agenda 2030» формує практичне завдання для уряду, щоб саме він через трансформації системи освіти («освіта для стійкого розвитку»), забезпечив максимальні умови, щоб усі люди могли брати участь (через набуття якісних знань та навиків через освіту) у суспільно-державному та економіко-політичному розвитку. Що, в кінцевому рахунку допоможе досягти успіху саме у співпраці на всіх рівнях – як у освіті і науці, так й у цілому, в суспільстві .</p> <p>6. Освітні інституції та заклади повинні вчити солідарно співпрацювати в партнерстві, розвивати навички стійкого розвитку, розвивати критичне мислення, розділяти відповідальність між студентами та всією освітньою командою, освітні інституції можуть бути зразками стійкого способу життя .</p> <p>7. Процес демократизації інститутів суспільства, освіти та науки можливо ефективно змінювати прийняття рішень у царині соціально-економічної діяльності, освіти та науці, що складається з двох відносно самостійних чинників: з одного боку, – зі спільноти громадян, освітян, науковців як загалу, що має здатність до самоорганізації і самоуправління, а з іншого, – зі структур та органів суспільно-адміністративного управління, що виконує волю держави та суспільства, але спроможних до передачі частини владних повноважень у відносинах самоврядування .</p> <p>8. Освіта для стійкого розвитку, освіта у сфері глобального громадянства та відповідні концепції повинні навчити компетентності, щоб допомогти усім у трансформації глобального світу для спільної співпраці. Комплексні компетенції такого ґатунку можуть бути розроблені за допомогою навчальних моделей, освітніх принципів та освітніх проблем, закладених в існуючих системах освіти .</p> <p>9. Конкретні напрями для ключових сфер освітньої мети глобального стійкого розвитку (<i>для усіх рівнів освіти</i>), які мають бути включені у систему освіти і навчання: Освіта для стійкого розвитку; Глобальна громадянська освіта та глобальне навчання; Політична освіта; Етико-моральна освіта; Екологічна освіта; Питання гендерної освіти / Рівність в усіх освітніх аспектах; Міжкультурне навчання; Освіта в галузі прав осіб .</p> <p>10. Освітні установи мають трансформуватися та вдосконалюватися як інституції, які є зорієтованими на усі різновиди молоді, інвалідів; мають бути «гендерно-чутливими»; створювати та зміцнювати безпечне, ненасильницьке, інклюзивне та ефективне навчальне середовище для всіх; розширити можливості отримання стипендій для студентів з країн, що розвиваються, – для вищої освіти, включаючи професійне навчання та інформаційно-комунікаційні технології, технічні та наукові програми (як через залучення їх до освітніх країн, так і, у першу чергу – на рівні їхніх держав);</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>забезпечити підготовку кваліфікованого освітнього персоналу, у тому числі шляхом міжнародного співробітництва розвинених держав з країнами, що розвиваються.</p> <p>11. Стійкий розвиток суспільства в контексті конкурентоспроможності університетів, інтернаціоналізації вищої освіти і науки, глобального розвитку і трансформацій процесу інституалізації світової глобальної системи – це цілісна і багаторівнева сфера взаємодії економік, суспільств, держав, соціальних інститутів, культур, народів, націй, світоглядів, що обов'язково впливає як на національні моделі освіти і науки, так і на зміну глобальної освітньо-наукової парадигми .</p> <p>12. «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» – на глобальному рівні освіти і науки пропонує практичний механізм досягнення і забезпечення інклюзивних, справедливих та якісних освіти і навчання, сприяння всім можливостям освіти і навчання протягом усього життя: дозволити усім отримати та завершити безкоштовну, справедливу та якісну початкову, середню і вищу освіту, що призведе до відповідних та ефективних результатів стійкого суспільного розвитку як окремих держав, так і глобальної системи; забезпечити доступ усіх, без різниці соціального, статевого, расового, етнічного до якісної освіти усіх рівнів, створення відповідних умов до 2030 року, що дозволить їм успішно переходити до наступних освітніх рівнів та здійснювати освіту протягом усього життя; для цього має бути трансформованими усі рівні, моделі і системи освіти (через «через освіту для стійкого розвитку») – для набуття таких знань та навичок, які необхідні для стійкого розвитку: стійкого способу життя, прав людини, гендерної рівності, сприяння культурі миру та ненасильства, через глобальну громадянську освіту та визнання культурного різноманіття та внесок культури у стійкий розвиток .</p> <p>13. Визначено заходи та стратегії, які вже роблять потенційний внесок у досягнення Цілей стійкого розвитку. Серед них багато заходів, які були вжиті в контексті управління, орієнтованого на вплив уряду, для досягнення цілей діяльності (наприклад, поліпшення можливостей та гендерної рівності в освіті) .</p> <p>14. Аналіз процесу глобалізації як цивілізаційного переходу до нового способу розвитку суспільства, заснованого на базових закономірностях і логіці розвитку мереж, дозволяє поглянути на нього як на процес фазового переходу надскладної системи, коли руйнуються ієрархічні системи порядку і починають домінувати мережеві неієрархічні і ацентровані зв'язки, нелінійні, стохастичні, емерджентні, контингентні і конвергентні процеси на всіх рівнях суспільного розвитку.</p> <p>15. Глобалізація як цивілізаційний перехід до нового способу розвитку суспільства відбувається</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>на базових закономірностях і логіці розвитку мереж. Освітні системи є частиною цих мереж і набувають домінуючого значення за умов відповідності змісту і характеру власного функціонування логіці формування нової мережевої спільноти – глобального громадянського суспільства.</p> <p>16. Відповідно процес глобальної трансформації закономірно переходить з макrorівня суспільного розвитку на мікрорівень, тобто на рівень життя окремого індивіда. Системні проблеми перетворюються на проблеми індивідуального життя і вимагають свого біографічного вирішення. Проблема глобальної трансформації постає як проблема трансформації окремого індивіда. Більше того, успішне вирішення проблеми глобальної трансформації постає як реалізація політики стійкого розвитку суспільства (як планетарної спільноти, так і національних спільнот), який залежить від успішної трансформації окремого індивіда.</p> <p>17. Індивідуальна трансформація, таким чином, постає як освітнє завдання і стратегія для національної системи освіти: не тільки навчити індивіда вчитися, але й переучуватися (тобто бути здатним змінювати спосіб мислення, когнітивні парадигми, ціннісні системи тощо), що має стати метою освіти для дорослих протягом життя.</p> <p>18. В процесі боротьби за стійкий розвиток глобального світу посилюється внутрішнє напруження між ринковими, неоліберальними підходами до вищої освіти, де виокремлюються і підкреслюються здатності студентів бути продуктивними в ринковій економіці, і більш цілісними (холістськими) концепціями ролі університетів у контексті соціально-економічних та екологічних проблем, в ситуації складності та невизначеності. У мейнстрімі вищої освіти існує як економічна орієнтація, так і орієнтація на більш широке бачення ролі особистості в суспільстві, хоча і не в рівній мірі. Те, як буде проходити реформування сфери освіти в Україні і які будуть визначені пріоритети, з необхідністю здійснить значний вплив на характер української вищої освіти в майбутньому.</p> <p>19. Для впровадження Освіти для стійкого розвитку на засадах трансформативного навчання потрібні викладачі, здатні створити середовище навчання, в якому відбуватиметься зміна ціннісно-смыслових перспектив студентів в напрямку принципів стійкого розвитку і глобального громадянства. Реформування існуючої системи освіти та імплементація Освіти для стійкого розвитку з необхідністю, тобто закономірно, першочергово вимагає реформування педагогічної освіти відповідно до запитів і перспектив стійкого розвитку, оскільки педагог є ключовим агентом (лідером) такого процесу.</p> <p>20. Рух реформування освіти починається на периферії системи як прояв нагальної потреби у докорінних якісних змінах. В той час як зміни в університетському мейнстрімі відбуваються повільно,</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>невеликі і більш гнучкі навчальні заклади готові запропонувати більш сприятливий ґрунт для інновацій у цьому відношенні. Як показує досвід, у минулому багато інновацій починалися саме на периферії, перш ніж вони впливали на мейнстрім. На сьогодні поряд з мейнстрімом існує освітній рух, який можна умовно назвати «альтернативними, екологічними коледжами». У світі є кілька таких центрів: Центр альтернативних технологій, Коледж Шумахера, Коледж Емерсона і Коледж Хоуквуд у Великій Британії; Біджа Відьяпет в Індії; Центр екограмотності, Інститут Есален і Інститут Уїдбі в Північній Америці. Вони зацікавлені в обговореннях екологічних проблем і можливостей «стійкого університету», а також майбутнього вищої освіти, оскільки вони є невеликими, незалежними, а, отже, відкритими для інновацій і експериментів.</p> <p>21. Зміна освітніх завдань зі зміною поколінь .</p> <p>22. Інтернаціоналізація у сучасному світі стає основним механізмом, який суттєво впливає на трансформацію системи вищої освіти та її якісних параметрів. Інтернаціоналізація вищої освіти є внутрішньо диференційованим процесом, що обумовлює її багатовимірний характер із відповідним та, часом, суперечливим розумінням якості вищої освіти. Відповідно, синхронізація та гармонізація цілей, завдань, підходів та форм різних рівнів інтернаціоналізації у контексті забезпечення якості буде визначати подальший розвиток (або ж інституційну деградацію) системи університетської освіти у найближчі роки.</p> <p>23. Активізації процесів інтернаціоналізації у контексті забезпечення якості, як сутнісної складової місії сучасного університету, сприяє, з одного боку, активна нормативно-правова діяльність та розробка регулюючих документів. Наприклад, на глобальному рівні, це Резолюція ООН «Перетворення нашого світу: порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року», на загальноєвропейському рівні - «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», на національному рівні - Закони України «Про вищу освіту» (2014) та «Про освіту» (2017). Цей вектор формування культури якості університетської освіти можна розглядати, як «інтернаціоналізацію згори». З іншого боку, посилення впливу основних споживачів освітніх послуг на формування стандартів якості університетської освіти та необхідність інтенсивного врахування їх вимог та інтересів, формує потужний вектор «інтернаціоналізації знизу», однією із маніфестацій якою є процес виникнення та поширення університетських рейтингів. Взаємодія процесів «інтернаціоналізації згори» та «інтернаціоналізації знизу» буде визначати нове розуміння стандарту якості університетської освіти.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>24. Виклики глобальної екологічної кризи та необхідність переходу людської цивілізації до парадигми стійкого розвитку висувають особливі вимоги до системи вищої освіти: в умовах складності та непередбачуваності світу на перший план виходить не набуття знань і отримання навиків, а загальна культура людини. Не певний набір компетенцій визначає професійний рівень випускника та фахівця та його здатність діяти в напрямі формування засад для стійкого розвитку суспільства, а його загальна компетентність, рівень розвитку його особистості, наявність в нього значного набору смислів, здатного служити для самостійного формування нового знання. Відповідно, на сьогоденному ринку праці все більшого значення для роботодавців набувають міждисциплінарні якості випускника ЗВО, що характеризують рівень його чи її загальної культури: самостійне та критичне мислення, здатність до роботи в команді, моральнісне та відповідальне прийняття рішень .</p> <p>25. Інтернаціоналізація вищої освіти проявляється в посиленні мобільності викладачів і розширенні можливостей навчання за кордоном .</p> <p>26. В умовах інтернаціоналізації національні системи вищої освіти помітно трансформуються; вони розширюються кількісно, набувають інтернаціональні риси: посилюється децентралізація систем, виникають і розвиваються компоненти наднаціонального, універсального характеру. Національні системи вищої освіти в результаті певної уніфікації структур, способів оцінки результатів, програм, кваліфікаційних характеристик вищої освіти стають набагато більш порівнянними, що дозволяє набагато ефективніше удосконалювати ці системи .</p> <p>27. В окремих регіонах і країнах універсальні закономірності інтернаціоналізації вищої освіти проявляються в залежності від особливостей соціального устрою, економіки, політики, традицій в педагогіці і вищу освіту .</p> <p>28. Соціоантропологічний вимір стратегій вищої освіти в умовах її інтернаціоналізації дієво сприяє підготовці молоді до практичного життя в суспільстві. Ці освітні стратегії завдяки своєму ефективному вихованню представника сучасного вітчизняного студентства зумовлюють його майбутню особисту участь в розбудові громадянського суспільства, і в такий спосіб впливають на його стійкий розвиток .</p> <p>29. Освітній процес в умовах інтернаціоналізації вищої освіти набуває ознак особливої якості через приєднання до нього молодих спеціалістів-викладачів, які залучають до цього процесу різноманіття нового знання, отриманого ними в університеті (Адорно). Молодий освітянин набуває особистий досвід викладацької діяльності через наслідування найкращих зразків педагогічної</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>діяльності, що практикують старші, досвідченіші викладачі. Раціонально спланована педагогічна практика є важливою умовою збільшення рівня особистого досвіду молодого освітянина .</p> <p>30. Бюрократизація системи управління вищою освітою як завада будь-яким педагогічним інноваціям. Властиве для представників університетської бюрократії використання традиційних педагогічних методів і технічних засобів викладання в університеті (Адорно). .</p> <p>31. Взаємини конфліктного характеру, що виникають між молодими викладачами та представниками бюрократичної системи управління університетом .</p> <p>32. Вища освіта як соціальний інститут є чинником позитивного впорядкування культурного буття будь-якої країни. В умовах суспільного переходу від ідентичності дисциплінованого підданого авторитарної держави до свідомого громадянина демократичної країни вища освіта виконує важливу для суспільства функцію, а саме – виховання представника студентської молоді майбутнім соціально активним громадянином .</p> <p>33. Реформаторами вищої освіти, як основного соціального інституту демократичної країни, стають такі університетські викладачі, непересічні особистості, духовна енергія котрих визначає позитивні зміни в освітньому процесі цієї вищої освіти. Своєю працею, також позитивно, вони впливають на суспільство через формування представників юнацтва всебічно розвиненими індивідуумами, що відбувається через надання їм добірного теоретичного знання. Такого знання, котре має не лише практичне значення для всебічної (культурної, економічної, індустриальної тощо) розбудови їхньої країни, але привносить собою елемент теорії, що ідейно емансипує це соціокультурне утворення .</p> <p>34. Індивідуальний дух тих освічених людей, університетських викладачів, сприяючи стійкій розбудови університету як важливого соціального інституту, втілює собою суть вільної діяльності людини. Такого індивідуума, який цілком емансипований від впливу на себе соціальної ідеології попереднього соціокультурного устрою .</p> <p>35. Як людина, котра критично мислить, а отже й небайдужа до соціокультурних реалій свого суспільства, цей індивідуум усвідомлює потребу перманентно здобувати нове теоретичне знання, потрібне для позитивного стійкого оновлення освітнього процесу в університеті. Названий освітянин свідомо залучається до «політичного виховання» представників української молоді, що зумовлює поширення серед них «політичного повноліття» – втілення вільної і свідомої діяльності громадянина демократичної країни .</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>36. Важливим елементом реформованого освітнього процесу в університеті є також формування серед представників студентської молоді ідентичності громадянина демократичної країни. Останнє уможливується завдяки освітянським зусиллям, які сприяють поширенню серед студентства розуміння значущості ідеї демократії – умови стійкої розбудови громадянського суспільства .</p> <p>37. Комунікаційні стратегії вищої освіти стають все більш зорієнтованими на забезпечення обізнаності студентів і викладачів як основних учасників комунікації із засадами стійкого розвитку суспільства.</p> <p>38. Одним із важливих завдань у забезпеченні комунікацій з питань стійкого розвитку суспільства є забезпечення стабільного розвитку сфери та закладів вищої освіти як таких, що є фундаментом упровадження ідей стійкого розвитку.</p> <p>39. Комунікації у вищій освіті, спрямовані на стійкий розвиток, формують відповідну систему цінностей, норм і правил поведінки людини, якими вона буде керуватися у майбутній професійній діяльності</p> <p>40. Комунікаційні стратегії вищої освіти закономірно спрямовані на розвиток глобального партнерства, що є однією з цілей стійкого розвитку суспільства</p> <p style="text-align: center;">Концепції</p> <p>1. Має бути розвинуто та концептуалізовано глобально-стадіальне розуміння світового глобального розвитку та його трансформацій як процесу відтворення внутрішньої необхідності розвитку не кожного суспільного соціоісторичного утворення та його інститутів (зокрема, – освіти, вищої освіти та науки), узятим окремо, але тільки як сукупності усіх тих, що існували у минулому і що існують зараз соціо-історичних систем разом узятих, тобто людського суспільства в цілому, що з необхідністю припускає дослідження взаємодії між окремими конкретними суспільствами як соціо-економічними історичними утвореннями і їх різного роду системами та інститутами. Соціо-історичні системи завжди так чи інакше впливають одна на одну і нерідко дія однієї соціо-історичної системи на іншу призводила до істотних змін в структурі інститутів останньої. Щодо такого інституційного різновиду впливу автор впроваджує термін «соціорна індукція». Всі існуючі соціо-історичні системи утворюють певну інституалізовану цілісність і єдність – світовий соціально-історичний простір у середовищі якого відбуваються глобальні інституційні трансформації для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки .</p> <p>2. Глобально-стадіальне розуміння суспільного розвитку та інституційних трансформацій для</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки з необхідністю припускає дослідження взаємодії між окремими конкретними суспільствами, державами, їхніми освітньо-науковими моделями, системами – як 1) глобальної системи, 2) складової міжнародної інтеграції, 3) процесів інтернаціоналізації.</p> <p>Безперервність освіти у процесах інтернаціоналізації, її інтенсивність можуть бути забезпечені лише за двох умов принципового характеру.</p> <p>Перша: використання новітніх, доступних і технічно забезпечених високих технологій навчання, опанування знань.</p> <p>Друга: досконале володіння людиною методологією самостійної науково-дослідної діяльності. Створена структура має надавати однакові умови для рівноправного вибору науково-освітніх дій, виключаючи примус і панування.</p> <p>Таким чином, стратегія інтернаціоналізації розвитку вищої освіти і підготовки науково-дослідних кадрів є однією з ключових у галузі соціального управління і філософії суспільного розвитку, оскільки від того, що саме ми розуміємо під наукою або яка з парадигм освіти є домінантною на певному історичному етапі, значною мірою залежить спосіб організації і функціонування спільноти в сучасному і майбутньому.</p> <p>Швидкому поступові глобалізації освіти і науки (через процеси інтернаціоналізації) сприяє бурхливий розвиток інформаційних і комунікаційних технологій та опанування світом ідеї мережевого способу організації суспільної діяльності. Цей спосіб став безальтернативним для інформаційного середовища, фінансової, торгової, телекомунікаційної, транспортної та інших систем взаємодії між людьми. Він є головним двигуном майбутнього розвитку – економічного, наукового, культурного і соціального .</p> <p>3. В умовах прояснення того, що стійкий розвиток в світі не відбувається саме за умов перетворення капіталізму на спекулятивний, що вичерпав свій потенціал розвитку і привів до ще більшого загострення глобальних проблем, постає проблема докорінної зміни нашого способу мислення, зміни парадигми життя і на цій підставі зміни нашого способу дії. Значну роль у цій складній справі може зіграти освіта, яка сама має змінитися на новий спосіб становлення людини, пристосованої жити у світі нестабільності, невизначеності, складності і контингентності. У контексті такого роду дискусій, де міститься заклик до перегляду припущень і цінностей, до критичного мислення і нової креативності, на перший план все більше виступає <i>концепція трансформативного</i></p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p><i>навчання</i>, яке на сьогодні визнається у якості одного із ключових підходів в Освіті для стійкого розвитку.</p> <p>4. Існує <i>цілий ряд концептуалізацій трансформативного навчання</i>, який виник з області психології, філософії і соціології. Ми спираємося на теорію трансформативного навчання Дж. Мезіроу (J.Mezirow), яка розроблялася його прибічниками і опонентами в галузі освіти для дорослих.</p> <p>5. Концепція трансформативного навчання має певний резонанс з концепцією і педагогічною практикою консциєнтизації П. Фрейре (P.Freire), яка була дуже впливовою у критичному педагогічному дискурсі і у емансипаторські налаштованих педагогічних колах. Роботи J. Mezirow і P. Freire відображені в підході Центру трансформативного навчання в Торонто, який перегукується з поглядами Е. О'Салліван (E. O'Sullivan), А. Моррелл (A. Morrell) і М. Коннор (M. O' Connor), що трансформативне навчання передбачає глибоке структурне зрушення в базових передумовах мислення, відчуття і дії. Це зрушення у свідомості, яке різко і назавжди змінює наш спосіб життя у світі. Такий зсув стосується нашого розуміння самих себе і свого місця у цьому світі, наших відносин з іншими людьми і з світом природи, чого вимагає <i>новітня концепція стійкого розвитку</i>, запропонована, зокрема, членами Римського клубу.</p> <p>6. Сучасна концепція трансформативного навчання спирається на <i>модель рівнів навчання</i> Г. Бейтсона (Bateson) як пропозиції про можливості навчання «вищого порядку» і зміни свідомості, яких вимагає криза стійкого розвитку. Модель Бейтсона передбачає третій рівень навчання, який можна назвати <i>епістемічним навчанням</i>, тобто навчанням, яке передбачає глибокі зрушення в оперативному способі пізнання і мислення, який формує сприйняття людиною світу і взаємодію з ним. Це є досвід «бачення нашого світогляду, а не бачення за допомогою нашого світогляду». <i>Концепція епістемічного навчання</i> (або навчання третього порядку) припускає зміну сприйняття і перехід до трансперсональної етичної чутливості, або зрушення в напрямку більш реляційного і толерантного способу бачення, який інспірує інші цінності і практики.</p> <p>7. Необхідно виробити спеціальну перспективну модель освіти для нового покоління (2026-2047 років) у національному циклі зміни поколінь України .</p> <p>8. Концепція людиномірності, сформульована в галузі філософії науки, може бути ефективно застосовувана у сфері освіти в контексті гуманістичних інтенцій розвитку вищої освіти, відповідаючи парадигмі «студенто-центрованого навчання». Відповідно, реалізація стратегій вищої освіти для стійкого розвитку можлива лише за умови запровадження в освітньому процесі особистісного підходу.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>Орієнтація на особистість – не тільки студента, але й викладача – протистоїть лінійно-модерністській орієнтації на формальність навчання, на стандартні, сталі та незмінні освітні траєкторії. Деформалізація освітнього процесу та його переорієнтація на культивування творчого начала як у студента, так і у викладача означає й докорінну демократизацію: не абстрактний здобувач вищої освіти, не ЗВО і тим більше не державний керівний орган, а кожний окремий реальний студент має виступати суб'єктом організації свого освітнього процесу за своєю власною траєкторією – разом із викладачем, який буде мати можливість та потребу адаптувати свою програму під окремого студента, його здібності та інтереси.</p> <p>9. Ключові настанови критичної педагогіки і педагогіки конструктивізму мають фундаментальне значення для розроблення і запровадження особистісного і ціннісного підходів у вищу освіту для стійкого розвитку суспільства і, особливо, для їх інтеграції. Лише через партнерство і діалог, виявлення і реалізацію соціального значення і призначення освіти можливе формування свобідного і відповідального суб'єкта соціальної дії і власної життєтворчості, критична інтеріоризація знань і цінностей та їх інтеграція у структуру власної особистості і життєдіяльності, а не їх абстрактне і формальне сприйняття.</p> <p>10. Концепція безпосередньої залежності побудови громадянського суспільства від незворотності поступу демократичних перетворень у системі вищої освіти .</p> <p>11. Концепція безпосередньої зумовленості побудови громадянського суспільства особистою активною участю університетського викладача у процесі стійкого реформування системи вищої освіти</p> <p style="text-align: center;">Гіпотези</p> <p>1. Висунуто гіпотезу про те, що побудова теорії, аналіз і розгляд позицій та концепцій глобальних інституційних трансформацій суспільства, вищої освіти і науки задля їхнього стійкого розвитку, має ґрунтуватися на методі порівняльного аналізу, причому підстави для такого аналізу конкретизуються для кожного випадку – певного співставлення праць та ідей авторів, які не належать до одного напрямку в межах світоглядної школи. Вони розглядаються при цьому як методологічні і теоретичні передумови різнобічного, предметно зумовленого процесу досягнення трансформацій соціально-економічних структур та інституалізації громадянського суспільства в умовах глобалізації в якості цілісного, взаємопов'язаного феномену. На цій основі виявляється та реалізується можливість автентичного концептуального осмислення своєрідності ідей, їхньої ролі у глобальних суспільно-економічних процесах та життєдіяльності людей. За такого підходу увага дослідження фіксується на</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>моментах, які в того чи іншого мислителя не завжди постають як визначальні чи наріжні, в той час як інші положення залучаються лише тією мірою, якою вони торкаються проблем загальної та спеціальної глобалістики .</p> <p>2. Перспективною «моделлю» дослідження нам уявляється та, яка вичленує та інтегрує в собі трансформаційний і структурний аспекти галузей знання про тенденції інституалізації в умовах глобалізаційних процесів. Ці ідеї використовуються як методологічні засновки для визначення принципів, установок суспільної діяльності в умовах глобального розвитку і трансформаційних процесів .</p> <p>3. В сучасній глобалістиці сформована імітаційна гомеостатична лавиноподібна модель загрози кризової деградації суспільства (та його інститутів, зокрема і – науки та освіти) яке живе згідно з принципами споживання, що загрожує ситуацією падіння розвитку інтелекту нижче критичної відмітки і похідними від нього зупинкою технічного прогресу і різким зростанням смертності порівняно з народжуваністю. Це зумовлює назрілу необхідність розвитку інституційного підходу у соціальному пізнанні і соціальній філософії. Водночас громадянська та інституційна практика в умовах глобалізації потребує якісного методологічного підґрунтя, яким повинна стати саме соціально-філософська система інтегративної глобальної парадигми громадянської інституалізації на основі узагальнення досягнень, зокрема, світ-системного аналізу, макросоціального підходу, концепції залежності (залежного розвитку) і постімперіалізму, теорій субсидіарності, комунітаризму, концепцій суспільної деліберативності і лібертаризму в контексті формування глобально-стадіального розуміння суспільного розвитку .</p> <p>4. Передбачається, що необхідно здійснити виявлення та концептуалізацію сутнісної взаємозалежності і взаємообумовленості системних та функціональних характеристик інституційного виміру глобальних трансформацій світового розвитку, його системних зв'язків у глобальній реальності на основі авторської світ-системної глобально-стадіальної концепції як інституалізованого процесу функціонування деліберативного суспільно-економічного розвитку в інституційній моделі глобалізації.</p> <p>5. Також гіпотеза дослідження полягає й у припущенні того, що процес демократизації інститутів суспільства, освіти та науки можливо ефективно дослідити на підставі аналізу процесу прийняття рішень у царині соціально-економічної діяльності, що складається з двох відносно самостійних чинників: з одного боку, – зі спільноти громадян, як загалу, що має здатність до самоорганізації і самоуправління, а з іншого, – зі структур та органів суспільно-адміністративного управління, що</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>виконує волю держави та суспільства, але спроможних до передачі частини владних повноважень у відносинах самоврядування у суспільстві, вищій освіті та науці .</p> <p>6. Висунуто гіпотезу про можливу ефективність трансформативних освітніх стратегій, побудованих на методологічних засадах культурно-антропологічних досліджень такої основної онтологічної складової навчального процесу як трансверсальна діалогічна самість.</p> <p>7. Релевантною методологією в дослідженні самості як ментальної репрезентації індивіда в умовах невизначеності постають теорія складних систем, теорія автопоезису та самоорганізації.</p> <p>8. Трансформативне навчання дорослих, яке найбільш змістовно втілює відповідь на виклики глобалізації на макро- і мікросоціальному рівнях, виступає як головна ланка в освітніх стратегіях інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства і формування глобального громадянства.</p> <p>9. Ефективне реформування української освіти в процесі інтернаціоналізації для реалізації політики стійкого розвитку можливе лише за умов створення цілісної системи глобальної громадянської освіти як надійного шляху до миру, соціальної справедливості та становлення глобального громадянського суспільства.</p> <p>10. У якості мети освіти в інтересах стійкого розвитку в напрямку формування глобального громадянства на індивідуальному рівні може виступати формування трансверсального суб'єкта як комунікативного відповідального члена нової планетарної спільноти – глобального громадянина, сутністю якого є трансверсальна діалогічна самість.</p> <p>11. Теорія і практика трансформативного навчання дорослих, що імплементується в закладах вищої освіти (США, Велика Британія, Німеччина. Швейцарія та ін.) найбільш змістовно втілює відповідь на виклики глобалізації на макро- і мікросоціальному рівнях, виступає як головна ланка в освітніх стратегіях інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства і формування глобального громадянства.</p> <p>12. Реформування української освіти в процесі інтернаціоналізації для реалізації політики стійкого розвитку може бути ефективним лише за умов критичного запозичення кращого досвіду інших країн в реформування вищої освіти на засадах трансформативного навчання, зокрема створення цілісної системи глобальної громадянської освіти як надійного шляху до миру, соціальної справедливості та становлення глобального громадянського суспільства.</p> <p>13. Як показує аналіз запропонованих ЮНЕСКО трансверсальних освітніх компетентностей як ключових компетентностей XXI століття, інтегрованих в певні системи і кластери (когнітивні,</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>інтраперсональні, інтерперсональні, глобального громадянства), майже всі вони пов'язані з процесами становлення і трансформації індивідів як цілісних суб'єктів пізнання і дії в межах комунікативних стратегій формування глобального громадянського суспільства. Виконання завдання формування трансверсальних, або ключових, компетентностей стає можливим лише в межах нової парадигми Освіти для стійкого розвитку на засадах трансформативного навчання.</p> <p>14. З 2026 року починатиметься відлік нового покоління у національному циклі зміни поколінь України .</p> <p>15. Орієнтація на різноманітні потреби споживачів призведе до диверсифікації міжнародних університетських рейтингів. Сучасна форма їх існування як таблиць університетів («league table»), які мають найкращі параметри у відповідності з певними індикаторами, буде поступово відходити у минуле, поступаючись вільному вибору індивідуального набору індикаторів, що призведе до деструкції універсалістського розуміння поняття «якість вищої освіти».</p> <p>16. Внаслідок взаємодії різних факторів – від позитивних (розвиток інформаційних та комунікаційних технологій) до негативних (пандемія COVID 19) – інтернаціоналізація вищої освіти у контексті забезпечення якості буде націлена на формування адекватного віртуального простору вищої освіти як домінуючої форми університетської діяльності.</p> <p>17. Орієнтація вищої освіти виключно на інтереси роботодавців веде до руйнації класичних форм університетської діяльності.</p> <p>18. Уніфікація системи забезпечення якості вищої освіти є ключовим інструментом інтернаціоналізації в Європейському просторі вищої освіти.</p> <p>19. Своєчасне прийняття офіційно затвердженої стратегії інтернаціоналізації сприяє активізації міжнародної діяльності вітчизняних закладів вищої освіти.</p> <p>20. Розроблено <i>концепцію</i> переорієнтації на оцінку процесів викладання та навчання в рамках формування нових підходів до розробки університетських рейтингів.</p> <p>21. Одна із проблем сучасного розвитку вищої освіти полягає в тому, що її інтернаціоналізація відбувається в напрямі поверхневої уніфікації та стандартизації, внаслідок якої втрачається багатоманітність культурних традицій освіти: даний процес здійснюється на ґрунті застарілої методології доби Модерну, без урахування сучасних реалій та сьогоденного рівня розвитку людської особистості, до яких більш пасує постнекласична методологія, орієнтована не на уніфіковану єдність, а на єдність у багатоманітності.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>22. Сьогоднішня екологічна криза є кризою передусім цінностей та способу життя, а не тільки й не стільки є кризою промисловості та соціальної демографії, а тому її подолання вимагає виховання якісно нової людської особистості, здатної жити та діяти за умов світу складності, на підставі принципу мінімізації ризиків (Мелков Ю. О.).</p> <p>23. У відношенні до завдань «порядку денного» з імплементації цілей стійкого розвитку, вища освіта може та має відповідати реалізації не лише цілі щодо забезпечення інклюзивної та якісної освіти для всіх, але й усіх інших цілей, мірою того, як саме освіта здатна закладати ціннісні підвалини та формувати загальну культуру відповідної поведінки серед випускників ЗВО.</p> <p>24. Доцільно і правомірно перекладати назву Sustainable Development не як «сталий розвиток», а як стійкий і збалансований розвиток .</p> <p>25. Вищу освіту для стійкого розвитку треба розвивати і впроваджувати як інтегровану концепцію освітньої програми, а не як окрему програму, захід або доповнення до освітньої програми .</p> <p>26. Вища освіта для стійкого розвитку має бути не стільки «інформаційно-знанневою», скільки «ціннісно-конструктивною» і бути спрямованою на формування в особистості спроможності здійснювати продуктивний і свідомий вибір на користь цінностей стійкого розвитку для того, щоб приймати відповідальні і виважені рішення щодо нашого колективного та індивідуального життя і майбутнього .</p> <p>27. Дієвість стратегій вищої освіти, які в умовах її інтернаціоналізації використовують соціоантропологічний вимір освітнього процесу задля стійкого розвитку громадянського суспільства, ця дієвість уможливлено через збільшення рівня демократизації освітнього процесу. Демократизація освітнього процесу як дійсний чинник стійких соціокультурних перетворень демократичного характеру в суспільстві .</p> <p>28. Зумовленість ефективності соціоантропологічних стратегій вищої освіти солідарною працею викладачів університету. Свідома професійна солідарність науково-педагогічних працівників, залучених до освітнього процесу в університеті, як умова стійкої розбудови громадянського суспільства .</p> <p>Основною характеристикою інтернаціоналізації вищої освіти є її спрямованість на інтеграцію міжнародної складової до освітніх послуг вищої школи, наукових досліджень, та виховання свідомо активних громадян для стійкого розвитку суспільства.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p style="text-align: center;">Тенденції</p> <p>1. При дослідженні суспільного майбутнього та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки акцент необхідно робити рівномірно і на аналіз цінностей, і на аналіз соціальних інститутів, що дозволить усвідомити реальні механізми практичної побудови нового суспільства з урахуванням глобалізаційних процесів. Звертаючись до іманентного змісту інституційних проблем інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, слід відмітити, що наукова рефлексія завжди була присутня в надрах глобалістичного знання визначально, так як виявлення її змісту було пов'язано з виявленням осмислення єдності буття природного і соціального, а всередині останнього – у єдності освітньо-наукового, політичного, економічного тощо буття. Така єдність реалізує цільову функцію і забезпечує управляючий вплив по відношенню до соціуму у вигляді практично-перетворювальної діяльності або суспільної, економічної і політичної влади над простором. У сучасних умовах «протиріччя глобалізму» у контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки не можуть бути підведені під загальні уніфіковані формули, такі, як «універсальні протиріччя між працею і капіталізмом», і тим більше не можуть бути вирішені ними .</p> <p>2. Сучасні моделі інституалізації та самоорганізації систем соціуму (зокрема, інститутів освіти, вищої освіти і науки) мають вибудовуватися навколо базових засновків: інтелектуальне і моральне просвітництво, громадянська інституалізація, суспільно значущі моделі суспільного управління. Дослідження загальних полікультурних контекстів соціального розвитку робить очевидним, що розробка нового типу суспільного розвитку повинна стати пріоритетною сферою соціальної інституалізації. Інституалізоване громадянське суспільство є фактором суспільно-культурним, що включає у себе відношення людини до засобів не тільки матеріального виробництва, але і свого самовиробництва як суспільної, культурної істоти. В ідеї громадянського суспільства виражається історична тенденція переходу до свободи від політичного та економічного детермінізму, завдяки чому людина стає співвласником всезагальних умов свого особистого розвитку, незалежно від виконуваних нею соціально-економічних функцій і ролей .</p> <p>3. Для сучасної наукової думки, суспільствознавчої, освітньої і соціально-філософської, економічної і політичної та управлінської теорій, інтеграція розвинених суспільств у сучасній «неокапіталістичній» (або «неоіндустріальній», «постіндустріальній», «пізньокапіталістичній» за іншою термінологією) фазі їхнього розвитку є об'єктом спеціальних досліджень того, яким чином</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>сучасним розвиненим державам вдається інституалізувати і контролювати соціально-економічні і політичні взаємини. Це перш за все – аналіз глобальних інституційних, світоглядних і суспільних трансформацій, функціонування ідеології, системи освіти і засобів масової комунікації, методів обмеження соціальної боротьби рамками формалізованої суспільної системи, і передусім у межах розвитку наявних суспільних інститутів та, зокрема, контролю за ринком. Сучасна наука констатує наявність у сучасному суспільстві чужорідних людині соціальних станів і сил, які не тільки не вдалося ослабити, але більше того – сьогодні людина і людство потрапили у такі жорсткі залежності і небезпеки, які не просто загрожують перетворити їх у об’єкт непідвладних їм соціальних відносин, але і ставлять під загрозу у глобальних масштабах самі основи людського життя. Ці проблеми можуть бути вирішені лише у світовому масштабі .</p> <p>4. У новій економіці багатство визначається володінням гуманним капіталом – знання стали не тільки самостійним чинником виробництва, а й головними в усій системі чинників. Формування нової економіки – результат розвитку нових знань. Оцінки показують, що подвоєння знань відбувається кожного десятиліття. Це пов’язано з тим, що саме вони у вигляді інформації як систематизованих даних зростаючими темпами змінюють вигляд сучасного світу .</p> <p>5. Назріла необхідність не просто удосконалення інституційного рівня глобального суспільства, а й здійснення докорінної перебудови мислення, розробки і впровадження нових підходів, організаційних форм і методів формування стратегій його розвитку. Висхідним стало поняття глобалізації – з якого розглядаються процеси суспільної трансформації та інституалізації, а точніше, – трансформаційна інституалізація .</p> <p>6. Глобалізація – явище дуально-трансформаційне, оскільки ще з початку свого виникнення перебуває у стані т.зв. «динамічної рівноваги», тобто постійно супроводжується рівноцінними і рівновагомими явищами – еволюції, прогресу і революції (соціальної, економіко-виробничої, політико-правової, науково-технічної, політико-правової, державно-ідеологічної тощо) з одного боку і регресу, деволуції – з іншого. Однак, саме революція (революційні трансформації світового рівня) є і умовою, і діалектичним станом глобалізації. Тому цей процес (глобалізація) відбувається одночасно як у формах інтеграції, уніфікації, інтернаціоналізації, експансії, так і – регіоналізації, деглобалізації, альтерглобалізації тощо .</p> <p>7. У сучасній глобалістиці, котра включає у себе всі різновиди інтернаціоналізації (і, глобалістиці освіти та науки – як її вагомої складової) сформована імітаційна гомеостатична лавиноподібна модель</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>кризової деградації суспільства (та таких його інститутів як економіка, політика, освіта, наука тощо), яке живе згідно з принципами пасивного споживання, що загрожує ситуацією падіння розвитку інтелекту, креативності та виробництва знань нижче критичної відмітки і похідними від нього зупинкою науково-технічного прогресу. Методологічним підґрунтям, яке враховує інтегративність глобальної парадигми освітньо-наукової інституалізації є, зокрема, концепції <i>світ-системного аналізу</i>, <i>макросоціального підходу</i>, <i>концепції залежності (залежного розвитку)</i> і <i>постімперіалізму</i>, <i>теорій субсидіарності</i>, <i>комунітаризму</i>, <i>концепцій суспільної деліберативності</i> і <i>лібертаризму</i> в контексті формування глобально-стадіального розуміння суспільного розвитку (у тому числі – світових та національних систем освіти і науки) .</p> <p>8. Виходячи з того, що явища інтеграції та інтернаціоналізації у контексті глобалізації швидко наростають, а їхні властивості визначаються законами, які диктує панівна тенденція глобального розвитку, ці явища набувають особливого значення в першу чергу для малих країн і тих, що стали на шлях інтенсивного розвитку чи пошуку моделі економіко-суспільної інтенсифікації та інституційних трансформацій для стійкого розвитку суспільства в контексті інтернаціоналізації вищої освіти і науки, в тому числі й для України .</p> <p>9. З реформою освіти також слід послідовно збільшувати якість освіти та правосуддя у сфері освіти. Навчання має бути підкріплене різними соціальними знаннями, їхніми здібностями та особливими потребами та бути краще підтримані при переході між шкільними рівнями. Розширення автономії освітніх інституцій може, наприклад, використовуватися для розробок пріоритетів у сенсі стабільності, а також відповідних навчальних заходів .</p> <p>10. Існуюча система освіти поки що «навчає» суспільство завданням та цілям стійкого розвитку у невеликих і недостатніх масштабах. «Agenda 2030» формує практичне завдання для уряду, щоб саме він через трансформації системи освіти («<i>освіта для стійкого розвитку</i>»), забезпечив максимальні умови, щоб усі люди могли брати участь (через набуття якісних знань та навиків через освіту) у суспільно-державному та економіко-політичному розвитку, що, в кінцевому рахунку допоможе досягти успіху саме у співпраці на всіх рівнях – як у освіті і науці, так й у цілому, в суспільстві .</p> <p>11. Університети зокрема та освітні інституції загалом та заклади повинні вчити солідарно співпрацювати в партнерстві, розвивати навички стійкого розвитку, розвивати критичне мислення, розділяти відповідальність між студентами та всією освітньою командою, освітні інституції можуть бути зразками стійкого способу життя .</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>12. Освіта для стійкого розвитку, освіта у сфері глобального громадянства та відповідні концепції повинні навчити компетентності, щоб допомогти усім у трансформації глобального світу для спільної співпраці. Комплексні компетенції такого гатунку можуть бути розроблені за допомогою навчальних моделей, освітніх принципів та освітніх проблем, закладених в існуючих системах освіти.</p> <p>13. Аналіз концептуального осмислення можливостей імплементації трансформативних стратегій в освіту для дорослих допомагає виявити тенденцію методологічного повороту, що відбувається в освітніх науках, від домінуючого нещодавно когнітивного акценту у застосуванні методик трансформативного навчання до методик раціонально-тілесно-афективного підходу, що передбачає світоглядний зсув від бачення чисто раціонального суб'єкта навчання до його осмислення як «цілісної» людини. Відповідно в освітніх політиках акцентується не на когнітивних («академічних») компетентностях, а на «не-академічних», переважно комунікативних компетентностях.</p> <p>14. Змістом таких компетентностей, як показують тенденції, виявляється здатність «поєднання непокданого», тобто віднаходження переходів, вибудовування мостів, подолання меж і кордонів між парадигмами, дисциплінами, культурно-ціннісними системами, способами мислення і дії тощо. Освітня система має за мету сформувати трансверсального суб'єкта, здатного долати різні межі і кордони як перепони, перетворюючи їх на фактори розвитку. Від цього залежить доля будь-якої нації, залученої у процес глобалізації.</p> <p>15. З позицій трансверсального розуміння трансформативних стратегій розвитку освіти по-новому виглядають завдання інтернаціоналізації вищої освіти. Тенденція інтернаціоналізації характеризується не уніфікацією різних освітніх систем, а розробленням стандартів, які одночасно передбачають складні і суперечливі процеси як зближення та інтеграції, так і цінування та збереження культурного розмаїття. Тільки за умов збереження відмінностей, які релевантні в контексті політики стійкого розвитку і формування глобального громадянства, можливо створити трансверсальні системи зближення та інтеграції освітніх вимог і стандартів.</p> <p>16. Аналіз досвіду імплементацій освітніх стратегій в інтересах стійкого розвитку в закладах вищої освіти країн з розвинутою демократією виявляє чітку спрямованість освітніх програм на цілі формування глобального громадянства на основі трансформативного навчання.</p> <p>17. На жаль, в українській освітній системі мають місце тенденції некритичного запозичення досвіду та стандартів без врахування особливостей національних умов та інтересів збереження національних цінностей та здобутків, слабкі зворотні зв'язки між керуючим центром і виконавчими</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>інституціями.</p> <p>18. Аналіз міжнародного досвіду культурно-гуманітарних стратегій вищої освіти дозволяє виявити посилення тенденції до зближення та міждисциплінарного синтезу між освітніми науками: філософією освіти, педагогікою, психологією навчання дорослих, когнітивними науками, культурною антропологією, теорією складності, автопоезису тощо. Особливо яскраво ці тенденції прослідковуються в теорії і практиці трансформативного навчання дорослих як трансдисциплінарного дослідницько-викладацького проекту на засадах поєднання всіх раціональних та екстра-раціональних складових навчання. Але виявляється слабкий прояв цих тенденцій в українській освітній системі за умов відсутності досвіду трансформативного навчання в цілому.</p> <p>19. В контексті сучасних умов нестійкості, складності та невизначеності концепт трансформативного навчання все більше привертає до себе увагу. Форма глобального майбутнього все частіше пов'язується з рефлексивністю людської свідомості - здатністю критично мислити про те, що ми думаємо про те, що робимо, а потім думати і діяти інакше.</p> <p>20. З розвитком освітньої стратегії, спрямованої на стійкий розвиток, феномен трансформативного навчання з «точковим» характером у своїй можливості і дійсності поступово перетворюється на широкий міжнародний рух у сфері освіти з інтенціями формування глобального громадянства.</p> <p>21. Теорія трансформативного навчання дорослих (Mezirow) на сьогодні стає затребуваною в контексті виконання завдань Освіти для стійкого розвитку, проголошеною ЮНЕСКО.</p> <p>22. Сьогодні зростає інтерес до потенційної ролі університету як місця трансформації, пов'язаної зі стійким розвитком. У зв'язку з цим виникають питання щодо здатності професорсько-викладацького складу сприяти трансформативному навчанню, готовності студентів до того, щоб брати участь у ньому, а також щодо доцільності трансформативного навчання в рамках заснованої на результатах раціоналістичної дисциплінарної моделі освіти, яка в даний час домінує в сучасній культурі вищих навчальних закладів світу. Зважаючи на ці перешкоди, в педагогічному середовищі вищих закладів освіти виникає жвавий інтерес до концептуальної конгруентності, яка існує між Освітою-ESD (як між-і трансдисциплінарною) і трансформативною освітою. Існують емпіричні дослідження, які документують трансформацію в секторі вищої освіти: інтерес до з'єднання ESD і трансформативного навчання явно зростає.</p> <p>23. Підтримка ініціатив відкритої науки, зокрема відкритого доступу до публікацій та наукових</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>даних.</p> <p>24. Цифровізація наукової діяльності, зокрема розвиток дослідницьких е-інфраструктур.</p> <p>25. Пошук нових моделей оприлюднення наукових результатів, зокрема запуск видавничої платформи Open Research Europe.</p> <p>26. Підтримка багатомовності наукових публікацій, особливо у дослідженнях, які є пріоритетними на місцевому та національному рівнях.</p> <p>27. Урізноманітнення наукових комунікацій та видів наукових публікацій.</p> <p>28. Сприяння поширенню міжнародних колаборацій у проведенні досліджень та публікації їх результатів.</p> <p>29. Підтримка практик відкритої науки при оцінюванні досліджень, вчених, закладів вищої освіти.</p> <p>30. Розвиток альтернативних метрик, врахування соціального впливу наукових публікацій, зокрема у галузі соціогуманітарних наук.</p> <p>31. Завдання освіти для стійкого розвитку тяжіють до узгодження із специфічними завданнями, які постають перед відповідними поколіннями у національному циклі зміни поколінь .</p> <p>32. Тенденція до уніфікації сутності та процесів забезпечення якості вищої освіти на європейському континенті внаслідок Болонського процесу та інших загальноєвропейських ініціатив, що посилює позиції Європейського простору вищої освіти та Європейського дослідницького простору як важливих центрів формування культури якості вищої освіти на глобальному рівні.</p> <p>33. Тенденція до посилення впливу неформальних механізмів забезпечення якості вищої освіти, перш за все, міжнародних університетських рейтингів, на формування освітньої політики на національному, регіональному та глобальному рівні.</p> <p>34. Тенденція до прагматичного розуміння якості вищої освіти як її орієнтації переважно на очікування та потреби глобального споживача із відповідним посиленням інструменталізму як принципу формування освітніх політик.</p> <p>35. Тенденція до більш активного залучення основних стейкхолдерів (студентів та роботодавців) до формування політики забезпечення якості вищої освіти на транснаціональному рівні.</p> <p>36. Тенденція до оцінки процесів викладання та навчання, а також їх результатів, як ключових в процесі забезпечення якості вищої освіти на європейському рівні.</p> <p>37. Тенденція до переходу функцій забезпечення та покращення якості вищої освіти від</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>державних інституцій до незалежних громадських інституцій, які представляють інтереси громадянського суспільства.</p> <p>38. Тенденція перетворення міжнародних університетських рейтингів на ключові механізми оцінки та забезпечення якості в глобальному та регіональному освітніх просторах.</p> <p>39. Розвиток світової вищої освіти йде сьогодні в напрямі гуманізації та індивідуалізації, тобто загалом «демасофікації», на противагу вкрай стандартизованій масовій освіті попередньої доби Модерну.</p> <p>40. Визначальним напрямом впровадження вищої освіти для стійкого розвитку у ЗВО є її інтеграція в інституційне (університетське) лідерство .</p> <p>41. Інтернаціоналізація залишається одним із головних стратегічних напрямів розвитку університетів у всьому світі. При цьому з'являються нові її форми та методи у відповідь на виклики сьогодення .</p> <p>42. Посилення регіональних відмінностей інтернаціоналізації вищої освіти навіть на теренах Європи .</p> <p>43. Підвищення важливості розробки саме і стратегій інтернаціоналізації на інституційних рівнях, незважаючи на наявність національних стратегій, із помітним зсувом від співробітництва до конкуренції .</p> <p>44. Виявлення особистісного начала в діяльності викладача через його виховання представника сучасного студентства майбутнім учасником процесу демократизації в суспільстві. Особисте розуміння суті і мети оновлення освітнього процесу всіх його учасників .</p> <p>45. Надання студентству знання, що має емансипаційне значення, є умовою реалізації процесу демократизації університету. Соціоантропологічна складова освітнього процесу як засіб здійснення стратегій практичних перетворень суспільства на громадянське .</p> <p>46. Прояви корпоративної солідарності між молодими викладачами та студентами та активізація участі студентської молоді в боротьбі проти бюрократизації управління університетом та за збільшення присутності елементів демократії через залучення молодших представників викладацького складу .</p> <p>47. Самоорганізація студентського життя через збільшення рівня особистої освіченості студента. Особисті зусилля студента в отриманні вищої освіти як чинник соціокультурних перетворень суспільства на громадянське. Студентське самоврядування – праобраз і дійсна передумова розбудови</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>вітчизняною молоддю громадянського суспільства .</p> <p>48. Зумовленість особистого інтересу до нового знання університетського викладача його громадянською ідентичністю. Особисте розуміння університетського викладача цінності, особливого значення для суспільства та країни своєї свідомої праці .</p> <p>49. Орієнтація освітянської роботи університетського викладача на такі соціокультурні ідеали, як громадянське суспільство, демократична країна, правова держава. Особисте розуміння суті таких основних понять освітнього процесу, як «виховання», «освіта», «навчання», «дослідження», як засіб самостійного формулювання викладачем основних освітніх завдань університету. Усвідомлення педагогічної дієвості Сократової манери ставлення до будь-якого представника студентська, як втілення особистої демократичності та толерантності, що відбувається в межах освітнього процесу в університеті .</p> <p>50. Особиста демократичність університетського викладача у спілкуванні та навчанні студентів як умова дієвої демократизації освітнього процесу в університеті. Залучення студентів університетським викладачем до дослідницької роботи, до громадського та інтелектуального життя університету, до його «духовного життя», через надання зразків особистої обізнаності та поведінки, саме як моральнісної .</p> <p>51. Моральнісне значення спільної орієнтації викладацького складу університету на позитивні ідеали демократизованого освітнього процесу в університеті. Спільне розуміння мети і завдань оновленого, демократизованого освітнього процесу всіма його учасниками, як викладацьким складом університету, так студентським загалом .</p> <p>52. Корпоративна солідарність між викладачами та студентами, активна участі студентської молоді у врядуванні вищим навчальним закладом, у його внутрішньополітичному житті, як результат демократизації освітнього процесу, що відбувається в ньому .</p> <p>53. Стійкий характер елементів оновленого освітнього процесу в університеті через активне залучення до громадських заходів в університеті, до його внутрішньополітичного життя, представників молодшого студентства</p> <p>54. Комунікаційні стратегії вищої освіти розвиваються в напрямку не лише продукування нових знань, а зорієнтовані на розвиток компетентностей учасників освітнього процесу задля забезпечення стійкого розвитку суспільства</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p style="text-align: center;">Методи</p> <p>1. Методи опитування студентів після проходження відповідних курсів; опитування роботодавців щодо очікуваних результатів університетської діяльності; аналізу потреб європейського ринку праці від університетської діяльності в умовах глобальних суспільно-економічних трансформацій.</p> <p>2. Генераційний підхід .</p> <p>3. Методологічним підґрунтям упровадження в освіті настанов стійкого розвитку може та має виступати постнекласична методологія, яка базується на засадах людиномірності, екологічності та аксіологічності.</p> <p>4. В процесі індивідуального дослідження застосовувався метод мета-аналізу реального досвіду трансформативного навчання на основі первинних якісних досліджень в окремих закладах вищої освіти США (Колумбійський університет), Великої Британії (Коледж Шумахера, Плімутський університет, Університет Бредфорда), Німеччини (Університет Фехта), дослідження SAGUF (Швейцарського Наукового Товариства Досліджень Навколишнього Середовища і Екології) та ін.</p> <p>5. Дослідження досвіду реалізації трансформативних стратегій дозволило виокремити <i>ключові методи трансформативного навчання</i>, а саме:</p> <p>Формування загального бачення курсу навчання на основі визначення, роз'яснення і доведення до студентів мети трансформативного навчання протягом певного терміну (наприклад, семестру).</p> <p>Надання досвіду моделювання і засвоєння предмета навчання, який сприяє навчанню і трансформує погляди, цінності та переконання студентів.</p> <p>Інтелектуальне стимулювання і надихання студентів на основі теорії інтенціональних змін і трансформативного лідерства.</p> <p>Індивідуалізована увага і зворотній зв'язок студента з викладачем з фокусуванням уваги на потребах студентів, а не на змісті навчального курсу.</p> <p>Проведення практичних уроків за рамками аудиторних занять, які занурюють студентів у вирішення проблем практичного життя суспільства.</p> <p>Забезпечення широких можливостей для дорефлексивного досвіду і критичної рефлексії студентів (зокрема, досвіду раціонально-дискурсивного навчання і мультимодального екстра-раціонального навчання).</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p style="text-align: center;">Наукові принципи</p> <p>1. Дослідження досвіду трансформативного навчання та пропозицій щодо його впровадження в українську освіту засновуються <i>на принципах конструктивістського бачення</i> навчання, яке відбувається краще за умов, коли студенти беруть активну участь в процесі навчання як дослідження і відкриття (конструювання знань та навичок), та <i>на принципах соціального конструктивізму</i>, відповідно до якого освіта є більш ефективною за умов включення до неї практики соціальної взаємодії.</p> <p>2. Вікової відповідності.</p> <p>3. Принципи студентоцентрованого навчання; гармонізації взаємодії національного та універсального в процесі формування Європейського простору вищої освіти; інноваційного підходу до форм та змісту університетської діяльності .</p> <p>4. При визначенні стратегій вищої освіти для стійкого розвитку мова не може йти лише про посилення інвайронменталістської складової навчального процесу, тим більше в межах окремих спеціальностей, – але лише про докорінну екологізацію вищої освіти в цілому.</p> <p>5. Принципи: соціокультурний, що має на меті поглибити знання про інші культури, сприяти міжнаціональному розумінню тощо; політичний: сприяти формуванню майбутніх політичних та налагодженню економічних зв'язків; економічний: домогтися конкурентоспроможності випускників на глобальному ринку праці; академічний: розширити міжнаціональний масштаб наукових досліджень, академічні горизонти, залучити до навчання кращих студентівю</p>
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції	Вища освіта	<p style="text-align: center;">Закономірності</p> <p>1. Запровадження комплексної стратегії інтернаціоналізації як механізму оцінювання якості вищої освіти, яка включає низку пов'язаних, узгоджених і взаємодоповнюючих компонентів – академічну мобільність, інтернаціоналізацію курикулуму і досліджень, МООС, розвиток закордонних представництв ЗВО, залучення іноземних викладачів і студентів – призводить до посилення ефективного впливу на забезпечення та удосконалення якості вищої освіти</p> <p>2. Збалансованість освітньої та дослідницької складових на основі специфіки місійної субординаційної освітньо-дослідницької дихотомії вищої освіти, за якої основна (первинна) роль належить освіті, а доповняльна (вторинна), хоча істотна і невід'ємна – дослідженням і розробкам, прямо впливає на формування привабливої і конкурентоспроможної вищої освіти на основі забезпечення її якості</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>3. Інституційна й ресурсна концентрація закладів вищої освіти необхідно веде до досягнення позитивних критичних значень параметрів організації й діяльності закладів вищої освіти, що актуально для подолання подрібненості та розпорошеності закладів вищої освіти, їх багатократного дублювання та профільної неадекватності, ресурсної деконцентрації, національної, регіональної і глобальної неконкурентоспроможності</p> <p>4. Визначення місії закладу вищої освіти та його глобального, регіонального, національного, субнаціонального і локального та галузевого статусу сприяє формуванню релевантної системи показників (критеріїв) оцінювання якості вищої освіти</p> <p>5. Удосконалення якості механізмів оцінювання якості вищої освіти призводить до удосконалення якості мережі закладів вищої освіти і, навпаки, деградація механізмів приводить до погіршення якості мережі закладів</p> <p>6. Зростання соціальної відповідальності університету веде до удосконалення якості вищої освіти</p> <p>7. Певний рівень концентрації ресурсів в закладі вищої освіти – починаючи з фінансових і матеріально-технічних ресурсів та закінчуючи ресурсним забезпеченням висококваліфікованим науково-педагогічним персоналом і відбором абітурієнтів за критерієм обдарованості – веде до набуття закладом вищої освіти статусу університету світового класу</p> <p>8. Кількісне та якісне розширення громадських організацій та асоціацій громадських організацій Європейського простору вищої освіти призводить до покращення управлінського виміру діяльності закладів вищої освіти – управлінської горизонталі</p> <p>9. Діяльність громадських організацій та їх асоціацій як стейкхолдерів вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти сприяє забезпеченню якості вищої освіти та формуванню культури якості у закладах вищої освіти</p> <p>10. Кількісне та якісне розширення інтернаціоналізації вищої освіти посилює конкуренцію на світовому ринку освітніх послуг та актуалізує питання якості вищої освіти та визнання дипломів / ступенів</p> <p>11. Виконання вимог міжнародного стандарту ISO 9001, які визначають систему управління щодо забезпечення якості, поліпшує систему забезпечення якості вищої освіти</p> <p>12. Кожен інтеграційно-уніфікаційний механізм оцінювання якості вищої освіти, процес і перспектива об'єктивно й закономірно актуалізує аспект критеріїв і верифікаторів досягнення такої мети, а рейтинговий інструментарій є одним із найбільш перспективних і досконалих засобів</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		виявлення сутнісного статус-кво на кожному етапі реалізації цього цільового орієнтира
		Гіпотези
		1. Систематизація та залучення в теорію і практику освіти і науки додаткових даних засвідчить про закономірне збалансоване співіснування університетів і наукових установ, а також пріоритетне спрямування університетських досліджень на осучаснення вищої освіти як основного «бізнесу» закладів вищої освіти
		2. Цілісна система механізмів оцінювання якості вищої освіти забезпечує конкурентність вищої освіти передових країн і регіонів (північноамериканського, європейського) світу
		3. Відповідність національних освітніх програм міжнародним підходам та отримання акредитації міжнародних агенцій з якості забезпечить якість національної вищої освіти у сфері електронного навчання та підвищить конкурентоздатність закладів вищої освіти
		4. Запровадження міжнародних стандартів ISO 9001:2015 як методичної та методологічної бази для внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО сприятиме запровадженню основних положень і принципів Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в СПВО (ESG)
		5. Формування незалежних установ оцінювання якості вищої освіти за галузевим принципом буде результативним за умови здійснення ними постійного моніторингу якості освітніх програм та їх відповідності галузевим потребам ринку праці, що сприятиме підвищенню якості вищої освіти та, відповідно, конкурентоздатності закладів вищої освіти
		6. Європейський простір вищої освіти є спільним контекстом (середовищем) для формування й розвитку культури якості вищої освіти та університетської соціальної відповідальності, що призведе до формування спільних ознак і характеристик першого і другого, зробить іноді неможливим проведення «демаркаційної» лінії між першим і другим (<i>наприклад</i> , якісне дослідження має бути соціально відповідальним; якісний менеджмент не може не враховувати потреб персоналу; соціальна відповідальність спонукає заклади вищої освіти оновлювати освітні програми відповідно до потреб суспільства, чим піднімає якість вищої освіти)
		7. Активне членство в міжнародних, національних та галузевих громадських організаціях, що здійснюють свою діяльність в сфері вищої освіти, сприятиме розвитку культури якості на інституційному та національному рівнях
		8. Діяльність громадських організацій, зокрема громадських об'єднань експертів, у сфері вищої освіти буде більш результативною для забезпечення якості вищої освіти, ніж існуючі засоби контролю,

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		нагляду та моніторингу, що реалізуються державними органами влади
		9. Вимоги стандарту ISO 9001, які визначають систему управління якістю, є повністю прийнятні для застосування в системі забезпечення якості вищої освіти та відповідають основним вимогам щодо результатів діяльності закладів вищої освіти: підготовці висококваліфікованих фахівців і професіоналів з вищою освітою, здатних до працевлаштування
		10. Членство в освітянських організаціях сприятиме розвитку культури якості у закладах вищої освіти
		11. Діяльність експертних громадських організацій з високим ступенем суспільної довіри у сфері вищої освіти покращить результативність процесів забезпечення якості вищої освіти на основі врахування інтересів усіх стейкхолдерів вищої освіти та діяльності відповідних органів державної влади
		12. Якісна вища освіта є результатом відповідальної, цілеспрямованої діяльності, зусиль і внесків багатьох суб'єктів вищої освіти, залучених до її трансформації на глобальному, національному, локальному та інституційному рівнях
		Тенденції
		1. Тенденція до посилення інституційної підтримки забезпечення якості електронної вищої освіти шляхом створення консультаційних структур із забезпечення якості електронного навчання, вивчення та обміну міжнародним досвідом, кращими практиками щодо оцінювання якості освітніх відкритих ресурсів, формування професійного осередку, створення реєстру закладів вищої освіти для отримання міжнародної акредитації
		2. Тенденція до симбіозу / синергії систем міжнародних стандарт ISO 9001 та ESG, що сприяє ефективному впровадженню систем забезпечення та удосконалення якості у вищій освіті
		3. Тенденція до розширення та формалізації співробітництва із закордонними агентствами на основі меморандумів про взаєморозуміння та співробітництво
		4. Тенденція до багатовимірності інтернаціоналізації національних систем забезпечення якості вищої освіти через запровадження міжнародної акредитації освітніх програм, залучення іноземних експертів з якості до оцінювання національними агентствами, розвиток механізмів оцінювання та акредитації міжнародних спільних програм подвійних дипломів/ступенів
		5. Тенденція до інституційно-галузевої диференціації (дихотомії) рейтингових механізмів оцінювання якості вищої освіти, важливої для створення національного рейтингу закладів вищої освіти

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		6. Тенденція до зростання ролі мотивації-заохочення порівняно з мотивацією-зобов'язанням у формуванні культури максимально досконалої якості замість культури мінімально достатньої якості у закладах вищої освіти, що актуальна для визначення ефективної стратегії розвитку вищої освіти України
		7. Тенденція до вдосконалення якості вищої освіти через мобілізацію (вивільнення) дослідницько-інноваційного потенціалу науково-педагогічних працівників («професор і дослідник – одна персона») шляхом пониження обсягу навчального навантаження, підвищення заробітної плати, створення сучасної навчальної (з метою забезпечення самостійної роботи студентів відповідно до закону зв'язку складності і самостійності в освіті) і дослідницької (зادля розвитку викладачів) інфраструктури. (тенденція важлива для «повернення науки в університети», у якій за основним місцем роботи вже працюють понад 70 % наявних в Україні докторів і кандидатів наук, без необхідності руйнування позауніверситетської наукової сфери)
		8. Тенденція до розвитку рейтингових механізмів оцінювання якості вищої освіти, що спрямовані на ідентифікацію якості вищої досконалості, яка швидко прогресує в глобальному вимірі
		9. Тенденція до посилення стратегічного фокусу університетів на соціальній – третій – місії вищої освіти
		10. Тенденція до багатовимірності університетської соціальної відповідальності
		11. Тенденція до розширення взаємодії та співпраці українських громадських організацій у вищій освіті, громадських об'єднань, створених на базі закладів та/або працівниками закладів, з європейськими громадськими організаціями та асоціаціями щодо забезпечення якості вищої освіти
		12. Тенденція до посилення ролі та впливу результатів оцінювання та моніторингу якості вищої освіти з боку незалежних зовнішніх суб'єктів – громадських організацій у системі забезпечення якості вищої освіти
		13. Тенденція до розширення взаємодії закладів вищої освіти з громадськими організаціями щодо забезпечення якості вищої освіти
		14. Тенденція до посилення впливу національних і локальних громадських організацій на розроблення політики забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти та в Україні
		15. Тенденція до посилення впливу Наглядової ради як важливої складової системи управління закладом вищої освіти, яка приймає ключові рішення щодо ефективного функціонування закладу та

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		сприяє оптимізації системи управління
		16. Тенденція до збільшення кількості міжнародних студентів у світі у поєднанні з розширенням географії мобільності
		17. Тенденція до поширення міжнародної акредитації на основі взаємного визнання результатів оцінювання якості національними агентствами із забезпечення якості вищої освіти
		18. Тенденція до більш широкого тлумачення поняття «університетська соціальна відповідальність» як впливу закладу вищої освіти та його діяльності на внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, включно із спільнотами, що утворюють заклад (студентство, наукові та науково-педагогічні працівники, адміністративний персонал), місцевою громадою, де розташований заклад, та суспільством узагалі (<i>наприклад</i> , через поширення нових знань і технологій, послуг тощо)
		19. Тенденція до посилення ролі рейтингового оцінювання якості в системі механізмів, – від акредитації до рамок досконалості та до університетських рейтингів, – у вищій освіті, що орієнтує вітчизняну вищу освіту на застосування ефективних стратегій розвитку
		20. Тенденція до зростання ролі рейтингового механізму оцінювання якості вищої освіти в контексті прискорення людського прогресу на дослідницько-інноваційній основі
		21. Тенденція до набуття рейтинговим позиціонуванням статусу ключового напрямку реалізації конкурентної стратегії закладів вищої освіти
		22. Тенденція до посилення впливу громадських організацій на функціонування вищої освіти в Європі та в Україні, зокрема на оцінювання її якості
		Наукові принципи
		1. Принцип акредитаційно-рейтингової дуальності механізмів оцінювання якості вищої освіти
		2. Принцип дуальної детермінації якості інформаційним контентом та методами його викладання у вищій освіті
		3. Принцип взаємозв'язку та взаємодоповнюваності між соціальною відповідальністю та якістю вищої освіти
		4. Принцип достовірності в оцінюванні якості вищої освіти забезпечує об'єктивність і ефективність університетського рейтингу на основі достовірних баз даних, обґрунтованої визначеності рівня значущості індикаторів, крізь призму яких здійснюється аналіз функціонування закладу вищої освіти, чітких візців підвищення якісного рівня надання освітніх послуг
		5. Принцип суспільної залученості до забезпечення якості – моніторинг та оцінювання якості

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>вищої освіти громадськими організаціями задля реалізації неупередженої оцінки системи вищої освіти у демократичному суспільстві</p> <p>6. Принцип синергії в інтернаціоналізації вищої освіти – комплексна стратегія інтернаціоналізації, яка включає низку пов'язаних, узгоджених і взаємодоповнюючих компонентів – академічну мобільність, спільні міжнародні програми і дослідження, масові англомовні відкриті електронні / онлайн навчальні курси, що призводить до посилення ефективного впливу на забезпечення та удосконалення якості вищої освіти</p>
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції	Вища освіта	<p style="text-align: center;">Закономірності</p> <p>1. Орієнтація управління закладу вищої освіти на досягнення ефективності освітньої діяльності через співвідношення у вартісному вираженні отриманого прибутку до витрат на її здійснення призводить до девальвації якості вищої освіти. Це підтверджується ринком освітніх послуг у сфері вищої освіти України за рахунок відкриття найменш ресурсних спеціальностей, який набув гіпертрофованого розміру, що перевищує попит на дипломи про вищу освіту, які не підтверджуються конкурентоспроможною компетентністю їх власників</p> <p>2. Комерціалізація наукової діяльності з позицій підприємницького підходу орієнтує управління нею не на перспективну, а на сьогоденну ефективність, оскільки вона включає механізми погоні за короткими грошима, яка стимулює прикладні дослідження і згортає обсяги фундаментальних досліджень, що потребують довгих грошей тобто інвестицій, які не дають швидкої віддачі, але без яких прикладні наукові розробки згодом приречені ставати банальними вдосконаленнями існуючих «велосипедів» і зводити таку комерціалізацію нанівець</p> <p>3. Відсутність цивілізованого конкурентного середовища, протекціонізм некомпетентності, попит на номінальну вищу освіту та задоволення без обмежень такого попиту в цілому створюють механізм негативної соціальної селекції, який блокує підвищення конкурентоспроможності України та її вищої освіти. Подолання діючого механізму негативної соціальної селекції одними лише внутрішньоінституційними реформами вищої освіти унеможливується, оскільки приводні ремені цього механізму або його першопричини знаходяться в системі суспільних відносин України</p> <p>4. На відміну від інших ресурсів, які невідворотно витрачаються, людські ресурси у процесі їх використання самовідновлюються й розвиваються. Самовідновлення й розвиток людських ресурсів або людського капіталу тим кращий, чим розвиненіший особистісний потенціал учасників університетської діяльності. Рівень розвитку особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти є</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>поточним і кінцевим результатом освітньої діяльності ЗВО. Адже, чим з розвиненішим особистісним потенціалом будуть його випускники, тим продуктивнішими вони будуть в своїй життєвій кар'єрі, отже, дорожчими у вартісному вираженні й навпаки. Чим продуктивніші особи з вищою освітою, тим продуктивніше суспільство, в якому вони працюють, і тим благополучніше життя в такому суспільстві. Своєю чергою розвиток особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти у процесі навчання залежить безпосередньо від рівня особистісного потенціалу академічного персоналу, з представниками якого вони взаємодіють. Від особистісного потенціалу науково-педагогічних працівників залежить не лише результативність освітньої, а й наукової діяльності. Дієвість та ефективність врядування в університеті позитивно корелює з рівнями якості науково-педагогічних працівників і контингенту студентів, які інтегровано визначаються рівнями розвитку їх особистісного потенціалу.</p> <p>5. Збільшення внаслідок лібералізації освітніх послуг в лавах студентів частки осіб, нездатних до отримання вищої освіти та невмотивованих здобувати реальну компетентність, мінімізує рівень вимог до результатів навчання усього загалу студентів і не мотивує їх до напруженої навчальної роботи, що в кінцевому підсумку знижує результативність університетської діяльності</p> <p style="text-align: center;">Гіпотези</p> <p>1. Запровадження механізмів реалізації ефективного врядування в університетах України створить в їхньому середовищі сприятливі умови для розвитку особистісного потенціалу керівників, науково-педагогічних працівників і студентів, що в кінцевому підсумку має підвищити результативність їхньої діяльності та рівень конкурентоспроможності як у вітчизняному, так і в європейському соціальному просторі.</p> <p>2. Розроблення та обґрунтування на основі узагальнення досвіду країн-лідерів вищої освіти теоретичних основ дослідницького врядування як нової моделі управління дослідженнями в університетах дозволить підвищити якість досліджень у вітчизняних закладах вищої освіти</p> <p>3. Свідома активна участь студентів в процесах прийняття рішень забезпечить їх від нав'язування рішень «зверху» (їх індивідуальні, групові та організаційні потреби швидше за все, будуть враховані) та покращить компетентність, впевненість, розвине певні цінності, навички зважування думок, ведення переговорів та інакомислення</p> <p>4. Якщо в системі врядування (управління) університету академічний, адміністративний персонал та студенти будуть дотримуватися принципів Нолана (самовідданість, цілісність, відповідальність, об'єктивність, відкритість, чесність та лідерство), то рівень якісного врядування покращиться.</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>5. Ідентифікація факторів і механізмів забезпечення ефективного університетського врядування має здійснюватися через аналіз кращих практик врядування у вищій освіті на основі теоретичної матриці, що формує концепцію «розподіленого лідерства у вищій освіті».</p> <p style="text-align: center;">Тенденції</p> <p>1. Тенденція в конкуренції вітчизняних ЗВО за абітурієнтів надання ними переваги створенню популістського іміджу або рекламі неіснуючого іміджу над формуванням чи збереженням власної репутації, яка складається десятиліттями із життєвих здобутків і кар'єрних досягнень випускників університету, що є результатом кропіткої і самовідданої праці багатьох поколінь студентів та не одного покоління академічного персоналу</p> <p>2. Тенденція запровадження вітчизняними ЗВО внутрішніх рейтингів у гонитві за показниками світових іміджевих престижних рейтингів, у яких показники освітнього процесу, зокрема навчальної роботи науково-педагогічних працівників, беруться до уваги по залишковому принципу, що включає механізми, які девальвують значущість навчальної роботи, роблять її непрестижною. За умов такої тенденції для науково-педагогічного працівника, який прагне до високих результатів у таких іміджевих рейтингах, оскільки це крім престижу ще стимулюється й матеріально, студент стає обузою. Але ж репутація університету в суспільстві формується не завдяки індексам цитувань у престижних чи іміджевих наукових виданнях, а із здобутків і кар'єрних успіхів його випускників</p> <p>Управління дослідженнями в системі університетського врядування супроводжують наступні тенденції:</p> <p>3. прагнення до досконалості під час проведення досліджень та вироблення результатів</p> <p>4. розроблення та широке використання в університетах Рамок дослідницького врядування та Рамки розвитку дослідника як механізмів управління дослідженнями</p> <p>5. визначення в якості основних елементів Рамок дослідницького врядування описів процедур, пов'язаних з визначенням мети, методології та дизайну дослідження; інформаційним менеджментом; охороною здоров'я та безпекою; фінансовим забезпеченням; політикою щодо етичних питань та інтелектуальної власності</p> <p>6. використання Рамки розвитку дослідника для встановлення пріоритетів для особистого та кар'єрного розвитку дослідників</p> <p>7. посилення уваги до етичної складової досліджень, особливо якщо вони стосуються людей та тварин</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		8. забезпечення відкритого доступу громадськості до інформації щодо досліджень та нагляду за їх результатами за умови дотримання прав інтелектуальної власності дослідників
		9. Тенденція залучення студентів до університетського врядування з акцентуванням на понятті «партнерство»
		10. Тенденція на інституційному рівні до вироблення і затвердження політик пов'язаних із залученням студентів до процесів університетського врядування
		11. Трансформація моделей врядування у вищій освіті у напрямі «ціннісно-базованого врядування» та «врядування, що базується на довірі»
		12. Тенденція домінування в українських закладах вищої освіти адміністрування як дієвого методу управління господарськими організаціями, що суперечить творчому характеру освітньої й особливо наукової діяльності, які є основними і визначальними у виконанні місії вищої освіти й потребують демократичного управління на засадах розподіленого лідерства
		13. Тенденція витіснення живого діалогу з освітнього процесу його віртуалізацією й тестовими контролями результатів навчання, зниження ефективності самостійної навчальної роботи студентів тощо послаблюють дискурсивне мислення здобувачів вищої освіти, від якого безпосередньо залежить інтелектуальний розвиток особистості як інтегральний критерій результативного та ефективного врядування
		Поняття
		1. Академічний персонал – це працівники закладу вищої освіти, однією з найголовніших функцій яких є не лише викладання та дослідження, а й активна участь у органах врядування, де вони приймають рішення на рівні університету. Також академічний персонал є інформаційною ланкою між студентами та іншим персоналом університету
		2. Врядування у вищій освіті – це система: правил (політики, закони, регуляції, норми тощо); структур (інституції, органи); учасників – суб'єктів врядування та відносин між ними; процесів (комунікація, прийняття рішень, планування, моніторинг тощо); механізмів та інструментів; яка створюється, функціонує та розвивається для реалізації місії вищої освіти на основі академічної свободи та університетської автономії
		3. Дослідницьке врядування – це управління дослідницькою діяльністю в університеті, метою якого є забезпечення якості досліджень шляхом розроблення стратегії проведення досліджень із чітким визначенням пріоритетів, цілей та механізмів; впровадження внутрішньої політики щодо створення

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>середовища, в якому дотримуються високих наукових та етичних стандартів при виконанні досліджень; моніторингу ефективності досліджень та широкого доступу громадськості до його результатів</p> <p>4. Ефективне університетське врядування визначаємо як врядування, що забезпечує підвищення / зростання ефективності університетської діяльності відповідно до суспільних очікувань та на основі визначених місії, візії та цінностей, що поділяються університетською спільнотою</p> <p>5. Механізми забезпечення ефективного університетського врядування визначаємо як процеси, засоби, технології, спрямовані на покращення якості врядування, імплементація / впровадження яких у практику веде до підвищення / зростання ефективності університетської діяльності</p> <p>6. Результативність університетської діяльності – це рівень відповідності результатів діяльності університету сучасним глобальним викликам, який першочергово визначається через рівень відповідності компетентності його випускників вимогам цивілізованих ринків праці, критерієм цивілізованості яких є здорова соціальна конкуренція</p> <p>7. Світоглядна компетентність – це здатність людини бути адекватною власним світоглядом тим соціальним статусам, які вона обіймає, й тим суспільним ролям, які вона має виконувати за своїм призначенням</p> <p>8. Студентське залучення («student engagement») – взаємний процес вдосконалення, результатом якого мають бути позитивні зміни (вдосконалення, покращення), як для університету (вироблення ефективних політик, покращення управлінських структур тощо), так і для студентів (отримання досвіду, навичок тощо).</p> <p>9. Студентський голос («Student voice») – загальна ідея про те, що студенти мають власний унікальний погляд на освіту і повинні мати можливість робити свій внесок в процеси прийняття рішень, впливаючи на результати, висловлюючи свої погляди, та просуваючи свої ідеї</p> <p>10. Університетське врядування – це система інституційних: правил (політики, закони, регуляції, норми тощо); структур (інституції, органи); учасників – суб'єктів врядування та відносин між ними; процесів (комунікація, прийняття рішень, планування, моніторинг тощо); механізмів та інструментів; яка створюється, функціонує та розвивається для реалізації місії закладу вищої освіти на основі академічної свободи та університетської автономії</p> <p>11. Участь студентів в університетському врядуванні – це діяльність студентів (пряма або опосередкована), спрямована на те, щоб впливати на процес прийняття управлінських рішень в межах</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		університету
		12. Фактори забезпечення ефективного університетського врядування визначаємо як умови, створення, дотримання та наявність яких сприяє / спричинює покращенню(я) якості врядування, що, у свою чергу, веде до підвищення / зростання ефективності університетської діяльності. До факторів забезпечення ефективного університетського врядування відносимо, зокрема, і відповідні принципи
		13. Механізми врядування – це система чинників, яка здатна забезпечити результативне й ефективне врядування згідно з його принципами та у відповідності до поставлених цілей. До основних чинників механізмів врядування належать: 1) суб'єкти врядування, здатні для його ефективної реалізації шляхом злагодженої і результативної взаємодії, керуючись нормами моралі та права, іншими цінностями, мотивацією, що не суперечать принципам, завданням та цілям врядування; 2) принципи врядування; 3) цілі й завдання врядування.
		14. Особистісний розвиток – безперервний процес, у якому під впливом певних мотивів ставляться і досягаються конкретні цілі за допомогою зміни власної діяльності, поведінки або за допомогою зміни себе, використовуючи форми самоствердження, самоактуалізації, самовдосконалення
		15. Світогляд – це сукупність знань, поглядів, переконань, принципів, цінностей, норм життя тощо, якими людина володіє й через які вона сприймає, розуміє, оцінює світ та якими керується у відношенні до світу
		16. Врядування – це демократична форма соціального управління, яке базується на принципах відкритості, участі, підзвітності, ефективності, злагодженості, відповідальності, партнерства, доброчесності, справедливості та розподіленого лідерства
		17. Управлінський персонал – керівники, працівники апарату управління, спеціалісти організацій, підприємств та їх структурних підрозділів
		18. Характеристики врядування: до запропонованих науковцями основних характеристик врядування (багато рівнів (multi-level), багато акторів (multi-actor) та багато завдань (multi-issue)) додано четверту – багато процедур (multi-procedures)
		Наукові принципи
		Принципи реалізації дослідницького врядування:
		1. доброчесності: дотримання дослідниками етичних вимог при проведенні досліджень з метою забезпечення довіри до їх результатів

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>2. відповідальності: забезпечення відповідності досліджень укладеним угодам і термінам, підзвітність професійним органам у галузі досліджень</p> <p>3. моніторингу: систематичне оцінювання результатів дослідження для проведення поточного аналізу та спрямування процесу на досягнення мети</p> <p>4. відкритості: інформування та широке залучення громадськості до нагляду за результатами досліджень</p> <p>5. співробітництва: сприяння відкритому обміну ідеями, методами досліджень, даними та результатами обстеження з іншими дослідниками та інституціями;</p> <p>6. неперервного розвитку дослідників: забезпечення можливостей для розвитку дослідників для проведення досконалих дослідження</p> <p>Принципи врядування у вищій освіті</p> <p>7. принцип академічної свободи</p> <p>8. принцип університетської автономії</p> <p>9. принцип колегіальності</p> <p>10. принцип партнерства</p> <p>11. принцип розподіленої відповідальності</p> <p>12. принцип підзвітності</p> <p>13. принцип балансу</p> <p>14. принцип динамічності</p> <p>15. Принцип взаємозумовленості врядування як різновиду управління і демократичності соціального середовища, який проявляється в тому, що врядування з однієї сторони сприяє демократизації соціального середовища, а з іншої – стає реально можливим та найбільш ефективним лише в демократичному середовищі. В авторитарному середовищі врядування набуває ознак бутафорії, отже, неправдивості</p>
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України	Вища освіта	<p style="text-align: center;">Закономірності</p> <p>1. Процеси переходу економіки України від принципів планової економіки на принципи вільної ринкової економіки об'єктивно обумовлюють закономірність переходу економічних відносин у сфері вищої освіти України теж на принципи сучасної ринкової економіки з урахуванням особливостей сфери вищої освіти (Вітренко Ю.М.).</p> <p>2. Сучасні ЗВО в умовах сучасної економіки стають невід'ємною складовою сукупності усіх</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>інституціональних одиниць кожної країни, які здійснюють свою місію відповідно до положень великої кількості міжнародних та національних нормативно-правових актів (формальних інститутів), і які є обов'язковими при формуванні меж інституціональної (у т.ч. академічної, організаційної, кадрової, фінансової) автономії ЗВО юридичним власником (Вітренко Ю.М.).</p> <p>3. У провідних державах світу заклади вищої освіти мають певний рівень інституціональної автономії (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова). Це забезпечує їм можливість гнучко реагувати на потреби ринку праці, успішно конкурувати на глобальному ринку послуг у сфері вищої освіти (Мельник С.В.).</p> <p>4. Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій з проблеми університетської автономії виявив змістовні пріоритети досліджень (зміст і роль вищої освіти в соціально-економічному розвитку; стратегічний та фінансовий менеджмент закладів вищої освіти; система фінансового забезпечення вищої освіти; сутність і склад автономії закладів вищої освіти; моделі університетської автономії; взаємозалежність академічної свободи та академічної автономії; взаємозв'язок автономії університету та врядування і лідерства у вищій освіті; особливості реалізації кадрової автономії (автономії щодо управління персоналом) та фінансової автономії; підзвітність та соціальна відповідальність у сфері вищої освіти; напрями розширення автономії університетів), їх теоретичний і прикладний характер. Аналіз також засвідчив актуальність розширення фінансової автономії університетів як наукової проблеми та відсутність комплексного дослідження з даного питання (Власова І.В.).</p> <p style="text-align: center;">Теорії</p> <p>1. Формування механізмів розширення фінансової автономії ЗВО України слід здійснювати на основі теоретичних положень інституціоналізму, неоінституціоналізму, фінансового капіталізму та нормативно-правових актів (формальних інститутів) Системи національних рахунків 2008 (СНР 2008, SNA 2008); Методології національних рахунків освіти, ЮНЕСКО 2016; Європейської система національних та регіональних рахунків (ESA 2010); Міжнародної стандартної галузевої класифікації усіх видів економічної діяльності (ISIC) Rev. 4; Статистичної класифікації видів економічної діяльності Європейського Співтовариства (NACE), Центральної класифікації продуктів (CPC) Version 2.1; Міжнародної стандартної класифікації освіти (МСКО 2011), (ISCED); Міжнародної стандартної класифікації освіти: області (галузі) освіти та професійної підготовки, 2013 (МСКО-О 2013), (ISCED-F 2013); Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ ENEA); Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS); Міжнародної стандартної класифікації занять (ISCO-08); Європейської</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>класифікації професій, навичок та кваліфікацій (ESCO); Керівництва статистики державних фінансів, 2014 (GFS 2014); Конституції України; Кодексів України Бюджетного, Про працю, Цивільного, Господарського; Законів України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про публічні закупівлі»; Національної рамки кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 509); Постанов КМУ № 266 від 29.04.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності» № 1146 від 24.12.2019 р. «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» № 228 від 28.02.2002 р., Функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 14.01.2011 р. № 11, Методологічних положень розрахунку ВВП України, Методологічних положень розрахунку ВВП України, Методологічних положень щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків освіти в Україні, Національного класифікатора професій України ДК 003 «Класифікатор професій» (КП), Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД ДК 009:2010), Класифікації інституційних секторів економіки України (KICE), Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010 (ДКПП) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О., Власова І.В., Жилияєв І.Б., Ковтунець В.В., Мельник С.В., Базелюк О.В.).</p> <p>2. Формування схеми «Вища освіта та заклади вищої освіти в системах національних рахунків, міжнародних і національних стандартних економічних та соціальних статистичних класифікаціях, міжнародних та національних нормативно-правових актах, окремі положення яких є регуляторами інституціональної (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова) автономія ЗВО» як механізму для аналізу сучасних міжнародних та національних нормативно-правових актів щодо регулювання діяльності ЗВО України (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.)</p> <p style="text-align: center;">Тенденції</p> <p>1. Оптимізація мережі ЗВО, яка відбувається «зверху-вниз» (за ініціативи органів державної влади), наприклад у Данії, так і «знизу-вгору» (за ініціативи ЗВО), наприклад, у Норвегії та Швеції, одночасно впливає на зміну обсягів фінансової автономії університетів (Власова І.В.).</p> <p>2. Нормативно-правові акти, які впливають на стан / рівень інституційної автономії ЗВО</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>(зокрема, фінансової) запроваджуються фрагментарно, без урахування їх взаємодії з точки зору системного впливу, обсяги їх регуляторного впливу на університетську автономію збільшуються на сучасному етапі розвитку системи публічного управління (Жиляєв І.Б.).</p> <p>3. Формування університету як автономної інституції сектору нефінансових корпорацій засвідчує те, що більшість країн зорієнтована на зростання фінансової автономії ЗВО та корпоративного регулювання соціально-трудова відносин у колективах ЗВО (Мельник С.В.).</p> <p style="text-align: center;">Концепції</p> <p><i>Запропоновано концептуальні підходи щодо:</i></p> <p>1. Створення Нової моделі економічної діяльності у сфері вищої освіти України (НМЕДВО). Метою НМЕДВО є створення на концептуальних засадах сучасної ринкової економіки умов, які б задовольняли економічні інтереси основних суб'єктів економічних відносин у сфері вищої освіти України:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобувачів вищої освіти – споживачів послуг у сфері вищої освіти України; – закладів вищої освіти – виробників і надавачів послуг у сфері вищої освіти України; – органів державної влади та місцевого самоврядування, корпорацій, громадських організацій, фізичних осіб – замовників на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти України. <p>Основні цілі НМЕДВО:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Забезпечення конституційного права громадян на доступне і безоплатне здобуття вищої освіти відповідно до стандартів в державних і комунальних ЗВО на конкурсній основі в межах обсягу підготовки фахівців для загальносуспільних потреб (державне і регіональні замовлення); – Забезпечення права здобувачів послуг вищої освіти (споживачів послуг вищої освіти), або замовників, у випадках одержання послуг вищої освіти неналежної якості на відшкодування збитків в установленому законом порядку; – Підвищення якості послуг у сфері вищої освіти відповідно до стандартів таких послуг, як основи вимірювання їх якості та визначення їх вартості з урахуванням якості; – Підвищення рівня ефективності використання людських, матеріально-технічних, фінансово-кредитних ресурсів, які залучаються для виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти; – Забезпечення права ЗВО на економічну самостійність (фінансову автономію) відповідно до положень сучасної ринкової економіки; – Подолання корупції в економічній діяльності у сфері вищої освіти України (Вітренко Ю.М.).

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>2. Створення Нової моделі державного фінансування ЗВО (НМДФ ЗВО) основними напрямками якої мають бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> – унормування можливості ЗВО здійснювати економічну діяльність за визначенням юридичного власника (засновника) ЗВО в одній із таких організаційно–правових форм (статусів): – нефінансова корпорація сектору нефінансових корпорацій; – некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом сектору нефінансових корпорацій; – бюджетна організація сектору державного управління; – некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом сектору державного управління; – некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом сектору державного управління; – некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом, яка контролюється державою сектору державного управління; – некомерційна організація (НКО) з неринковим виробництвом, які обслуговують домашні господарства сектору некомерційних організацій (НКО); – некомерційна організація (НКО) з ринковим виробництвом, які обслуговують домашні господарства сектору некомерційних організацій (НКО). – Унормування видів економічної діяльності ЗВО, які фактично здійснюються ними, відповідно до положень та вимог КВЕД. – Унормування назв виробництва продуктів економічної діяльності ЗВО (товарів і послуг) відповідно до ДКПП ДК 016:2010. – Впровадження системи ціноутворення товарів і послуг, які виробляються і надаються ЗВО. – Зміна назв бюджетних програм, з метою узгодження їх із назвами положень ДКПП ДК 016:2010. – Впровадження системи бухгалтерського обліку, який би надав можливість розрахунку вартості кожного конкретного кінцевого продукту (товару чи послуги). – Внесення змін до діючої системи державного замовлення на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти, визначивши державними замовниками у першу чергу ЦОВВ, на які покладені обов'язки здійснення відповідної державної політики незалежно від того, чи є у їх підпорядкуванні

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>ЗВО, та передбачивши системи регіональних замовлень з оплатою послуг у сфері вищої освіти за рахунок видатків місцевих бюджетів.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Впровадження системи публічних закупівель послуг у сфері вищої освіти, як це встановлено ст. 3, частина 8 п.1 Закону України «Про публічні закупівлі» з метою ліквідації можливості виникнення корупційних явищ при розміщенні державного замовлення. – Впровадження Збалансованої системи результативних показників економічної діяльності ЗВО як основи для визначення результатів виконання бюджетних програм у сфері вищої освіти, ступеня досягнення цілей державної політики у сфері вищої освіти, проведення оглядів витрат державного бюджету у цій сфері і як основа для використання формульного розподілу бюджетних коштів (Вітренко Ю.М.). <p>3. Реформування системи українського публічного управління інституціональною автономією (зокрема, фінансовою) ЗВО, яка полягає в основі проведення аналізу законодавства та оцінки регуляторного впливу чинних нормативно-правових актів, заміни неефективних механізмів та інструментів більш сучасними, що відповідають нормам європейського права та кращим університетським практикам (Жилияєв І.Б.).</p> <p>4. Порядку розподілу коштів між ЗВО за PBF (performance – based funding) (Ковтунець В.В.).</p> <p>5. Проекту закону України «Про особливості публічних закупівель на підготовку кадрів» (Ковтунець В.В.).</p> <p>6. Колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин у ЗВО як автономних інституціях сектору нефінансових корпорацій розширять межі економічної (у т.ч. фінансової) автономії ЗВО (Мельник С.В.).</p>
		<p style="text-align: center;">Гіпотези</p> <p>1. Діючі механізми, які регулюють інституціональну, економічну (у т.ч. фінансову) діяльність закладів вищої освіти України, не відповідають принципам сучасної ринкової економіки. Зазначена невідповідність не дозволяє ЗВО України підвищити рівень якості освітньої і наукової діяльності у сфері вищої освіти, ефективності використання трудових, матеріально-технічних, фінансових ресурсів, які залучаються до процесу виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти – основного результату економічної діяльності ЗВО України, результатів другорядних та допоміжних видів економічної діяльності (Вітренко Ю.М.; Ворона В.О.; Власова І.В.; І.Б. Жилияєв; Ковтунець В.В.; Мельник С.В.; Базелюк О.В.).</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>2. Обґрунтоване визначення оптимальних меж інституціональної, економічної (у тому числі фінансової) автономії ЗВО та механізмів її регулювання на засадах сучасної ринкової економіки обумовить підвищення рівнів якості освітньої діяльності у сфері вищої освіти, ефективності використання трудових, матеріально-технічних, фінансових ресурсів, які залучаються до процесу виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти (Вітренко Ю.М.; Ворона В.О.; Власова І.В.; Жилиєв І.Б.; Ковтунець В.В.; Мельник С.В.).</p> <p>3. Інституціональна автономія ЗВО (складові: академічна, організаційна, кадрова, фінансова) є системною характеристикою стану внутрішнього та зовнішнього управління ЗВО, яка формується сукупністю нормативно-правових механізмів та інструментів (Жилиєв І.Б.).</p> <p>4. Проект Галузевої рамки кваліфікацій працівників ЗВО та Єдиної тарифної сітки їхньої оплати праці стане інструментом із підвищення інституціональної, економічної у тому числі (фінансової) автономії ЗВО (Мельник С.В.).</p> <p style="text-align: center;">Поняття</p> <p>1. <i>Інституціональна автономія ЗВО як інституціональної одиниці сучасної економіки</i> – це сукупність механізмів та інструментів, які здатні регулювати здійснення ЗВО усіх видів його діяльності в межах, встановлених міжнародними та національними нормативно-правовими актами (формальними інститутами), з метою підвищення ефективності використання активів ЗВО. Основними ознаками інституційної автономії є: 1) право володіти товарами і активами від свого імені та обмінюватися товарами і активами в операціях з іншими інституційними одиницями; 2) право приймати економічні рішення і здійснювати економічну діяльність, за результати якої ЗВО несе пряму відповідальність відповідно до закону; 3) право приймати зобов'язання від свого імені на виробництво послуг у сфері вищої освіти (результату основного виду економічної діяльності), послуг щодо наукових досліджень та експериментальних розроблянь та виробництво товарів та послуг інших другорядних видів економічної діяльності і укладати відповідні контракти; 4) складання повного набору рахунків, включаючи баланс активів і пасивів, або забезпечення можливості скласти змістовний з економічного погляду набір рахунків, якщо це знадобиться; 5) право використання доходу (прибутку), одержаного ЗВО у юридичному статусі нефінансової корпорації або некомерційної організації. Основними механізмами регулювання меж інституціональної автономії ЗВО є: 1) механізм інституціоналізації (віднесення ЗВО до одного із інституціональних секторів економіки згідно до положень відповідної стандартної класифікації); 2) механізм реалізації прав юридичного та</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>економічного власників; 3) механізм стандартизації діяльності; 4) механізм регулювання соціально-трудових відносин; 5) механізм фондування та фінансування діяльності; 6) механізм вимірювання результатів діяльності. (Вітренко Ю.М.).</p> <p>2. <i>Економіка вищої освіти</i> (ЕВО) – складова світової та національних економік, яка характеризує сукупність економічних відносин людей та інституційних одиниць як економічних суб'єктів, які вступають між собою у відношення з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання продукту основного виду економічної діяльності – послуг у сфері вищої освіти та продуктів другорядних видів (зокрема, послуги щодо наукового дослідження та експериментального розробляння, послуги видавничі, послуги щодо тимчасового розміщення та забезпечення харчуванням, послуги у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги тощо). Теоретичною основою сучасної ЕВО виступають положення неоінституціоналізму (Дж. Бьюкенен, Д. Норт, Р. Фогель) та фінансового капіталізму (Р. Шиллер), методологічною – Система національних рахунків 2008 (СНР 2008), – «...узгоджений на міжнародному рівні стандартний набір рекомендацій для розрахунку показників економічної діяльності у відповідності до чітких правил ведення рахунків і обліку на макrorівні, заснованих на принципах економічної теорії. Ці рекомендації сформульовані у формі системи концепції, визначень, класифікацій і правил ведення рахунків, які складають узгоджений на міжнародному рівні стандарт розрахунку таких показників, як валовий внутрішній продукт (ВВП) – найбільш використовуваний індикатор результатів економічної діяльності. Концептуальна основа СНР 2008 дозволяє розраховувати і представляти економічні показники у форматі, розробленому для цілей економічного аналізу, прийняття рішень і розроблення економічної політики» (Вітренко Ю.М., Жилияєв І.Б.).</p> <p>3. <i>Економічні відносини у сфері вищої освіти</i> – відносини людей та інституціональних одиниць, як суб'єктів економіки, які вступають між собою у відношення з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання продукту основного виду економічної діяльності – послуг у сфері освіти та продуктів другорядних видів (зокрема, послуги щодо наукового дослідження та експериментального розробляння, послуги видавничі, послуги щодо тимчасового розміщення та забезпечення харчуванням, послуги у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги тощо) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.).</p> <p>4. <i>Види економічної діяльності сфери вищої освіти</i> – об'єкти структури Міжнародної стандартної класифікації усіх видів економічної діяльності (ISIC), Класифікації видів економічної діяльності Європейського співтовариства (NACE) та Класифікації видів економічної діяльності</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>(КВЕД) України. Вища освіта є одним із об'єктів зазначених стандартних класифікацій і має відповідні класифікаційні ознаки. Основним видом економічної діяльності ЗВО як інституціональної одиниці визнається вид 85.4. Вища освіта, який повинен характеризуватись найбільшим внеском у валову додану вартість (ВДВ). Другорядні види економічної діяльності ЗВО – це будь-які інші (крім основного) види економічної діяльності інституційної одиниці з виробництва товарів або надання послуг. Основний і другорядні види економічної діяльності в обов'язковому порядку зазначаються інституціональною одиницею при реєстрації в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій (ЄДРПО) (Вітренко Ю.М., Ворона В.О.).</p> <p>5. <i>Фінансування системи вищої освіти (фінанси вищої освіти, фінансові відносини у сфері вищої освіти)</i> – процеси формування цільових фондів фінансових ресурсів та цільове спрямування цих ресурсів на здійснення основного, другорядних та допоміжних видів економічної діяльності інституційними одиницями, що входять до системи вищої освіти. Державне фінансування державних і комунальних закладів вищої освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти регулюється Бюджетним кодексом України, нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування. Недержавне фінансування системи вищої освіти здійснюється недержавними інституційними одиницями відповідно прийнятих ними рішень у межах законодавства (Вітренко Ю.М.).</p> <p>6. <i>Видатки на вищу освіту</i> – кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів у сфері вищої освіти, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету на вищу освіту не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету; проведення їх бюджетного відшкодування; компенсація частини суми штрафних (фінансових) санкцій, застосованих органами, що контролюють справляння надходжень бюджету; за наслідками проведеної перевірки за зверненням або скаргою покупця (споживача) про порушення платником податків установленого порядку проведення розрахункових операцій (Вітренко Ю.М.).</p> <p>7. <i>Інвестиції у вищу освіту</i> – усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в інституціональні одиниці, які здійснюють економічну діяльність у сфері вищої освіти, в результаті якої створюється валова додана вартість (ВДВ) та / або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери (крім векселів); рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації виробництва і надання послуг у сфері вищої освіти; права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права. Поточні витрати на виробництво і надання послуг у сфері вищої освіти розглядаються не як інвестиції у вищу освіту, а як кінцеве споживання (Вітренко Ю.М.).</p> <p>8. <i>Людський капітал</i> – економічна категорія теорії людського капіталу, яка характеризує здатність людини на основі стану здоров'я, знань, умінь, навичок, які мають певні підстави розглядатися економічними активами, брати участь у виробництві продуктів (товарів і послуг), метою якої є одержання людиною доходу у розмірі, що перевищує витрати людини на створення, збереження та збільшення свого людського капіталу. Діюча економічна практика не розглядає людський капітал економічним активом. Згідно положень СНР 2008 (узгодженого на міжнародному рівні – ООН, Європейською комісією, Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), Міжнародним валютним фондом (МВФ), Групою світового банку – стандартний набір рекомендацій по розрахунку показників економічної діяльності) охоплення активів обмежується тими активами, які використовуються в економічній діяльності і на які існують права власності. Світовою економічною практикою не сформовані узгоджені рекомендації розв'язання проблем власності на людський капітал та розрахунку його вартості. Витрати на виробництво і надання послуг у сфері освіти розглядаються не як інвестиції в людський капітал, а як кінцеве споживання (Вітренко Ю.М., Жилияєв І.Б.).</p> <p>9. <i>Фінансова автономія закладу вищої освіти</i> – складова інституціональної автономії ЗВО, яка передбачає право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо фінансових питань, що провадиться в порядку та межах, визначених законом. Обсяг та межі фінансової автономії закладу вищої освіти у створенні фондів фінансових ресурсів та їх використанні встановлюються засновником закладу вищої освіти в установчих документах, в яких, зокрема, передбачається, що саме засновник затверджує кошторис (основний плановий фінансовий документ), приймає фінансовий звіт закладу вищої освіти, здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти. Правовою основою встановлення обсягу та меж фінансової автономії державних і комунальних закладів вищої освіти у статусі «бюджетна установа» є положення Бюджетного кодексу України (Вітренко Ю.М., Власова І.В.).</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>10. <i>Засновник закладу вищої освіти</i> – орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад вищої освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов’язків засновника. Засновник визначає статус, організаційно-правову форму, тип закладу вищої освіти, що зазначається в установчих документах закладу вищої освіти, затверджує відповідно до законодавства установчі документи закладу вищої освіти.</p> <p>Засновник закладу вищої освіти або уповноважена ним особа:</p> <ul style="list-style-type: none"> затверджує установчі документи закладу вищої освіти, їх нову редакцію та зміни до них; укладає строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу вищої освіти, обраним (призначеним) у порядку, встановленому законодавством та установчими документами закладу вищої освіти; розриває строковий трудовий договір (контракт) з керівником закладу вищої освіти з підстав та у порядку, визначених законодавством та установчими документами закладу вищої освіти; затверджує кошторис та приймає фінансовий звіт закладу вищої освіти у випадках та порядку, визначених законодавством; здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу вищої освіти; здійснює контроль за дотриманням установчих документів закладу вищої освіти; забезпечує створення у закладі вищої освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування; здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками; здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі вищої освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів вищої освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі вищої освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам вищої освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>реалізує інші права, передбачені законодавством та установчими документами закладу вищої освіти.</p> <p>Засновник або уповноважена ним особа не має права втручатися в діяльність закладу вищої освіти, що здійснюється ним у межах його автономних прав, визначених законом та установчими документами.</p> <p>Засновник або уповноважена ним особа може делегувати окремі свої повноваження органу управління закладу вищої освіти та/або наглядовій (підкувальній) раді закладу вищої освіти.</p> <p>Засновник має право створювати заклад вищої освіти, що здійснює освітню діяльність на кількох рівнях вищої освіти.</p> <p>Засновник закладу вищої освіти зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечити утримання та розвиток матеріально-технічної бази заснованого ним закладу вищої освіти на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів вищої освіти та ліцензійних умов; у разі реорганізації чи ліквідації закладу вищої освіти забезпечити здобувачам вищої освіти можливість продовжити навчання на відповідному рівні освіти; забезпечити відповідно до законодавства створення в закладі вищої освіти безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами (Вітренко Ю.М., Власова І.В.). <p>11. <i>Послуга у сфері вищої освіти</i> – освітня діяльність офіційно зареєстрованих інституціональних одиниць, що вносить зміни в інтелектуальний стан окремої особи, виробляється на замовлення відповідно до державних стандартів вищої освіти та можливих додаткових вимог, сформульованих замовником у документі щодо виконання замовлення (договір, угода, контракт тощо), і яка має вартісний вираз. Послуга у сфері вищої освіти виступає результатом основного виду економічної діяльності суб'єктів освітньої діяльності (інституційні одиниці, які здатні від свого імені володіти активами, приймати зобов'язання, брати участь в економічній діяльності і вступати в операції з іншими одиницями) у секції Р «Послуги у сфері освіти», розділі 85 «Послуги у сфері освіти», групи 85.4 «Послуги у сфері вищої освіти» ДКПП (Вітренко Ю.М.).</p> <p>12. <i>Стандартизація у сфері вищої освіти</i> – діяльність, яка полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних та потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у сфері вищої освіти. Об'єктами стандартизації у сфері вищої освіти виступають перш за все послуги у сфері вищої освіти, як результат економічної</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>діяльності відповідних інституційних одиниць, процеси їх виробництва та надання, процеси вимірювання відповідності фактичних результатів і фактичних процесів виробництва встановленим вимогам. Система державних стандартів у сфері вищої освіти складається із підсистеми державних професійних стандартів (вимоги до компетентностей працівників відповідно до Національної рамки кваліфікацій); підсистеми державних стандартів вищої освіти (визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача вищої освіти відповідного рівня; загальний обсяг навчального навантаження здобувачів вищої освіти; інші складники, передбачені спеціальними законами) підсистеми державних стандартів освітньої діяльності (вимоги щодо спроможності виробника і надавача послуг у сфері вищої освіти забезпечити мінімальні значення підсистеми державних стандартів вищої освіти); підсистеми державних стандартів послуг у сфері вищої освіти (комплекс дій виробника і надавача послуг у сфері вищої освіти з виконання державних професійних стандартів; державних стандартів вищої освіти, державних стандартів освітньої діяльності з метою визначення вартості (ціни) послуги у сфері вищої освіти за весь період її виробництва та надання з розбивкою по часовим періодам навчання у розрізі рівнів та спеціальностей вищої освіти) (Вітренко Ю.М., Кірієнко Д.О.).</p> <p>13. <i>Ринок послуг у сфері вищої освіти</i> – сукупність економічних відносин при купівлі-продажу послуг у сфері вищої освіти, які виникають між споживачами послуг у сфері вищої освіти (здобувачами вищої освіти), замовниками (органами державної влади, місцевого самоврядування; інституціональними одиницями – юридичними особами; фізичними особами), виробниками послуг у сфері вищої освіти (зкладами вищої освіти, фізичними особами, які мають право здійснювати освітню діяльність в установленому порядку). Основною особливістю сучасного ринку послуг у сфері вищої освіти виступає домінуюче місце держави та органів місцевого самоврядування серед замовників, які шляхом встановлення конституційного права громадян на вищу освіту та прийняття відповідних нормативно-правових актів обумовлюють необхідність запровадження спеціальних механізмів, інструментів та засобів регулювання зазначеного ринку, зокрема, ціноутворення, стандартів, публічних (державних) замовлень на виробництво і надання послуг, публічних їх закупівель (Вітренко Ю.М., Ворона В.О., Жиляєв І.Б.).</p>

*Дошкільна освіта, Початкова освіта, Базова середня освіта, Профільна середня освіта, Позашкільна освіта, Спеціалізована освіта, Професійна (професійно-технічна освіта) Фахова передвища освіта, Вища освіта, Освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта

**Продукція, підготовлена/опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями
(частина 1)**

Напрямок дослідження	Тема наукового дослідження, термін виконання	Науковий керівник дослідження (ПІБ, науковий ступінь)	Підготовлено продукцію ¹ (вид, назва, обсяг)	з них опубліковано		
				друковані видання (бібліографічний опис, ISBN)	електронні видання (бібліографічний опис з адресою видання в Електронній бібліотеці НАПН України, ISBN)	електронні освітні ресурси ⁷ (крім тих, які враховано у колонці 6)
1	2	3	4	5	6	7
			Виробничо-практична продукція⁴			
Вища освіта	Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів, лютий 2020 р. — грудень 2020 р.	Власова І.В., к.е.н., доцент	Рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні) / І. Власова, О. Паламарчук. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України 2020.	-	-	-
			Усього (одиниць): 1	-	-	-

¹Відповідно до тематичного плану установи, за весь період виконання дослідження.

²Офіційна продукція (стандарти, інструкції, нормативні, нормативно-інструктивні видання тощо).

³Наукова продукція (монографії, препринти, збірники наукових праць тощо).

⁴Виробничо-практична продукція (практичні посібники, методичні посібники; методичні рекомендації, практичні поради тощо).

⁵Навчальна продукція (навчальні програми, підручники, навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити); засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники; атласи; навчальні карти; відео- та аудіовізуальні засоби навчання; електронні засоби навчального призначення; електронні засоби загального призначення) тощо).

⁶Довідкова продукція (енциклопедії (енциклопедичні словники); мовні, лінгвістичні словники; довідники, каталоги тощо).

⁷Згідно з наказом МОН України від 1 жовтня 2012 р. № 1060.

**Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями
(частина II: статті)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість статей (одиниці)																	
	усь ого *	у тому числі за видами видань:									у тому числі за мовами статей:					з них опублікова них вченими установи спільно з зарубіжни ми авторами		
		наукові періодичні видання						матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів)			українська	англійська	німецька	французька	польська		інші (уточнити які)	
		вітчизняні, у т.ч. з зарубіжними партнерами				зарубіжні			усь ого	з них								
		усь ого	з них:			усь ого	з них:			усь ого								з них індексують ся у Scopus і Web of Science Core Collection
внесені до Переліку наукових видань України	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection		індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 5)	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 8)													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів, 2020 р.	2	1			1	1					1	1						
Всього	2	1			1	1					1	1						

**Продукція, опублікована за завершеними у 2020 році прикладними дослідженнями
(частина III: тези)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість тез доповідей (одиниці)											
	усього*	у тому числі за видами науково-практичних заходів:					у тому числі за мовами:					
		всеукраїнські, усього	міжнародні			інші, усього	українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)
			усього	у т.ч. за місцем проведення:								
	в Україні	за кордоном										
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів, 2020 р.	1	1					1					
Всього:	1	1					1					

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

Наукові результати прикладних досліджень, завершених у 2020 році
(частина 1, кількісні показники)

Тема наукового дослідження	Закономірності	Теорії	Концепції	Гіпотези	Тенденції	Наукові принципи	Методи	Інше*
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів	4	-	-	2	8	7	-	-

* уточнити, що саме

Наукові результати прикладних досліджень, завершених у 2020 році
(частина 2)

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів	Вища освіта	Закономірності
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до розширення їх фінансової автономії (<i>І.В. Власова</i>). 2. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до покращення позиції університетів у вітчизняних та провідних міжнародних рейтингах (<i>І.В. Власова</i>). 3. Скорочення державного фінансування закладів вищої освіти веде до зростання ефективності діяльності закладів вищої освіти, рівня їх фінансової автономії та фінансової стійкості (<i>І.В. Власова</i>). 4. Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти веде до удосконалення якості вищої освіти (<i>І.В. Власова</i>).
		Гіпотези
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Чинником підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти є розширення їх фінансової автономії (<i>І.В. Власова</i>). 2. Підвищення ефективності діяльності вищих навчальних закладів є передумовою забезпечення потреб ринку праці (<i>І.В. Власова</i>).
		Тенденції
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденція до багатовимірності ефективності у сфері вищої освіти (<i>І.В. Власова</i>). 2. Тенденція до багаторівневості (національний, регіональний, інституційний рівні) ефективності у сфері вищої освіти (<i>І.В. Власова</i>). 3. Тенденція до зростання конкуренції у сфері вищої освіти, орієнтації на ефективність їх діяльності та покращення якості (<i>І.В. Власова</i>). 4. Тенденція до розвитку рейтингових механізмів оцінювання ефективності діяльності закладів вищої освіти (<i>І.В. Власова</i>). 5. Тенденція до посилення акценту на результатах діяльності закладів вищої освіти на основі інноваційного підходу – їх впливу на соціально-економічний розвиток (<i>І.В. Власова</i>). 6. Тенденція до фінансування закладів вищої освіти на основі контрактів за цільовими показниками,

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>що відображають ключові результати за видами діяльності або визначені відповідно до профілів / проєктів (<i>I.B. Власова</i>).</p> <p>7. Тенденція до фінансування закладів вищої освіти за формулою на основі кількісних показників, що відображають результати їх діяльності (<i>I.B. Власова</i>).</p> <p>8. Тенденція до посилення стратегічного фокусу на оцінюванні ефективності закладів вищої освіти в умовах зростання їх підзвітності перед ключовими стейкхолдерами (органи державної влади, роботодавці, здобувачі вищої освіти, працівники закладів вищої освіти) (<i>I.B. Власова</i>)</p> <p style="text-align: center;">Наукові принципи</p> <p>1. Принцип зв'язку між ефективністю діяльності закладів вищої освіти та їх фінансуванням (<i>I.B. Власова</i>).</p> <p>2. Принципи забезпечення ефективності системи вищої освіти (<i>I.B. Власова</i>): - визначення візії національної вищої освіти, рамки із національними пріоритетами, а також цілей включаючи ефективність та результативність – візія має ґрунтуватися на досягненні результатів і різних методах оцінювання; забезпечення зв'язку цілей і місій університету з досягненням ефективності у коротко і довгостроковому періоді; підтримка стратегічного діалогу щодо ефективності та вигоди із ЗВО та стейкхолдерами для забезпечення відповідальності університетів за ефективне використання ресурсів;</p> <p>3. забезпечення ефективності моделі розподілу фінансування університетів – забезпечення стабільного та адекватного основного фінансування ЗВО для виконання ними своїх зобов'язань; розширення горизонтів фінансування для підвищення передбачуваності та стратегічного планування, що дозволить інституціям впроваджувати довгострокові заходи щодо ефективності та результативності; забезпечення збалансованого використання блок-грантового фінансування, адекватної формули фінансування, фінансування на основі результатів або фінансування за схемами досконалості;</p> <p>4. зростання ефективності закладів вищої освіти, менеджмент змін і можливості здійснення організаційних інновацій – передбачення винагороди для університетів за підвищення ефективності через виділення цільового фінансування для стимулювання та надання університетам можливості розвивати потенціал і можливості для підвищення ефективності і покращення інституційних процесів; створити механізми, органи чи служби, що підвищують ефективність у конкретних сферах (наприклад, державні закупівлі та управління нерухомістю)</p>

Тема наукового дослідження	Складники та рівні освіти*	Наукові результати (формулюються у кількості не більше 10 слів)
		<p>5. Принципи забезпечення ефективності системи вищої освіти: - удосконалення регуляторної рамки для університетів через посилення організаційної, фінансової, академічної та кадрової автономії – зростання університетської автономії та надання можливості університетам приймати рішення щодо застосування заходів ефективності та використання заощаджених ресурсів; підтримка процесу розширення автономії університетів за допомогою використання стимулів, ресурсів та навчання як частини цілісної рамки, що включає організаційний, фінансовий, кадровий та академічний виміри, що сприяють ефективності;</p> <p>6. визначення рамки врядування, відповідальності і ролей стейкхолдерів у сфері вищої освіти (наприклад, регуляторні, контролюючі органи, органи фінансування; інституції та роботодавці) – надати університетам (як самоврядним закладам) можливість обирати найбільш доцільну модель внутрішнього врядування для сприяння підзвітності, прозорості, ефективності, результативності та підтримати спроможність керівників закладів управляти змінами;</p> <p>7. модернізація ландшафту вищої освіти, наприклад, через інституційні злиття / укрупнення, профілювання та стратегічні позиціонування університетів, розвиток регіональних кластерів – розроблення нормативно-правового забезпечення, що охоплює всі типи ЗВО та сприяти співпраці на рівні сектору, синергії та розвитку міжінституційних партнерств; вивчення підходів до оптимізації у сфері вищої освіти та, за необхідності, запропонувати, стимулювати та фінансувати варіанти консолідації, що відповідають потребам зацікавлених сторін.</p>

*Дошкільна освіта

Початкова освіта

Базова середня освіта

Профільна середня освіта

Позашкільна освіта,

Спеціалізована освіта

Професійна (професійно-технічна освіта)

Фахова передвища освіта

Вища освіта

Освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта

**Продукція, підготовлена/опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році (одиниць)*
(частина 1)**

	Офіційна продукція					Наукова продукція						Виробничо-практична продукція					Навчальна продукція					Довідкова продукція							
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі					усього	у тому числі				Усього	у тому числі				Усього	у тому числі						
		стандарти	інструкції	нормативно-інструктивні видання	інше**		монографії	препринти	збірники наукових праць, матеріали конференцій (у тому числі збірники тез доповідей)	інше**	практичні посібники		методичні посібники	методичні рекомендації	практичні поради	інше**		навчальні програми	підручники	навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити)	засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники, атласи; навчальні карти, електронні засоби навчального призначення, та ін.)		інше**	Усього	енциклопедії (енциклопедичні словники)	мовні, лінгвістичні словники	довідники	каталоги	інше**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020)																													
Підготовлено продукцію						1	1																						
З них друковані та електронні видання						1	1																						
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022)																													
Підготовлено продукцію						1			1																				
З них друковані та електронні видання						1			1																				

Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020)																												
Підготовлено продукцію							1	1																				
З них друковані та електронні видання							1	1																				
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020)																												
Підготовлено продукцію							1	1																				
З них друковані та електронні видання							1	1																				
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020)																												
Підготовлено продукцію							1	1																				
З них друковані та електронні видання							1	1																				
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (лютий 2020 - грудень 2020)																												
Підготовлено продукцію																												
З них друковані та електронні видання																												
Усього							5	4																				

*Інформація подається з урахуванням перехідних наукових досліджень за тематикою НАПН України та іншими видами тематики (державною тематикою, тематикою у сфері міжнародного наукового співробітництва, договірною тематикою, напрямками грантової підтримки наукової і науково-технічної діяльності).

** Уточнити, що саме, у тому числі електронні освітні ресурси.

**Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році
(частина II: статті)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість статей (одиниці)																
	усього*	у тому числі за видами видань:									у тому числі за мовами статей:						з них опублікованих вченими установи спільно з зарубіжними авторами
		наукові періодичні видання						матеріали конференцій (інших науково-практичних заходів)			українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)	
		вітчизняні, у т.ч. з зарубіжними партнерами			зарубіжні			усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection								
		усього	з них:		усього	з них:											
внесені до Переліку наукових фахових видань України	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection		індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 5)	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection		індексуються в інших наукометричних базах даних** (окрім статей, які враховано у графі 8)	усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	12	13	14	15	16	17			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020)	18	11	8	1	7	3	3		4		12	5				1 рос.	
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020)	27	13	4	2	7	2		2	12	2	19	8					
Механізми реалізації ефективного врядування в	16	7	5	1	1	1	0	1	8		13	3					

університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020)																	
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020)	16	16	15	1	7				1	1	16	1					
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022)	28	7	7	1		9	4	5	12		23	4				1 пос.	
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів, 2020 р.	2	1			1	1					1	1					
Усього*	103	51	40	3	24	16	7	8	37	3	80	22				2 пос.	

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство. ** EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

**Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2020 році
(частина III: тези доповідей)**

Тема наукового дослідження, термін виконання	Кількість тез доповідей (одиниці)												
	усього *	у тому числі за видами науково-практичних заходів:					у тому числі за мовами:						
		всеукраїнські, усього	міжнародні				інші, усього	українська	англійська	німецька	французька	польська	інші (уточнити які)
			усього	у т.ч. за місцем проведення:		інші, усього							
	в Україні	за кордоном											
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства (2018-2020)	17	10	7	6	1		14	1				2 (рос.)	
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції (2018-2020)	4	2	2		2		2	2					
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції (2018-2020)	3	2	1	1			3						
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України (2018-2020)	9	1	8	7	1		8	1					
Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії (2020-2022)	12	5	7	6	1		11	1					
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів (2020)	1	1					1						
Усього*	46	21	25	20	5		39	5				2 (рос.)	

* У підсумкових даних необхідно враховувати співавторство.

Таблиця П.6.

Дані щодо найбільш вагомих результатів наукових досліджень у 2020 році

№ з/п	Тема наукового дослідження, вид і термін виконання	Складники та рівні освіти*	Науковий результат дослідження	Назва підготовленої продукції, її вид та обсяг, електронний лінк	Очікуваний соціальний ефект	Сфера впровадження	Споживачі продукції
1	Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства. Фундаментальне дослідження. (2018-2020 рр.)	Вища освіта	Розроблено та обгрунтовано стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства. Визначено: 11 закономірностей, 22 тенденції, 6 гіпотез, 7 концепцій, 3 принципи, 4 методи.	Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: монографія / В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (17,5 авт.арк)	Підвищення рівня і якості інтернаціоналізації вищої освіти України, формування світоглядного підґрунтя для стимулювання і забезпечення стійкого розвитку суспільства, підвищення соціальної відповідальності вищої освіти і зміцнення її функції служіння суспільству	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти та інші стейкхолдери
2.	Теоретичні основи і механізми розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії. Фундаментальне дослідження	Вища освіта	Обгрунтовано теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії. Визначено: 1 концепцію, 3 гіпотези,	Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України в контексті розширення інституційної автономії: аналітичні матеріали (препринт) / Авт.: Скиба Ю.А., Жабенко О.В., Муромець В.Г., Регейло І.Ю., Чорнойван Г.П. Ярошенко О.Г.; за ред. С.А. Калашнікової, Ю.А. Скиби. Київ: ІВО НАПН України, 2020. (6,5 авт.арк.)	Обгрунтування теоретичних положень розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії, стане для університетів визначальними під час	Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти	Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти

	(2020-2022 pp.)		3 закономірності, 13 тенденцій, 5 принципів.		розроблення системи розвитку і стимулювання науково-педагогічних працівників до реалізації потенціалу в контексті професійної діяльності.		
3.	Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції. Фундаментальне дослідження (2018-2020 pp.)	Вища освіта	Визначено та обґрунтовано підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції Визначено: 5 закономірностей, 2 гіпотези, 7 тенденцій, 1 науковий принцип.	Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авторський колектив: Луговий В.І., Воробйова О.П., Дебич М.А., Оржель О.Ю., Слюсаренко О.М., Таланова Ж.В., Трима К.А. / За ред. В.І. Лугового, Ж.В. Таланової. К.: ІВО НАПН, 2020. (12 авт. арк)	Забезпечення доступу до якісної вищої освіти в Україні шляхом розвитку конкуренції закладів вищої освіти на основі зрозумілих стандартів, формування прозорих і відкритих механізмів оцінювання якості вищої освіти на державному, регіональному та інституційному рівнях. Кожна особа шляхом отримання якісної підготовки та набуття відповідної потребам ринку праці кваліфікації в системі вищої освіти отримує кращу здатність до працевлаштування та самореалізації. Відповідно, висококваліфікований фахівець – випускник закладу вищої освіти, ефективно впливатиме на інноваційний розвиток економіки в	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, заклади вищої освіти	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, заклади вищої освіти та інші стейкхолдери

					Україні		
4.	Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції. Фундаментальне дослідження (2018-2020 рр.)	Вища освіта	Визначено та обґрунтовано механізми реалізації ефективного врядування в університетах Визначено: 2 закономірності, 1 гіпотезу, 1 принцип, 3 тенденції, 8 понять.	Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: Монографія / С. Калашнікова, І. Драч, В. Рябченко, О. Паламарчук, Л. Червона; за ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020 (18,3 авт.арк.)	Підвищення якості вищої освіти. Підвищення рівня професіоналізації управління вищою освітою	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти	Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти, Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, установи НАПН України, заклади вищої освіти та інші стейкхолдери
5.	Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України. Фундаментальне дослідження (2018-2020 рр.)	Вища освіта	Визначено та обґрунтовано механізми розширення фінансової автономії ЗВО України. Визначено: 4 закономірності, 2 теоретичні положення, 3 тенденції, 4 гіпотези, 3 концептуальні підходи, 13 термінів.	Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України : монографія / Авторський колектив: Ю. Вітренко, І.Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, В. Ковтунець, С. Мельник, О. Базелюк; за редакцією Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (12 авт. арк.)	Підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти. Підвищення ефективності використання державних коштів, які виділяються на підготовку фахівців із вищою освітою.	Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України, Державна служба статистики України, заклади вищої освіти	Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України, Державна служба статистики України, заклади вищої освіти та інші

							стейкхолдери
6.	Оцінювання ефективності діяльності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів, Прикладне дослідження, 2020 р.	Вища освіта	Розроблено систему показників для оцінювання ефективності діяльності університетів України та запропоновано рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України для національного, секторального та інституційного рівнів Визначено: 4 закономірності, 2 гіпотези, 8 тенденцій, 7 наукових принципів	Рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні) / Власова І.В., Паламарчук О.Ф. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (2 авт. арк.)	Використання результатів дослідження полягає в імплементації системи показників та рекомендацій для оцінювання та підвищення ефективності діяльності закладів вищої освіти на національному, секторальному та інституційному рівнях	Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Комітет Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій, Міністерство фінансів України, заклади вищої освіти, експертне середовище	Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Комітет Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій, Міністерство фінансів України, заклади вищої освіти, експертне середовище

*Дошкільна освіта
Початкова освіта
Базова середня освіта
Профільна середня освіта
Позашкільна освіта,
Спеціалізована освіта
Професійна (професійно-технічна освіта)
Фахова передвища освіта
Вища освіта
Освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта

Таблиця IV.1.

Упровадження результатів наукових досліджень

Тема дослідження ¹	Термін виконання	Упроваджені результати дослідження ²	Об'єкти впровадження результатів дослідження ³	Інформація щодо розміщення в Електронній бібліотеці НАПН України ⁴	
				Електронна адреса видання в Електронній бібліотеці НАПН України	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України
1	2	3	4	5	6
За 2020 рік ⁵					
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства	2018-2020 рр.	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (Частина I) / В. Зінченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, І. Сікорська, І. Степаненко, О. Шипко / За ред. В. Зінченка. К.: ІВО НАПН України, 2018. 113 с. : наукова продукція	ЗВО - 10 Українська асоціація дослідників освіти	https://lib.iitta.gov.ua/716979/	11
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / В. Зінченко, В. Брижнік, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мелков, О. Шипко ; за ред. В. Зінченка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 158 с. : наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із	https://lib.iitta.gov.ua/720323/	19

			забезпечення якості вищої освіти Українська асоціація дослідників освіти ЗВО - 10		
		Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: монографія / Авт. кол.: В. Зінченко, Н. Базелюк, М. Бойченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мєлков, О. Шипко; За ред. В. Зінченка. Київ: ІВО НАПН України, 2020: наукова продукція	-	-	-
		Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: методичні рекомендації / В. Зінченко, Л. Горбунова, С. Курбатов, Ю. Мєлков; за ред. В. Зінченка; макет та редактування О. Шипко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 107 с.: виробничо-практична продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Українська асоціація дослідників освіти	https://lib.iitta.gov.ua/722166/	14

			ЗВО - 10		
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції	2018-2020 рр.	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина I) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, І. Линьова, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2018. 172 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій	https://lib.iitta.gov.ua/717818/	21
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: аналітичні матеріали (частина II) (препринт) / О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 150 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти	https://lib.iitta.gov.ua/720212/	5
		Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт. кол.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: ІВО НАПН України, 2020 (12 авт.арк.): наукова продукція	-	-	-

		Оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: методичні рекомендації / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2019. 125 с.: виробничо-практична продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ЗВО – 7	https://lib.iitta.gov.ua/722172/	9
Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції	2018-2020 рр.	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина I) / Авт.кол.: І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 147 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО - 9	https://lib.iitta.gov.ua/717783/	13
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів реалізації ефективного врядування в університетах: препринт (аналітичні матеріали) (частина II) / Авт. кол.: І. Драч, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 96 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій	https://lib.iitta.gov.ua/720135/	51

			Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ЗВО - 9		
		Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України: монографія / Авт. кол.: І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за заг. ред. С. Калашнікової. Київ: ІВО НАПН України, 2020.: наукова продукція	-	-	-
		Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: методичні рекомендації / І. Драч, С. Калашнікова, О. Паламарчук, В. Рябченко, Л. Червона; за ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 93 с.: виробничо-практична продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ЗВО – 9	https://lib.iitta.gov.ua/722170/	7
Механізми розширення фінансової автономії закладів	2018-2020 рр.	Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина І): препринт (аналітичні матеріали) / Авт. кол.: Ю. Вітренко,	Міністерство освіти і науки України	https://lib.iitta.gov.ua/717736/	18

вищої освіти України		І. Власова, В. Ворона, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник; за редакцією В. Ковтунця. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 177 с.: наукова продукція	Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО - 3		
		Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо механізмів фінансової автономії закладів вищої освіти (частина II): препринт (аналітичні матеріали) / Авт.кол: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, В. Ковтунець, С. Мельник. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 161 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО – 3	https://lib.iitta.gov.ua/721468/	6
		Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України: монографія / Авт. кол.: О. Базелюк, Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, В. Ковтунець, С. Мельник; за заг. ред. Ю. Вітренка. Київ: ІВО НАПН України, 2020: наукова продукція	-	-	-
		Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України: методичні рекомендації / Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І. Жилиєв, Д. Кірієнко, В. Ковтунець, С. Мельник; за ред. Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2019. 85 с.: виробничо-практична продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО - 3	https://lib.iitta.gov.ua/722167/	4
Оцінювання	2020 р.	Рекомендації щодо оцінювання ефективності	-	-	-

ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів		діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні) / Власова І.В., Паламарчук О.Ф. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020.			
За 2019 рік ⁶					
Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки	2017-2019 рр.	Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : препринт (аналітичні матеріали) ; у 2-х част. / Авт. кол.: О. Бульвінська, Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Линьова, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. Ч. 1. 131 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО – 19	https://lib.iitta.gov.ua/712187/	43
		Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : препринт (аналітичні матеріали) ; у 2-х част. / Авт. кол.: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. Ч. 2. 105 с.: наукова продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій ЗВО – 19	https://lib.iitta.gov.ua/717779/	17
		Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково- педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки: монографія / Авт. кол: Н. Дівінська, О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О.	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти,	https://lib.iitta.gov.ua/720210/	16

		Ярошенко. Київ: ІВО НАПН України, 2019. 236 с.: наукова продукція	науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ЗВО – 19		
		Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : методичні рекомендації / Авт. кол.: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 72 с.: виробничо-практична продукція	Міністерство освіти і науки України Комітет ВРУ з питань освіти, науки та інновацій Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти ЗВО – 19	https://lib.iitta.gov.ua/717778/	12

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершені у звітному та році, що передує звітному.

² Зазначаються усі результати, отримані за завершеними впродовж звітного та року, що передує звітному, дослідженнями (вид і назва (бібліографічний опис видання): офіційна, наукова, виробничо-практична, навчальна (у тому числі засоби навчання), довідкова продукція).

³ Об'єкти впровадження зазначаються для кожного результату наукового дослідження. Вказується лише кількість закладів і установ за типами. Наприклад: ЗЗСО – 7; ЗВО – 112; Обласні наукові бібліотеки – 15; ПППО – 20 тощо.

⁴ Вказується електронна адреса видання в Електронній бібліотеці НАПН України та кількість завантажень.

⁵ За звітний рік.

⁶ За рік, що передує звітному. Вказується загальна (за 2 роки) кількість об'єктів упровадження (закладів і установ за типами).

Таблиця IV.2

Упровадження результатів наукових досліджень за видами продукції (одиниць)

Тема дослідження ¹	Термін виконання	Результати наукових досліджень ²																				Всього результатів наукових досліджень			
		Офіційна		Наукова продукція		Виробничо-практична		Навчальна продукція		Довідкова продукція		Електронні ресурси		Державні стандарти освіти, навчальні плани		Аналітичні матеріали, матеріали до державних доповідей		Експертні висновки		Рекомендації міжнародних, всеукраїнських конференцій					
		підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	Розпочато досліджень за результатами завершених наукових досліджень			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
За 2020 рік ³																									
Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства	2018-2020 рр.			3	2	1	1																	4	3
Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції	2018-2020 рр.			3	2	1	1																	4	3

Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах Євроінтеграції	2018-2020 рр.			3	2	1	1														4	3	
Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України	2018-2020 рр.			3	2	1	1														4	3	
Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів	2020 р.					1															1	0	
За 2019 рік ⁴																							
Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки	2017-2019 рр.			3	3	1	1														1	4	4
Усього				15	11	6	5														1	21	16

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершені у звітному та році, що передє звітному.

² Наводяться кількісні дані за кожною темою наукового дослідження.

³ За звітний рік.

⁴ За рік, що передє звітному.

Таблиця IV.3.

Динаміка впровадження результатів наукових досліджень

Тема дослідження, термін виконання ¹	Упроваджені результати дослідження ²	Кількість об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня року, що передує звітному) ³	Кількість об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня звітного року) ⁴	Динаміка кількості об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня звітного року) ⁵	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня року, що передує звітному) ⁶	Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня звітного року) ⁷	Динаміка кількості завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня звітного року) ⁸
1	2	3	4	5	6	7	8
Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки, 2017-2019 рр.	Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : препринт (аналітичні матеріали) ; у 2-х част. / Авт. кол.: О. Бульвінська, Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Линьова, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти	16	19	3	30	43	13

	НАПН України, 2017. Ч. 1. 131 с.: наукова продукція						
	Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково- педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : препринт (аналітичні матеріали) ; у 2-х част. / Авт. кол.: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. Ч. 2. 105 с.: наукова продукція	16	19	3	3	17	14
	Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково- педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки: монографія / Авт. кол: Н. Дівінська, О. Жабенко, В. Муромець,	16	19	3	-	16	16

	І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ: ІВО НАПН України, 2019. 236 с.: наукова продукція						
	Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково- педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки : методичні рекомендації / Авт. кол.: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. К. : Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 72 с.: виробничо-практична продукція	16	19	3	4	12	8

¹ Зазначаються теми наукових досліджень, завершених у році, що передусе звітному.

² Зазначаються усі результати, отримані за дослідженнями, завершеними у році, що передусе звітному (вид і назва (бібліографічний опис видання): офіційна, наукова, виробничо-практична, навчальна (у тому числі засоби навчання), довідкова продукція).

³ Зазначається загальна кількість об'єктів впровадження станом на 31 грудня року, що передусе звітному. Кількість об'єктів впровадження вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁴ Зазначається загальна кількість об'єктів впровадження станом на 31 грудня звітного року з урахуванням кількості об'єктів впровадження в році, що передусе звітному. Кількість об'єктів впровадження вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁵ Зазначається кількість об'єктів впровадження результатів дослідження лише у звітному році без урахування кількості об'єктів впровадження в році, що передусе звітному.

⁶ Зазначається загальна кількість завантажень результатів наукових досліджень станом на 31 грудня року, що передусе звітному. Кількість завантажень вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁷ Зазначається загальна кількість завантажень результатів наукових досліджень станом на 31 грудня звітного року з урахуванням кількості завантажень в році, що передусе звітному. Кількість завантажень вказується для кожного результату наукового дослідження.

⁸ Зазначається кількість завантажень результатів дослідження лише у звітному році без урахування кількості завантажень в році, що передусе звітному.

**Наукові періодичні видання,
засновником або співзасновником яких Інститут вищої освіти**

**Науковий часопис
«Філософія освіти. Philosophy of Education»**

Назва періодичного видання іншою мовою (мовами)	Філософія образования. Philosophy of Education
Засновник (співзасновники)	Інститут вищої освіти НАПН України, Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова
Рік заснування	2005
Тематична спрямованість – спеціальності, за якими видання публікує наукові праці	Філософія освіти (онтологія, епістемологія, аксіологія, антропологія, соціальна філософія освіти), методологія освітніх досліджень, вітчизняна та зарубіжна історія філософсько-освітньої думки, освітні стратегії і практики в епоху глобалізації та інформаційно-комунікаційної революції, проблеми взаємин освіти, науки і релігії, політика реформування української освіти
Періодичність	Два номери на рік
Сфера розповсюдження (місцева, регіональна, загальнодержавна, зарубіжна)	Вищі освітні та наукові заклади України, інтернет, міжнародні науково-метричні бази даних
Мова (мови) видання:	Українська (окремі публікації англійською та російською мовами)
– статті	Українська (окремі публікації англійською та російською мовами)
– анотації	Українська, російська, англійська
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія, номер свідоцтва, дата реєстрації (для друкованих періодичних видань)	Серія КВ № 20044 – 9844 Р від 17.05.2013 р.
Внесення до Переліку наукових фахових видань України: дата і номер наказу МОН України, категорія, галузь науки, галузь знань, спеціальність / спеціальності	– наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409, категорія «Б», філософські науки, 03 Гуманітарні науки, 033 Філософія.
Міжнародний стандартний номер/номері періодичного видання: ISSN Print, ISSN Online, ISSN-L	ISSN 2309-1606 (print) ISSN 2616-7662 (online)

Головний редактор: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Бойченко Михайло Іванович</i> – доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретичної і практичної філософії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0003-1404-180X
Заступники головного редактора: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Зінченко Віктор Вікторович</i> – доктор філософських наук, професор, головний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0001-9729-6861 <i>Горбунова Людмила Степанівна</i> – доктор філософських наук, доцент, головний науковий співробітник Інституту вищої освіти НАПН України, Україна, https://orcid.org/0000-0002-5388-145X
Відповідальний секретар: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	<i>Матусевич Тетяна Володимирівна</i> – кандидат філософських наук, доцент, завідувач відділу міжнародного співробітництва та європейської інтеграції НПУ ім. М.П.Драгоманова, Україна, https://orcid.org/0000-0002-3793-462X
Загальна кількість членів редакційної колегії, з них іноземних членів (країни іноземних членів)	18, з них іноземних членів 6 (США, Росія, Швеція, Хорватія, Греція), також до наукової ради входить 11, з них іноземних членів 6 (США, Росія, Німеччина, Польща)
Веб-сайт видання	https://philosopheducation.com
Наявність у статей DOI (вказати префікс і незмінну частину суфікса)	https://doi.org/10.31874/2309-1606
Перелік наукометричних і реферативних баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	CYBERLENINKA (2015) CITEFACTOR (2015) MIAR (2015) ROAR (Registry of Open Access Repositories) (2015) OCLC WorldCat (2015) ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences) (2017) GoogleScholar (2016) BASE (індексація в базі) Ulrichsweb (база даних Ulrich's Periodicals Directory) CrossRef PhilPapers (2020) DOAJ (Directory of Open Access Journals)
Перелік інших баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	DSPACE at library NPU Dragomanova ENPUAIR (2005) Наукова періодика України Філософія в Україні Бібліометрика української науки OUCI (<i>Open Ukrainian Citation Index</i>) (2020)
Контактні дані редакції: поштова та електронна адреси, телефон	01014 Київ, вул. Бастіонна, 9, Інститут вищої освіти НАПН України, к. 902. E-mail: lugor2048@gmail.com (044) 286-64-02

Кількість випусків у звітному році, з них об'єднаних випусків	2 – видано, об'єднаних немає
Середній тираж (наклад) видання у звітному році (для друкованих періодичних видань)	300
Зміни, що відбулися у звітному році	Зміни у редколегії: увійшов Юрій Мелков, головою редколегії став Михайло Бойченко, а Людмила Горбунова стала заступником голови редколегії. Журнал внесено до наукометричних баз PhilPapers, OUCI (<i>Open Ukrainian Citation Index</i>), DOAJ. Внесено до Переліку наукових фахових видань України, категорія «Б».
Додаткові відомості	Наукометричні показники, міжнародна індексація журналу «Філософія освіти. Philosophy of Education»: h-index – 26 h5-index – 17 i10-індекс – 75 Індекс Герфіндаля-Гіршмана за організаціями авторів – 1016 Індекс Герфіндаля-Гіршмана по цитуючим журналам – 1667 RG Journal Impact – 0.81 (2015 / 2016 RG Journal Impact – 0.81) Journal IF/Impact Factor Search 2015 – 0.444 Journal IF/ Impact Factor Search 2016/2017 – 0.805 Index Papers – 21620 Двохрічний імпакт-фактор RSCI – 0,063 Індекс Джині – 0.87 Середній рівень Гіршу авторів – 13,8

**Міжнародний науковий журнал
«Університети і лідерство» (електронне видання)**

Назва періодичного видання іншою мовою (мовами)	International Scientific Journal of Universities and Leadership
Засновник (співзасновники)	Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
Рік заснування	2015 р.
Тематична спрямованість – спеціальності, за якими видання публікує наукові праці	011 Освітні, педагогічні науки 033 Філософія
Періодичність	2 рази на рік
Сфера розповсюдження (місцева, регіональна, загальнодержавна, зарубіжна)	–
Мова (мови) видання:	–
– статті	українська, англійська
– анотації	українська, англійська
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія, номер свідоцтва, дата реєстрації (для друкованих періодичних видань)	–
Внесення до Переліку наукових фахових видань України: дата і номер наказу МОН України, категорія, галузь науки, галузь знань, спеціальність / спеціальності	– наказ МОН України від 17 березня 2020 р. № 409, категорія «Б», педагогічні науки, 01 Освіта/Педагогіка, 011 Освітні, педагогічні науки; – наказ МОН України від 2 липня 2020 р. № 886, категорія «Б», філософські науки, 03 Гуманітарні науки, 033 Філософія
Міжнародний стандартний номер/номери періодичного видання: ISSN Print, ISSN Online, ISSN-L	ISSN Online 2520-6702
Головний редактор: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Зінченко В.В., доктор філософських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу інтернаціоналізації вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України, https://orcid.org/0000-0001-9729-6861
Заступники головного редактора: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Калашнікова С.А., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту вищої освіти НАПН України, https://orcid.org/0000-0002-3836-1915
Відповідальний секретар: прізвище та ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада, установа/заклад, країна, ORCID iD	Червона Л.М., кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу лідерства та інституційного розвитку вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України, https://orcid.org/0000-0002-3036-3668

Загальна кількість членів редакційної колегії, з них іноземних членів (країни іноземних членів)	21 член редакційної колегії, з них 6 іноземних членів (Литва, Фінляндія, Велика Британія)
Веб-сайт видання	https://ul-journal.org/
Наявність у статей DOI (вказати префікс і незмінну частину суфікса)	10.31874/2520-6702
Перелік наукометричних і реферативних баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	<ul style="list-style-type: none"> – Наукова періодика України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), 2019 р. – Directory of Open Access Journals (DOAJ), 2020 р. – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), 2020 р. – Index Copernicus International World of Journals, 2020 р. – Index Copernicus International Journals Master List, 2020 р. – Google Scholar, 2020 р. створення окремого профілю видання – Crossref – Open Ukrainian Citation Index (OUCI) – Dimensions – Unpaywall
Перелік інших баз даних, до яких включено видання: назва бази, рік включення	<ul style="list-style-type: none"> – Directory of Open Access Scholarly Resources (ROAD), 2020 р. – OCLC WorldCat
Контактні дані редакції: поштова та електронна адреси, телефон	01014, м. Київ, вул. Бастіонна 9, к. 905 ul_editor@ukr.net (044) 286 68 04; (067) 907 95 87
Кількість випусків у звітному році, з них об'єднаних випусків	2/–
Середній тираж (наклад) видання у звітному році (для друкованих періодичних видань)	–
Зміни, що відбулися у звітному році	<ul style="list-style-type: none"> – внесення видання до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України (накази МОН України від 17 березня 2020 р. № 409 та від 2 липня 2020 р. № 886); – включення видання до баз даних DOAJ, CEJSH, ICI World of Journals, ICI Journals Master List; – приєднання до ініціатив відкритих цитувань (Initiative for Open Citations, I4OC) та відкритих анотацій (Initiative for Open Abstracts, I4OA); – депонування метаданих та/або повних текстів статей видання у «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, DOAJ, CEJSH, ICI World of Journals; – подання заявок на включення видання до ряду реферативних та інших баз даних.
Додаткові відомості	–

Організація та проведення науково-практичних масових заходів (одиниць)

Організація та проведення масових заходів	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Масові заходи, включені до Плану НАПН України					2	1	1										3	1
Усього					2	1	1								1		4	1
Масові заходи, включені до Плану Інституту вищої освіти НАПН України					1	1					1		2	2	15	11	19	14
Усього					1	1					1		2	2	15	11	19	14

Участь у науково-практичних масових заходах (одиниць)*

Назви структурних підрозділів	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Відділ інтернаціоналізації вищої освіти					36	24	1	1			3				4	3	44	28
Відділ інтеграції вищої освіти і науки					12	10			1				2	2			15	12
Відділ політики та врядування у вищій освіті			2	1	7	3	16	7			4	1			6	5	35	17
Відділ лідерства та інституційного розвитку вищої освіти			1	1	7	5	38	14					1	1			47	21
Відділ економіки вищої освіти			1	1	13	13	2	2			5				3		24	16
Усього			4	3	75	55	57	24	1		12	1	3	3	13	8	165	94

* Проведених іншими установами, організаціями, закладами.

Таблиця VII.1.1.

**Підготовка здобувачів на науковому рівні вищої освіти в докторантурі Інституту вищої освіти НАПН України (осіб)
2020 р.**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Наукові консультанти	Чисельність докторантів (на початок року)			Випуск								Відраховано		Прийом			Чисельність докторантів (на кінець року)			Чисельність здобувачів
		за державним замовленням	на умовах контракту	усього	за державним замовленням				на умовах контракту				усього	за державним замовленням	на умовах контракту	усього	за державним замовленням	на умовах контракту	усього		
					усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	ефективність роботи (%)	усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	ефективність роботи (%)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
011- освітні, педагогічні науки	3	3	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1в	1в	-	-	-	1	-	1	-
Усього	3	3	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1в	1в	-	-	-	1	-	1	-

Докторантура:

в – **1 особа** відрахована (1 особа зі спеціальності 011 – з відривом від виробництва за власним бажанням у зв'язку з виробничою необхідністю – призначення на посаду завідувача відділу науково-організаційної та кадрової роботи).

Таблиця VII.1.2.

**Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
в аспірантурі Інституту вищої освіти НАПН України
2020 р. (випуск аспірантів, осіб)**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Загальна чисельність аспірантів (на початок року)							Випуск аспірантів														Відріховано		
	за державним замовленням			на умовах контракту				за державним замовленням							на умовах контракту									
	Усього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва	Усього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва	Разом	з відривом від виробництва			без відриву від виробництва				ефективність роботи (%)	з відривом від виробництва			без відриву від виробництва					
								Усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	Усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	Разом		Усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	Разом	ефективність роботи (%)				
Освіта/педагогіка	10	10	-	7	-	7	17	6+1a	-	-	-	-	-	6+1a	0	-	-	-	-	-	-	-	2	-
011 – освітні, педагогічні науки	10	10	-	7	-	7	17	6+1a	-	-	-	-	-	6+1a	0	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Педагогічні науки	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	2	-	1	2	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.00.04 – Теорія і методика проф. освіти	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.00.06 – Теорія і методика упр. освітою	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	12	10	2	7	-	7	19	6+1a	-	-	2	-	1	8+1a	12,5	-	-	-	-	-	-	-	2	-

Аспірантура:

а – 1 особа зі спеціальності 011– оформила академічну відпустку (1 особа з відривом від виробництва).

Таблиця VII.1.3.

**Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
в аспірантурі Інституту вищої освіти НАПН України
2020 р. (прийом аспірантів, осіб)**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Наукові керівники		Прийом							Загальна чисельність аспірантів (на кінець року)						
	докт.н., проф./с.н.с., доц.	канд.н., ст.н.с./доц.	за державним замовленням			на умовах контракту			Разом	за державним замовленням			на умовах контракту			Разом
			усього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва	усього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва		усього	з відривом від виробництва	без відриву від виробництва				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
<i>Освіта/педагогіка</i>	6	1	-	-	-	<i>2a</i>	-	<i>2a</i>	-	3	3	-	7	-	7	10
011 – Освітні, педагогічні науки	6	1	-	-	-	<i>2a</i>	-	<i>2a</i>	-	3	3	-	7	-	7	10
<i>Педагогічні науки</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.00.06 – Теорія і методика управління освітою	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	6	1	-	-	-	<i>2a</i>	-	<i>2a</i>	-	3	3	-	7	-	7	10

Аспірантура:

a – 2 особи зі спеціальності 011– повернення з академічної відпустки (2 особи без відриву від виробництва, у рік випуску).

Таблиця VII.1.4.

**Працевлаштування аспірантів та докторантів Інституту вищої освіти НАПН України,
які навчалися за державним замовленням**

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Аспіранти/Докторанти			Працевлаштування								Не працюють
		Усього	З відривом від виробництва	Без відриву від виробництва	у підвідомчих установах НАПН	У закладах освіти			Інших установах, організаціях		Усього		
						Державні	Іншої форми власності		Державні	Іншої форми власності			
							Комунальні	Приватні		Комунальні		Приватні	
АСПІРАНТИ													
1.	011 – Освітні, педагогічні науки	6	6	-	-	4	-	1	-	-	1	6	-
2.	13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-
3.	13.00.06 – Теорія і методика управління освітою	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-
УСЬОГО:		8	6	2	-	5	-	1	1	-	1	8	-
ДОКТОРАНТИ													
1.	011 – Освітні, педагогічні науки	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
УСЬОГО:		1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-

**Впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу у
підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів установи**

№ з/п	Показники	За державним замовленням	На умовах контракту	Усього
1.	Прийом аспірантів			
2.	Кількість жінок прийнятих до аспірантури	-	-	-
3.	Питома вага жінок прийнятих до аспірантури від загальної кількості прийому	-	-	-
4.	Випуск аспірантів	8	-	8
5.	Кількість жінок, які завершили навчання в аспірантурі	7	-	7
6.	Питома вага жінок, які завершили навчання в аспірантурі від загальної кількості випуску	87,5	-	87,5
7.	Прийом докторантів	-	-	-
8.	Кількість жінок прийнятих до докторантури	-	-	-
9.	Питома вага жінок прийнятих до докторантури від загальної кількості прийому	-	-	-
10.	Випуск докторантів	1	-	1
11.	Кількість жінок, які завершили навчання у докторантурі (з числа випуску)	1	-	1
12.	Питома вага жінок, які завершили навчання у докторантурі від загальної кількості випуску	100	-	100

**Робота постійно діючої спеціалізованої вченої ради, створеної з метою присудження ступеня доктора / кандидата наук
Д 26.456.02 установи
(шифр спеціалізованої вченої ради)**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Кількість проведених засідань *	Захищено дисертацій		
		усього	у т.ч.	
			докторських	кандидатських
1.13.00.04 – теорія і методика професійної освіти	2	1		1
2. 13.00.06 – теорія та методика управління освітою	3	1	1	
Усього:	5	2	1	1

* Кількість проведених засідань і розглянутих дисертацій вказується відповідно до підпункту 4.1. пункту 4 «Положення про спеціалізовану вчену раду», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України від 14 вересня 2011 р. № 1059.

Робота спеціалізованої вченої ради Д 26.456.02 установи за науковими спеціальностями
(шифр спеціалізованої вченої ради)

Шифр і назва наукових спеціальностей	Захист дисертацій		Кількість переатестацій			Кількість дисертацій укр.мовою	Кількість авторефератів укр.мовою	Кількість дисертацій, що знаходяться на розгляді в рад
	з позитивним рішенням	з негативним рішенням	Усього	з позитивним рішенням	з негативним рішенням			
Докторські								
1. 13.00.06 – теорія та методика управління освітою	1					1	1	
Усього:	1					1	1	
Доктора філософії / кандидатські								
1. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти	1					1	1	1
Усього:	1					1	1	1

**Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації
спеціалізованою вченою радою Д 26.456.02
(шифр спеціалізованої вченої ради)**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Кількість дисертацій, захищених:						Усього	
	докторантами / аспірантами (з випуску звітнього року)		співробітниками інституту	працівниками інших установ НАПН України	працівниками закладів вищої освіти	працівниками закладів професійно- технічної освіти		працівниками інших установ
	за державним замовленням	на умовах контракту						
ДОКТОРСЬКІ								
1. 13.00.06 – теорія та методика управління освітою			1				1	
УСЬОГО:			1				1	
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ / КАНДИДАТСЬКІ								
1. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти					1		1	
УСЬОГО:					1		1	

Кількісний і якісний склад наукових працівників установи
(станом на 31 грудня 2020 року)

Посади	Усього наукових працівників*	із них						сумісники	за віковими категоріями				
		докторів наук		кандидатів наук		без наукового ступеня			до 35 років	35-50 років	50-60 років	60-70 років	понад 70 років
		усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи						
Директор	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Заступники директора	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Учений секретар	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Радник	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Завідувачі структурних підрозділів (лабораторій, відділів)	6	5	5	1	1	0	0	0	0	2	1	1	2
Головні наукові співробітники	6	6	4	0	0	0	0	2	0	0	3	0	3
Провідні наукові співробітники	9	3	2	6	4	0	0	3	0	5	0	3	1
Старші наукові співробітники	7	0	0	7	5	0	0	2	1	6	0	0	0
Наукові співробітники	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Молодші наукові співробітники	2	0	0	0	0	2	2	0	0	1	1	0	0
Докторанти	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Усього	37	17	14	17	13	3	3	7	1	17	8	5	6

* Якщо одна й та ж особа займає 1,5 шт.од., у графі «Усього» цей показник зазначається лише один раз.

Дані про професійні кваліфікації наукових працівників установи
(станом на 31 грудня 2020 року)

Посади	Усього наукових працівників	За вченими званнями					Почесні звання	
		академік*	член-кореспондент*	професор	доцент	старший науковий співробітник	заслужений діяч, працівник тощо	лауреат Державної премії
Директор	1	0	1-НАПН	1	0	0	1	0
Заступники директора	2	0	0	0	1	1	0	0
Учений секретар	1	0	0	0	0	0	0	0
Радник	1	0	0	0	1	0	0	0
Завідувачі структурних підрозділів (лабораторій, відділів)	6	0	0	0	3	3	2	0
Головні наукові співробітники	6	2-НАПН	0	2	2	2	4	0
Провідні наукові співробітники	9	0	0	1	3	2	2	0
Старші наукові співробітники	7	0	0	0	0	0	0	0
Наукові співробітники	1	0	0	0	0	0	0	0
Молодші наукові співробітники	2	0	0	0	0	0	0	0
Докторанти	1	0	0	0	0	0	0	0
Усього	37	2	1	4	10	8	9	0

* Указати академіком або членом-кореспондентом, якої Академії є співробітник

**ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ЗАХИЩЕНИХ
У СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ УЧЕНІЙ РАДІ
Д 26.456.02**

На здобуття наукового ступеня доктора наук

13.00.06 – теорія і методика управління освітою

1. **Власова І.В.** Розширення фінансової автономії університетів : політичний та управлінський виміри / Інститут вищої освіти НАПН України; наук. конс. – д. пед. н., проф., член-кореспондент НАПН України С.А. Калашнікова.

На здобуття наукового ступеня кандидата наук

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

2. **Дудіна О.В.** Підготовка фахівців з технічного перекладу в університетах США / Інститут вищої освіти НАПН України; наук. кер. – д. пед. н., доц. Ж.В. Таланова.

ЧАСТИНА II

АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ РОЗРОБОК, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Монографії

Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства

Зінченко В., Базелюк Н., Бойченко М., Горбунова Л., Курбатов С., Мелков Ю., Шипко О.

У монографії узагальнено результати наукового дослідження «Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства». Основну увагу приділено глобальним інституційним трансформаціям, міжнародній публікаційній активності, розвитку системи освіти України у світлі зміни поколінь, трансформативним стратегіям вищої освіти, проблемі якості, гуманістичним та особистісним інтенціям вищої освіти, комунікаційній складовій вищої освіти.

Упровадження монографії сприятиме підвищенню рівня і якості інтернаціоналізації вищої освіти України, формуванню світоглядного підґрунтя для стимулювання і забезпечення стійкого розвитку суспільства, підвищенню соціальної відповідальності вищої освіти і зміцненню її функції служіння суспільству.

Для науковців у галузі вищої освіти, філософії освіти і педагогіки, викладачів, докторантів, аспірантів і студентів закладів вищої освіти.

Зінченко В., Базелюк Н., Бойченко М., Горбунова Л., Курбатов С., Мелков Ю., Шипко О. Стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства: монографія / за ред. В. Зінченка. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (17,5 авт.арк.).

Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції

Луговий В., Воробйова О., Дебич М., Оржель О., Слюсаренко О., Таланова Ж., Трима К.

Монографія «Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції» підготовлено за результатами виконання фундаментального дослідження за однойменною темою у відділі політики та врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти НАПН України. У роботі визначено та обґрунтовано підходи та показники, критерії оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції на основі аналізу міжнародного та вітчизняного досвіду як складові механізму оцінювання якості вищої освіти.

Монографія буде корисною для здобувачів, викладачів, дослідників, керівників вищої освіти, осіб, зацікавлених у модернізації вищої освіти задля вдосконалення її якості, ефективного людського розвитку.

Луговий В., Воробйова О., Дебич М., Оржель О., Слюсаренко О., Таланова Ж., Трима К. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (12 авт. арк.)

Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції

Калашнікова С., Драч І., Рябченко В., Паламарчук О., Червона Л.

Монографія підготовлена за результатами наукового дослідження за темою «Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції», виконаного науковцями відділу лідерства та інституційного розвитку вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України.

У монографії висвітлюються теоретичні основи і практичні рекомендації реалізації ефективного врядування в університетах України з врахуванням сучасного стану українського суспільства і вимог до демократизації університетського управління з боку Європейського простору вищої освіти у контексті Болонського процесу. Акцентовано, що однією з фундаментальних вимог до успішної євроінтеграції університетів є забезпечення ними у своєму соціальному середовищі сповідування європейських цінностей, дотримання академічних свобод, соціальної справедливості й доброчесності. Запропоновано розглядати розвиток особистісного потенціалу суб'єктів діяльності університету як інтегральний критерій результативності й ефективності врядування та визначальний чинник забезпечення його конкурентоспроможності. Обґрунтовано, що найсприятливіші умови для розвитку особистісного потенціалу, отже й людського капіталу, створюються лишень у демократичному середовищі, формування якого забезпечується врядуванням.

Результати дослідження, висвітлені у монографії рекомендуються для використання Міністерством освіти і науки України, закладами вищої освіти, зокрема, адміністрацією, дорадчими органами, органами студентського самоврядування. Монографія може бути корисною для дослідників, викладачів, молодих науковців, студентів, а також всіх, хто цікавиться проблемами демократизації соціального середовища..

Калашнікова С., Драч І., Рябченко В., Паламарчук О., Червона Л. Механізми реалізації ефективного врядування в університетах України в умовах євроінтеграції: монографія / за ред. С. Калашнікової. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (18,2 авт. арк.)

Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України

Базелюк О., Вітренко Ю., Власова І., Ворона В., Жилияєв І., Ковтунець В., Мельник С.

В монографії узагальнено результати наукових досліджень з питань економічної діяльності закладів вищої освіти в контексті запровадження концепції інституційної (у тому числі – фінансової) автономії університетів.

Розглядаються актуальні питання теорії та практики формування змісту інститутів взаємодії органів державної влади як керуючої підсистеми, що складаються з механізмів та інструментів безпосереднього адміністративного керівництва діяльність підпорядкованих закладів вищої освіти (юридичних власників) та механізмів та інструментів регулювання у сфері вищої освіти із закладами та установами вищої освіти як складними соціально-економічними системами, для яких є характерними традиції академічної свободи та самоврядності. На основі аналізу міжнародного та вітчизняного досвіду розвиваються загальні положення теорій інституціоналізму та неоінституціоналізму, як теоретичних засад формування сучасних економічних відносин у сфері вищої освіти.

Пропонуючи активізувати запровадження основних положень Системи національних рахунків – 2008, інших базових міжнародних стандартів у сферу вищої освіти України, обґрунтовано пропозиції щодо подальшого розвитку теоретичних та практичних положень концепції послуг у сфері вищої освіти як основи економічної діяльності закладів вищої освіти в сучасних умовах ринкової економіки.

Запропоновано визначення інституціональної автономії закладів вищої освіти, механізмів й інструментів її розширення з конкретними пропозиціями внесення змін у вітчизняні нормативно-правові акти. Сформовано сукупність основних визначень термінів з питань економічної діяльності ЗВО в умовах сучасної ринкової економіки.

Для розробників освітньої політики, працівників системи управління освітою, дослідників, керівників, викладачів, аспірантів і студентів закладів вищої освіти.

Базелюк О., Вітренко Ю., Власова І., Ворона В., Жиляєв І., Ковтунець В., Мельник С. Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України : монографія / за ред. Ю. Вітренка. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (15 авт.арк).

Аналітичні матеріали (препринт)

Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України у контексті розширення інституційної автономії

Скиба Ю., Жабенко О., Муромець В., Регейло І., Чорнойван Г., Ярошенко О.

Аналітичні матеріали (препринт) присвячено проблемі розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України в контексті розширення інституційної автономії. Авторами на основі аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових праць визначено й обґрунтовано теоретичні основи (гіпотези, закономірності, тенденцій, принцип) розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України; запропоновано здійснювати розвиток науково-педагогічного потенціалу за рівнями (інституційний, особистісний) та компонентами (інтелектуальний, емоційний, духовний); обґрунтовано інноваційні технології (супервізія, теленаставництво, ситуативне навчання та ін.) розвитку науково-педагогічних працівників; уточнено підходи до оцінювання наукової активності науково-педагогічних працівників відповідно до концепції бібліометрики та концепції досконалості у вищій освіті та дослідженнях.

Упровадження аналітичних матеріалів (препринту) сприятиме залученню розробників освітньої політики, керівників закладів вищої освіти, науковців, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти до теоретичних основ розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України з метою розроблення стратегій розвитку університетів, підвищення їх рейтингу та конкурентоспроможності на Європейському та Світовому просторах вищої освіти.

Для розробників освітньої політики, науковців, керівників закладів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти.

Скиба Ю., Жабенко О., Муромець В., Регейло І., Чорнойван Г., Ярошенко О. Теоретичні основи розвитку потенціалу науково-педагогічних працівників університетів України в контексті розширення інституційної автономії: аналітичні матеріали (препринт) / за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (6,5 авт.арк.)

ВИРОБНИЧО-ПРАКТИЧНА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Методичні рекомендації

Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів

Власова І., Паламарчук О.

Дане видання підготовлено за результатами виконання наукового дослідження «Оцінювання ефективності діяльності університетів України у контексті метрик Європейської асоціації університетів» (2020 рік). Наукове дослідження спрямовано на

аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду оцінювання ефективності діяльності університетів. У роботі визначено та обґрунтовано підходи і показники щодо оцінювання ефективності освітньої, дослідницької, організаційної та фінансової / економічної діяльності закладів вищої освіти України. Представлені приклади кращих вітчизняних та зарубіжних практик, а також рекомендації сприятимуть практиці розвитку адекватних механізмів оцінювання ефективності діяльності закладів вищої освіти України.

Власова І., Паламарчук О. Рекомендації щодо оцінювання ефективності діяльності університетів України (національний, секторальний та інституційний рівні). Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. (2 авт.арк.)